Cristina Vasiloiu

MAŞINĂRIA ELECTORALĂ

EDITURA CD PRESS

Editor: Costin DIACONESCU

Redactor-şef: Minodora CĂLINA
Corector: Mihaela PREDA
Tehnoredactor: Banu GHEORGHE
Copertă: Valeriu STIHI

© Copyright CD PRESS, 2008

Editat şi distribuit de Editura CD PRESS
Bucureşti, str. Ienăchiță Văcărescu nr. 18, sector 4
Cod 040157
Tel.: 021.337.37.17, 021.337.37.27, 021.337.37.37
Fax: 021.337.37.57
e-mail: office@cdpress.ro
www.cdpress.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

VASILOIU, CRISTINA
Maşinăria electorală /Cristina Vasiloiu - Bucureşti :
CD PRESS, 2008
ISBN 978-606-528-000-7

324(498)

2008! Un an greu pentru politicieni, un an plin de bucurii sau frustrări, de câştiguri sau eşecuri, un an de CAMPANII!

Pentru politicienii români s-ar putea ca 2008 să fie primul an în care vor aborda cu maximă responsabilitate problematica unei campanii electorale. Îți cunoşti cu adevărat electoratul? Ştii exact ce, cât, cum, când şi cui să promiți? Ce crezi că trebuie să faci ca să obții votul alegătorilor?

Mai ales, dacă vei câştiga, vei fi în stare să îți respecți promisiunile? Iar dacă vei pierde, vei fi în stare să monitorizezi corect realizările şi greşelile opoziției? Vei fi în stare să înveți din înfrângere aşa încât data viitoare să devii câştigător?

Acest ghid de campanie electorală l-am gândit atât ca pe un manual uşor de abordat de către cei angrenați într-un fel sau altul în jocul politic, cât şi ca reper pentru cei care vor să înțeleagă mai bine evoluția „actorilor“ de pe scena politică atunci când li se oferă „spectacolul“ alegerilor.

Sper să fie de folos!
Cristina Vasiloiu

Bucureşti
29 februarie 2008

Cuprins

1. Introducere 7
2. Ce este un Politician? 11
3. De ce te-aş vota? 14
4. Problemele şi nevoile alegătorului 18
5. Sondaje de opinie 26
6. Segmentarea electoratului 35
7. Politică şi patriotism 44
8. Planul de campanie. Mesajul 46
9. Strategii, Buget şi Timp 58
10. Coaliții 65
11. Baza de date 67
12. Colectare de fonduri 69
13. Alegerea şi desemnarea Candidatului 71
14. Campanii în afara Campaniei/
Campania permanentă 74
15. Strategii de poziȚionare a candidatului 76
16. Pregătirea şi prezentarea Candidatului 81
17. Tehnici de criticare a Opoziției 87
18. Media, Politica şi Electoratul 89
19. Publicitatea şi alte metode 94
20. Exit Polls 96
21. Campanii incorecte 97
22. Fraude 102
23. Roluri în Campanie 104
24. Prejudecăti şi mituri 107
25. Discursul – tehnici de convingere a audienței 112
Reglementări oficiale 119

1. INTRODUCERE

O campanie electorală seamănă în multe privințe cu o campanie militară şi probabil că acesta este şi motivul pentru care se numeşte „campanie“ şi nu „program“, „sesiune“, „turneu“, „concert“ sau „eveniment“, deşi veți regăsi caracteristicile fiecărei noțiuni menționate.

Winston Churchill spunea că *„politica este la fel de interesantă şi de periculoasă ca războiul. Cu diferența că în război mori doar o dată pe când în politică mori de mai multe ori“.*

Ca într-o veritabilă campanie militară, există strategi, consilieri, generali, căpitani sau simpli soldați, există planuri de bătaie, ținte, informații adunate mai mult sau mai puțin ortodox, arme, aliați, inamici şi zone neutre. Există bătălii duse cu succes sau eşecuri, există adevărate războaie care reaşază „granițele“ politice ale societății.

Şi aşa cum orice general îşi doreşte cei mai buni experți, cei mai buni soldați şi cele mai bune arme, tot aşa un partid politic îşi doreşte cei mai buni candidați, cei mai loiali membri şi, de ce nu, cele mai solide resurse.

Pe sistemul ***„Câştigătorul ia tot!“,*** la sfârşitul campaniei electorale există doar ***Numărul 1***, în rest

nu mai contează nimic – nici efortul, nici munca, nici disperările, nici banii, totul dispare în fumul gros al artificiilor şi în pocnetul dopurilor de la sticlele de şampanie.

Prin tehnici din ce în ce mai agresive politicienii încearcă să familiarizeze electoratul cu un nume, un chip, un program, un partid, o platformă, o doctrină. În timpul campaniei electorale, prin însăşi natura acesteia, trecerea de la sublim la ridicol se poate face într-o clipă, oamenii arătând tot ce e mai bun sau mai rău în ei. Dar chiar aşa, buni sau răi, confuzi sau hotărâți, lichele sau de mare valoare, meschini sau altruişti, proşti sau superinteligenți, mitocani sau rafinați, oportunişti sau responsabili, toți aceşti oameni reprezintă tabloul limpede, exact şi coerent al societății din care fac parte şi, mai mult decât atât, sunt esențiali în jocul Democrației.

Orice campanie electorală conține câteva elemente de fond care, dacă sunt ignorate din inconştiență, prostie, superficialitate sau autosuficiență, vor duce la pierderea „războiului“. În general, specialiştii în marketing politic spun că o campanie are trei elemente importante: ***mesajul, banii*** şi ***maşinăria electorală***. Considerând că e mai bine să structurăm mai clar componentele, propun 7 elemente fără de care nu te poți descurca într-o campanie electorală serioasă:

– ***oamenii***: cea mai importantă resursă, fie că e vorba de alegători sau aleşi;

– ***strategia***: fără un plan clar şi coerent campania e nulă;

– ***mesajele***: orice campanie trebuie să poziționeze candidatul/partidul într-un context realist în comparație cu contracandidatul/celelalte partide. Oamenii au aşteptări şi/sau preferințe, dar asta nu înseamnă că sunt dispuşi să accepte orice prostie. Partidele trebuie să țină cont de structura „fracționată“ a societății moderne şi să îşi aleagă cu grijă mesajele în funcție de grupul țintă. Aici cred că cel mai bun exemplu îl constituie ascensiunea Verzilor în mai toate țările dezvoltate;

– ***banii***: fără susținere financiară solidă niciun candidat, oricât de bine pregătit ar fi, nu poate reuşi. Afişele, spoturile publicitare, deplasările, întâlnirile cu electoratul din cele mai mici circumscripții sau colegii, stafful de campanie, furnizorii de servicii, programele de instruire, telefoanele, calculatoarele, diversele materiale, absolut totul costă. Şi costă mult!

– ***alianțe/coaliții***: pentru a atinge o majoritate confortabilă înseamnă că mesajele sau problemele comune aduc laolaltă oameni sau grupuri care s-ar putea să nu se suporte în mod obişnuit, cu alte cuvinte, „*fă-te frate cu dracul până treci puntea“*;

– ***problematica socială/contextul***: crucială pentru o campanie bine gândită, întrucât poate face diferența între a fi ales sau respins. Aici un rol important îl are studiul „pieței“, capacitatea de a analiza mesajele rezultate în urma diverselor sondaje de opinie, inclusiv capacitatea de a „radiografia“ comunitatea de interes;

– ***nuclee de coagulare***: alegătorii nu au timp să cunoască în detaliu viața candidatului. Pentru ei sunt importante semnele care îi fac să înțeleagă că omul propus e „de-al lor“, să se recunoască în candidatul propus: aceleaşi gusturi, aceeaşi credință, acelaşi limbaj, eventual aceeaşi minoritate. Dacă se recunosc în candidat, îl vor vota! Nu uitați că rezistența la schimbare e enormă şi îndeobşte e generată de teama de necunoscut. Iar teama de necunoscut e generată de ignoranța care, la rândul ei, derivă din lipsa de informații.

2. CE ESTE UN POLITICIAN?

Potrivit Wikipedia, un politician este o persoană implicată în influențarea deciziilor publice cu ajutorul politicii sau o persoană care influențează modul în care e guvernată o societate prin înțelegerea puterii politice şi a dinamicii grupurilor.

Am găsit însă oarecum amuzantă şi simbolică explicația dată noțiunii de Politician în Dicționarul Explicativ din 1984: 1. Om politic 2. (peiorativ) Persoană care face din politică un mijloc abil şi demagogic de realizare a intereselor personale *(DEX - Editura Academiei Republicii Socialiste România - 1984).*

Se consideră politicieni membrii activi ai partidelor politice, ai Parlamentului, ai structurilor decizionale din Guvern, din Preşedinție, ai structurilor decizionale de la nivelul autorităților regionale sau locale (prefecturi, primării etc.)

Nu sunt considerați politicieni membrii guvernului sau ai administrațiilor regionale/locale care au rol pur funcționăresc sau administrativ, birocrații, magistrații, cetățenii obişnuiți neimplicați activ în procesul decizional al unui partid.

De ce au apărut politicienii? Dintr-un motiv foarte simplu: oamenii acționează mai greu izolat şi mai uşor în grup, la „îmbulzeală“, la „grămadă“.

Puterea maselor este în mod cert mai mare decât puterea individului.

Competiția dintre formațiunile politice aduce foarte mult cu competiția dintre organizațiile sindicale: în fond, toți reclamă ideile nobile ale bunăstării, prosperității şi protecției.

Dacă am face o comparație între politică şi o corporație, atunci un politician trebuie văzut ca un furnizor de servicii care trebuie să se raporteze la alegător ca la un „client". În acest caz, toate subtilitățile planurilor şi strategiilor de marketing se regăsesc în Campania Electorală care va face ca politicianul-candidat-furnizor-de-servicii să fie „cumpărat"/ales de „client"/electorat.

Ca orice furnizor de servicii, politicianul trebuie să facă față unui mediu concurențial dur.

Trebuie să facă față în egală măsură situațiilor controlabile sau necontrolabile, evenimentelor neaşteptate care pot răsturna fundamental o situație dintr-un anumit moment: căderea bursei, decesul figurii emblematice a partidului din care face parte candidatul, conflicte armate, dezastre naturale, acuze agresive ale unui contracandidat, şi multe altele.

Într-o astfel de situație doar o organizație extrem de bine pusă la punct şi flexibilă poate răspunde eficient, ajutând şi chiar consolidând poziția candidatului.

Este interesant şi rolul dublu jucat de politician, atât ca participant la campanie, cât şi ca autor al politicii propriu-zise, ca şi cum am avea în aceeaşi persoană actorul, regizorul şi scenaristul.

Ca participant la campanie, politicianul trebuie să fie capabil să strângă maximum posibil de voturi; ca autor al politicii propriu-zise, trebuie să fie în stare să pună în funcțiune un întreg mecanism care să asigure numărul necesar de voturi, iar aici înțelegem o armată întreagă de specialişti, analişti, strategi, voluntari, oameni care să identifice nevoile electoratului şi să structureze mesajele perfecte pentru atragerea acestuia.

Un politician veritabil îşi cunoaşte electoratul dar şi competiția, ştie să identifice nişele în care poate marca un avantaj, dar să se şi ferească de capcanele opoziției. Un politician adevărat îşi conturează clar rolul pe care îl are în partid, aşa încât performanța să îi fie maximă.

Spuneam că un politician se aseamănă cu un furnizor de servicii dar, spre deosebire de acesta, rareori politicianul poate ajunge până la ultimul „client“, respectiv alegător. În majoritatea situațiilor, candidatul nostru trebuie să se bazeze pe comunicarea oferită de mass-media, discursuri publice sau scrisori electorale, organizația sa politică fiind esențială în identificarea şi menținerea contactului cu alegătorii.

3. DE CE TE-AŞ VOTA?

Dreptul de a vota este unul dintre drepturile fundamentale.

Nu intrăm acum în istoria luptei duse pentru obținerea acestui drept, nu ne-am propus acest lucru. În schimb e important să rețineți că votul exprimat de alegător este atât un ghid de valoare, cât şi o constrângere, chiar cenzură, pentru puterea politică.

De ce te-aş vota?

Pentru că în felul acesta aş putea influența politica guvernamentală, inițiativele legislative, dezvoltarea pe termen scurt, mediu şi lung a mediului din care fac parte.

Deci mă interesează să (te) votez.

Pe de altă parte este libertatea mea, este decizia mea să mă duc la vot sau nu. Poate nu vreau să mă consideri masă de manevră, poate nu vreau să mă consideri un număr într-o statistică diabolică pe care vrei să o foloseşti ca treaptă spre scaunul râvnit. Este libertatea mea de a merge în Ziua Alegerilor la vot.

Şi este datoria ta să mă convingi că meriți acest efort.

Altfel, ajungem în situația în care, resemnați, să ne spunem: „decât să aleg între cancer şi SIDA, mai bine stau acasă!“. Această stare explică de altfel şi nivelul îngrijorător de mare al absenteismului înregistrat în ultimul timp.

Pentru a mă convinge să te votez, va trebui să te informezi şi să te pregăteşti cu seriozitate înainte de a-ți începe la propriu campania electorală. Trebuie să ştii ce responsabilități vei avea şi care sunt îndatoririle specifice poziției politice pe care doreşti să o ocupi.

Nu considera că nu mă duce mintea şi că voi înghiți pe nemestecate promisiuni fără fundament sau vorbe goale de conținut. Poți fi simpatic şi plin de umor, poți fi elegant şi manierat, asta nu înseamnă că în mod automat voi pune ştampilă pe numele tău.

O reputație personală bună poate fi convingătoare pentru o arie restrânsă sau o circumscripție mică, dar te interesează acest tip de nivel sau vrei mai multă putere deci, implicit, alt nivel de decizie şi influență?

Dacă ținteşti un fotoliu de deputat sau senator, în ce comisie vei dori să activezi şi de ce? Cât eşti de calificat pentru acel domeniu? Ce te face să crezi că vei reuşi să schimbi ceva?

Trebuie să mă convingi că ai toate motivele să candidezi, că vrei o guvernare bună şi că nu te-ai simțit

reprezentat corespunzător până acum de „aleşi“. Trebuie să mă recunosc în tine, cu bune şi rele, cu temeri şi speranțe, în modul tău de a gândi şi explica lucrurile.

Nu în ultimul rând, trebuie să îți pui câteva întrebări aparent banale înainte de a porni în cursă electorală:

Cunoşti tradițiile zonei?

Cunoşti obiceiurile?

Ştii legislația şi ultimele reglementări legate de campanie?

Ai informații suficiente legate de vârsta şi experiența cerute pentru candidatura respectivă?

Dacă nu te simți confortabil, nu ar fi mai bine să îți „încerci dinții“ mai întîi pe o poziție mai mică, într-un consiliu local, înainte de a risca să te expui inutil într-o campanie județeană sau națională?

Pe ce te bazezi în candidatura ta?

Poate fac parte dintr-o minoritate, ce ştii tu despre problemele şi nevoile mele? Cât de bine mă înțelegi? Cât de bine mă vei reprezenta?

Care sunt resursele de care ai nevoie? De câți bani dispui pentru tot acest exercițiu? Cine ți-i pune la

dispoziție şi din ce motiv? Cât de curate şi clare sunt sursele tale de finanțare? Ai nevoie de birou sau de birouri? Câte linii telefonice? De unde poți lua listele persoanelor cu drept de vot? Ce obligații ai legat de rapoartele financiare?

Mă va interesa să ştiu cum îmi explici toate aceste lucruri.

Evident că pentru multe întrebări şi în funcție de nivelul poziției pentru care candidezi vei avea la îndemână persoane sau firme specializate în consultanță.

Înainte de a te înscrie în campania electorală va trebui să iei însă o decizie foarte importantă: mergi susținut de un partid, de o alianță sau eşti independent? Sunt avantaje şi dezavantaje pentru fiecare variantă, ce vei alege pentru a avea rezultatul dorit?

Ține cont că şi această decizie va influența votul meu.

4. PROBLEMELE ŞI NEVOILE ALEGĂTORULUI

Mai întâi ar trebui să te documentezi. Ai la dispoziție o listă actualizată a alegătorilor din circumscripția/colegiul/zona pentru care candidezi? Ce ştii despre susținerea pe care aceştia o oferă altor partide politice? Ce şanse reale ai tu dacă îți depui candidatura ca independent? Ce şanse reale are partidul care te propune în zona respectivă?

Cât de uşor şi de convenabil le este oamenilor să meargă la vot? Dacă sunt în sate răzlețe de munte unde distanțele sunt mari, cum îi convingi să vină?

Care e numărul mediu al membrilor unei familii în zona ta de interes? Câte persoane cu drept de vot sunt în medie într-o familie? Ce fel de tradiții există în zonă? Dacă se merge pe principiul *„capul familiei decide“,* asta înseamnă automat că toți membrii cu drept de vot din familia respectivă vor vota la fel?

Mergând mai departe, ce ştii despre compoziția demografică a zonei alegătorilor, media de vârstă, nivelul de educație, nivelul veniturilor acestora, raportul urban/rural, religia, situația locativă? Ce ştii de numărul şcolilor şi al grădinițelor şi de situația acestora? Ce ştii

de numărul pensionarilor? Ai o evaluare a situației politice, economice, sociale, culturale, de mediu, a zonei? Ai informații legate de infrastructură şi telecomunicații?

Toate aceste informații sunt adevărate mine de aur în momentul conturării planului de campanie şi al stabilirii mesajului electoral.

Ține de logica elementară faptul că alegătorii cu aceleaşi caracteristici vor dori să fie reprezentați de cineva „de-al lor“, care să le înțeleagă problemele.

Sunt şanse mici ca un proaspăt absolvent de liceu, venind poate pentru prima dată la vot, să fie interesat de propunerile tale privind pensiile, aşa după cum pensionarii nu vor fi neapărat interesați de propunerile legate de creşterea numărului de grădinițe.

Un program realist de măsuri care să ducă la creşterea numărului de locuri de muncă va fi în mod sigur de foarte mare interes într-o zonă cu şomaj ridicat.

Vezi ce s-a întâmplat la alegerile trecute. De ce a câştigat candidatul de atunci? Ce a promis? Ce a făcut? Şi-a respectat cuvântul? Dacă da, probabil că va fi reales – în general, lumea nu vrea să schimbe ceva ce funcționează dacă nu are garanția că va obține ceva şi mai bun.

Dacă însă câştigătorul de atunci nu şi-a respectat promisiunile, situația se complică: alegătorii au ajuns la

un nivel de frustrare şi de nemulțumire care ar putea fi de folos în campania ta mai ales dacă eşti din alt partid. Pe de altă parte, dacă faci parte din acelaşi partid cu cel care a generat frustrările, ai o problemă: cum vei reuşi să îi convingi pe alegători că nu vei repeta greşelile colegului tău de partid? Cum vei reuşi să îi convingi că tu eşti altfel, că partidul tău e un partid serios, cu oameni serioşi, şi eşecul colegului tău a fost doar o întâmplare nefericită?

Încearcă să pui pe hârtie problemele şi nevoile alegătorilor la nivelul circumscripției, comunei, oraşului, județului, colegiului, țării, în funcție de nivelul la care candidezi.

Fă o listă a priorităților pe care le are în minte alegătorul obişnuit.

Probabil că aceste priorități nu sunt foarte diferite de următoarele (aş zice că şi ordinea problemelor e cam aceeaşi):

– cum o duc acasă cu soțul/soția/partenerul de viață?

– ce fac copiii la şcoală/grădiniță/facultate?

– ce fac părinții?

– cum mă înțeleg cu vecinii?

– cum mă descurc cu serviciul?

– îmi ajung banii?

– îmi permit un concediu?

– de ce mănâncă sistematic bătaie echipa de fotbal?

– pe cine să votez de data asta?

Cere echipei tale de campanie să facă analiza fiecărei probleme şi să propună soluții.

Nu uitați un lucru esențial: spre deosebire de tine şi echipa ta, alegătorul pune problema votului mai la coadă pe lista priorităților sau o omite cu desăvârşire. Toate celelalte probleme de pe lista presupusă au un mult mai mare impact asupra vieții lui de zi cu zi, şi eforturile sale se vor concentra cu siguranță pe ele.

Faceți un caiet cu problemele identificate şi soluțiile propuse şi fiți gata să adăugați noi puncte dacă e cazul.

Luați în calcul un element foarte simplu, dar esențial: de câte voturi aveți nevoie?

Are sens să vă disipați energia furnizând mesaje generale pentru un foarte mare număr de oameni, sau e bine să vă focalizați pe o categorie care vă poate aduce garantat succesul?

Faceți o aritmetică elementară:

– care e populația totală a zonei de interes?

– care e numărul oficial de alegători din zonă?

– câți dintre alegători vin într-adevăr la vot?

– de câte voturi am nevoie ca să câştig?

– câți contracandidați am?

Informează-te, informează-te, informează-te!!!

Ține minte că este extrem de dificil să ajungi să vorbeşti şi să strângi mâna fiecărui cetățean din zona ta de interes. Ar costa atât timp, cât şi bani, şi e un lucru practic imposibil (dacă vrei să fii primarul unui oraş de 500.000 de locuitori, în cât timp ai reuşi să vorbeşti cu fiecare persoană în parte??) Ca să nu mai vorbim că nu toți oamenii cu care vorbeşti sunt dornici să te voteze.

Reține că întâlneşti trei categorii de oameni: alegătorii tăi, alegătorii opoziției şi nehotărâții. Dar, identificând corect nevoile oamenilor din zona de interes şi alegând un mesaj corespunzător în campania ta, cu siguranță că vei convinge cel puțin un număr de nehotărâți să ți se alăture sau vei reuşi chiar să converteşti o parte din alegătorii opoziției.

În cercetarea ta privind alegătorii, vezi care sunt problemele fundamentale care îi unesc. Vor creştere

economică bazată pe privatizare sau preferă sistemul centralizat? Vor protecție socială sau își asumă riscuri? Vor reformă – în ce condiții? Au încredere în instituțiile statului? Dacă da, în care? Sunt nemulțumiți sau mulțumiți de guvernare? De ce? Care e rata infracționalității în zonă? Care e rata migrației?

Ce ştiu alegătorii tăi despre problemele economice şi/sau politice atât la nivel național, cât şi internațional? Care dintre aceste probleme îi va determina să fie dispuşi să te asculte?

Ce calități ar trebui să aibă candidatul ca să fie convingător pentru ei? Trebuie să fie în vârstă sau tânăr? Prudent sau dinamic şi gata să îşi asume riscul? Cu o situație materială obişnuită sau multimilionar?

Evident că toate aceste cercetări nu pot fi făcute pe colțul mesei, ci e nevoie de specialişti, sociologi şi statisticieni.

Cereți responsabililor cu cercetarea din echipa de campanie să vă pună la dispoziție sinteze referitoare la „profilul alegătorului“ din zona respectivă şi materialele esențiale pentru conturarea problematicii zonei, urmând ca împreună cu specialiştii în comunicare să stabiliți mesajele corespunzătoare.

În funcție de resursele pe care le aveți, organizați focus-grupuri şi sondaje de opinie. Desigur că aveți la

dispoziție sondajele de opinie deja date publicității, dar nu vă bazați foarte tare pe acestea. De multe ori sunt folosite de opoziție pe post de momeală sau pentru a manipula opinia publică.

Nu uitați că nu este suficient să constatați problemele şi nevoile alegătorului în acest moment, ci să le şi anticipați.

Ce se va întâmpla cu bătrânii şi copiii dacă majoritatea persoanelor active doresc să părăsească zona pentru a lucra în altă parte? Ce se întâmplă dacă medicii pleacă? Dacă profesorii nu doresc să mai vină în acel loc?

Un întreg sistem de programe educaționale şi sociale trebuie să fie gata de aplicat. Aveți cum, cu ce şi cu cine? Cum garantați?

Nu în ultimul rând, gândiți-vă la problemele şi nevoile opoziției. Şi opoziția este formată din alegători. Cât de diametral opusă este platforma acesteia? Ce alianțe se pot face? La ce nivel şi cât de solide?

Politicienii adevărați ştiu că nu pot reuşi niciodată singuri. E nevoie să inițieze, să structureze şi să întrețină parteneriate, să dispună de o adevărată rețea care va asigura atât stabilitate, cât şi susținere.

Însă, indiferent la ce nivel candidezi, va trebui să delimitezi cu maximă grijă electoratul căruia te adresezi şi, în mesajul tău, să te pliezi profilului şi nevoilor acestuia.

Alegătorii vor învăța mai multe din mesajele campaniei decât din buletinele de ştiri, în acest fel te vor diferenția şi, nu în ultimul rând, îşi vor manifesta opțiunea pentru tine.

5. SONDAJE DE OPINIE

Dacă te aştepți ca oamenii să ia decizii corecte în fața urnei de vot, se presupune că aceştia sunt şi corect informați în legătură cu cele mai importante probleme.

Totodată, se presupune că cele mai importante decizii se iau ținând cont de dorința cetățenilor.

Dacă într-o societate democratică, sub controlul popular se află forul legislativ, guvernul şi politica internă şi externă, este de la sine înțeles că trebuie să avem încredere în buna judecată populară. În mod normal, ne-am aştepta ca deciziile noastre să se îmbunătățească din momentul în care ştim cu acuratețe punctul de vedere popular.

Dar este oare aşa?

Putem avea suficiente informații? Cum?

Unii spun că e bine să avem periodic rapoarte privind problemele generale şi să inițiem dezbateri cât mai largi. Acest lucru ar ajuta la formarea opiniei publice.

În întreaga lume există o neîncredere severă în partide şi politicieni. În aceste condiții, cât este de legitim sistemul în care funcționăm? Dacă oamenii nu au încredere în politicieni atunci cum ne putem baza pe

faptul că politicienii, odată aleşi, ne vor servi interesele în cel mai bun şi onest mod?

Cum putem lăsa dezvoltarea şi stabilitatea țării pe mâna unor oameni în care avem mai puțină încredere decât în propria bancă, în propriul contabil sau în propriul furnizor de internet?

Instrumente foarte utile în orice campanie (întrebați corporațiile producătoare de bunuri de larg consum), sondajele de opinie trebuie să fie nelipsite în momentul luării oricărei decizii, la fiecare pas pe care te hotărăşti să îl faci.

Şi totuşi, cum mă poți convinge că punctul de vedere exprimat de 1.000 de oameni poate reprezenta ceea ce gândesc cu adevărat 10.000.000 de oameni?

Echipa de campanie trebuie să ştie cum să interpreteze aceste sondaje, dar, înainte de orice, trebuie să ştie şi cui să le comande.

Gândiți-vă că o campanie electorală este pentru foarte mulți furnizori o minunată ocazie de dezvoltare a afacerii: companiile de telecomunicații, de transport, mass-media, firmele producătoare de articole promoționale, firmele furnizoare de servicii şi încă mulți alții au de câştigat, indiferent dacă veți fi ales sau nu. Aşa încât e foarte important să alegeți „furnizori“ de încredere. Sigur că e plăcut să fii înconjurat de oameni care să îți

spună permanent că eşti frumos şi deştept, că nu ai rival pe lume, dar chiar aşa să fie?

E de preferat să ai în jur oameni pe care să te poți baza, oameni de încredere care să îți spună adevărul chiar dacă acest adevăr nu e prea plăcut. Nu riscați să ajungeți în situații jenante şi să trăiți momentul în care cineva, cu glas subțirel şi clar, să spună *„regele e gol“!*

Rețineți că există mai multe modalități de a face sondaje de opinie, dar întotdeauna veți găsi într-un sondaj serios două componente: *studiul cantitativ* şi *studiul calitativ*.

Câtă încredere putem avea în sondajele de opinie? Evident că nu totală. Sunt mulți factori care pot influența rezultatul şi semnificația acestora.

Cea mai frecvent întâlnită este tehnica eşantioanelor reprezentative, ceea ce înseamnă că doar unele persoane sunt intervievate şi se presupune că răspunsurile lor sunt valabile pentru toată lumea.

Aplicând acest sistem, se consideră că acest eşantion poate reprezenta atitudinile, opiniile sau comportarea majorității populației, cu alte cuvinte, rezultatul obținut cu ajutorul acestui eşantion reprezentativ este acelaşi cu rezultatul pe care l-ai obține dacă ai putea intervieva toată populația adultă din zona de interes.

Pe de altă parte, ar fi aproape imposibil şi extrem de scump să întrebi fiecare om în parte ce candidat preferă sau ce partid politic are cele mai multe şanse de a câştiga.

Dar cum e mai bine să alegi eşantionul? Dacă ți-ai propus să intervievezi 1.000 de oameni, pe ce criterii îi alegi? Primii 1.000 întâlniți pe stradă? Primii 1.000 ai căror nume începe cu litera A? Primii 1.000 de fotbalişti amatori?

Aşadar, în primul şi în primul rând trebuie să identificăm populația ce urmează să fie reprezentată de sondajul de opinie.

În principiu, se aleg adulți civili, neinstituționalizați, cu acces la telefon – întrucât în ultimul timp majoritatea sondajelor se fac la telefon.

Eşantioanele reprezentative se pot determina pe criterii geografice, ocupaționale, de vârstă sau pe alte criterii considerate importante.

Interesant este că pentru sondajele de opinie legate de campanii electorale, majoritatea eşantioanelor au în vedere persoanele de peste 18 ani (considerându-se că au drept de vot), dar nu se iau în vedere tinerii de 17 ani care în mod sigur au un cuvânt de spus în familiile sau în grupurile din care fac parte.

Este iarăşi interesant de notat că majoritatea companiilor specializate în sondaje de opinie (Gallup e un exemplu) preferă dimensionarea eşantioanelor reprezentative undeva între 1.000 şi 1.500 persoane, constatând că rezultatele obținute în urma chestionării unui eşantion de 3-4.000 de persoane diferă foarte puțin de rezultatul dat de lotul de 1.500 de persoane dacă, evident, selectarea e cu adevărat reprezentativă.

Desigur că în raportarea finală există o marjă de eroare care uneori poate ajunge chiar şi la 5%, aşa că, într-o campanie strânsă, nu te poți baza pe sondajele de opinie dacă doi candidați sunt relativ apropiați, ci poți cel mult să spui că X are un uşor avantaj față de Y.

Întrucât sondajele de opinie se bazează pe chestionare, aici intervin alte probleme: pe ce criterii s-au ales întrebările? Cum au fost formulate? Dacă se specifică nume de persoane, cum se face diferențierea între cine-îmi-place şi pe-cine-aş-vota? Ce operatori am utilizat? Ce credibilitate au aceşti operatori (am întâlnit situații în care operatorii, în general studenți sau liceeni în ultimul an, erau plătiți direct corespunzător cu numărul de chestionare completate aşa încât nu de puține ori se aşezau într-un colț mai retras şi completau „din burtă“ chestionarele).

În mod frecvent se întâlnesc situații în care operatorilor le este refuzată discuția telefonică, din simplul motiv că au apelat tineri sau persoane active, care

vorbesc foarte mult la telefon şi nu vor să piardă timpul cu un sondaj de opinie.

S-a verificat că oamenii cei mai dispuşi să accepte un astfel de interviu sunt cei mai în vârstă, care vorbesc puțin sau rar la telefon, dar sunt aceştia cu adevărat un eşantion reprezentativ?

Altă problemă e generată de categoria nehotărâților. Dacă în eşantionul reprezentativ se află un mare număr de nehotărâți, în general operatorii vor presa, chiar şi involuntar, pentru un răspuns mai clar, deci iar avem surse de erori. Nu uitați că operatorii sunt permanent în criză de timp alergând după cât mai multe răspunsuri la chestionare, aşa că erorile generate de presiunea pusă pe repondenți ajunge deseori să nu mai fie neglijabilă şi, implicit, erorile generate de această presiune să nu mai fie neglijabile.

Aşa cum spuneam, întrebările chestionarului au o importanță critică, întrucât, dacă nu sunt bine alese şi bine formulate, pot chiar submina acuratețea sondajului, inducând erori greu de înlăturat.

O altă sursă de erori o reprezintă ordinea în care sunt prezentate întrebările.

Elaborarea chestionarelor, pentru ca sondajul de opinie să fie cu adevărat relevant, trebuie să fie făcută cu mare grijă, de adevărați specialişti în domeniul opiniei publice.

Din punct de vedere financiar, ca regulă generală, trebuie să alocați 8–10% din bugetul campaniei pentru studii şi sondaje.

Evident că în aceste condiții, o campanie de 50.000 € nu îşi permite nişte studii de opinie ultraprofesioniste. Dar chiar aşa să fie?

Haideți să luăm în considerare un adevăr de necontestat: decât un studiu prost, mai bine nimic.

Aici iar ajungem la calitatea membrilor echipei de campanie. Să recunoaştem că la un buget mic sunt şanse pe măsură să găseşti statisticieni, sociologi, experți în comunicare şi alți specialişti de înalt nivel, implicați şi loiali. Poate doar dacă îți sunt membri apropiați ai familiei sau prieteni de o viață...

Ce poți face în această situație? Cel mai bine e să fii suficient de isteț să interpretezi sondajele de opinie făcute pentru cei mai norocoşi şi mai bine situați financiar ca tine.

Dacă formațiunea ta politică face alianțe, atunci membrii alianței pot finanța împreună genul acesta de studii, în felul acesta costul fiind direct proporțional cu numărul de întrebări pe care vrei să le introduci pentru tine şi devenind mult mai suportabil.

Iar dacă formațiunea ta politică are mai mulți candidați în zone asemănătoare, puteți colabora, dar numai

după ce verificați câteva elemente importante, cum ar fi să candidați pe poziții diferite (ca să nu vă canibalizați) şi să aveți acelaşi tip de electorat.

Costul unui sondaj de opinie variază de la câteva mii la câteva zeci de mii de euro, în funcție de complexitatea studiului şi de reputația şi performanța firmei care execută studiul.

Indiferent de modul în care doreşti să acționezi, trebuie ca împreună cu echipa ta de campanie (şi cu aliații dacă e cazul) să stabiliți foarte clar ce faceți cu rezultatele sondajului de opinie: îl faci public? Integral? Parțial? Cum motivezi oricare dintre decizii? Dacă decizi să ții rezultatele ca document intern şi acestea ajung la presă, ce faci?

Nu în ultimul rând, dacă nu poți obține un sondaj de opinie de calitate, mai bine renunți. La sondaj, evident, nu la candidatură!

Nu omite sondajele făcute din ce în ce mai frecvent pe internet.

Poți vedea „priza“ pe care tu şi partidul tău o aveți analizând numărul de accesări şi conținutul comentariilor de pe blog, nu e deloc de neglijat lucrul acesta, iar blogul îți permite să gestionezi informația pe care doreşti să o afişezi. Pe de altă parte, există riscul să vezi pe blogul tău comentarii care nu îți vor pica bine, comentarii făcute fie pe bună dreptate de către cei care nu sunt de acord cu tine şi/sau cu formațiunea ta politică, dar care vor

totuşi să intre în discuție, sau comentarii postate de cei care vor pur şi simplu să te intimideze sau chiar să te saboteze. În politică, mai ales în campanie electorală, chiar dacă nu se recunoaşte fățiş, totul e permis, aşa că să nu te aştepți să calci numai pe norişori de puf în drumul tău spre fotoliul visat.

Câteva capcane pe care e bine să le eviți:

– să crezi că sondajele de opinie sunt un lux pe care nu ți-l poți permite;
– să crezi că îți cunoşti atât de bine electoratul încât nu ai nevoie de sondaje de opinie;
– să consideri că, decât să dai banii pe sondaje de opinie, mai bine îi direcționezi spre altceva;
– să crezi că toate firmele de sondare a opiniei publice sunt la fel;
– să consideri că nu ai nevoie de sondaje de opinie ca să ştii ce să zici sau ce să faci;
– să crezi că, dacă ai deja consultanți, nu mai ai nevoie de sondaje de opinie;
– să desemnezi voluntari care să se ocupe de sondarea opiniei publice folosind nişte chestionare;
– să consideri că un sondaj de opinie îți va arăta pe ce număr de alegători contezi;
– să consideri că firmele de sondare a opiniei publice îți vor da datele şi cifrele pe care vrei tu să le vezi.

6. SEGMENTAREA ELECTORATULUI

Cum abordezi această problemă?

Ce e mai important? Să gândeşti electoratul în termeni de bărbați-femei, tineri-bătrâni, săraci-bogați, salariați-şomeri?

Pe ce criterii îl structurezi?

În general, se consideră că întreaga națiune este divizată în comunități corespunzătoare fiecărui județ/district/regiune în parte, fiecare comunitate fiind la rândul ei descrisă în funcție de populație, venituri, putere economică, religie, apartenență la minorități sau preferințe electorale manifestate în trecut.

Comunitățile, la rândul lor, mai pot fi caracterizate prin: localități în creştere economică spectaculoasă (boom economic), campusuri universitare, centre culturale sau religioase, centre militare, centre industriale, centre muncitoreşti, localități semiabandonate din cauza ratei mari a migrației în străinătate, centre locuite cu preponderență de minorități, localități izolate.

Strategia de campanie trebuie gândită pentru fiecare tip de zonă. Echipa trebuie să facă o bază de

date cu caracteristicile zonelor ce vor intra în „vizorul“ candidatului, aşa încât mesajele să corespundă nevoilor fiecărei zone în parte.

Ne sunt familiare momentele în care candidatul, în vizitele electorale, strânge cât mai multe mâini cu puțință şi sărută sute de copii, bazându-se pe faptul că există o proporționalitate directă între numărul de mâini strânse şi de copii pupați şi numărul de voturi pe care le va strânge în Ziua cea Mare.

Poate că această abordare era bună acum 10–20 sau 100 de ani, dar acum nu prea mai este valabilă.

Strângând mâini la întâmplare, neținând cont cine sunt acei alegători, înseamnă risipa uneia dintre cele mai importante şi ireversibile resurse: timpul, ca să nu mai pomenim de efortul financiar necesar pentru organizarea vizitelor electorale dacă acestea implică deplasări de zeci de persoane cu avion, tren sau autocar.

O campanie eficientă se bazează pe stabilirea unor „ținte“ clare în materie de alegători şi concentrarea pe aceste ținte. Se stabilesc din timp alegătorii pe care îi vei contacta, resursele pe care le vei aloca pentru a clădi şi consolida o relație de valoare, atât din punct de vedere cantitativ, cât şi din punct de vedere calitativ cu „țintele“ tale.

Nu uita că echipa trebuie să studieze alegerile trecute, structura demografică a zonei, gradul de neprezentare, şi alte date esențiale în structurarea strategiei tale.

Nu uita să stabileşti cât mai clar cu puțință ***numărul alegătorilor de care ai nevoie pentru a câştiga***!

Numărul acesta este esențial şi pentru conturarea alianțelor de care ai nevoie – dacă e cazul, precum şi la stabilirea categoriilor de alegători pe care te vei concentra.

Abia după ce ți-ai stabilit grupurile țintă trebuie să începi să faci planul vizitelor şi întâlnirilor cu alegătorii, iar aici să nu fii zgârcit. Mergi şi întâlneşte-te cu cât mai mulți! Dă-le ocazia să îți vorbească şi învață-te să asculți.

Nu uita că nu este suficient să te rezumi la o aritmetică simplă de genul: am nevoie de 100.000 de voturi, în localitatea mea sunt 10 fabrici care au în total acest număr de salariați, deci e suficient să merg în vizită doar la aceste fabrici şi am câştigat.

Întotdeauna trebuie să stabileşti grupurile țintă aşa încât numărul membrilor acestora să depăşească numărul de voturi de care ai nevoie.

Nu uita că trebuie să aloci resursele pe alegătorii care nu numai că locuiesc în zona ta de interes, dar vor fi şi gata să te voteze după ce vor înțelege mesajul tău.

Echipa de campanie va stabili grupurile țintă şi după şansa reală pe care o are candidatul în fața acestora.

Puteți stabili grupurile țintă pe o mulțime de criterii şi să vă stabiliți strategia în consecință. Nu uitați că deseori o diferență foarte mică de voturi a stabilit câştigătorul, aşa că aveți grijă cum stabiliți țintele.

Iată câteva exemple:

– Gen: femei, bărbați;

– Vârsta: tineri între 18 şi 24 de ani, adulți activi, pensionari;

– Ocupație: elevi, studenți, muncitori, intelectuali, tehnicieni, întreprinzători, militari, deținători de microîntreprinderi, persoane fizice autorizate, şomeri, pensionari;

– Minorități;

– Religie: ortodoxă, catolică, musulmană etc.;

– Stare de sănătate: persoane cu dizabilități, pensionari pe caz de boală;

– Tipurile de proprietăți deținute: vile, case, apartamente, ferme, terenuri agricole;

– Locurile în care îşi fac cumpărăturile;

…şi evident că lista poate continua.

Vă propun să analizăm puțin problema electoratului feminin şi a pensionarilor.

Femeile reprezintă mai mult de 50% din electorat şi au cu adevărat un cuvânt de spus în influențarea votului.

E adevărat că femeile nu au în general ca principală preocupare politica, atenția lor îndreptându-se către familie, serviciu, educația copiilor, treburile casei, dar toate aceste preocupări vor genera întrebări care la rândul lor se pot transforma în program politic.

O femeie se întreabă dacă la grădiniță sau la şcoală copilul ei e în siguranță, dacă grădinița sau şcoala furnizează un program educațional solid şi valoros, dacă mâncarea pe care o primeşte copilul ei e sănătoasă, dacă îngrijirea medicală a copilului sau a familiei e de cea mai bună calitate şi dacă medicii sunt competenți.

O femeie se întreabă dacă locuieşte într-un cartier sigur şi are o vecinătate de bună calitate, se întreabă cum va beneficia de asigurări medicale dacă rămâne fără serviciu sau cum va putea să îşi mai ajute părinții pensionari.

Femeile, pentru că au o nevoie organică de stabilitate, vor prefera să voteze un candidat pe care îl ştiu – mai ales dacă acesta a avut rezultate bune într-un mandat anterior, un candidat „verificat“, şi sunt mai puțin dispuse să încerce ceva nou.

Partea interesantă este că majoritatea echipelor de campanie neglijează femeile cu drept de vot care preferă să nu se ducă la vot, deşi este vorba de un număr mare de alegători în acest caz.

Fiți siguri că dacă vă axați pe probleme de ordin social, protecție socială, asigurări medicale, educație, aveți mari şanse ca electoratul feminin să ciulească urechile la mesajul pe care îl spuneți.

În privința acestui tip de electorat, vă puteți structura iar câteva grupuri țintă interesante: femeile antreprenori, tinere/senioare, gravide, femeile necăsătorite, cele înscrise în activități de voluntariat, cele aparținând unor minorități etc.

Cealaltă categorie foarte interesantă o reprezintă ***pensionarii***.

Se pare că persoanele de peste 65 de ani au o rată de participare la vot mai mare decât persoanele aparținând altor grupe de vârstă.

Să nu uităm că în mai toate țările numărul pensionarilor creşte, în timp ce numărul populației active descreşte.

În acelaşi timp, creşte numărul persoanelor în vârstă cu dizabilități.

Probabil că foarte curând se va pune problema persoanelor în vârstă care trebuie să apeleze la ajutorul

altcuiva pentru a-şi exercita dreptul la vot. Ce facem cu pensionarii care se deplasează cu greutate sau au nevoie de asistență? Ce facem cu cei care nu văd bine şi eventual şi-au uitat ochelarii acasă?

Ce facem cu cei care, în fapt, nu mai au discernământ, dar de drept se consideră a fi alegători? În aceste situații există o mare probabilitate de a întâlni fraude electorale.

Aveți grijă cum dimensionați grupurile țintă. Evident că puteți avea un grup țintă format din persoane preocupate de studiul furnicilor zburătoare, dar cu siguranță că votul lor, chiar dacă vă este dat în proporție de 100%, nu cântăreşte chiar foarte mult la numărătoarea finală.

Indiferent cum vă conturați grupurile țintă, rețineți că întotdeauna veți avea alegătorii care vă susțin, alegătorii care susțin opoziția, şi un mare grup al alegătorilor care încă nu s-au hotărât ce să facă la alegeri.

Vă propun o tehnică de identificare a alegătorilor dispuşi să vă ofere votul, aplicând puțină aritmetică:

– faceți o listă a alegătorilor din colegiul/circumscripția electorală în care candidați;
– bifați fiecare nume cu „**v**“ → *votează cu mine*, „**n**“ → *nu ştie* şi „**o**“ → *votează cu opoziția*

Trebuie să vă asigurați că, în final, numărul „v“-urilor este cu cel puțin 30–35% mai mare decât

numărul de voturi de care ai nevoie pentru a fi ales. Nu uita că în ziua alegerilor poate plouă, sau poate că e un meci important, sau poate că omul pur şi simplu nu are chef să meargă la vot...

– Începe campania propriu-zisă de strângere a voturilor rugându-i pe susținătorii tăi să îşi convingă cel puțin 20 de cunoscuți şi prieteni să te voteze, dă telefon la cât de mulți alegători poți şi roagă-i să te susțină şi, nu în ultimul rând, du-te din uşă în uşă şi vorbeşte cu oamenii. Nu uita că mersul din uşă în uşă îți va lua foarte mult timp, aşa că nu sta prea mult cu cei care sunt deja convinşi.

– Concentrează-te în special pe „**n**“-uri, ei sunt nehotărâții, nesigurii, ei au nevoie de lămuriri. Trimite-le materiale despre tine, cine eşti, ce realizări ai, trimite-le fotografia ta şi a familiei tale. Este esențial ca alegătorul să te ştie.

– Apelează cât poți de mult la media. Legătura cu alegătorii nu e de cea mai bună calitate, în comparație cu discuțiile față-n față, dar asigură volum.

– Analizează poziția contracandidatului şi evaluează nivelul susținerii reale a acestuia. Vezi ce susținători „medii/nu foarte convinşi“ are şi încearcă să îi convingi pe aceştia să voteze cu tine.

– Analizează listele alegătorilor din ultimele 2–3 campanii, vezi cine votează sistematic şi încearcă să îi convingi pe aceşti alegători să voteze cu tine.

– În zonele în care există o „labilitate comportamentală“ a alegătorilor, concentrează-te pe convingerea de la om la om, pe bunele relații din comunitate şi pe influența liderilor de opinie.

– În apropierea alegerilor e bine ca membrii echipei tale de campanie să le dea telefon alegătorilor care ți-au promis susținerea şi să le reamintească să meargă la vot. Ideal ar fi să dai tu aceste telefoane, dar aici iar ne lovim de constrângerea ***timp***.

Ce să nu faci:

– nu pierde mult timp cu organizarea de „manifestații de susținere“ a candidaturii tale;

– deşi 20–22% dintre alegători sunt încă nedecişi în ziua votului, nu lăsa întâlnirile cu electoratul numai în perioada oficială a campaniei. Pregătirea strategiei şi a tacticii, planificarea, colectarea de fonduri, atragerea voluntarilor, pregătirea materialelor, toate acestea se pot face cu mult timp înainte, lasând în acest fel un timp prețios la dispoziția ta pentru întâlnirile cu electoratul.

7. POLITICĂ ŞI PATRIOTISM

Nu intru aici în detaliile Afacerii Watergate, dar nu este un secret pentru nimeni că un politician, cu cât aspiră la o poziție mai importantă, cu atât are mai multă nevoie de informație şi cu atât mai mult este expus riscurilor de toate felurile.

Este de mare importanță să afli din timp ce se coace în bucătăria opoziției, care sunt punctele forte pe care mizează contracandidații tăi. Dar poți face asta? Ai de unde să afli informația corectă şi la timp? Cum verifici că nu e vorba doar de „şopârle“ aruncate ca să te îndrepte spre ținte false?

Dacă eşti într-o zonă în care se află multe minorități, pe ce vei bate moneda? Pe Naționalism? Pe Interesul General?

Colectarea de informație utilă nu este o operație prea plăcută ci, mai degrabă, e destul de plicticoasă: monitorizarea a zeci de emisiuni de radio şi televiziune, citirea a sute sau mii de pagini de rapoarte şi analize, evaluarea sondajelor de opinie publică, analiza tuturor acestor date implică o muncă asiduă şi extrem de profesionistă din partea echipei de cercetare sau din partea consultanților angajați.

Există riscul ca, din oboseală sau neatenție, un amănunt aparent minor să scape, iar acel amănunt ar fi putut face diferența într-o campanie strânsă. Ziua Alegerilor este un moment de criză, un moment critic. Țara se împarte în două-trei-patru sau mai multe tabere, în funcție de numărul partidelor politice cu adevărat serioase. Numai un naiv îşi poate imagina că în spatele unui candidat nu există un păienjeniş întreg de interese. Dacă ai la dispoziție un sistem bun, eficient şi competent de colectare de informații utile, ai toate şansele să dezvălui alegătorilor eventualele „agende ascunse“ ale celorlalți candidați, lucru care va fi apreciat de alegători.

Reține că o întrebare simplă îți poate aduce clarificările de care ai nevoie în privința contracandidaților tăi: cine finanțează?

Dar, atenție! Jocul acesta este jocul cu focul, e un cartof fierbinte, rişti să te frigi!

8. PLANUL DE CAMPANIE. MESAJUL

Campania electorală este o combinație de mesaje, căi de transmitere a acestora şi surse, combinație care influențează mai mult sau mai puțin publicul. Partea proastă este că nu putem controla direcția în care se vor îndrepta preferințele alegătorilor, pentru că sunt o infinitate de factori care pot interveni între timp, în sensul schimbării. Cel mult ne putem da cu presupusul în legătură cu şansele mai mici sau mai mari pe care le are o anumită abordare.

Totodată, trebuie să ținem cont că nu putem motiva ideologic oamenii atât timp cât ei nu *recunosc* ideologia respectivă. Nu le putem spune că aplicăm principiile liberale dacă aceasta noțiune nu are niciun fel de semnificație pentru electorat. La fel, chiar dacă alegătorii sunt „alfabetizați" în privința ideologiei, nu ne putem aştepta ca aceştia să reacționeze în favoarea noastră dacă mesajele campaniei şi candidatul ales să prezinte mesajele nu se poziționează în concordanță cu ideologia pe care o clamăm.

Sunt trei tipuri de campanii electorale sortite eşecului din cauza propriilor erori:

Prima categorie o reprezintă campaniile care nu au un mesaj convingător pentru electorat şi habar nu au ce electorat vor să convingă.

A doua categorie o reprezintă campaniile care au mesaj bun şi convingător şi un electorat identificat corect, dar nu au un plan pus la punct, inclusiv paşii de urmat între momentul Zero şi momentul Zilei Alegerilor. În această categorie întâlnim improvizațiile, mişcările haotice, salturile ilogice, deturnările de la obiective fixate, reacții punctuale la diverse evenimente mai mult sau mai puțin importante şi, în general, multe comentarii fără rost legate de Ziua Alegerilor. Stafful acestei categorii se ocupă mai mult de ce zice şi ce face opoziția sau ce/cine a mai apărut pe la televizor.

A treia categorie de campanii sortite eşecului este reprezentată de cele care au mesaj clar şi pertinent, au electorat bine definit, au şi plan bine pus la punct, dar nu urmează acest plan, lăsând zilele să treacă pe sistemul „las' că merge şi aşa". În această categorie de „loseri" intră campaniile în care munca asiduă de zi cu zi este neglijată, efortul susținut este interpretat ca moft şi autosuficiența este la ea acasă.

Poate că şi aici, la fel ca în managementul de înaltă clasă, se aplică principiul „***Eşec în planificare înseamnă Planificarea eşecului***".

Ca la orice alegere importantă pe care o faci în viață, pentru un plan bun trebuie să te documentezi, să „simți piața". Mai trebuie să ştii de câte voturi ai nevoie ca să fii ales – şi de aici porneşte o adevărată complicație: îți cunoşti electoratul? E bine definit? Poți conta pe el?

În ce măsură te bazezi pe nehotărâți? Ce mesaj alegi pentru campanie? Cum faci ca mesajul să ajungă la alegător? Cum reuşeşti să treci de la ce e pe hârtie la fapte, să realizezi ce ți-ai propus?

Scrie, scrie, scrie! Pune planul pe hârtie şi consultă-te cu cei din jur. Nu te sfii să faci modificări şi nu pica în plasa „rețetelor de succes“. Fiecare campanie este unică în felul ei, depinde de o anumită conjunctură locală, națională sau internațională, depinde de oamenii din jurul tău, de posibilitățile pe care le ai, de inventivitatea şi energia puse în joc.

Esențial e să reții regula de aur a unei campanii de succes: ***Mesaj simplu, clar şi repetat cu obstinație!***

Simplitatea îl face accesibil, claritatea îl face neinterpretabil, iar repetiția îl induce în mentalul colectiv.

Nu încerca să fii „om-orchestră“: şi candidat, şi manager de campanie, şi negociator. Oricât de bun şi competent ai fi, resursele tale nu sunt inepuizabile. Ai nevoie de o echipă bine pregătită, loială, diciplinată, eficientă şi, mai presus de toate, responsabilă!

Documentarea

Ce ştii despre perioada în care candidezi?

Despre conjunctura locală, națională, internațională?

Ce se întâmplă cu economia zonei?

Pentru ce fel de candidatură optezi? Care sunt reglementările în vigoare? Eşti eligibil?

Ce ştii despre zona în care candidezi? Despre circumscripția electorală?

Câți alegători sunt înregistrați în zona care te interesează?

Ce s-a întâmplat la alegerile anterioare?

Ce ştii despre candidatul/candidații opoziției?

Ce şanse ai? De ce atât?

Prin ce se caracterizează alegătorii tăi? Le poți face „profilul“? Trebuie să ai în permanență informații actualizate, documentarea profundă nu e o glumă.

În momentul în care, împreună cu echipa de campanie, ați stabilit mesajul electoral, verifică dacă acesta are caracteristicile fundamentale:

– este scurt;

– este adevărat şi credibil;

– este clar;

– este sincer;

– este convingător;

– este important pentru alegători;

– este diferit de mesajul opoziției;

– se adresează unui segment specific de alegători;

– este repetat sistematic.

Nu uita că alegătorii sunt bombardați zilnic cu „tone“ de informații. Radioul, televiziunea, ziarele, internetul, discuțiile cu colegii şi prietenii, bârfele, toate acestea sunt surse de informații prin jungla cărora mesajul tău abia dacă poate răzbi pentru două-trei minute. Nu spera ca alegătorul să se concentreze pe campania electorală aşa cum o faci tu împreună cu echipa de campanie. O astfel de impresie e fundamental greşită.

Mesajul trebuie să fie scurt – alegătorii nu au răbdare, atenția lor e distrasă rapid. Încearcă să îți formulezi mesajul percutant în mai puțin de 1 minut.

Mesajul trebuie să fie adevărat şi credibil – trebuie să vină din valorile, experiența şi întâmplările pe care le-ai trăit. Dacă faci promisiuni nerealiste, probabil că alegătorul va căsca plictisit şi va decide să nu mai meargă deloc la vot. Alegătorii trebuie să te creadă şi vor face asta doar dacă ceea ce le spui e adevărat şi vine din experiența pe care ai trăit-o.

Mesajul trebuie să fie clar – asigură-te că nu există vreo posibilitate de confuzie sau interpretare, că nu există ambiguități. Nu uita că alegătorii nu au nici timp, nici dispoziție şi nici apetit pentru „cimilituri“.

Mesajul trebuie să fie sincer – dacă nu simți în profunzime ceea ce vrei să transmiți alegătorului, ia-ți adio de la campanie. Alegătorul, chiar dacă nu e doctor docent, simte când îl minți sau când spui ceva de complezență. Dacă pui suflet în ceea ce spui, devii imediat simpatizat şi oamenii sunt dispuşi să treacă peste eventualele mici imperfecțiuni ale prestației tale. Nu uita că întregul proces electoral are o mare încărcătură emoțională, deci trebuie să ştii să insufli emoție. Iar acest lucru îl poți face doar dacă spectacolul oferit de tine e sincer.

Mesajul trebuie să fie convingător – ceea ce înseamnă că trebuie să le vorbeşti alegătorilor despre ceea ce îi interesează cu adevărat şi să cunoşti bine problema respectivă. Nu spune generalități, pentru că oamenii vor lucruri concrete legate de problemele lor de zi cu zi. Arată că ai experiența necesară pentru a propune şi a duce la îndeplinire soluțiile propuse.

Mesajul trebuie să fie important pentru alegători – dacă în colegiul tău electoral problema esențială o constituie canalizarea localității, nu îți imagina că alegătorii vor fi interesați de planurile tale de extindere a rețelei de autostrăzi din țară sau de bugetul consolidat

la nivel național. Oamenii sunt tentați să îi aleagă pe cei care le vorbesc despre salarii, slujbe, şcoala copiilor, dispensare mai bune, pensii decente, nu despre strategii europene şi euro-atlantice.

Mesajul trebuie să fie diferit de cel al opoziției – altfel cum ai putea să te deosebeşti de contracandidatul tău? Alegătorii trebuie să înțeleagă foarte clar că tu eşti „persoana providențială care va aduce soarele şi pe strada lor". Ca să înțelegi cât de important este să ai un mesaj bine conturat şi caracteristic, imaginează-ți că mergi la Multiplex şi în toate sălile ai numai proiecții de filme cu cowboys, cu protagonişti neştiuți de nimeni. În ce sală intri? Mai vrei să intri? Poate că ai fi vrut să vezi un film polițist, sau romantic, sau documentar...

Alegătorul experimentează acelaşi tip de confuzie când doi sau mai mulți candidați îi vorbesc despre acelaşi lucru. Pe cine să aleagă dacă aude acelaşi mesaj? Pe cel mai înalt/scund/gras/slab? Pe cel cu acelaşi prenume? Pe cel cu ochii verzi?

Mesajul trebuie să se adreseze unui segment specific de alegători – este alt element esențial! Dacă vorbeşti pentru oricine de oriunde înseamnă că în realitate nu vorbeşti deloc sau vorbeşti singur. Nu te poți adresa profesorilor în acelaşi mod în care te adresezi lucrătorilor de la căile ferate, după cum nu te poți adresa bancherilor aşa cum vorbeşti cu ziariştii. Nu uita un adevăr elementar, din categoria „iarna nu-i ca vara": cei care te votează

pe tine sunt diferiți de cei care nu te votează, aşa că tu trebuie să marchezi exact această diferență!

Mesajul să fie repetat sistematic – să devină laitmotiv, să fie perceput ca trăsătura ta definitorie. Nu uita că alegătorii nu sunt atenți 24 de ore din 24 la ce spui sau ce faci. Trebuie să repeți mesajul tău cu fiecare ocazie, în orice situație, în fața fiecărui posibil alegător. Testează-i puterea pe cei din jur, vezi cât de des ți-l menționează când te văd. Dacă ajunge să fie repetat ca un salut, eşti pe drumul cel bun, înseamnă că are priză la public şi a fost asimilat.

Odată stabilit mesajul, ai depăşit o etapă critică, dar încă nu s-a terminat partea dificilă. Imaginează-ți că mesajul este firul central din care pornesc alte firicele, fiecare dintre ele aducând o soluție pentru alegătorii tăi.

În ultimii 16 ani, în mai toate țările democratice – începând cu SUA şi terminând cu țările foste comuniste, a făcut carieră un mesaj extrem de simplu: „***Votați Schimbarea***!“ şi nu numai că a făcut carieră, dar a adus şi succesul candidaților care l-au folosit.

Monitorizați problemele care au apărut sistematic în ultimul timp şi folosiți rezultatul pentru a va formula mesajul electoral. Cu ce mesaj te simți confortabil? Vorbind despre pensii? Despre sănătate? Despre educație? Despre sărăcie?

Nu uita un lucru esențial: banii înseamnă certitudine! Dacă ai suficiente fonduri, înseamnă că eşti pe drumul cel bun şi mesajul tău răspunde unei probleme sesizate de grupul care te finanțează. Dar vezi că asta nu e tot. Mesajul trebuie să se alinieze şi nevoilor unui grup suficient de mare şi de consistent care să îți aducă numărul de buletine de vot ştampilate pe numele tău.

Şi nu uita că este extrem de important să îi determini pe alegători să comenteze problemele pe care le pui pe tapet. Chiar dacă nu sunt de acord pe moment cu punctul tău de vedere, vrând-nevrând vor încerca să te înțeleagă şi să aducă argumente pentru a te putea contrazice. Şi dacă descoperă că nu au cum să te contrazică?... ai mari şanse să îți mai câştigi în acest fel simpatizanți.

Discuțiile aprinse în jurul unei probleme de mare interes sunt singurele care încing spiritele şi direcționează emoțiile către o direcție sau alta. Şi, încă o dată, o campanie electorală este eminamente emoțională!

Faceți sondaje de opinie legate de „*cea mai importantă problemă a electoratului";* veți avea pe tavă subiectele pe care trebuie să le discutați. Iar dacă nu aveți bani, pur şi simplu găsiți-vă timp să vă întâlniți cu oamenii şi să îi determinați să vă vorbească. Nu vă rămâne decât să îi ascultați şi să vă conturați mesajul! Şi, atenție, chiar dacă nu sunteți de acord cu ceea ce auziți, nu încercați să demolați agresiv problema. Cu mult tact şi răbdare explicați de ce nu sunteți de acord şi susțineți-vă poziția.

Planul de campanie nu include doar mesajul pe care vrei să îl transmiți alegătorului, ci şi modul în care te relaționezi cu contracandidatul sau contracandidații tăi.

Aşadar, e nevoie de o analiză foarte serioasă a mesajelor contracandidatului tău, atât în privința lui însuşi, cât şi în privința ta. Ce afirmații face contracandidatul tău la adresa ta? Dar tu ce zici despre el/ea? Ce zici despre tine însuți? Dar contracandidatul ce zice despre el însuşi? E adevărat?

Dacă s-a descoperit ceva nu tocmai cuşer din trecutul tău şi contracandidatul a ieşit la rampă cu această informație vrând să te termine, cum reacționezi? Ce zici? Ce argumente aduci în favoarea ta?

Dar dacă tu descoperi ceva nu tocmai ortodox în trecutul contracandidatului tău, ce faci? Intri într-un joc al lăturilor şi zoaielor?

E nevoie ca stafful de campanie să facă o analiză SWOT extrem de dură, cu accent în particular pe punctele slabe şi pe pericole, aşa încât un eventual atac să nu te surprindă nepregătit.

Nu uita că o analiză SWOT bine pusă la punct îți asigură un nivel mai ridicat al credibilității în ochii electoratului şi, în ultimă instanță, asta e ceea ce îți doreşti.

Mai trebuie să ții cont că un instrument foarte eficient în manipularea electoratului îl constituie sondajele de opinie. Deseori se lansează pe piață aşa-zise sondaje de opinie profesioniste care în mod evident favorizează un candidat sau altul. În funcție de diversele interese de grup, dacă aceste sondaje sunt preluate de mass-media, o mare parte a electoratului se va lăsa influențată de datele prezentate, aplicând logica „dacă a scris în ziar/ a zis la radio/a dat la televizor, înseamnă că e adevărat!“

Pregăteşte-te din timp pentru astfel de evenimente şi acționează pe măsură! Nu uita că a intra în jocul opoziției înseamnă să pierzi timp, energie şi bani şi, mai presus de orice, încrederea electoratului. Alegătorii vor avea imaginea unui meci în care o parte lansează şarje, iar cealaltă parte se ocupă să răspundă şarjelor.

Şi asta nu e tot! Te aşteaptă un alt pas important: ***planul de contactare a alegătorilor!***

Cum transmiți mesajul către ei? Prin presă, prin afişe, prin clipuri publicitare, prin scrisori sau prin e-mail? Le bați la uşă? Le dai telefon?

Ține cont că resursele tale, oricât de generoase le consideri, sunt totuşi finite. Trebuie să analizezi împreună cu echipa de campanie care sunt cele mai bune metode de a fi sigur că mesajul tău a ajuns la electorat şi, mai mult decât atât, că l-a convins!

Reține că nu e suficient să ai timp şi bani, ci trebuie să ai şi oameni de încredere în jurul tău. Din păcate, această combinație e foarte greu de găsit la un loc. Deseori, dacă ai timp şi oameni loiali, nu ai bani. Unde ai bani, nu ai timp şi în niciun caz oameni loiali ci, mai degrabă, mercenari. Şi tot aşa.... Combinația ideală de timp, bani şi oameni loiali nu se face peste noapte, ci se coace încet, pe îndelete, şi cere multă răbdare şi perseverență.

Fiecare pas pe care decizi să îl faci în timpul campaniei va înlătura alt pas pe care nu îl mai consideri util, fiecare acțiune pe care o ceri echipei tale va anula altă acțiune. Chibzuiți bine totul şi nu vă sfiiți să aduceți modificări dacă vedeți că lucrurile nu se desfăşoară aşa cum ați plănuit.

Verifică în ce mod decurg lucrurile, fă o estimare a costurilor întregului proces de contactare a alegătorilor şi vezi dacă ai un sistem de control al acestui proces. Ai cum să ştii dacă au fost cu adevărat contactați? Dacă da, ai posibilitatea să afli dacă au fost convinşi? Ai posibilitatea să afli dacă vor vota cu tine? Cum? Pe ce te bazezi?

9. STRATEGII, BUGET ŞI TIMP

Spuneam, la un moment dat, că este esențial ca la începutul campaniei să aveți o şedință în care să puneți la punct strategia campaniei. Candidatul este o figură centrală în această şedință, având obligația să sublinieze punctele esențiale ale strategiei. Odată ce s-a ajuns la acord, candidatul se poate ocupa de propria pregătire lăsând campania pe mâna staffului. Este esențial ca, odată aleasă strategia, Candidatul să se concentreze în întregime pe întâlnirile cu alegătorii şi pe convingerea acestora.

Există păreri împărțite în privința succesului unei campanii: unii spun că cel mai important lucru e să ai un candidat cu adevărat eligibil, alții spun că importanța majoră o are prezența la televizor, iar alții consideră că doar banii de care dispui în campanie contează.

Desigur că e bine să aveți întreaga combinație, dacă e posibil. Oricât de fermecător ar fi candidatul, fără acces la mass-media şi fără banii necesari susținerii campaniei, e greu de crezut că va avea şanse reale de succes.

Desigur că se pot crea evenimente care să atragă prezența jurnaliştilor, desigur că poți fi o persoană iubită de toate categoriile sociale, acestea sunt avantaje care trebuie susținute de o solidă platformă financiară.

Pe de altă parte, nu de puține ori s-au văzut candidați eşuând lamentabil, chiar dacă, teoretic, au avut fonduri nelimitate la dispoziție. Eşecul a fost generat în mare parte de serviciile mediocre ale echipei de campanie sau de orgoliul nemăsurat al candidatului respectiv (sau o combinație între cele două).

Identifică-ți susținătorii, vezi ce organizații, persoane, grupuri au interese similare şi susțin aceleaşi puncte de vedere cu tine şi încearcă să-i convingi să facă donații. Dacă eşti suficient de convingător pentru a-i determina să bage mâna adânc în buzunar înseamnă că ai mari şanse să convingi şi alegătorii.

Dacă eşti un candidat fermecător, cu priză la public, dar şi cu susținere suficient de mare, te poți aştepta să obții fonduri de la persoane sau organizații extrem de influente, dar atenție: există o practică a acestor entități să finanțeze şi opoziția, aplicând principiul „*oricine ar ieşi, eu cad tot în picioare*!“. Nu interpreta gestul lor de a-i finanța şi pe ceilalți ca pe un gest de trădare, pentru că nu e cazul. Este pur şi simplu o tactică de business, de a „investi inteligent şi diversificat“.

În elaborarea strategiei de campanie e bine să aplici principiile din afaceri: defineşte-ți publicul țintă! Oricâți bani ai, oricât de bun candidat ai fi, dacă nu ai definit corect „publicul țintă“, şansele tale de reuşită scad pentru că oamenii te percep ca vorbind despre tot şi despre nimic, adresându-te tuturor şi nimănui.

Dacă ai un „public țintă“ bine definit, sarcina elaborării strategiei se uşurează considerabil, cu efecte semnificative asupra alocării resurselor (timp, bani, oameni).

Nu uita că dimensionarea „publicului țintă“ nu constă doar în a lua listele electorale şi a separa pe categorii numelor celor înscrişi acolo. Din publicul țintă fac parte şi oameni care poate că nu sunt de găsit acum pe listele electorale (ce zici de tinerii de 17 ani care au ceva de spus în fața adulților?).

Cât de relevantă e prezența pe listele de alegători a unor oameni care nu au mai ieşit deloc la vot în ultimele dăți? Cum îi determini să iasă din casă pentru tine? Ce ştii despre decizia lor de a nu ieşi, ce anume i-a determinat să facă acest lucru? Prin ce eşti tu diferit de opțiunile pe care aceştia le-au avut în campaniile electorale trecute, aşa încât să determini oamenii să iasă să te voteze?

Nu uita că – dacă ai un public țintă bine conturat, şi efortul tău în termeni de timp şi bani va fi mai bine structurat: una e să trimiți la întâmplare 10.000 de scrisori şi cu totul altceva dacă trimiți 2.000 de scrisori către oameni care pot cu adevărat să facă ceva pentru tine.

Dezvoltă-ți planul de campanie în cele mai mici amănunte înainte de a începe acțiunile propriu-zise. Cei care au întocmit măcar o dată un plan de afaceri ştiu cât de important e să planifici. Pune pe hârtie motivele

pentru care vrei să faci o acțiune sau alta, ce resurse implică acest lucru în termeni de timp, bani, oameni şi rezultatele aşteptate.

La fiecare căsuță adaugă şi modul în care îți asiguri resursele respective, dacă vrei voluntari, de unde şi cum îi aduci, dacă vrei bani cine ți-i dă şi când. Şi tot aşa...

Ca la orice plan serios de afaceri, nu contează să spun numai ***unde*** vreau să ajung, ci contează enorm să spun şi ***cum*** voi obține ceea ce mi-am propus.

Specifică pozițiile şi ierarhia clară a staffului de campanie, cine de cine ascultă şi cui raportează. Marea veselie şi colaborare e foarte bună atâta timp cât se petrece între granițele unei discipline riguroase şi ale unei ierarhii pe măsură. Evident că trebuie să fie democrație şi contează părerea fiecăruia, dar în final va fi unul singur care va lua decizia şi va purta răspunderea! Din păcate, deseori în numele democrației se promovează un veritabil haos, păgubos pentru toată lumea.

Nu în ultimul rând, o limitare severă a fondurilor de care dispuneți va duce la un grad mare de risc în privința succesului campaniei. Dacă mari războaie s-au pierdut chiar dacă au fost bine finanțate, niciodată marile bătălii nu s-au câştigat şi nici nu se vor câştiga cu surcele...

Ar fi o naivitate să nu îți dai seama că orice faci în timpul unei campanii va costa bani buni. Va trebui ca,

împreună cu echipa, să analizezi fiecare pas şi costurile estimate, aşa încât într-un final să ai un buget cât de cât realist al campaniei.

BUGETUL TREBUIE SCRIS! Aceasta este singura cale prin care se poate ține evidența clară a cheltuielilor, se estimează fondurile ce ar mai trebui colectate şi, nu în ultimul rând, vederea cifrelor seci, joacă rolul unui duş rece atât pentru candidat, cât şi pentru stafful de campanie.

În business există o diagramă clară a operațiunilor şi a termenului limită în care trebuie îndeplinite acestea. În acelaşi fel trebuie să procedați şi cu calendarul campaniei: stabiliți paşii pe care îi aveți de făcut şi în ce moment aveți nevoie de bani. E bine să organizați bugetul pe perioade de câte o săptămână, aşa încât să aveți o evidență clară a acestei resurse.

Nu uitați că peste 70% din buget se va duce pe cheltuielile implicate de contactarea alegătorilor, restul de 30% fiind reprezentat de costuri administrative (sediu, personal, telefon), sondaje de opinie, consultanță.

Pune toți aceşti paşi cu fondurile aferente în Calendarul Principal aşa încât situația să fie permanent sub ochii staffului de campanie.

Dacă ai şansa de a obține donații, este minunat, dar ai grijă ce promiți în schimb. Un donor serios se

va aştepta să îi întorci serviciul odată ce te-ai văzut în fotoliul dorit. Eşti pregătit să faci aşa ceva? Cât de bine ştii aşteptările donorului? Cât de corecte sunt sursele sale de finanțare şi în ce măsură eşti expus dacă primeşti donația respectivă?

Evident că nu susțin refuzul donațiilor, dar nici acceptarea acestora indiferent de sursă.

Cel mai bine e să organizați campanii deschise de strângere de fonduri, aşa încât orice speculație să fie evitată. Iar cererea de fonduri e cel mai bine să fie făcută chiar de candidat.

Desigur că fiecare campanie de colectare de fonduri trebuie planificată cu aceeaşi atenție cu care planificați întreaga campanie electorală.

Iată câteva întrebări la care întreaga echipă ar trebui să răspundă înainte de a începe campania:

– ***Cât de mult ar trebui să cheltuim şi pe ce***?

Cel mai simplu e să o porniți invers, de la ziua alegerilor spre începutul campaniei. Vedeți care sunt paşii obligatorii şi ce anume trebuie făcut ca să realizați acei paşi. Nu vă amăgiți, nu vă îmbătați cu apă rece în privința fondurilor de care dispuneți ca să nu programați acțiuni pe care nu le veți putea face vreodată. Este dramatică situația în care ai mobilizat oameni pentru o anumită acțiune şi trebuie să îi trimiți înapoi din lipsă

de fonduri. E bine să întocmeşti bugetul ținând cont de o suplimentare cu 10% a cheltuielilor şi o reducere cu 10% a finanțării.

– ***Ce venituri avem***?

Aici adună propriile resurse (banii personali), fondurile colectate cu certitudine de la susținători importanți şi fondurile pe care formațiunea politică din care faci parte este dispusă să ți le aloce. Gândeşte-te la posibile evenimente care pot duce la strângere de fonduri şi la eventuale împrumuturi, dar şi la contribuții in-kind.

– ***Cât va trebui să cheltuim***?

Cheltuielile sunt determinate de importanța fotoliului la care candidezi. Suma necesară pentru un post de primar va diferi de suma necesară unei campanii pentru o poziție în parlamentul național sau european sau de suma necesară ocupării fotoliului de preşedinte al țării. Contează cât de cunoscut eşti alegătorilor, câți contracandidați ai şi cum intenționezi să interacționezi cu alegătorii. Dacă nu eşti suficient de bine cunoscut, evident că va trebui să aloci mai mulți bani.

10. COALIȚII

...şi nu ne referim aici neapărat la coaliții cu alte partide, deşi acestea sunt foarte importante.

Gândiți-vă la importanța organizațiilor civice active în colegiul în care candidați! Îndeobşte sunt organizații respectate de comunitate.

Cum vă propuneți să interacționați cu susținătorii bisericii, cu voluntarii ecologişti, cu sindicaliştii? Cunoaşteti liderii acestor grupuri? Aceşti lideri vă simpatizează sau nu?

Nu uitați că întregul proces electoral este eminamente comunicare, aşadar contează foarte mult să fiți convingători în fața liderilor de opinie. La rândul lor, vă vor transmite mesajul mai departe.

O simplă afirmație din partea liderului unei organizații respectate de comunitate, în sensul că organizația respectivă susține candidatura dvs., poate face diferența în colegiu şi vă poate aduce succesul. În business lucrul acesta este cunoscut ca „third party endorsement“ şi aduce un plus de credibilitate afirmațiilor făcute de companie.

Nu uitați că membrii unui astfel de grup țin foarte mult cont de sugestia liderului, aşadar puteți conta pe o adevărată mobilizare a simpatizanților. Pe de altă

parte, o astfel de organizație poate suplini activitatea de cercetare, făcând observații şi propuneri pertinente legate de zona lor de activitate.

Totodată, orice eveniment public organizat de o astfel de asociație sau grup se poate transforma într-o nouă tribună pentru transmiterea mesajului tău electoral. Nemaivorbind că poți face cunoştință cu alți şi alți lideri cu preocupări similare, extinzând în acest fel cercul simpatizanților.

Dacă decideți să faceți o coaliție cu altă formațiune politică, gândiți-vă de şapte ori înainte de a anunța public decizia. Care sunt caracteristicile acelei formațiuni? Ce doctrină are? Cât e de asemănătoare cu doctrina noastră? Nu cumva sunt obiective diametral opuse? Nu cumva induceți confuzie în rândul alegătorilor?

11. BAZA DE DATE

Veți spune că nu e mare lucru să faci rost de o listă de distribuție şi gata!

Greşit! – e o adevărată artă să structurezi eficient şi consistent o bază de date şi, dacă aveți un prieten specialist în calculatoare, veți vedea că acesta confirmă imediat ceea ce v-am spus.

Baza de date este inutilă dacă are dimensiunile şi structura unei cărți de telefon, nu ai nevoie de un astfel de monstru.

Ce informații te interesează să găseşti în baza de date? Adresa alegătorului? Numărul de telefon? Adresa de e-mail? Prezența la vot în ultimii 15 ani? Apartenența la o formațiune politică? Toate acestea?

Deseori, din disperare sau ignoranță te trezeşti în situația în care îndeşi toate informațiile posibile într-o bază de date care se transformă, încet, dar sigur, într-un hățiş inutilizabil.

Iată câteva idei de structurare a informațiilor utile înainte, în timpul şi după campania electorală propriu-zisă:

– întocmeşte o listă a motivelor de îngrijorare/refuz din partea alegătorilor atunci când cineva din staff a vrut să ia legătura cu ei;

– pune la punct o listă a celor care ți-au făcut donații, indiferent de valoarea acestor donații;

– fă o lista a alegătorilor care sunt clar în opoziție (nu are sens să îți iroseşti resursele pe ei);

– fă o listă a persoanelor pe care poți conta, chiar dacă acestea nu fac parte din formațiunea ta politică;

– pune pe hârtie cele mai importante probleme ridicate de opoziție şi structurează-le pe categorii.

şi putem continua tot aşa...

Când structurezi baza de date propriu-zisă, dacă e vorba de alegători, ai grijă să incluzi informații legate de vârstă, sex, religie, naționalitate, venit, stare socială, istoria prezenței la vot. O simplă evaluare statistică a conținutului bazei de date te va ajuta să conturezi mai bine mesajul pe care vrei să îl transmiți alegătorilor tăi.

12. COLECTARE DE FONDURI

Când ați dat ultima dată o sumă importantă, cui şi pentru ce? Indiferent că ați dat sau că ați împrumutat, cu siguranță că gestul a survenit în urma rugăminții unui prieten sau unui îndrăgit membru al familiei.

Principiul acesta este valabil şi când vă planificați campania de strângere de fonduri. Cu cât cunoaşteți mai mulți oameni importanți, cu atât şansa de a avea succes în strângerea de fonduri e mai mare.

Contează, evident, şi reprezentativitatea marilor susținători pe care îi aveți. Dacă un mare industriaş va face o donație importantă campaniei tale, cu siguranță că şi alți oameni de afaceri din sfera de influență a acelui mare industriaş vor proceda asemănător.

Dar, şi aici, e bine să fim realişti! Dacă 100 de oameni de afaceri ți-au promis că îți vor face donații, e bine să te bazezi pe mai puțin de jumătate din ei. Şi la fiecare în parte e bine să te bazezi oricum pe sume mai mici decât cele promise în timpul discuției inițiale.

O variantă bună şi plăcută de a colecta fonduri este cea a organizării de „evenimente speciale“ cu scopul declarat. Susținătorii candidatului pot organiza aceste evenimente extrem de vizibile, dar sumele obținute cu acest prilej nu sunt foarte impresionante.

Mai mulți bani se obțin în cadrul petrecerilor ceva mai discrete, organizate la reşedințele susținătorilor importanți, unde invitații aleşi pe sprânceană sunt puşi în gardă din plin că li se va solicita contribuția şi au avut timp să semneze deja cecul corespunzător.

Sume modeste se mai pot obține prin corespondență sau punând la dispoziția micilor donori linii telefonice la care simplul apel sau sms să verse în contul campaniei o anumită sumă.

În funcție de importanța fotoliului, o campanie poate costa între 30.000 EUR şi câteva milioane de euro, aşa că e bine să ştiți din timp la ce vă înhămați.

13. ALEGEREA ŞI DESEMNAREA CANDIDATULUI

Din patru în patru ani sau din cinci în cinci ani, în funcție de „postul scos la concurs“, oamenii sunt invitați la vot. Rezultatul depinde de opțiunea exprimată de majoritate.

Dacă sunt alegător, ce mă interesează? Să îmi fie simpatică persoana pe care o văd, să îmi placă modul în care se îmbracă şi îmi vorbeşte? Să îmi placă faptul că e o persoană prietenoasă şi frumuşică? Dar, dacă nu ştiu nimic legat de lucrurile concrete pe care le-a făcut acea persoană, am garanția că următorii 4/5 ani ai vieții mele de cetățean sunt pe mâini bune? Am garanția că problemele mele vor fi tratate cu seriozitate şi într-un mod profesionist?

Sau nu are importanță prestația persoanei respective, nu contează că nu îmi place cum arată, cum se îmbracă şi cum vorbeşte, în schimb ştiu că ani de zile a rezolvat probleme dificile pentru mulți oameni? Am văzut rezultatele, eventual am beneficiat şi eu de aceste rezultate?

Dacă nu pot avea o combinație a celor două posibilități, probabil că ultima variantă va fi cea aleasă de mine.

Potrivit Constituției oricărei țări democratice, dreptul de a fi ales este un drept fundamental. Teoretic, orice ins sănătos psihic, având vârsta prevăzută de lege şi neavând condamnări care să îi îngrădească acest drept fundamental, poate fi ales.

Dar are şanse reale?

Am şanse să câştig dacă vreau să fiu şi eu candidat(ă)?

Cea mai simplă situație este cea în care eu decid să candidez, am resurse financiare suficiente pentru a-mi susține campania, sunt o persoană relativ cunoscută şi cu priză la public şi nu vreau să mă urc în nicio barcă politică.

În această situație, voi fi ***candidat independent***.

Toate bune şi frumoase, dar până la ce nivel îmi pot permite această candidatură?

Teoretic, până la cea mai înaltă funcție. Rețineți: e teoretic...

Sunt şanse de reuşită şi am văzut cu toții candidați independenți ocupând diverse locuri, dar probabilitatea ca un candidat independent să ocupe fotoliul cel mai râvnit, cel din vârful vârfurilor, este o probabilitate foarte mică.

În general, candidatul pentru o funcție importantă este desemnat de partidul din care face parte.

Desemnarea se face în urma unei adunări, a unui congres, a unei convenții, în urma unui eveniment la care trebuie să participe un număr suficient de mare de persoane, aşa încât să legitimizeze opțiunea partidului respectiv. Evident că acest eveniment la care participă multă lume, eveniment culminând cu anunțarea numelui persoanei desemnate să candideze, este rezultatul multor negocieri, al multor zile şi ore de frământări, presiuni, alianțe şi amenințări, incidente sau broderii politice migăloase.

Desemnarea candidatului este o decizie care nu trebuie luată „pe colțul mesei“, până la urmă înseamnă că ne lăsăm în următorii 4-5 ani pe mâna acestei/acestor persoane şi evident că vrem să ne lăsam pe mâini bune şi sigure.

14. CAMPANII ÎN AFARA CAMPANIEI/ CAMPANIA PERMANENTĂ

Dacă ai câştigat, felicitări! Te sfătuiesc să te opreşti după primul pahar de şampanie şi să te pregăteşti pentru următoarea campanie. Ai toate avantajele de partea ta, inclusiv aproape 48 de luni de acțiune.

Ai deja renumele dat de succes, ai toate mijloacele posibile la dispoziție, ai răgazul dat de contracandidații care trebuie să se replieze şi să îşi lingă rănile.

Ai acces la media, ziarele se vor întrece să îți prezinte pe prima pagină acțiunile, după cum se vor întrece să îți prezinte pe aceeaşi primă pagină şi gafele. Aşa că atenție! Abia acum începe greul! Eşti sub reflector!

Păstrează-ți o „echipă de campanie permanentă“ operațională, care să asigure permanent legătura ta cu voluntarii, cu suporterii şi cu donorii. Această echipă nu trebuie să fie la sediul oficial pe care îl ai acum.

Păstrează legătura cu alegătorii, trimite-le scrisori, arată-ți interesul față de problemele lor, marchează îndeplinirea unei promisiuni pe care le-ai făcut-o în timpul campaniei oficiale.

Dacă a fost o problemă care implică o inițiativă legislativă şi legea respectivă a fost promulgată, spune-le oamenilor că te-ai ținut de cuvânt.

Ține-ți activ web-site-ul, păstrează vie legătura prin e-mail, fii activ pe blog. Sunt costuri minime, dar efectele sunt mari.

Participă cât mai des la adunări ale consiliilor locale sau județene/districtuale, vei vedea că oamenii vor fi plăcut surprinşi să te vadă. Mergi la conferințe şi forumuri, la serbări populare tradiționale unde ai şansa să întâlneşti mii de oameni.

Nu în ultimul rând, programează-ți circuite în colegiu/ circumscripție/la nivel național, aşa încât să vezi ce se întâmplă pe teren.

Nu pierde legătura cu electoratul! Campania nu s-a terminat, ci continuă sub altă formă şi în alte ritmuri!

15. STRATEGII DE POZIȚIONARE A CANDIDATULUI

Majoritatea alegătorilor nu privesc deliberat un spot TV, ci pentru că acesta este inserat în programul preferat. Acelaşi lucru se întâmplă cu afişele de pe stradă (sunt puse aşa încât să îți sară în ochi), cu spoturile radio şi alte materiale.

Indiferent care sunt metodele pe care doreşti să le foloseşti, gândeşte-te în primul rând la grupul țintă căruia te adresezi. Apropo: ai luat în considerare populația „captivă“ din campusuri universitare, unități militare şi alte structuri asemănătoare? Ai gândit materiale speciale pentru aceste categorii?

Să începem cu începutul:

Oricât ar suna de simplu, ai nevoie înainte de orice de o fotografie frumoasă pe care să o pui la dispoziția presei. Nu uita să zâmbeşti şi să ai acea atitudine care inspiră încredere şi hotărâre!

Dacă ai susținători importanți, fotografiază-te alături de ei şi trimite presei fotografiile.

Acelaşi lucru trebuie să îl faci cu fotografiile din timpul întâlnirilor tale cu oamenii obişnuiti, din timpul

vizitelor prin piețe sau prin fabrici, din timpul vizitelor prin spitale. Nu ezita să prezinți chiar unele fotografii cu tine în familie.

Nu uita că „o imagine face cât o mie de cuvinte“, deci întreabă-te ce vrei să transmiți cu acea fotografie? Că eşti un om simplu sau un om sofisticat? Că eşti cu mânecile suflecate, gata de treabă, sau analizezi profund problema?

Pregăteşte împreună cu stafful de campanie o biografie scurtă din care să reiasă calitățile tale, în special în problema care constituie coloana vertebrală a mesajului electoral.

Negociază accesul la mass-media, pune accent pe televiziune. Dar aici, reține! – e obligatoriu să înveți întâi să te prezinți „pe sticlă“. Ai nevoie de training susținut şi dur legat de cum te îmbraci, cum vorbeşti, ce gestică foloseşti. E bine să înlături orgoliile şi autosuficiența şi să ai un consultant personal, verificat şi discret, pe probleme de imagine. Nimeni nu se naşte învățat şi un consultant bun îți va spune deschis, direct şi clar ce anume nu te avantajează, ce să corectezi şi mai ales cum să corectezi.

Dacă ai acces la televiziune, nu o monopoliza! Nu trebuie să dai oamenilor senzația că dacă vor deschide frigiderul ai să le cazi de pe raft în mijlocul bucătăriei. Nu trebuie să îi aduci la saturare şi plictis. Încearcă să găseşti voluntari care să vorbească despre tine,

determină personalități respectate să comenteze că eşti cea mai bună alegere. Aşa vei beneficia automat de influența acestor declarații ori de câte ori vei avea o prezență publică. Iar dacă la astfel de evenimente vii însoțit de una din acele personalități, cu atât mai bine!

Încearcă să faci insigne simpatice cu simbolul/mesajul tău şi roagă-ți voluntarii să le vândă. Câştigi dublu, pe de o parte că mai pui ceva bănuți la campanie (măcar cât să acopere costul insignelor), pe de altă parte că mesajul tău va fi destul de mult timp direct sub ochii alegătorilor şi a familiilor acestora. Ca să nu mai vorbim că la o emisiune televizată arată bine insignele purtate de mulți oameni adunați pentru a-şi exprima susținerea în ce te priveşte.

Nu neglija afişele, posterele, broşurile şi bannerele, dar ai grijă unde sunt plasate afişele şi bannerele.

Oricât de bine intenționat ai fi, e cel puțin ridicol să ajungi în folclor picând în situația unei localități în care închisoarea se află pe strada Libertății.

Gândiți bine şi mesajul de pe banner – a făcut carieră un afiş pe care scria „e timpul să încerci şi cu o femeie!“ şi nu cred că genul acesta de glorie îl doriți.

Ai grijă ca toate materialele scrise să fie uşor de citit, chiar dacă omul nu are ochelari la îndemână. Nu le face stufoase, ci mai degrabă sugestive! Foloseşte culori, dar nu folosi stridența. Nu pune data pe materiale ca să le

poți reutiliza (dacă ai încă o rundă?). Cere cu fermitate staffului tău să verifice ca toate materialele distribuite să fie curate şi prezentate corespunzător.

Dacă ai publicat cărți, încearcă să ai la îndemână câteva exemplare pe care să le oferi cu dedicație participanților la întâlnire. În orice caz, la fiecare întâlnire la care participă şi jurnalişti e bine să ai pe CD sau memory-stick materiale simpatice şi uşor de digerat în care să îți expui punctul de vedere din campanie. Te sfătuiesc să foloseşti memory-stick-uri pentru că sunt uşor de purtat şi se reutilizează.

Încearcă să mulțumeşti susținătorilor de câte ori poți. În felul acesta, cei care deja te-au întâlnit se simt băgați în seamă, iar cei care te vor întâlni ştiu că eşti o persoană cu bun-simț.

Dacă eşti candidat independent, e obligatoriu să devii cât mai vizibil. Implică-te în acțiuni de voluntariat, în organizații, în dezbateri publice. Nu te jena să înființezi propria fundație dacă simți că lucrul acesta te-ar ajuta.

Arată cum te diferențiezi de ceilalți contracandidați, întâlneşte-te cu oamenii şi explică-le de ce e mai bine să aleagă ce le propui tu. Mergi în locuri publice, mergi la expoziții, la târguri, la spectacole. Vorbeşte cu oamenii cu orice ocazie, ascultă-i ce au de spus, fă-te văzut şi accesibil.

Cere staffului să facă o agendă a activităților comunității şi structurează-ți timpul aşa încât să participi la cele mai importante evenimente. Verifică cine sunt liderii de opinie din comunitate şi ia legătura cu ei.

Analizați împreună problemele cheie ale comunității.

Nu uita că oamenii vor să ştie de ce candidezi, aşa că trebuie să pregăteşti un mesaj clar şi simplu privind obiectivele tale. Şi nu uita să le mulțumeşti sistematic tuturor pentru ajutor atât în timpul campaniei cât şi după. Până la urmă este în joc propria ta imagine, fie că vei câştiga, fie că nu, şi, dacă stai să te gândeşti, următoarea campanie e foarte aproape... la mai puțin de patru ani... Ai grijă să păstrezi toate uşile deschise, e mai bine ca susținătorilor tăi să le pară rău că nu ai câştigat, decât să respire uşurați că s-a terminat toată povestea.

16. PREGĂTIREA ŞI PREZENTAREA CANDIDATULUI

Cea mai importantă persoană din campanie este, în mod evident, Candidatul! Aşadar timpul candidatului trebuie drămuit cu mare atenție.

Sigur că impactul cel mai mare îl au întâlnirile personale, față în față, dintre candidat şi alegător, dar ai acest timp la dispoziție? Cum reuşeşti ca, într-un interval foarte scurt (oficial) şi de câteva luni (neoficial), să te întâlneşti cu cât mai mulți alegători? De unde ştii că alegătorul cu care ai vorbit azi şi despre care crezi că l-ai convins nu va merge peste o lună la o altă întâlnire cu contracandidatul tău şi în ziua alegerilor îl va vota pe acesta?

De foarte multe ori, candidații, bolnavi de Autosuficiență Cronică, stau la sediul de campanie considerând că e de la sine înțeles ca alegătorul să se simtă onorat că are posibilitatea să îi voteze.

Spuneam că trebuie să foloseşti orice ocazie de a apărea în emisiuni TV sau la radio, fără să exagerezi. Eşti gata de această experiență?

Cum reacționezi în fața microfonului? Îți este frică să vorbeşti la microfon sau simți că ți se usucă gura

când vezi cameramanii filmându-te? Nu te speria, multă lume a trecut prin această stare şi, cu pregătirea corespunzătoare, fii sigur că o poți depăşi.

Nu uita că presa este ca o prismă de sticlă care va retransmite ideile tale în funcție de „coeficientul de refracție“ pe care îl are. Reporterul nu îți este nici prieten şi nici duşman şi cu siguranță nu e prost. Evaluează-ți poziția față de media şi ține cont de câteva adevăruri simple:

– Când eşti invitat la o emisiune, tu eşti cel intervievat, nu reporterul. Aşa că stabileşte termenii în care veți discuta, ce subiecte, cine mai participă, cât durează întâlnirea, dacă este vorba de o emisiune în direct sau înregistrată, dacă e cu public sau fără. Apoi gândeşte-te la abordarea cea mai potrivită.

– Stabileşte cu consultantul media mesajul cel mai potrivit pentru subiectul propus de jurnalist şi încearcă să adaugi lucruri interesante, exemplificând ideea principală.

– Exersează interviul cu membrii echipei de campanie şi roagă-i să te ajute punându-ți întrebări dificile.

– Nu folosi expresii suburbane sau prea elevate. Nu uita că te adresezi unei categorii de public care

nu trebuie să cunoască neapărat semnificația noțiunii de „buget consolidat“. Discută cu un om obişnuit (portarul sau frizerul) şi vezi dacă ceea ce spui are sens pentru acea persoană.

– Nu folosi cifre seci, ci mai degrabă comparații sugestive.

– Nu uita că un mesaj util pentru o ştire la telejurnal trebuie livrat în cel mult 25 de secunde, începe cu esențialul!

– Nu te lăsa atras în comentarii referitoare la opoziție, concentrează-te pe mesajul tău.

– Fii încrezător, dar nu încrezut! Nu te lăsa influențat de atitudinea agresivă a jurnalistului şi nu deveni ostil şi agresiv. Zâmbeşte şi transmi-te-ți mesajul.

– Nu intra în jocul ipotezelor şi al speculațiilor. Rămâi concentrat pe fapte şi pe mesajul pe care îl ai de transmis.

– Verifică ambianța din studio dacă e vorba de televiziune şi asortează-ți îmbrăcămintea cu ambianța respectivă. Nu purta accesorii prea sclipitoare care pot distrage atenția privitorilor şi nu face mişcări prea bruşte în fața camerelor de filmat.

– Păstrează o atitudine calmă şi plăcută tot timpul discuției. Fii natural şi sincer, priveşte în ochii interlocutorului sau direct în camera de filmat când ai ceva de transmis privitorilor.
– Nu te repezi să răspunzi înainte de a asculta până la sfârşit întrebarea, nu vorbi odată cu ceilalți şi nu ridica vocea.

Greşeli făcute de candidații începători:

– *neangajarea unui consultant*

Deseori candidatul începător consideră că ar fi risipă de bani dacă ar angaja un consultant pe probleme de strategie sau imagine. Argumentul folosit sistematic este că „aceşti consultanți costă prea mult, iar în ochii publicului risc să fiu perceput ca plin de bani“. Din păcate această decizie te va duce la „reinventarea roții“ şi la pierdere de timp.

– *materiale de campanie făcute de tine şi prietenii tăi*

Desigur că un calculator bun şi un soft pe măsură te pot face să te consideri expert în afişe şi broşuri, dar e de preferat să te ajute un expert.

– *lipsa unui plan de relaționare cu media*

Fie că nu ai încredere în jurnalişti, fie că îi consideri

membri ai staffului tău de campanie, nu uita că în lipsa unui plan adecvat e dificilă relația cu presa. Jurnaliştii vor „poveşti“, vor senzațional, vor să atragă atenția cititorilor, privitorilor sau ascultătorilor. Nu îți imagina că dacă vei vorbi mult va fi şi bine. Antrenează-te să vorbeşti succint, clar şi la obiect.

– *neorganizarea campaniei de strângere de fonduri*

Mulți candidați începători consideră că pot face o campanie cu foarte puțini bani sau chiar fără. Ar fi frumos aşa dacă ar fi şi real, dar gândeşte-te cu ce plăteşti telefoanele, scrisorile, afişele, drumurile, personalul administrativ, materialele de toate felurile?

– *te bazezi doar pe voluntari*

E adevărat că voluntarii tăi sunt simpatici, pricepuți şi loiali, dar nu uita că timpul lor în această problemă este extrem de limitat. Au obligații şi probleme, au alte priorități pe agendă. Ei te vor ajuta cu plăcere, dar în limita timpului de care dispun. Pe de altă parte, oricât de dedicați ar fi, ei au nevoie de coordonare.

– *superficialitate în analizarea opoziției*

Consideri că o campanie negativă este sub demnitatea ta şi te trezeşti complet nepregătit când contracandidatul te atacă. Singura modalitate prin care

poți convinge electoratul că opoziția nu are dreptate este să îi demolezi rapid fiecare afirmație şi să te întorci la mesajul esențial.

– *nu ții cont de sfaturile consultanților*

Schimbi frecvent consultanții, vrei să mulțumeşti pe toata lumea, nu poți refuza pe nimeni... toate acestea arată cât de confuz şi dezorientat eşti. Dacă bunicului de la mare nu i-a plăcut poza ta de pe afişul electoral asta nu înseamnă că trebuie să schimbi toate afişele. La fel, dacă un fost coleg de grădiniță, pe care l-ai întâlnit întâmplător după 30 de ani, spune că mesajul tău nu e percutant, asta nu înseamnă că trebuie să schimbi întreaga concepție a campaniei.

17. TEHNICI DE CRITICARE A OPOZIȚIEI

Înainte de a începe să critici Opoziția, asigură-te că eşti bine informat şi că ceea ce vei afirma este adevărat. Foloseşte greşelile opoziției, subliniază-le şi arată alegătorilor ce ai face tu ca să îndrepți situațiile respective.

Dacă alegi un stil foarte agresiv, gândeşte-te ce vei face dacă, obligat de împrejurări, va trebui să închei o alianță exact cu cel/cea care ți-a fost cândva rival/ă.

Indiferent de stilul pe care vrei să îl abordezi, concentrează-te pe critica acțiunilor şi a atitudinilor, şi mai puțin pe persoană. În fond, te interesează să apari în fața alegătorilor ca un om pe care se poate pune bază, gata să ofere soluții unor probleme importante, nu vrei să apari ca un mahalagiu cu mâinile în şolduri, preocupat mai degrabă să îşi spurce adversarul decât să vină cu soluții pentru oameni.

Încearcă să îi convingi pe oameni că ajungi să critici numai dacă ai un motiv foarte important şi numai dacă ai dreptate, nu pentru că vrei să găseşti nod în papură. Argumentează cu fapte tot ceea ce critici.

Nu insulta! Chiar dacă pe moment acest lucru va constitui deliciul presei, în final, în ochii alegătorilor insulta nu pică prea bine.

Ține cont că, aşa cum eşti tu pregătit să critici, şi opoziția e pregătită, aşa că e bine să ai argumente şi contraargumente pentru orice situație sensibilă.

Verifică-ți tonul şi mimica atunci când critici! Şi critică numai lucrurile importante, altfel ajungi în derizoriu.

Nu critica opoziția pe probleme de gen, rasă, minoritate, religie şi alte subiecte care pot fi interpretate ca discriminări.

18. MEDIA, POLITICA ŞI ELECTORATUL

A devenit din ce în ce mai dificil să atragi atenția publicului.

În amalgamul de ştiri despre războaie, inundații, foamete, corupție, inflație, economie, şomaj, politică, infracțiuni, reclame, unde te poziționezi?

Atenția publicului este ținta interesului companiilor, guvernelor, politicienilor, artiştilor şi nu în ultimul rând, a jurnaliştilor – ca să pomenim câteva din categoriile importante.

Cum îți găseşti locul potrivit în aceste circumstanțe?

Fără o abordare profesionistă va fi foarte greu să treci prin hățiş.

În lumea afacerilor există studii bine puse la punct, legate de intervalele optime în care să se transmită mesajul, cât să dureze, ce formă să aibă, şi aşa mai departe.

Oricât ar părea de ciudat, un politician trebuie să abordeze aceleaşi proceduri caracteristice lumii

afacerilor. În fond, e un produs care trebuie să se „vândă“, să fie acceptat de consumatori – în cazul nostru electoratul.

Dacă vreți să fiți favoriții jurnaliştilor, nu uitați că de cele mai multe ori senzaționalul trebuie să primeze, aşadar ce le furnizați senzațional?

Din nou, echipa de profesionişti trebuie să intre în scenă. Comunicarea trebuie să fie pe mâna specialiştilor, nu încercați să captați atenția publicului acționând ca nişte amatori. Lucrul acesta poate funcționa o dată sau de două ori, apoi se va degrada tragându-vă în derizoriu.

Aici intervine un alt lucru: importanța din ce în ce mai mare pe care o are rolul jurnaliştilor în spectacolul vieții publice.

Acest rol nu numai că este din ce în ce mai important, dar este şi într-o continuă schimbare. Plecând de la o oglindă a societății, media a devenit acum cu adevărat a patra putere în stat, forțând guvernanții să ia anumite măsuri, parlamentele să adopte anumite legi, corporațiilor să se alinieze anumitor norme.

Jurnaliştii au ajuns să îşi exprime punctul de vedere, în funcție de subiect jucând pe rând rolul miniştrilor, al procurorilor sau al parlamentarilor. Telejustiția este din ce în ce mai prezentă în viața publică. Nu de puține ori media

determină agenda politică, nu de puține ori oameni aflați în funcții cheie sunt obligați să demisioneze din cauza dezvăluirilor făcute de presă.

Nu întâmplător mari politicieni au grijă să fie şi fondatori ai unor imperii media sau conducătorii de imperii media au un cuvânt greu de spus în numirea politicienilor.

Talk-show-urile s-au transformat în mediatori ai problemelor aflate pe agenda politicienilor, emisiunile de ştiri s-au transformat în curele de transmisie pentru mesajele partidelor, nu mai există limite clare între emisiunile culturale, sportive, politice sau documentare. Totul a devenit mult mai sinuos şi mai interpătruns, mult mai dinamic şi mai interactiv.

În acelaşi timp, concurența acerbă din mass-media duce la o abordare şi mai dură: cine dă cât mai repede cele mai multe detalii legate de o anchetă, cine ia cel mai repede declarații în exclusivitate, cine „prinde pontul“ primul?

Media nu mai e independentă, nu mai e obiectivă în sensul clasic, apare acea simbioză între economic, politic şi media, simbioză pe care nu o putem ignora.

Strategia televiziunilor de a include cât mai mult divertisment în programe în ideea de a atrage cât mai multă audiență – cu consecințele de rigoare în privința ratingului şi a atragerii de publicitate – a determinat

schimbări fundamentale în abordarea aparițiilor televizate din lumea politicului. Media caută picanteria, senzaționalul, partea de show, aşa că şi politicienii sunt obligați să se adapteze „cererii“ pentru a avea acces la râvniții timpi de antenă şi în afara acțiunilor oficiale. A apărut o nouă categorie de consumatori: consumatorii spectacolului politic!

Toate lucrurile acestea pun sub semnul întrebării deseori obiectivitatea şi acuratețea ştirilor transmise, iar aceasta este deja o altă fațetă a problemei care trebuie luată în calcul foarte serios.

Nu cred că exagerez afirmând că însăşi media a ajuns un actor politic de temut, pe care e bine să îl ai aliat şi nu adversar. Iar exemple de eşecuri ale unor conducători în momentul în care au pierdut susținerea presei sunt destule.

Poate că acesta este unul din motivele pentru care, nu de puține ori, negocieri importante se fac în spatele uşilor inchise, lucru care duce la frustrarea publicului larg. Şi nu de puține ori, agenda politicienilor se schimbă într-o clipă, sub presiunea opiniei publice.

În aceste condiții ce alegem? Transparența totală – visând la susținerea publicului şi riscând criticile jurnaliştilor? Transparența parțială? Controlul total al informațiilor furnizate presei?

Din nou trebuie să intre în joc specialiştii în comunicare. Fie că ieşiți în mod deschis în fața presei, trimiteți rapoarte sau faceți comunicate seci, totul trebuie bine gândit împreună cu echipa.

19. PUBLICITATEA ŞI ALTE METODE

Televiziunea şi Radioul

Ne place sau nu să recunoaştem, spoturile TV influențează electoratul.

Ne place sau nu, publicitatea TV atrage mai mult atenția publicului larg decât o fac ştirile. Un om obişnuit vede mai multe minute de publicitate decât de ştiri. Aşadar, un om obişnuit va reține mai multe amănunte despre campania ta dintr-un clip publicitar decât dintr-o ştire dată la telejurnal.

Nu în ultimul rând, pe când într-un spot publicitar vei pune elemente care să te avantajeze, la ştiri focalizarea se va face pe cursa candidaților, pe competiția candidat/contracandidat şi nu pe elementele pozitive pe care vei dori să le aduci în fața alegătorilor.

Aşadar, mai ales pentru a atrage atenția indecişilor, folosirea spoturilor TV îți poate aduce avantaje. Chibzuieşte bugetul, negociază intervalele în care să se transmită spotul tău. Foloseşte studii de audiență, află care sunt cele mai apreciate emisiuni de către publicul tău țintă. În acelaşi timp, nu subaprecia orice ocazie în care poți ieşi într-o emisiune radio sau televizată.

On-line

... adică tot ce înseamnă internet, website, e-mail, bloguri…

Foloseşte aceste canale pentru a transmite informații utile alegătorilor, unde să meargă, care sunt procedurile de vot. Spune-le să participe la sondaje de opinie pentru a se contura mai bine şansele reale ale candidaților.

Întocmeşte liste de distribuție, mesajele on-line ajung aproape instantaneu.

Roagă-ți susținătorii să permită înregistrarea adresei tale în lista lor agreată, aşa încât să nu ajungi la junk sau spam.

Scrisori

Dacă pentru seniori sau adulții trecuți de prima tinerețe lucrul acesta poate funcționa, nu uitați că, pentru tineri, scrisorile obişnuite nu determină schimbarea atitudinii lor în ceea ce vă priveşte. Ei sunt Generația 2k, sunt eminamente orientați spre corespondența on-line, deci pentru a ajunge la această categorie de alegători, trebuie să vorbeşti „pe limba lor“.

Telefoane

Din nou, o alegere rezonabilă pentru a lua legătura cu alegătorii de peste 65 de ani. Cei tineri nu au timp de discuții la telefon pe astfel de teme şi nici nu îi interesează. Poate dacă le dai sms....

20. EXIT POLLS

Un mijloc foarte interesant de a şfichiui puțin interesul alegătorilor, chiar în ziua alegerilor!

Ce înseamnă Exit Poll? E vorba tot de un sondaj, dar, de această dată, sondajul se face chiar la ieşirea de la urne a alegătorului.

Aşadar, dacă într-un sondaj de opinie alegătorul este întrebat ce intenție de vot are, la Exit Poll alegătorul este întrebat cu cine a votat.

Ca şi sondajele de opinie, Exit Poll-urile sunt făcute de firme specializate sau de publicații importante şi pot da informații valoroase asupra rezultatelor alegerilor.

Spuneam că Exit Poll e un mijloc interesant de a mobiliza alegătorii. Dacă au fost suficient de bine pregătiți în timpul campaniei, atunci alegătorii vor putea citi cu uşurință informațiile date de Exit Poll şi îi pot impulsiona pe eventualii indecişi să ia atitudine şi să vă voteze.

E bine să studiați şi Exit Poll-urile campaniilor anterioare, veți găsi informații foarte utile legate de structura electoratului, prezența la vot, intervalul de timp în care este cea mai mare prezența, zonele cu absenteism însemnat şi altele.

Nu uitați că un Exit Poll are propria marjă de eroare, undeva pe la 3%. Şi nu uitați că puteți fi victima unui Exit Poll „aranjat“, menit să dezinformeze.

21. CAMPANII INCORECTE

Greşit... dar fără rea-credință…

Înainte de a intra în zona obscură, uneori chiar murdară, a campaniilor politice, vă propun să chibzuim puțin asupra campaniilor care eşuează din greşeli de coordonare şi management şi nu din rea-credință.

Bazele de date multiple, necentralizate:

– generează repetarea unor acțiuni sau informații care în final duc la iritarea alegătorului (amintiți-vă de multiplele telefoane primite de la diverşi agenți de asigurări de la aceeaşi societate care vor să vă vândă acelaşi lucru).

Aşa ceva induce impresia de haos, necoordonare, amatorism. Cum credeți că vă va privi un donor dacă azi ți-a donat o sumă importantă pentru campanie şi mâine se trezeşte că un alt fundraiser din echipa ta vine şi îi cere alți bani?

Ai grijă să structurezi din timp o bază de date centralizată, cu suficiente proceduri de control, aşa încât mesajele să nu se repete.

Bugetarea defectuoasă:

– este altă cauză majoră de eşec. Dacă nu ai planificat din timp bugetul necesar, rişti să ajungi fără un sfanț înainte cu două-trei săptămâni de terminarea campaniei oficiale. Vei vedea cum toate eforturile tale de a construi o poziție credibilă şi serioasă se spulberă într-o clipă, vei vedea cum cărămizile grele din imaginația ta sunt în realitate cărți de joc risipite de vântul dezorganizării şi al superficialității.

Comunicare necoordonată:

– în orice manual de comunicare vei găsi ideea că mesajul trebuie structurat potrivit audienței.

Ai grijă să nu îți risipeşti resursele pe trei grupări: pe cei care oricum nu votează, pe cei care nu votează cu tine şi pe cei care votează oricum cu tine. Dacă îți bombardezi susținătorii s-ar putea să îi agasezi atât de mult încât să se întoarcă împotriva ta.

Necolectarea fondurilor:

– este esențial ca echipa să stabilească foarte clar cine, când, unde, cum şi cât cere. Odată ce un donor a alocat o sumă campaniei tale, probabil că va mai da şi alți bani atât timp cât nu e agasat de insistențe. Pentru strângerea de fonduri alege oameni plăcuți, neagresivi, altfel rişti să îți pierzi donorii. În schimb, nimeni nu te opreşte să pui la sfârşitul corespondenței de orice fel conturile în care se pot face donații pentru campanie.

„leftin la făină şi scump la tărâțe“

– este exact atitudinea pe care nu trebuie să o ai în materie de cheltuieli. Dacă te caliceşti când e vorba să plăteşti aşa cum se cuvine un specialist în comunicare dar risipeşti banii pe limuzine de lux şi călătorii extravagante, să nu te aştepți să ai o campanie plină de succes. E bine să fii prudent în materie de cheltuieli, dar trebuie să înțelegi şi marele adevăr din afirmația „cât dai – atât primeşti!“

Dacă alegi să angajezi un fundraiser, e bine să negociezi cu el un contract bazat pe comision, să fie plătit în funcție de suma pe care o aduce în campanie. **NU** te baza foarte mult pe bunăvoință şi voluntariat pentru că fiecare trebuie să traiasca din ceva şi „munca patriotică“ nu poate dura sine die.

Nu uita că investițiile făcute inteligent şi la timp îți aduc beneficii înzecite.

... Campanii murdare...

Există şi trebuie să le tratăm ca atare. Le-am întâlnit, am asistat dând din umeri sau aratându-le cu degetul, de multe ori ridiculizându-le.

În general acestea constau în:

– insulte, acuzații violente;

– defăimări;

– referiri la lipsa integrității morale sau la deficiențe mentale ale contracandidaților;

– referiri la religie, minorități, sex sau orice lucru de natură să stârnească respingere pe baza resentimentelor şi a prejudecăților;

– minciuni;

– falsuri sau „evenimente fabricate“;

– severe acuzații de trădare şi, implicit, apel la patriotism.

Campaniile murdare au fost, vor fi şi, în plus, prind la public!

Nu cădem în ipocrizie propovăduind corectitudinea dar vă sfătuiesc să analizați de şapte ori situația înainte de a decide să intrați în jocul campaniilor murdare!

Există rău necesar şi rău ne-necesar, există negativ „bun“ şi negativ „rău“. Puteți aplica tactici negative sau tactici murdare, dar, înainte de orice, gândiți-vă la consecințe!

Puteți trece la atac dacă aveți dreptate, dar intrați în categoria campaniei murdare dacă faceți un spot publicitar în care vă prezentați în mod agresiv în contrast cu poziția contracandidatului.

Ce câştigați dacă afirmați despre contracandidat că ar fi homosexual sau lesbiană? Pentru moment veți fi pe prima pagina a ziarelor şi în principalele buletine de ştiri, dar apoi? Vă ajută afirmația respectivă în cursa electorală? Cât de mult?

Dacă acuzați contracandidatul de corupție fără nicio bază, riscați să cădeți în derizoriu dacă se dovedeşte că acuzația a fost nefondată şi, mai rău, vă pierdeți susținătorii.

E adevărat că orice partid doreşte să câştige alegerile, nu contează cât de ortodoxe sau neortodoxe sunt căile, şi e doar o chestiune de timp până se dau jos mănuşile de catifea ca să apară pumnii noduroşi.

Şi dacă avem încă rețineri în a face declarații murdare la scenă deschisă împotriva contracandidaților, în schimb, în presă deseori asistăm la un adevărat dezmăț al zvonurilor şi acuzelor.

Potrivit celebrei arii, şi aici se aplică principiul: „calomniază, calomniază... până la urmă tot rămâne ceva...“.

22. FRAUDE

Caracterizată ca fiind *interferența ilegală în procesul electoral*, frauda electorală duce la modificarea numărului de voturi aşa încât să se obțină rezultatul dorit de cei care gestionează frauda.

Aici există un paradox, întrucât cu cât sunt mai complicate procedurile de vot, cu atât există un risc mai mare de a greşi, atât din partea alegătorilor, cât şi din partea funcționarilor implicați în organizarea alegerilor. Dar acest tip de greşeli nu se pot interpreta ca fraudă.

Micşorarea riscului de a greşi implică o coordonare bine pusă la punct a întregului proces electoral, implică proceduri simple, clare şi potrivite publicului.

Frauda electorală este considerată ilegală în majoritatea țărilor lumii. Probabil că teama de fraudă şi dorința de a încuraja oamenii să îşi exprime liber punctul de vedere a dus la aplicarea la scară universală a principiului votului direct, egal şi secret, mai ales când e vorba de campanii electorale.

Necomentând aspectul juridic al problemei, trebuie să subliniem că frauda electorală este un instrument de propagandă foarte eficient, inducând în mintea majorității ideea că decizia luată e proastă, pe când decizia susținută de minoritate e bună.

În plus, are loc un transfer în percepția publică referitor la minoritate, care e considerată ca fiind majoritate. O dovadă clară a efectelor devastatoare ale fraudei electorale o constituie regimurile dictatoriale.

23. ROLURI ÎN CAMPANIE

Deşi sună complicat, încercați să identificați şi să structurați limitele şi responsabilitățile fiecărei entități ce joacă un rol în campania dvs.

Am listat mai jos rolurile principale, detalierea atribuțiilor fiecăruia în parte, în timpul campaniei urmând să o faceți cu specialiştii în marketing politic:

– comitetul consultativ;

– comitetul pentru finanțare;

– comitetul pentru cercetare/evaluare;

– directorul de campanie;

– trezorierul;

– secretarul de campanie;

– directorul de cercetare;

– candidatul;

– soțul/soția candidatului şi familia lui/ei;

– departamentul IT/ Direct Mail;

– manager program voluntari;

– servicii auxiliare (soferi, secretare etc.);

– departamentul Media şi Monitorizare;

– manager Linia Verde;

– operatori Linia Verde;

– consultantul de marketing politic;

– consultantul de Fundraising;

– consultantul media;

– consultantul de imagine;

– consultantul pentru sondaje de opinie;

– directorul de circumscripție electorală/colegiu (se ocupă de evaluarea alegătorilor din circumscripție/ colegiu, află ce cred aceştia despre candidat şi îndeamnă oamenii la vot);

– agenția de PR;

– tipografia şi alți furnizori.

Desigur că dimensiunea echipei variază în funcție de poziția pentru care candidați şi de resursele avute la dispoziție. Dar, indiferent de importanța fotoliului, rolurile sunt cam aceleaşi, cu amendamentul că în cazul unui fotoliu „mai mic“ o persoană poate juca mai multe roluri.

Toți membrii importanți ai echipei trebuie să fie permanent în legătură unii cu alții, să aibă acces la baza de date centralizată, să fie legați prin intranet, să aibă acces la cercetare şi documentare.

Alegeți oameni bine pregătiți în echipa de campanie şi nu vă zgârciți când e vorba să îi plătiți pe măsura competenței.

Nu uitați că e obligatoriu să aveți un manager de campanie. Oricât de bine pregătit ați fi, nu aveți timp să vă ocupați de toate detaliile organizatorice, ci trebuie să vă concentrați pe întâlnirile cu alegătorii şi pe transmiterea mesajului. Acest manager trebuie să fie o persoană care să lucreze perfect contra cronometru şi în condiții de stres, să nu-şi piardă cumpătul şi să îşi mențină concentrarea pe lucrurile esențiale.

Şi nu uitați că, oricât de modeste sunt resursele, trebuie să alocați timp şi bani pentru a face studiile necesare referitoare la opoziție.

24. PREJUDECĂTI ŞI MITURI

Pornind de la mitul că „*un candidat începător nu are nicio şansă“* şi terminând cu „*nu voi avea niciodată fonduri pentru a-mi susține campania*“, fiecare candidat trece prin frământările date de prejudecățile şi de miturile ce însoțesc inițiativa sa.

Comentez mai jos câteva dintre acestea fără a le ierarhiza în vreun fel importanța**:**

***Nu contează mesajele, oricum mesajele din campanie nu influențează alegătorii*.**

– deşi nu poți măsura matematic influența mesajelor electorale asupra alegătorilor, un lucru este cert: electoratul care a avut posibilitatea să vadă, să asculte sau să citească mesajele din campanie este mai informat în ziua alegerilor.

Campaniile negative sunt cele mai bune campanii.

– în presă se vehiculează frecvent afirmația că „*o ştire bună este o ştire rea“*, asta nu înseamnă că o campanie de succes trebuie să fie neapărat negativă sau suburbană. Dimpotrivă, un mesaj pozitiv care să inducă o stare de încredere şi optimism are mai multe şanse să convingă electoratul. Nu comentez aici moralitatea sau imoralitatea acestui gen de campanie, dar nu

uita că, dacă treci la atac, în mod sigur suporterii contracandidatului se vor enerva şi se vor mobiliza şi mai bine la vot.

În campanie trebuie să fiu însoțit de cât mai mulți oameni.

– este o greşeală din cel puțin două puncte de vedere: în primul rând, pentru că arăți că ai o abordare populistă şi în al doilea rând, că oamenii nu au nicio plăcere în a vedea reiterarea celebrelor „vizite de lucru“. Pe de altă parte, nu te duce singur la întâlnirile cu alegătorii. Întotdeauna trebuie să existe cel puțin un martor care să poată susține şi varianta ta.

În campanie „uit“ de problemele de familie.

– dacă uiți de aceste probleme ce încredere pot avea că nu uiți şi de problemele mele? În fond, eu nu sunt atât de aproape de tine pe cât se presupune că ți-ar fi familia...

Într-o campanie contează imaginea, nu substanța!

– chiar dacă nu ai timp într-un discurs să motivezi complet susținerea reducerii impozitelor pe venit, important este să furnizezi suficiente argumente care să declanşeze dezbateri în rândul specialiştilor. În felul acesta, „mingea electorală“ sare de la o categorie de alegători la alta şi, în final, campania ta apare ca având un conținut bogat. Contează substanța şi, mai ales,

densitatea ei. Oricum alegătorii nu vor reține „la virgule“ cu câte procente doreşti să micşorezi impozitul, ci vor reține că ai soluții pentru această problemă importantă.

Motivele pentru care candidez nu pot fi prezentate doar în 30 de cuvinte!

– atunci cum pot să te cred că ştii ce vrei şi eşti bine structurat? Chiar... dacă nu eşti în stare să răspunzi scurt şi clar de ce candidezi, atunci de ce candidezi?

Nu arunc banii pe spoturi TV, pentru că oricum alegătorii nu învață din asta!

– sigur că oamenii sunt asaltați de avalanşa de informații de pe ecran şi nu stau să analizeze fiecare nuanță a mesajului inclus în spotul tău. Sigur că un alegător nu îşi schimbă convingerea numai pentru că s-a uitat accidental la televizor şi ți-a văzut clipul publicitar. Dar, aşa cum în afaceri se aplică principiul că „reclama este sufletul comerțului“, tot aşa trebuie să ții cont că „reclama“ ta poate influența şi informa alegătorii. Contează însă cum sunt făcute aceste spoturi şi aici iar e vorba de o adevărată meserie.

E suficientă prezența mea în buletinele de ştiri.

– e adevărat, prezența ta la ştiri e bună, dar nu e suficientă. Nu uita că jurnaliştii sunt mai degrabă înclinați să prezinte poziționarea candidaților

în cursa electorală şi mai puțin platforma candidaților. Fă tot posibilul să apari cât mai mult în presă, dar ai grijă să repeți sistematic mesajul tău electoral.

Nu are sens să arunc banii pe spoturi radio sau să merg la emisiuni radiodifuzate.

– iar e o greşeală. Nu subaprecia capacitatea de penetrare a radioului în cele mai diverse locuri şi la cele mai diferite ore. În automobil sau autobuz, în tren sau la magazin, pe plajă sau pe stradă, e imposibil să nu auzi măcar frânturi dintr-un program radio.

Echipa mea lucrează perfect şi nu avem nevoie de şedințe.

– ar fi minunat, dar, din păcate, realitatea dovedeşte contrariul. Lipsa coordonării, lipsa informațiilor sau, dimpotrivă, accesul oricui şi oricând la informații pot duce la dezastru. E nevoie de o periodicitate clară a şedintelor staffului de campanie, e nevoie de analiza progreselor înregistrate, de reamintirea rolului şi a obligațiilor fiecăruia.

Partidul meu este unit şi mă susține în orice împrejurare.

– nu subapreciați existența facțiunilor din formațiunea politică din care faceți parte. Fiți pregătiți să explicați clar şi rezonabil oamenilor eventualele

disensiuni din partid, ce anume le-a generat şi cum se vor rezolva aceste probleme. Trebuie să proiectați imaginea unei abordări realiste şi responsabile, nu a unei propagande ieftine.

25. DISCURSUL – TEHNICI DE CONVINGERE A AUDIENȚEI

Oricâte resurse ați avea, oricât de bine pregătită ar fi echipa de campanie, în final discursurile pe care le ții în fața alegătorilor vă vor contura adevărata personalitate, vor convinge sau nu oamenii să pună ştampila aşa cum vrei – sau nu...

Aici intervine stapânirea tehnicilor de prezentare, o adevărată şcoală ale cărei cursuri trebuie să le urmezi oricât de fermecător şi cu priză la public te-ai considera.

Nu te naşti bun orator, retorica se învață aşa cum se învață orice altă tehnică. Retorica este atât o artă, cât şi o ştiință şi, dacă o stăpâneşti, vei ajunge să îți convingi audiența că eşti cel mai bun şi mai potrivit pentru fotoliul pe care îl doreşti.

Reține că publicul a auzit de sute şi mii de ori ceea ce spui, a auzit în diverse variante şi în diverse tonalități. Contează ***cum*** spui! Oamenii rețin mai degrabă ce făceai în timpul discursului, nu ce spuneai.

Un discurs public creează acțiuni şi reacțiuni, este o manifestare care generează efecte previzibile dacă ştii să o planifici bine.

Desigur că poți răspunde: ne descurcăm văzând şi făcând!

E adevărat, şi aceasta este o formă de a învăța: experimentând pe pielea noastră propriile greşeli, repetând acțiunile până când se ajunge la cizelarea de care avem nevoie. Dar ne permitem acest lux? Avem timp să repetăm campanie după campanie progresând pas cu pas? Avem la dispoziție ani de zile în care, corectând greşeală după greşeală, testând o variantă sau alta, aliniindu-ne acțiunile (deseori greşit) după sfaturile binevoitorilor, să ajungem în final la un rezultat rezonabil? Sau ar fi de preferat să câştigăm ceva mai repejor având alături specialişti care au această experiență de ani şi ani?

Aduc din nou în discuție lumea afacerilor. Aşa cum un arhitect face întâi un desen, apoi o machetă a clădirii pe care vrea să o construiască, aşa cum un producător de automobile face întâi un prototip, tot aşa trebuie să îți construieşti şi tu campania-prototip/modelul de campanie.

Studiul retoricii şi al tehnicilor de prezentare nu doare sau doare numai dacă eşti excesiv de orgolios. Studiul retoricii te face să înțelegi mai bine cauza şi efectul, să înțelegi „butoanele“ pe care trebuie să apeşi pentru a convinge audiența că ai dreptate.

„Cursul“ în sine nu e ceva spectaculos, implică ore şi ore de exerciții legate de: cum să te îmbraci, cum să stai,

ce cosmetice să foloseşti, ce accesorii, cum să pronunți cuvintele, cum să le accentuezi, cum să structurezi topica frazei, cum să priveşti interlocutorii, cum să îți ții mâinile, capul sau picioarele.

Pe undeva, întregul proces seamănă cu antrenamentul unui gimnast. Ore şi ore de muncă şi exercițiu. Aşa încât, la sfârşit, când întâlnirea cu presa sau cu publicul are loc în realitate, întreaga ta prezentare să curgă armonios, plină de miez, atrăgătoare şi, mai ales, convingătoare.

Nu uita că, participând la o întâlnire cu tine, oamenii au anumite aşteptări. Altfel nu ar avea sens să se urnească, să aloce timp acestui eveniment. Ca să fii credibil şi să ajungi să îi convingi, ai grijă să nu le înşeli aşteptările!

Personalizează întâlnirile, fă-i pe cei care te ascultă să simtă că li te adresezi personal, că le vorbeşti din suflet – nu îi băga pe toți în aceeaşi oală.

Şi foloseşte un secret: tonul cu care le vorbeşti trebuie să fie tonul pe care l-ai folosi într-o discuție față-n față.

Nu uita să îți priveşti interlocutorii în ochi! Desigur că este greu ca într-o sală plină să te uiți în ochii oamenilor, dar nu e imposibil. Din nou, e vorba de senzația pe care o creezi oamenilor din sală!

Vei spune că într-o sală cu sute sau mii de oameni nu te poți uita în ochii fiecăruia în parte şi este adevărat acest lucru. Dar dacă împarți imaginar sala în trei-patru zone şi prinzi privirea a două-trei persoane din fiecare zonă, participanții vor avea senzația că li te adresezi direct.

Pentru niciun motiv să nu accepți să îți citeşti discursul!

Este o greşeală majoră! Vei induce o stare de plictiseală plus impresia că nu stapâneşti subiectul şi că materialul ți-a fost scris şi înmânat de alții în ultima clipă.

Pentru a-ți convinge audiența ai nevoie ca, în primul rând, să îi determini pe oameni să asculte ce ai de spus!

Dacă vrei să vorbeşti, de exemplu, despre necesitatea modernizării grupurilor sanitare din şcoli, porneşte de la cazul unui copil care s-a îmbolnăvit din cauza igienei precare din şcoala lui, arată câte cazuri similare sunt înregistrate la nivelul circumscripției electorale sau la nivelul țării, fă comparații cu modul în care problema s-a rezolvat în alte părți. Spune că nu vrei ca alt copil să mai treacă prin chinul celui despre care ai vorbit. Comentează apoi pe larg programul pe care îl propui.

Dă-le oamenilor câteva exemple de probleme importante pe care le-ai rezolvat – arată-le că ştii

despre ce este vorba şi că te-ai implicat personal în acele probleme, arată că nu eşti doar un ins care trâmbițează vorbe goale, nu eşti „bidon“.

Nu te apuca să dezgropi morții, nu te referi la trecutul păgubos ca să ajungi după şapte ore la viitorul luminos – oamenii vor să afle ce soluții propui problemelor identificate. Spune clar ce vrei să faci pentru a rezolva o problemă importantă a electoratului tău.

Exprimă-te simplu şi clar – fă-i pe oameni să te simtă accesibil, de-al lor.

Arată că păstrezi legătura cu alegătorii – fă referiri la scrisorile primite, la comentariile pe care ți le-au făcut oamenii întâlnindu-te pe stradă sau la piață.

Nu afişa un aer de superioritate sau de „plasare în turn de fildeş“ – comentarii de genul „în discuțiile mele cu academicianul... şi cu prim-ministrul....“ nu fac altceva decât să inducă o stare de agasare în rândul alegătorilor. Dacă ai conversații doar cu academicieni şi cu prim-miniştri, atunci du-te la ei, e clar că nu ai timp de noi.

Croieşte-ți discursul după chipul şi asemănarea audienței – nu te duce la întâlnirea cu buldozeriştii îmbrăcat în costum Armani şi purtând pantofi din cea mai fină piele. Nu le vorbi folosind termenii caracteristici saloanelor diplomatice. Buldozeriştii te vor privi ca pe

un extraterestru şi, în cel mai bun caz te vor lua peste picior la berăria de după colț. Vorbeşte-le despre ceea ce îi interesează pe ei, despre industria lor, despre sisteme de protecție, despre asigurări de accidente. Tot aşa, nu te adresa academicienilor cum te-ai adresa unor buldozerişti.

Foloseşte umorul, dar în doze mici – altfel rişti să fii perceput ca măscărici şi să nu te ia nimeni în serios. Foloseşte un umor de calitate, nu fi grobian, nu face glume groase, de băiat de cartier. Nu uita că oamenii, oricât de simpli ar fi, doresc să vadă în conducătorii lor persoane pe care să le respecte din toate punctele de vedere. Şi, mai ales, nu uita că oricând rişti să ai pe cineva din presă în preajmă…

Nu promite nimic dacă nu eşti în stare să îți respecți promisiunea! – ai grijă ca o persoană din echipa ta să noteze cu grijă ce, când şi cui ai promis şi să te tragă de mânecă să respecți promisiunea. Câştigi dublu: pe de o parte fidelitatea celui pe care l-ai ajutat, pe de altă parte arăți dovada concretă a seriozității tale.

Aminteşte-ți nume şi chipuri – cu cât mai importantă este poziția pentru care candidezi, cu atât este mai mare starea de bucurie pe care o generezi unui alegător când îți aminteşti numele acelei persoane. Nu te sfii să le spui oamenilor pe nume, aşa consolidezi o legătură bună.

Rămâi calm în cazul unei audiențe ostile – nu te pierde cu firea, nu ridica vocea, nu te lua la harță. Controlează-ți tonul şi emoțiile şi lasă-i pe cei însărcinați cu organizarea să reinstaureze ordinea. Dacă situația scapă de sub control, afirmă simplu că te vei reîntoarce atunci când atmosfera va permite un dialog civilizat, ca între adulți responsabili.

Nu uita să trimiți scrisori de mulțumire organizatorilor evenimentului – este un gest de politețe elementară, dar lucrul acesta îți poate aduce şi un plus de alegători. Nu uita că şi organizatorii merg la vot! Şi, fie vorba între noi, cuvântul „mulțumesc“ deschide multe şi nebănuite uşi...

MONITORUL OFICIAL AL ROMÂNIEI, PARTEA I, NR. 196/13.III.2008

LEGI ŞI DECRETE

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR
SENATUL

LEGE
pentru alegerea Camerei Deputaților şi a Senatului şi pentru modificarea şi completarea Legii nr. 67/2004 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, a Legii administrației publice locale nr. 215/2001 şi a Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleşilor locali

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

TITLUL I
Alegerea Camerei Deputaților şi a Senatului

CAPITOLUL I
Dispoziții generale

Art. 1. – Prezentul titlu stabileşte cadrul juridic general pentru organizarea şi desfăşurarea alegerii Camerei Deputaților şi a Senatului.

Art. 2. – în sensul prezentului titlu, termenii şi expresiile de mai jos au următoarea semnificație:

1. afiş electoral – apel, declarație, fotografie şi alt material sub formă tipărită, utilizat de competitorii electorali în scop de informare şi propagandă electorală;

2. alegător – orice cetățean al României cu drept de vot şi care a împlinit vârsta de 18 ani până în ziua alegerilor inclusiv;

3. *alegeri* – în cazul în care nu se face altă mențiune, acțiuni de desemnare a membrilor Camerei Deputaților şi Senatului;

4. *alegeri parlamentare* – alegeri pentru desemnarea membrilor Camerei Deputaților şi Senatului ale Parlamentului României;

5. *alegeri generale* – orice tip de alegeri care au loc într-o singură zi, pe întreg teritoriul țării;

6. alegeri anticipate – alegeri organizate în cazul dizolvării înainte de termen a organului ales;

7. alianță electorală – asociere între partide politice şi/sau alianțe politice şi/sau organizații ale cetățenilor aparținând minorităților naționale, în scopul participării la alegeri, înregistrată la organismul electoral competent potrivit prezentului titlu;

8. alianță politică – asociere între partide politice pe baza unui protocol de asociere înregistrat la Tribunalul Bucureşti, potrivit Legii partidelor politice nr. 14/2003, cu completările ulterioare;

9. circumscripție electorală – unitate administrativ-teritorială – județ sau municipiul Bucureşti – sau circumscripția electorală pentru românii cu domiciliul în afara țării, în care se organizează alegeri şi la nivelul căreia se atribuie mandate, în funcție de rezultatele alegerilor;

10. colegiu uninominal – subunitate a unei circumscripții electorale, în care este atribuit un singur mandat;

11. birou electoral – organism care se constituie pentru buna organizare şi desfăşurare a alegerilor la nivel național, la nivel de circumscripție electorală şi la nivel de secție de votare;

12. oficiu electoral – organism electoral constituit la nivelul sectoarelor municipiului Bucureşti, fără a avea atribuția de a constata rezultatele alegerilor la acel nivel, însă având rolul de a contribui la buna organizare şi desfăşurare a alegerilor din Circumscripția Electorală Bucureşti, inclusiv prin totalizarea rezultatului alegerilor la nivel de sector;

13. campanie electorală – perioadă în care competitorii electorali desfăşoară activități de propagandă cu scopul de a-i determina pe alegători să îşi exprime voturile în favoarea lor;

14. candidat – persoană care participă la alegeri în urma propunerilor înaintate de competitori electorali sau în nume propriu pentru a obține un mandat de deputat sau de senator, în condițiile în care candidatura sa este declarată definitivă de către organismul electoral corespunzător, potrivit prezentului titlu;

15. candidat independent – persoană care participă la alegeri pentru a obține un mandat de deputat sau de senator şi care se autopropune pentru aceasta, fiind susținută de un anumit număr de alegători, în condițiile în care candidatura sa este declarată definitivă de către organismul electoral corespunzător, potrivit prezentului titlu;

16. competitori electorali – partidele politice, alianțele politice, alianțele electorale şi organizațiile legal constituite ale cetățenilor aparținând unei minorități naționale reprezentate în Consiliul Minorităților Naționale, care înaintează propuneri de candidatură, precum şi candidații independenți;

17. contestație – cale de atac prin care orice parte interesată – cetățeni, candidați, competitori electorali – solicită birourilor electorale abilitate sau instanțelor judecătoreşti competente respectarea prevederilor menționate ca atare în prezentul titlu;

18. desemnarea candidaților – procedură de adoptare de către partide politice, alianțe politice, alianțe

electorale şi organizații ale cetățenilor aparținând minorităților naționale a deciziilor cu privire la propunerile de candidaturi;

19. domiciliu – adresa la care persoana fizică declară că are locuința principală şi care este înscrisă în actul de identitate;

20. reşedință – adresa la care persoana fizică declară că are locuința secundară, alta decât cea de domiciliu şi care este menționată în actul de identitate;

21. listă electorală – listă ce cuprinde toți alegătorii care îşi exercită dreptul de vot în cadrul unei secții de votare;

22. listă de susținători – listă cuprinzând unele date personale şi semnăturile alegătorilor care susțin o anumită propunere de candidatură pentru înscrierea acesteia în alegeri;

23. observator intern – reprezentant al unei organizații neguvernamentale legal constituite, care are ca obiect principal de activitate apărarea democrației şi a drepturilor omului, acreditat pentru a observa procesul electoral de către autoritatea competentă, potrivit prezentului titlu. Respectivul reprezentant nu poate fi membru al unui partid politic;

24. observator internațional – reprezentant al unei organizații sau instituții străine acreditat pentru a observa procesul electoral de către Autoritatea Electorală Permanentă;

25. perioadă electorală – intervalul de timp cuprins între ziua aducerii la cunoştință publică a datei la care vor avea loc alegerile şi data în care rezultatele finale ale acestora sunt aduse la cunoştință publică prin publicarea lor în Monitorul Oficial al României, Partea I, după expirarea tuturor termenelor pentru contestații şi răspunsuri la acestea;

26. propunere de candidatură – act de înscriere în competiția electorală a persoanei care doreşte să concureze în alegeri pentru câştigarea unui mandat, în condițiile în care este propusă şi susținută de un concurent electoral sau se auto-propune şi este susținută de un anumit număr de alegători, în conformitate cu prevederile prezentului titlu;

27. prag electoral – procentajul minim din voturile valabil exprimate separat pentru Camera Deputaților şi Senat sau numărul minim de colegii uninominale în care se situează pe primul loc în ordinea numărului de voturi valabil exprimate, pentru un partid politic, o alianță politică sau electorală, necesar pentru a intra în procesul de distribuire a mandatelor;

28. incompatibilitate – situație, prevăzută în Constituția României, republicată, în care o persoană nu poate fi deputat sau senator;

29. minoritate națională – acea etnie care este reprezentată în Consiliul Minorităților Naționale;

30. fraudă electorală – orice acțiune ilegală care are loc înaintea, în timpul sau după încheierea votării ori în timpul numărării voturilor şi încheierii proceselor-verbale şi care are ca rezultat denaturarea voinței alegătorilor şi crearea de avantaje concretizate prin voturi şi mandate în plus pentru un partid politic, o alianță politică, o alianță electorală sau un candidat independent;

31. registrul electoral – o bază de date centralizată în care sunt înscrişi toţi cetăţenii români, inclusiv cei cu domiciliul în străinătate, care au împlinit vârsta de 18 ani, cu drept de vot. Înregistrarea cetăţenilor cu domiciliul în străinătate se va face pe baza evidenţei existente la Direcţia generală de paşapoarte din cadrul Ministerului Internelor şi Reformei Administrative, utilizate la eliberarea paşapoartelor de tip CRDS;

32. act de identitate – cartea de identitate, cartea de identitate provizorie, buletinul de identitate ori paşaportul tip CRDS, iar în cazul elevilor din şcolile militare, carnetul de serviciu militar;

33. Întâmpinare – cale de atac prin care orice parte interesată – cetăţeni, candidaţi, competitori electorali – solicită unei autorităţi publice sau unui birou electoral care a emis actul atacat respectarea prevederilor prezentului titlu;

34. alegeri parţiale – alegeri organizate în cazul anulării alegerilor într-o circumscripţie electorală, precum şi în cazul în care un mandat de deputat sau de senator a devenit vacant.

Art. 3. – (1) Alegerile parlamentare în România se desfăşoară cu respectarea caracterului universal, egal, direct, secret şi liber exprimat al votului, în condiţiile prezentului titlu.

(2) Cetăţenii români au dreptul de vot şi de a fi aleşi, indiferent de rasă, sex, naţionalitate, origine etnică, limbă vorbită, religie, opinie politică, avere sau de origine socială, în condiţiile prezentului titlu.

(3) Cetăţenii români cu domiciliul în străinătate beneficiază de aceleaşi drepturi privind participarea la alegeri ca orice cetăţean român, conform dispoziţiilor prezentului titlu.

(4) Cetăţenii români au dreptul de vot de la vârsta de 18 ani, dacă această vârstă a fost împlinită până în ziua alegerilor inclusiv.

(5) Nu au dreptul de vot debilii sau alienaţii mintal, puşi sub interdicţie, şi nici persoanele condamnate la pierderea drepturilor electorale, prin hotărâre judecătorească definitivă.

Art. 4. – (1) Fiecare alegător are dreptul la un singur vot pentru alegerea Camerei Deputaţilor şi la un singur vot pentru alegerea Senatului.

(2) Fiecare alegător îşi exprimă votul personal. Exercitarea votului în numele altui alegător este interzisă.

(3) Votul exercitat în cadrul alegerilor este secret. Orice control asupra modului în care votează un alegător este interzis.

(4) Participarea cetăţenilor la alegeri se face pe baza liberului consimţământ al acestora. Nimeni nu are dreptul de a exercita presiuni asupra unui alegător pentru a-l determina pe acesta să participe sau să nu participe la alegeri.

Art. 5. – (1) Deputaţii şi senatorii se aleg în colegii uninominale constituite potrivit prevederilor art. 11, prin scrutin uninominal, potrivit principiului reprezentării proporţionale.

(2) Norma de reprezentare pentru alegerea Camerei Deputaţilor este de un deputat la 70.000 de locuitori.

(3) Norma de reprezentare pentru alegerea Senatului este de un senator la 160.000 de locuitori.

(4) Numărul locuitorilor care se ia în calcul este cel rezultat în urma ultimului recensământ al populației, publicat de Institutul Național de Statistică.

Art. 6. – Alegerile se desfăşoară într-o singură zi care poate fi numai duminica.

Art. 7. – (1) Aducerea la cunoştință publică a datei alegerilor se face cu cel puțin 90 de zile înainte de ziua votării prin publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea I, a hotărârii Guvernului privind data alegerilor.

(2) Campania electorală începe cu 30 de zile înainte de ziua votării şi se încheie cu 24 de ore înainte de momentul începerii votării.

Art. 8. – (1) Fiecare alegător îşi exercită dreptul de vot în secția de votare în a cărei listă electorală este înscris, de pe raza localității în care îşi are domiciliul sau reşedința, cu excepția candidaților care pot vota la una dintre secțiile de votare din cadrul colegiului uninominal unde candidează.

(2) Cetățenii români cu drept de vot, cu domiciliul sau reşedința în străinătate, îşi exercită dreptul de vot în una dintre secțiile de votare din acea țară în care îşi au domiciliul sau reşedința, în condițiile prezentului titlu.

(3) Personalul misiunilor diplomatice şi al oficiilor consulare îşi exercită dreptul de vot la secția de votare constituită pe lângă misiunea diplomatică sau oficiul consular la care îşi desfăşoară activitatea. Acesta va fi înscris în lista electorală suplimentară de către preşedintele biroului electoral al secției de votare şi va putea vota pe baza paşaportului diplomatic sau a paşaportului de serviciu.

Art. 9. – (1) Organizațiile cetățenilor aparținând unei minorități naționale definite potrivit art. 2 pct. 29, legal constituite, care nu au obținut în alegeri cel puțin un mandat de deputat sau de senator au dreptul, potrivit art. 62 alin. (2) din Constituția României, republicată, la un mandat de deputat, dacă au obținut, pe întreaga țară, un număr de voturi egal cu cel puțin 10% din numărul mediu de voturi valabil exprimate pe țară pentru alegerea unui deputat.

(2) Pot depune candidaturi organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale reprezentate în Parlament.

(3) Pot depune candidaturi şi alte organizații ale cetățenilor aparținând minorităților naționale definite potrivit art. 2 pct. 29, legal constituite, care sunt de utilitate publică şi care prezintă Biroului Electoral Central o listă de membri cuprinzând un număr de cel puțin 15% din numărul total al cetățenilor care, la ultimul recensământ, s-au declarat ca aparținând minorității respective.

(4) Dacă numărul membrilor necesari pentru îndeplinirea condițiilor prevăzute la alin. (3) este mai mare de 20.000 de persoane, lista membrilor trebuie să cuprindă cel puțin 20.000 de persoane domiciliate în cel puțin 15 din județele țării şi în municipiul Bucureşti, dar nu mai puțin de 300 de persoane pentru fiecare dintre aceste județe şi pentru municipiul Bucureşti.

(5) Lista membrilor se întocmeşte pe localităţi şi pe judeţe şi trebuie să cuprindă: denumirea organizaţiei, numele şi prenumele membrilor, codul numeric personal, data naşterii, domiciliul, denumirea, seria şi numărul actului de identitate, semnăturile acestora, precum şi numele şi prenumele persoanei care a întocmit-o. Persoana care a întocmit lista este obligată să depună şi o declaraţie pe propria răspundere, prin care să ateste veridicitatea semnăturii membrilor, precum şi faptul că lista a fost întocmită în vederea participării la alegerile parlamentare din anul respectiv.

(6) În sensul prezentului titlu, organizaţiilor cetăţenilor aparţinând minorităţilor naţionale, prevăzute la alin. (1)–(3), le este aplicabil acelaşi regim juridic ca şi partidelor politice în procesul electoral.

(7) Beneficiază de prevederile alin. (1) şi organizaţiile cetăţenilor aparţinând minorităţilor naţionale care au participat la alegeri propunând candidaţi comuni cu două sau mai multe organizaţii; în acest caz, dacă niciun candidat comun nu a fost ales, se atribuie pentru toate organizaţiile care au propus candidaţi în comun un mandat de deputat, cu respectarea prevederilor alin. (1), candidatului care a obţinut cel mai mare număr de voturi.

(8) Prevederile alin. (1) nu se aplică organizaţiei cetăţenilor aparţinând minorităţilor naţionale care a participat la alegeri într-o alianţă electorală.

(9) Mandatul de deputat atribuit potrivit alin. (1) se acordă peste numărul total de deputaţi rezultat din norma de reprezentare.

(10) Organizaţiile prevăzute la alin. (1)–(3) pot participa la alegeri şi pot depune candidaturi numai sub denumirea şi cu semnul electoral ale respectivei organizaţii.

(11) Prin excepţie de la prevederile art. 29 alin. (2), organizaţiile cetăţenilor aparţinând minorităţilor naţionale pot depune aceeaşi candidatură pentru Camera Deputaţilor în mai multe colegii uninominale. O organizaţie a unei minorităţi naţionale poate propune acelaşi candidat pentru mai multe colegii uninominale aparţinând diferitelor circumscripţii electorale, numai în condiţiile în care propune un singur candidat la nivel naţional şi doar pentru alegerea Camerei Deputaţilor.

CAPITOLUL II
Circumscripţiile electorale, colegiile uninominale şi organismele electorale

Art. 10. – Pentru organizarea alegerilor se constituie circumscripţii electorale la nivelul celor 41 de judeţe, o circumscripţie în municipiul Bucureşti şi o circumscripţie separată pentru românii cu domiciliul în afara României. Numărul total al circumscripţiilor electorale este de 43. Denumirea şi numerotarea circumscripţiilor electorale sunt prevăzute în anexa care face parte integrantă din prezentul titlu.

Art. 11. – (1) În cadrul fiecăreia dintre cele 43 de circumscripţii electorale se constituie colegii uninominale pe

baza normei de reprezentare, după cum urmează:

a) numărul colegiilor uninominale pentru Camera Deputaților, respectiv pentru Senat se determină prin raportarea numărului de locuitori al fiecărei circumscripții electorale la normele de reprezentare prevăzute la art. 5 alin. (2) şi (3), la care se adaugă un colegiu de deputat, respectiv de senator pentru ceea ce depăşeşte jumătatea normei de reprezentare, fără ca numărul colegiilor de deputat dintr-o circumscripție electorală să fie mai mic de 4, iar cel de senator, mai mic de 2;

b) numărul de locuitori avut în vedere la calculul numărului de colegii uninominale care se delimitează în cadrul fiecărui județ este cel prevăzut la art. 5 alin. (4).

(2) Delimitarea colegiilor uninominale se face ținând cont de următoarele reguli:

a) o circumscripție electorală poate fi compusă numai din colegii uninominale întregi;

b) teritoriul cuprins de un colegiu uninominal trebuie să se afle pe teritoriul unuia şi aceluiaşi județ sau al municipiului Bucureşti;

c) pe teritoriul unei localități pot fi delimitate, de regulă, doar colegii uninominale întregi;

d) un colegiu uninominal poate cuprinde, de regulă, una sau mai multe localități întregi;

e) în municipiul Bucureşti, colegiile uninominale nu trebuie să depăşească limitele administrativ-teritoriale dintre cele 6 sectoare;

f) în circumscripția electorală specială pentru cetățenii români cu domiciliu în afara granițelor României se vor forma 4 colegii uninominale pentru alegerea Camerei Deputaților şi două colegii uninominale pentru alegerea Senatului. Arondarea geografică a celor 4 colegii uninominale pentru Camera Deputaților şi a celor două colegii uninominale pentru Senat va fi stabilită prin hotărâre a Guvernului, conform hotărârii unei comisii parlamentare speciale constituite pe baza proporționalității reprezentării parlamentare, în termen de maximum 90 de zile de la intrarea în vigoare a prezentului titlu;

g) în cadrul unei circumscripții electorale, delimitarea colegiilor uninominale pentru alegerea Camerei Deputaților şi pentru alegerea Senatului se face astfel încât mărimea acestora, calculată în număr de locuitori, să fie de aşa natură încât cel mai mare colegiu uninominal să fie cu cel mult 30% mai mare decât cel mai mic colegiu uninominal, în condițiile în care sunt respectate prevederile lit. a)–e);

h) întotdeauna un colegiu uninominal pentru alegerea Senatului este format dintr-un număr întreg de colegii uninominale pentru alegerea Camerei Deputaților, întregi şi alăturate, din cadrul aceleiaşi circumscripții electorale.

Art. 12. – (1) Prima delimitare a colegiilor uninominale va fi efectuată prin hotărâre a Guvernului, conform hotărârii unei comisii parlamentare speciale constituite pe baza proporționalității reprezentării

parlamentare, în termen de maximum 90 de zile de la intrarea în vigoare a prezentului titlu.

(2) Delimitarea colegiilor uninominale se actualizează de către Autoritatea Electorală Permanentă. Operațiunea de delimitare se actualizează după fiecare recensământ al populației, cu cel puțin 12 luni înainte de alegerile parlamentare la termen, prin emiterea unei hotărâri a Autorității Electorale Permanente, care se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(3) Modificarea colegiilor uninominale nu poate fi făcută decât dacă față de delimitarea anterioară a apărut o variație pozitivă sau negativă de minimum 10% din populația respectivului colegiu uninominal.

Art. 13. – (1) Pentru organizarea procesului electoral funcționează în mod permanent Autoritatea Electorală Permanentă, care emite hotărâri, decizii şi instrucțiuni. În perioada organizării alegerilor se formează Biroul Electoral Central, birouri electorale de circumscripție la nivel județean, al municipiului Bucureşti, oficii electorale de sector, în cazul municipiului Bucureşti, şi un birou electoral de circumscripție externă pentru cetățenii români cu domiciliul în afara granițelor României, precum şi birouri electorale ale secțiilor de votare.

(2) Birourile electorale sunt alcătuite numai din cetățeni cu drept de vot. Candidații în alegeri, soțul/soția, rudele şi afinii acestora până la gradul al doilea inclusiv nu pot fi membri ai birourilor electorale.

(3) În îndeplinirea atribuțiilor ce le revin, membrii birourilor electorale exercită o funcție ce implică autoritatea de stat. Exercitarea corectă şi imparțială a funcției de membru al biroului electoral este obligatorie. Nerespectarea acestei obligații atrage răspunderea juridică, civilă sau penală, după caz.

Art. 14. – (1) La nivel național se constituie un Birou Electoral Central, format din 3 judecători ai înaltei Curți de Casație şi Justiție, preşedintele şi vicepreşedinții Autorității Electorale Permanente şi din cel mult 12 reprezentanți ai partidelor politice, alianțelor politice, alianțelor electorale care participă la alegeri, conform legii, precum şi un reprezentant desemnat de grupul parlamentar al minorităților naționale din Camera Deputaților.

(2) Desemnarea celor 3 judecători se face de preşedintele înaltei Curți de Casație şi Justiție, în şedință publică, în cea de a treia zi de la stabilirea datei alegerilor, prin tragere la sorți dintre judecătorii în exercițiu ai înaltei Curți de Casație şi Justiție. Ora şi locul şedinței publice de tragere la sorți se anunță în scris, de către preşedintele înaltei Curți de Casație şi Justiție, cu o zi înainte de ziua desfăşurării, partidelor politice parlamentare şi se aduce la cunoştință publică prin presa scrisă şi audiovizuală. La organizarea şi desfăşurarea tragerii la sorți are dreptul să participe câte un reprezentant, desemnat ca atare, al partidelor politice parlamentare. Rezultatul tragerii la sorți se consemnează într-un proces-verbal, semnat de preşedinte şi de prim-magistratul-asistent ai înaltei Curți de Casație şi Justiție. Procesul-verbal constituie actul de învestire.

(3) În termen de 24 de ore de la învestire, judecătorii desemnați aleg din rândul lor, prin vot secret, preşedintele Biroului Electoral Central şi locțiitorul acestuia. În termen de 24 de ore de la alegerea preşedintelui Biroului Electoral Central, biroul se completează cu preşedintele şi vicepreşedinții Autorității Electorale Permanente, cu câte un reprezentant al partidelor politice parlamentare şi organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale cu grup parlamentar propriu în ambele Camere ale Parlamentului, precum şi cu reprezentantul desemnat de grupul parlamentar al minorităților naționale din Camera Deputaților, comunicați în scris de către acestea. Completarea Biroului Electoral Central se consemnează într-un proces-verbal care constituie actul de învestire. În această organizare Biroul Electoral Central îndeplineşte toate atribuțiile ce îi revin potrivit prezentului titlu.

(4) În termen de două zile de la rămânerea definitivă a candidaturilor, partidele politice care nu sunt reprezentate în Parlament, alianțele politice şi alianțele electorale ale acestora care participă la alegeri comunică, în scris, Biroului Electoral Central, numele şi prenumele reprezentanților. Comunicările transmise după acest termen nu se mai iau în considerare.

(5) Desemnarea reprezentanților partidelor politice neparlamentare, alianțelor politice şi alianțelor electorale dintre acestea în Biroul Electoral Central se face în ordinea descrescătoare a numărului de candidaturi rămase definitive din colegiile uninominale.

(6) În cazul în care la desemnarea reprezentanților partidelor politice neparlamentare, alianțelor politice sau alianțelor electorale dintre acestea ultimul loc de distribuit revine unor partide sau alianțe care au depus acelaşi număr de candidaturi, desemnarea reprezentanților acestora se face, prin tragere la sorți, de preşedintele Biroului Electoral Central, în prezența persoanelor delegate de partidele politice, alianțele politice sau alianțele electorale în cauză.

(7) Completarea Biroului Electoral Central cu reprezentanții partidelor politice neparlamentare, alianțelor politice şi alianțelor electorale se face, în termen de 24 de ore de la expirarea termenului prevăzut la alin. (4), de preşedintele Biroului Electoral Central, în prezența membrilor biroului şi a persoanelor delegate de partidele politice, alianțele politice şi alianțele electorale care au comunicat reprezentanții. Procesul-verbal întocmit de preşedinte cu privire la modul de stabilire a reprezentanților constituie actul de atestare a calității acestora de membri în Biroul Electoral Central.

(8) Competitorii electorali care desemnează reprezentanți în Biroul Electoral Central potrivit prevederilor alin. (3) şi (4) pot desemna şi câte un locțiitor al acestora. Locțiitorul poate înlocui, cu aceleaşi drepturi şi obligații, titularul respectiv numai când acesta nu poate participa la şedințele Biroului Electoral Central.

(9) În componența prevăzută la alin. (1) Biroul Electoral Central

adoptă, în termen de două zile de la constituire, un regulament de organizare şi funcţionare, care se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, şi este obligatoriu pentru toate birourile electorale.

(10) Aparatul tehnic auxiliar al Biroului Electoral Central este asigurat de Autoritatea Electorală Permanentă împreună cu Ministerul Internelor şi Reformei Administrative, iar statisticienii necesari, de către Institutul Naţional de Statistică.

Art. 15. – (1) Biroul Electoral Central are următoarele atribuţii principale:

a) urmăreşte aplicarea unitară a dispoziţiilor legale privitoare la alegeri de către birourile electorale de circumscripţie;

b) asigură publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea I, a listei cuprinzând denumirea şi semnele electorale ale partidelor politice, alianţelor politice, alianţelor electorale şi organizaţiilor cetăţenilor aparţinând minorităţilor naţionale legal constituite, care au dreptul să participe la alegeri, şi comunică lista tuturor birourilor electorale de circumscripţie, imediat după constituirea acestora;

c) rezolvă întâmpinările referitoare la propria sa activitate şi contestaţiile cu privire la activitatea birourilor electorale de circumscripţie; contestaţiile se soluţionează prin hotărâri care sunt obligatorii pentru biroul electoral în cauză, precum şi pentru autorităţile şi instituţiile publice la care se referă, sub sancţiunile prevăzute de prezentul titlu;

d) face publicaţiile şi afişările prevăzute de prezentul titlu cu privire la candidaturi;

e) centralizează, pe baza comunicărilor primite de la birourile electorale de circumscripţie, numărul de candidaturi definitive din colegiile uninominale depuse de către partidele politice, alianţele politice, alianţele electorale şi organizaţiile cetăţenilor aparţinând minorităţilor naţionale; comunică situaţia centralizată, în termen de 24 de ore de la întocmire, comisiei speciale a Camerei Deputaţilor şi Senatului pentru atribuirea timpilor de antenă, precum şi Societăţii Române de Televiziune şi Societăţii Române de Radiodifuziune;

f) stabileşte, pe baza proceselor-verbale transmise de birourile electorale de circumscripţie, lista partidelor politice, alianţelor politice sau alianţelor electorale care au întrunit şi care nu au întrunit pragul electoral şi comunică birourilor electorale de circumscripţie şi dă publicităţii, în termen de 24 de ore de la constatare, aceste liste;

g) anulează alegerile dintr-o secţie de votare în cazul în care constată că votarea sau stabilirea rezultatului alegerilor a avut loc prin fraudă electorală;

h) poate dispune renumărarea voturilor într-o secţie de votare sau refacerea centralizării voturilor şi rezultatului alegerilor dintr-un colegiu uninominal în situaţia în care constată, pe baza probelor administrate, că au fost comise erori sau au fost înregistrate neconcordanţe între datele înregistrate în procesele-verbale;

i) totalizează rezultatul național, pe baza proceselor-verbale primite de la birourile electorale constituite la nivele inferioare;

j) transmite Autorității Electorale Permanente, după publicarea rezultatelor alegerilor în Monitorul Oficial al României, Partea I, materialele necesare redactării Cărții Albe a Alegerilor;

k) stabileşte, la nivel național, numărul de mandate ce revin în fiecare circumscripție electorală fiecărui partid politic, alianță politică, alianță electorală, organizație a cetățenilor aparținând unei minorități naționale, candidat independent care participă în alegeri în condițiile prezentului titlu;

l) atestă atribuirea unui mandat de deputat organizației cetățenilor aparținând minorităților naționale care a întrunit condițiile prevăzute la art. 9 alin. (1) şi eliberează certificatul doveditor deputatului desemnat pe această bază;

m) trimite spre publicare rezultatele finale ale alegerilor către Regia Autonomă „Monitorul Oficial“;

n) organizează şi implementează un sistem de colectare de date şi de informare periodică a opiniei publice privind prezența populației la vot, în baza unui eşantion reprezentativ la nivel județean şi național;

o) îndeplineşte orice alte atribuții ce le revin potrivit prezentului titlu.

(2) În cazul în care pentru soluționarea unei contestații sunt necesare verificări de fapt, acestea se efectuează în prezența unui judecător din Biroul Electoral Central. Asemenea verificări nu se pot face în ziua alegerilor.

(3) Cererea de anulare a alegerilor dintr-un colegiu uninominal pentru fraudă electorală se poate face numai de către competitorii electorali care au participat la alegeri în colegiul respectiv. Cererea se depune la Biroul Electoral Central în termen de cel mult 24 de ore de la încheierea votării, sub sancțiunea decăderii. Cererea trebuie temeinic motivată şi însoțită de dovezile pe care se întemeiază. Lipsa probelor atrage respingerea cererii. Cererea poate fi admisă numai dacă cel care a sesizat nu este implicat în producerea fraudei şi numai dacă se stabileşte că aceasta a fost de natură să modifice atribuirea mandatelor. Soluționarea cererii de anulare a alegerilor de către Biroul Electoral Central se poate face numai până la data publicării rezultatului alegerilor în Monitorul Oficial al României, Partea I. În termen de cel mult 10 zile de la data admiterii cererii de anulare a alegerilor se organizează un nou scrutin în secțiile de votare unde s-a constatat frauda electorală. Biroul de circumscripție electorală împreună cu autoritățile publice locale vor asigura buna desfăşurare a noului scrutin, cu aplicarea corespunzătoare a dispozițiilor prezentului titlu. Până la obținerea noilor rezultate se suspendă operațiunile electorale privind numărarea voturilor şi constatarea rezultatelor.

(4) În exercitarea atribuțiilor ce îi revin potrivit prevederilor prezentului titlu, Biroul Electoral Central adoptă hotărâri care se aduc la cunoştință în şedință publică şi prin orice mijloc de publicitate. Hotărârile Biroului

Electoral Central sunt obligatorii pentru toate autoritățile, instituțiile publice, birourile electorale, precum şi pentru toate organismele cu atribuții în materie electorală, de la data aducerii la cunoştință în şedință publică.

(5) Hotărârile Biroului Electoral Central se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(6) Biroul Electoral Central îşi încetează activitatea după 48 de ore de la publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea I, a rezultatului alegerilor, potrivit prevederilor prezentului titlu.

Art. 16. – (1) La nivelul fiecăreia dintre cele 43 de circumscripții electorale, se constituie un birou electoral de circumscripție, format din 3 judecători, un reprezentant al Autorității Electorale Permanente şi din cel mult 9 reprezentanți ai partidelor politice, alianțelor politice, alianțelor electorale şi ai organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale care participă la alegeri, conform prezentului titlu, în circumscripția electorală respectivă. Biroul electoral de circumscripție pentru circumscripția electorală pentru cetățenii cu domiciliul în afara României are sediul în municipiul Bucureşti.

(2) Desemnarea celor 3 judecători se face în şedință publică, în termen de 5 zile de la începerea perioadei electorale, de către preşedintele tribunalului, prin tragere la sorți, dintre judecătorii în exercițiu ai tribunalului județean, respectiv ai Tribunalului Bucureşti pentru Circumscripția Electorală Bucureşti şi pentru circumscripția electorală pentru românii cu domiciliul în afara țării. Data şedinței se aduce la cunoştință publică, prin presă, de preşedintele tribunalului, cu cel puțin 48 de ore înainte. Rezultatul tragerii la sorți se consemnează într-un proces-verbal, semnat de preşedinte, ce constituie actul de învestire, în termen de 24 de ore de la desemnare, judecătorii, prin vot secret, aleg preşedintele biroului electoral de circumscripție şi locțiitorul acestuia. Din acel moment biroul astfel constituit îndeplineşte toate atribuțiile ce îi revin potrivit prezentului titlu, urmând a fi completat cu reprezentantul Autorității Electorale Permanente, reprezentanții partidelor politice, alianțelor politice, alianțelor electorale şi ai organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale care participă la alegeri conform prezentului titlu.

(3) În termen de 24 de ore de la data rămânerii definitive a candidaturilor, partidele politice, alianțele politice, alianțele electorale şi organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale care participă la alegeri conform prezentului titlu vor comunica, în scris, respectivului birou electoral de circumscripție, numele şi prenumele reprezentanților lor în biroul electoral. Comunicările transmise după acest termen nu se mai iau în considerare.

(4) Reprezentanții Autorității Electorale Permanente vor fi desemnați de către aceasta prin hotărâre, în 24 de ore de la desemnarea judecătorilor.

(5) Desemnarea reprezentanților partidelor politice, ai alianțelor politice, ai alianțelor electorale şi ai organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale care participă

la alegeri în condițiile prezentului titlu în biroul electoral de circumscripție se face aplicând în mod corespunzător prevederile art. 14 alin. (3) – (6).

(6) Oficiile electorale se organizează la nivelul sectoarelor municipiului Bucureşti şi sunt alcătuite dintr-un preşedinte, un locțiitor al acestuia, un reprezentant al Autorității Electorale Permanente şi din cel mult 7 membri, reprezentanți ai partidelor politice, alianțelor politice, alianțelor electorale şi organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale care participă la alegeri în municipiul Bucureşti. Desemnarea acestor reprezentanți se face prin aplicarea corespunzătoare a prevederilor art. 14 alin. (3)–(6).

(7) Preşedintele şi locțiitorul acestuia sunt magistrați desemnați de preşedintele Tribunalului Bucureşti cu cel mult 15 zile înainte de data alegerilor, prin tragere la sorți pe funcții, dintre judecătorii în exercițiu ai judecătoriei sectorului.

(8) În 24 de ore de la desemnarea magistraților, partidele politice, alianțele politice, alianțele electorale şi organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale care participă la alegeri vor comunica în scris numele reprezentanților lor în oficiul electoral.

(9) În 24 de ore de la desemnarea magistraților, Autoritatea Electorală Permanentă comunică numele reprezentanților ei, desemnați prin hotărâre, în fiecare oficiu electoral.

(10) Oficiile electorale se vor completa prin aplicarea corespunzătoare a prevederilor alin. (5), în 24 de ore de la comunicările realizate de competitorii electorali.

Art. 17. – (1) Birourile electorale de circumscripție au următoarele atribuții:

a) veghează la organizarea din timp a secțiilor de votare, urmăresc şi asigură aplicarea unitară şi respectarea dispozițiilor legale privitoare la alegeri de către toate autoritățile, instituțiile şi organismele cu responsabilități în materie electorală din cadrul circumscripției;

b) înregistrează candidaturile depuse la nivelul circumscripției şi constată rămânerea definitivă a acestora;

c) comunică, în termen de 24 de ore de la rămânerea definitivă a candidaturilor, Biroului Electoral Central, partidele politice, alianțele politice, alianțele electorale şi organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale cu reprezentare în Parlament prin grup parlamentar propriu în ambele Camere ale Parlamentului, celelalte partide politice, alianțe politice şi organizații ale cetățenilor aparținând minorităților naționale care au depus candidați la nivelul colegiilor uninominale de pe raza circumscripției, cât şi numărul de candidaturi depuse de acestea;

d) fac publicațiile şi afişările prevăzute de prezentul titlu cu privire la candidaturi;

e) rezolvă întâmpinările referitoare la propria lor activitate şi contestațiile cu privire la operațiunile birourilor electorale ale secțiilor de votare sau, după caz, oficiilor electorale, din cadrul circumscripției electorale în care funcționează; contestațiile se soluționează prin hotărâri care sunt obligatorii pentru biroul electoral în

cauză, precum şi pentru autoritățile şi instituțiile publice la care se referă, sub sancțiunile prevăzute de prezentul titlu;

f) distribuie birourilor electorale ale secțiilor de votare, pe bază de proces-verbal de predare-primire, buletinele de vot, ştampila de control şi ştampilele cu mențiunea „VOTAT“, formularele pentru încheierea proceselor-verbale, precum şi celelalte materiale necesare procesului electoral. Biroul Electoral de Circumscripție al Municipiului Bucureşti distribuie aceste materiale oficiilor electorale;

g) stabilesc mandatele ce revin, la nivelul circumscripției, fiecărui partid politic, alianță politică, alianță electorală, organizație a cetățenilor aparținând unei minorități naționale, candidat independent care participă în alegeri în condițiile prezentului titlu, în conformitate cu prevederile art. 48;

h) eliberează candidaților declarați aleşi certificatul doveditor al alegerii;

i) înaintează Biroului Electoral Central procesele-verbale cuprinzând rezultatul alegerilor din colegiile uninominale ce compun circumscripția electorală în care funcționează şi rezultatul alegerilor la nivelul circumscripției electorale în care funcționează, precum şi întâmpinările, contestațiile şi procesele-verbale primite de la birourile electorale județene;

j) îndeplinesc orice alte atribuții ce le revin potrivit prezentului titlu;

k) aduc la cunoştință publică, în termen de 48 de ore de la constituire, numărul alegătorilor înscrişi în listele electorale permanente ale fiecărui colegiu uninominal.

(2) Hotărârile biroului electoral de circumscripție se aduc la cunoştință în şedință publică.

(3) Oficiile electorale de sector au următoarele atribuții:

a) urmăresc aplicarea dispozițiilor legale privitoare la alegeri în sectoarele la nivelul cărora funcționează şi veghează la organizarea din timp a secțiilor de votare;

b) rezolvă întâmpinările referitoare la propria lor activitate şi contestațiile cu privire la operațiunile birourilor electorale ale secțiilor de votare de pe teritoriul sectorului la nivelul căruia funcționează;

c) distribuie birourilor electorale ale secțiilor de votare buletinele de vot, ştampila de control şi ştampilele cu mențiunea „VOTAT“, formularele pentru încheierea proceselor-verbale, precum şi celelalte materiale necesare procesului electoral;

d) totalizează rezultatul alegerilor, conform proceselor-verbale primite de la birourile electorale ale secțiilor de votare din subordine pentru fiecare colegiu uninominal pentru alegerea deputaților şi pentru fiecare colegiu uninominal pentru alegerea senatorilor de pe teritoriul sectorului la nivelul căruia funcționează şi transmit rezultatele către Biroul Electoral de Circumscripție al Municipiului Bucureşti căruia i se subordonează;

e) înaintează biroului electoral de circumscripție căruia i se subordonează procesele-verbale cuprinzând rezultatul alegerilor, de pe raza sectorului respectiv, precum şi întâmpinările, contestațiile şi procesele-verbale primite de la birourile electorale ale secțiilor de votare;

f) în termen de 24 de ore de la împlinirea termenului prevăzut la alin. (1) lit. c), oficiul electoral de sector le va comunica preşedinţilor secţiilor de votare care sunt partidele politice şi organizaţiile cetăţenilor aparţinând minorităţilor naţionale reprezentate în Parlament prin grup parlamentar propriu, celelalte partide politice şi alianţe politice care au depus candidaţi la nivelul colegiilor uninominale, precum şi numărul de candidaturi depuse de acestea, în scopul completării birourilor electorale ale secţiilor de votare.

(4) Hotărârile oficiului electoral de sector se aduc la cunoştinţă în şedinţă publică.

CAPITOLUL III
Secţiile de votare şi birourile electorale ale secţiilor de votare

Art. 18. – (1) Pentru organizarea alegerii Camerei Deputaţilor şi a Senatului se înfiinţează Registrul secţiilor de votare, administrat de către Autoritatea Electorală Permanentă, cuprinzând delimitarea şi numerotarea secţiilor de votare de pe teritoriul României.

(2) În cadrul localităţilor delimitarea secţiilor de votare se stabileşte de primarii comunelor, oraşelor, municipiilor sau subdiviziunilor administrativ-teritoriale ale municipiilor, împreună cu prefecţii şi cu direcţiile judeţene ale Centrului Naţional de Administrare a Bazelor de Date privind Evidenţa Persoanelor.

(3) Numerotarea secţiilor de votare se stabileşte la nivelul fiecărei circumscripţii electorale, începând cu localitatea reşedinţă de judeţ şi continuând cu cele din municipii, celelalte oraşe şi apoi din comune în ordinea alfabetică a acestora; în municipiile cu subdiviziuni administrativ-teritoriale numerotarea se face cu respectarea ordinii acestor subdiviziuni, prevăzută de lege.

(4) Prefecţii comunică Autorităţii Electorale Permanente, pentru înregistrarea în Registrul secţiilor de votare, delimitarea şi numerotarea secţiilor de votare de la nivelul circumscripţiei electorale.

(5) Secţiile de votare rămân fixe, cu excepţia modificărilor ce necesită actualizarea. Modificările de orice natură, inclusiv cele intervenite în structura unităţilor administrativ-teritoriale sau în planul urbanistic al localităţilor, se comunică de îndată Autorităţii Electorale Permanente.

(6) Secţiile de votare se organizează după cum urmează:

a) în localităţile cu populaţie de peste 1.500 de locuitori, câte o secţie de votare la 1.000 –1.500 de locuitori;

b) în localităţile cu populaţie sub 1.500 locuitori, o singură secţie de votare;

c) se pot organiza secţii de votare şi în satele sau grupele de sate cu populaţie până la 1.000 de locuitori, situate la o distanţă mai mare de 3 km faţă de sediul secţiei de votare din reşedinţa comunei.

(7) Primarii şi secretarii comunelor, oraşelor sau municipiilor, precum şi Centrul Naţional de Administrare a Bazelor de Date privind Evidenţa Persoanelor vor asigura toate datele,

informațiile şi sprijinul necesar pentru îndeplinirea de către prefecți a obligațiilor prevăzute la alin. (5).

(8) Pe lângă misiunile diplomatice şi oficiile consulare ale României se organizează una sau mai multe secții de votare pentru alegătorii care au domiciliul în străinătate. În afara secțiilor de votare prevăzute la alin. (1) pot fi organizate, cu acordul guvernului din țara respectivă, secții de votare şi în alte localități decât cele în care îşi au sediul misiunile diplomatice sau oficiile consulare. Alegătorii care au domiciliul într-un alt stat decât România îşi exercită dreptul de vot la una din secțiile de votare din acea țară în care îşi au domiciliul, constituite în condițiile prezentului titlu.

Art. 19. – (1) Birourile electorale ale secțiilor de votare sunt alcătuite dintr-un preşedinte, un locțiitor al acestuia, care sunt, de regulă, magistrați sau jurişti, precum şi din 7 membri.

(2) Desemnarea juriştilor se face în şedință publică, cu 15 zile înainte de ziua votării, de către preşedintele tribunalului în şedință publică anunțată cu 48 de ore înainte, prin tragere la sorți, dintre magistrați sau alți jurişti existenți în județ sau în municipiul Bucureşti. Lista magistraților care vor participa la tragerea la sorți se întocmeşte de către preşedintele tribunalului, iar cea a altor jurişti, de către prefect, împreună cu preşedintele tribunalului. Listele vor cuprinde un număr de persoane mai mare cu 10% decât cel necesar, acestea fiind rezervă la dispoziția preşedintelui tribunalului, pentru înlocuirea, în cazuri deosebite, a titularilor. Gruparea în liste, în vederea tragerii la sorți, se va face avându-se în vedere necesitatea ca locuințele persoanelor în cauză să fie în localitatea în care îşi are sediul biroul electoral al secției de votare sau cât mai aproape de aceasta.

(3) În lista prevăzută la alin. (2) vor fi trecuți numai jurişti care nu fac parte din niciun partid politic şi din nicio organizație a cetățenilor aparținând minorităților naționale care participă la alegeri şi nu sunt rude până la gradul al patrulea cu niciunul dintre candidați.

(4) În cazul în care numărul juriştilor este insuficient, lista va fi completată, la propunerea prefectului cu avizul Autorității Electorale Permanente, cu alte persoane cu o reputație bună în localitate, care nu fac parte din niciun partid politic şi din nicio organizație a cetățenilor aparținând minorităților naționale care participă la alegeri şi care nu sunt rude până la gradul al patrulea cu niciunul dintre candidați.

(5) Lista propusă de prefect va cuprinde un număr de persoane mai mare cu 10% decât cel necesar, acestea fiind rezervă la dispoziția preşedintelui tribunalului. Lista va conține: numele, prenumele, adresele, telefoanele şi semnăturile de acceptare ale persoanelor propuse. Lista va fi însoțită de declarații pe propria răspundere ale persoanelor propuse, privind îndeplinirea condițiilor prevăzute la alin. (4).

(6) Gruparea în listă a persoanelor, în vederea tragerii la sorți, se va face avându-se în vedere necesitatea ca locuințele acestor persoane să fie

situate în apropierea sediului biroului electoral al secției de votare. Rezultatul tragerii la sorți se consemnează într-un proces-verbal semnat de preşedintele tribunalului județean. Procesul-verbal constituie actul de învestitură. Atât lista întocmită de preşedintele tribunalului, cât şi lista întocmită de prefect vor fi avizate de către Autoritatea Electorală Permanentă pe baza analizei experienței anterioare ca preşedinți şi locțiitori de preşedinți de birou electoral de secție de votare reieşită din analiza proceselor-verbale semnate şi predate de aceştia birourilor electorale de circumscripție sau oficiilor electorale, după caz.

(7) Preşedintele tribunalului va desemna pe preşedintele biroului electoral al secției de votare şi pe locțiitorul acestuia. În termen de 48 de ore de la desemnarea acestora, comunică biroului electoral județean despre aceasta.

(8) În termen de două zile de la împlinirea termenului prevăzut la alin. (7), competitorii electorali sunt obligați să comunice la biroul electoral de circumscripție reprezentanții în fiecare birou electoral al secției de votare sub forma unei liste ce trebuie să cuprindă următoarele: numărul secției de votare, numele, prenumele, codul numeric personal, domiciliul sau reşedința, mijlocul de contact – telefon, fax, e-mail. Un competitor electoral poate avea într-un birou electoral al secției de votare cel mult 3 reprezentanți.

(9) În termen de 3 zile de la comunicarea reprezentanților competitorilor electorali de către aceştia, biroul electoral de circumscripție completează, în prezența reprezentanților competitorilor electorali, birourile electorale ale secțiilor de votare cu cei 7 reprezentanți ai acestora aplicând corespunzător prevederile art. 14 alin. (3) – (6), Cu această ocazie se încheie câte un proces-verbal semnat de preşedintele biroului electoral de circumscripție pentru fiecare birou al secției de votare. Birourile electorale ale secțiilor de votare se constituie pe data desemnării membrilor acestora. La solicitarea scrisă a reprezentanților competitorilor electorali li se pune la dispoziție o copie certificată a fiecărui proces-verbal.

(10) În termen de două zile de la încheierea termenului de completare a birourilor secțiilor de votare biroul electoral de circumscripție comunică prin intermediul prefecților la fiecare primărie componența birourilor electorale ale secțiilor de votare aflate în raza acestora.

(11) Reprezentanții în birourile electorale ale secțiilor de votare ai partidelor politice, alianțelor politice, alianțelor electorale sau ai organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale care participă la alegeri conform prezentului titlu nu pot primi alte atribuții decât cele prevăzute de prezentul titlu.

Art. 20. – Birourile electorale ale secțiilor de votare au următoarele atribuții:

a) primesc de la Centrul Național de Administrare a Bazelor de Date privind Evidența Persoanelor din cadrul Ministerului Internelor şi Reformei Administrative prin intermediul pri-

marilor în termen de 24 de ore de la constituirea biroului electoral al secției de votare două copii ale listelor electorale permanente, una dintre copii afişând-o într-un loc vizibil pentru a putea fi consultată de alegători; copia afişată nu conține codul numeric personal, seria şi numărul actului de identitate;

b) primesc, pe bază de proces-verbal, de la biroul electoral de circumscripție, buletinele de vot pentru alegătorii ce urmează să voteze la secția de votare, ştampila de control şi ştampilele cu mențiunea „VOTAT“, formularele de procese-verbale şi alte materiale necesare votării, cât şi două buletine de vot anulate, câte unul pentru alegerea Camerei Deputaților şi a Senatului, de către preşedintele biroului electoral de circumscripție, pe care le va afişa într-un loc vizibil, în ziua premergătoare alegerilor;

c) conduc operațiunile de votare, iau toate măsurile de ordine în localul secției de votare şi în jurul acestuia;

d) numără voturile şi consemnează rezultatele votării;

e) rezolvă întâmpinările referitoare la propria lor activitate;

f) înaintează birourilor electorale de circumscripție sau oficiului electoral de sector procesele-verbale cuprinzând rezultatele votării, buletinele de vot nule şi cele contestate împreună cu contestațiile depuse şi materialele la care acestea se referă, precum şi listele electorale utilizate în cadrul secției de votare, îndosariate pe tipuri de liste;

g) predau, cu proces-verbal, judecătoriei în a cărei rază teritorială îşi au sediul, buletinele de vot întrebuințate şi necontestate, precum şi cele anulate, ştampilele şi celelalte materiale utilizate în desfăşurarea votării;

h) eliberează fiecărui reprezentant al partidelor politice, alianțelor politice, alianțelor electorale şi organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale din componența biroului câte o copie după fiecare proces-verbal, certificată de preşedintele biroului electoral al secției de votare;

i) eliberează, la cererea observatorilor organizațiilor neguvernamentale, cât şi a reprezentanților presei acreditați pe lângă respectivele secții de votare, prin preşedintele secției de votare, câte o copie a fiecărui proces-verbal care consemnează rezultatul alegerilor în secția respectivă;

j) furnizează, în ziua alegerilor, date privind prezența populației la vot, conform unui calendar de termene stabilit de către Biroul Electoral Central.

Art. 21. – (1) Partidele politice, alianțele politice, alianțele electorale, organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale care participă la alegeri conform prezentului titlu, precum şi candidații independenți pot contesta modul de formare şi componența birourilor electorale, în cel mult 48 de ore de la expirarea termenului de constituire sau, după caz, de completare a acestor birouri.

(2) Contestațiile se depun la şi se soluționează de către organismul electoral constituit la nivelul imediat superior celui la care funcționează biroul la care se referă contestația sau de către înalta Curte de Casație şi Justiție, în cazul în care contestația se referă la Biroul Electoral Central,

în termen de cel mult două zile de la înregistrare. Hotărârea dată este definitivă.

CAPITOLUL IV
Registrul electoral, listele electorale şi cărțile de alegător

SECȚIUNEA 1
Registrul electoral

Art. 22. – (1) *Registrul electoral* reprezintă o bază de date centralizată în care sunt înscrişi toți cetățenii români, inclusiv cei cu domiciliul în străinătate, care au împlinit vârsta de 18 ani, cu drept de vot. Înregistrarea cetățenilor cu domiciliul în străinătate se va face pe baza evidenței existente la Direcția generală de paşapoarte din cadrul Ministerului Internelor şi Reformei Administrative, utilizate la eliberarea paşapoartelor de tip CRDS.

(2) Registrul electoral pentru cetățenii români cu domiciliul în România este structurat pe județe, municipii, oraşe, comune, iar pentru cei cu domiciliul în străinătate, pe țări şi localități.

(3) Autoritatea Electorală Permanentă întocmeşte, păstrează şi actualizează în permanență, până la data de 31 martie a fiecărui an, Registrul electoral. La nivelul fiecărui județ şi sector al municipiului Bucureşti, Registrul electoral care cuprinde alegătorii cu domiciliul sau reşedința pe teritoriului unității administrativ-teritoriale este păstrat şi actualizat de către biroul teritorial al Autorității Electorale Permanente.

(4) Centrul Național de Administrare a Bazelor de Date privind Evidența Persoanelor, precum şi Direcția generală de paşapoarte din cadrul Ministerului Internelor şi Reformei Administrative pun la dispoziția Autorității Electorale Permanente datele şi informațiile necesare întocmirii şi actualizării Registrului electoral.

(5) Datele care se înscriu în Registrul electoral pentru fiecare alegător sunt următoarele:

a) data naşterii;

b) codul numeric personal;

c) țara în care îşi are domiciliul sau reşedința;

d) adresa de domiciliu;

e) adresa de reşedință;

f) seria şi numărul cărții de alegător;

g) seria şi numărul actului de identitate.

(6) Odată înscris în Registrul electoral cu adresa de domiciliu, alegătorul poate să adreseze Autorității Electorale Permanente o cerere pentru înscrierea sa cu adresa de reşedință.

(7) Cetățenii români cu domiciliul sau reşedința în străinătate, precum şi cetățenii români cu domiciliul în țară aflați temporar în străinătate, la cererea lor, se înscriu în Registrul electoral cu datele corespunzătoare ultimei adrese de domiciliu sau de reşedință.

Art. 23. – (1) Persoanele decedate se radiază din Registrul electoral, la sesizarea serviciului public comunitar de evidență a populației, în termen de 24 de ore.

(2) Persoanele care şi-au pierdut cetăţenia română se radiază din Registrul electoral, pe baza comunicării Ministerului Justiţiei, în termen de 24 de ore de la primirea acesteia.

(3) Persoanele care au pierdut drepturile electorale se radiază din Registrul electoral, la sesizarea serviciului public comunitar de evidenţă a populaţiei, în termen de 24 de ore.

Art. 24. – (1) Datele şi informaţiile conţinute în Registrul electoral sunt destinate exclusiv proceselor electorale.

(2) Orice persoană înscrisă în Registrul electoral poate solicita informaţii numai cu privire la datele personale care sunt conţinute în acesta.

(3) întâmpinările împotriva omisiunilor, a înscrierilor greşite şi a oricăror erori din Registrul electoral se fac la biroul teritorial judeţean al Autorităţii Electorale Permanente competent, acesta fiind obligat să se pronunţe, prin dispoziţie, în cel mult 3 zile de la înregistrare.

(4) Contestaţiile împotriva dispoziţiilor date se soluţionează, în cel mult 3 zile de la înregistrare, de către judecătoria în a cărei rază teritorială domiciliază alegătorul.

SECŢIUNEA a 2-a
Listele electorale

Art. 25. – Listele electorale cuprind cetăţenii cu drept de vot înscrişi în Registrul electoral. Ele sunt permanente sau suplimentare.

Art. 26. – (1) Listele electorale permanente pentru subdiviziunile administrativ-teritoriale de pe teritoriul naţional se întocmesc de către primarul comunei, oraşului sau municipiului ori al sectorului municipiului Bucureşti, după caz, pe baza datelor şi informaţiilor cuprinse în Registrul electoral şi comunicate primarului de către biroul teritorial al Autorităţii Electorale Permanente care funcţionează la nivelul judeţului pe teritoriul căruia se află localitatea. Listele electorale permanente ce cuprind cetăţenii români cu domiciliul sau reşedinţa în străinătate se întocmesc de către Autoritatea Electorală Permanentă şi vor sta la baza delimitării secţiilor de votare ce vor fi organizate în străinătate.

(2) Listele electorale permanente se întocmesc pe localităţi şi cuprind pe toţi cetăţenii cu drept de vot care domiciliază în localitatea pentru care ele au fost întocmite.

(3) Listele electorale permanente se întocmesc la comune, pe sate şi, după caz, străzi, iar la oraşe, municipii şi subdiviziuni administrativ-teritoriale ale municipiilor, pe străzi şi, după caz, blocuri.

(4) Listele electorale permanente vor cuprinde, în ordinea numărului imobilelor în care locuiesc alegătorii, numele şi prenumele, domiciliul acestora, codul numeric personal, seria şi numărul actului de identitate, seria şi numărul cărţii de alegător, numărul circumscripţiei electorale pentru fiecare tip de scrutin, sau, după caz, al colegiului uninominal şi numărul secţiei de votare.

(5) Listele electorale permanente se întocmesc în 3 exemplare oficiale, se semnează de primar şi de secretarul

unității administrativ-teritoriale şi se păstrează în 3 registre speciale cu file detaşabile, din care unul de secretarul unității administrativ-teritoriale, unul de judecătoria în a cărei rază teritorială se află localitatea pentru care au fost întocmite şi unul de Autoritatea Electorală Permanentă.

(6) Listele electorale se întocmesc şi se fac publice până cel târziu cu 45 de zile înaintea zilei alegerilor.

(7) Alegătorii au dreptul să verifice înscrierea în listele electorale. Întâmpinările împotriva omisiunilor, a înscrierilor greşite şi a oricăror erori din liste se fac la primarul localității sau la reprezentanța diplomatică, aceasta fiind obligată să se pronunțe, prin dispoziție, în cel mult 3 zile de la înregistrare.

(8) Contestațiile împotriva dispozițiilor date se depun în termen de 5 zile de la comunicare şi se soluționează, în cel mult 3 zile de la înregistrare, de către judecătoria în a cărei rază teritorială domiciliază alegătorul. Pentru circumscripția electorală pentru românii cu domiciliul în afara țării contestațiile se depun la Tribunalul Bucureşti.

(9) Primarul sau membrul desemnat al reprezentanțelor diplomatice este obligat să comunice judecătoriei şi Autorității Electorale Permanente orice modificare în listele electorale.

(10) Două copii ale exemplarului oficial al listei electorale permanente păstrat de secretarul unității administrativ-teritoriale sau la sediul misiunii diplomatice, conform art. 20 lit. a), vor fi înaintate birourilor electorale ale secțiilor de votare, prin grija primarului sau a unei persoane desemnate de şeful misiunii diplomatice, în termen de 24 de ore de la constituirea acestora.

(11) Modificările intervenite după trimiterea copiilor de pe listele electorale permanente se comunică judecătoriei şi biroului electoral al secției de votare în termen de 24 de ore.

Art. 27. – (1) Listele electorale suplimentare se întocmesc în cazurile prevăzute de prezentul titlu şi vor cuprinde elementele prevăzute la art. 26 alin. (4). Listele se semnează de preşedintele biroului electoral al secției de votare unde au fost întocmite.

(2) În lista electorală suplimentară vor fi trecute, de către preşedintele biroului electoral al secției de votare, persoanele care se prezintă la vot şi fac dovada că domiciliază pe raza secției de votare respective, însă au fost omise din listă. Persoanele respective pot vota numai în baza actului de identitate şi a cărții de alegător.

(3) Întâmpinările formulate cu privire la listele suplimentare se soluționează de către biroul electoral al secției de votare, prin hotărâre.

SECȚIUNEA a 3-a
Cărțile de alegător

Art. 28. – (1) Exercitarea dreptului de vot în alegeri se face numai pe baza actului de identitate şi a cărții de alegător, eliberată în condițiile prezentului titlu. Cetățenii români cu domiciliul sau reşedința în străinătate pot vota şi fără carte de alegător.

(2) Modelul cărții de alegător va fi stabilit prin hotărâre a Guvernului

în termen de 30 zile de la intrarea în vigoare a prezentului titlu.

(3) Cartea de alegător se întocmeşte de către serviciile publice comunitare de evidență a persoanelor.

(4) Eliberarea cărții de alegător se face pe baza actului de identitate, numai către titular şi sub semnătura acestuia, de către serviciile publice comunitare de evidență a persoanelor.

(5) Serviciile publice comunitare de evidență a persoanelor vor îndeplini obligațiile ce le revin conform alin. (3) şi (4), în colaborare cu Autoritatea Electorală Permanentă, şi pentru cetățenii români cu domiciliul sau reşedința în străinătate.

(6) Eliberarea cărții de alegător neridicate poate fi efectuată numai către titular şi sub semnătura acestuia şi de către biroul electoral al secției de votare, în ziua votării, alegătorilor care, până în acea zi, nu şi-au ridicat cartea de alegător de la serviciul public comunitar de evidență a persoanelor, pe baza actului de identitate.

(7) Domiciliul se dovedeşte numai cu actul de identitate.

(8) Un alegător nu poate primi decât o singură carte de alegător.

(9) Întâmpinările şi contestațiile privind întocmirea sau eliberarea cărților de alegător se fac către serviciul public comunitar de evidență a persoanelor care le va soluționa în termen de 3 zile.

(10) Cărțile de alegător sunt permanente şi valabile pentru toate tipurile de alegeri, potrivit numărului de scrutine prevăzut în cuprinsul lor, şi se eliberează alegătorilor înscrişi în Registrul electoral.

(11) Cartea de alegător se păstrează şi se foloseşte numai de către titular.

(12) În cazul pierderii sau distrugerii cărții de alegător, indiferent de motiv, se poate elibera un duplicat de către serviciul public comunitar de evidență a persoanelor.

(13) Eliberarea duplicatului se face la cererea titularului şi pe răspunderea acestuia. Originalul declarat pierdut sau distrus este nul de drept.

(14) Cartea de alegător a persoanei care este radiată din Registrul electoral este nulă de drept. Autoritatea Electorală Permanentă va asigura informarea serviciilor publice comunitare de evidență a persoanelor, a primarilor, a misiunilor diplomatice şi a birourilor electorale ale secțiilor de votare asupra numelor cetățenilor ale căror cărți de alegător devin nule de drept.

CAPITOLUL V
Candidaturile

Art. 29. – (1) În fiecare colegiu uninominal, fiecare competitor electoral poate avea doar o singură propunere de candidatură.

(2) Un candidat poate reprezenta un singur competitor electoral într-un singur colegiu uninominal.

(3) Propunerile de candidați se depun la birourile electorale de circumscripție care funcționează la nivelul la care sunt aleşi candidații respectivi, cel mai târziu cu 40 de zile înainte de data alegerilor.

(4) Propunerea de candidatură făcută de organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale, în

condițiile art. 9 alin. (11) se depune la Biroul Electoral Central.

(5) La depunerea candidaturilor, fiecare partid politic, alianță politică, alianță electorală, organizație a cetățenilor aparținând minorităților naționale, candidat independent trebuie să facă dovada constituirii unui depozit, în contul Autorității Electorale Permanente, cu valoare de 5 salarii minime brute pe țară pentru fiecare candidat.

(6) Pentru constituirea depozitelor, Autoritatea Electorală Permanentă va deschide câte un cont în fiecare județ, respectiv pentru municipiul Bucureşti. Pentru circumscripția electorală nr. 43 contul se deschide în municipiul Bucureşti.

(7) Depozitul se restituie în termen de 14 zile lucrătoare de la data rămânerii definitive a rezultatelor alegerilor organizate în circumscripția electorală, numai partidelor politice, alianțelor politice, alianțelor electorale, organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale, care obțin un număr de voturi egal cu cel puțin 2% din voturile valabil exprimate la nivel național. Depozitul se restituie şi organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale, altele decât cele care ating pragul electoral, care obțin un mandat de deputat din partea acestor organizații în condițiile prezentului titlu. Depozitul se restituie şi candidaților independenți care obțin cel puțin 20% din voturile valabil exprimate în colegiul uninominal în care au candidat. Sumele care nu se restituie se fac venit la bugetul de stat.

(8) Propunerile de candidați se fac în scris, în 4 exemplare, de către partidele politice, alianțele politice, alianțele electorale, organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale care participă la alegeri conform prezentului titlu, sub semnătura conducerii acestora sau a persoanelor desemnate pentru a le semna, iar în cazul candidaților independenți, pe baza listei susținătorilor.

(9) În cazul alianțelor politice şi al alianțelor electorale, propunerile de candidați vor fi semnate de conducerile fiecărui partid din alianță.

(10) Propunerile de candidatură trebuie să cuprindă circumscripția electorală şi colegiul uninominal în care candidează, numele, prenumele, codul numeric personal, domiciliul, locul şi data naşterii, ocupația, profesia, iar în cazul alianțelor politice, partidul care i-a propus, cât şi apartenența politică a candidaților. Nu sunt permise candidaturi independente pentru partide politice, alianțe politice sau electorale.

(11) Propunerile de candidați vor fi însoțite de declarațiile de acceptare a candidaturii, semnate şi datate de candidați, precum şi de declarația de avere şi declarația de interese ale fiecărui candidat.

(12) Declarația de acceptare a candidaturii va cuprinde circumscripția electorală şi colegiul uninominal în care candidează, numele, prenumele, codul numeric personal, partidul politic sau alianța care l-a propus, profesia, ocupația şi apartenența politică a candidatului, consimțământul expres al acestuia de a candida pentru funcția

respectivă, precum şi precizarea că întruneşte condiţiile prevăzute de lege pentru a candida.

(13) Toţi candidaţii născuţi înainte de data de 1 ianuarie 1976 vor da o declaraţie pe propria răspundere, potrivit legii penale, privind apartenenţa sau neapartenenţa la securitate ca poliţie politică.

(14) O persoană nu poate accepta candidatura decât pentru o singură circumscripţie electorală, iar în cadrul acesteia, pentru un singur colegiu uninominal. Excepţie fac persoanele care candidează fiind propuse de organizaţiile cetăţenilor aparţinând minorităţilor naţionale în conformitate art. 9 alin. (11).

(15) Nu pot candida persoanele care, la data depunerii candidaturii, nu îndeplinesc condiţiile prevăzute de art. 37 din Constituţia României, republicată, pentru a fi alese.

(16) Nu pot candida, în circumscripţiile electorale constituite în unităţile administrativ-teritoriale în care îşi exercită sau şi-au exercitat funcţiile în ultimele 60 de zile anterioare datei alegerilor, prefecţii, subprefecţii şi conducătorii serviciilor publice ale ministerelor şi ale celorlalte autorităţi guvernamentale, deconcentrate în aceste unităţi administrativ-teritoriale.

Art. 30. – (1) Candidaţii independenţi trebuie să fie susţinuţi de minimum 4% din numărul total al alegătorilor înscrişi în listele electorale permanente din colegiul uninominal în care candidează, dar nu mai puţin de 2.000 de alegători pentru Camera Deputaţilor şi 4.000 de alegători pentru Senat.

(2) Lista susţinătorilor trebuie să cuprindă data alegerilor, numele şi prenumele candidatului, colegiul uninominal în care candidează, numele şi prenumele susţinătorului, codul numeric personal, data naşterii susţinătorului, adresa susţinătorului, denumirea, seria şi numărul actului de identitate al susţinătorului, precum şi semnătura acestuia. În listă se vor menţiona, de asemenea, numele, prenumele şi codul numeric personal al persoanei care a întocmit-o. Persoana care a întocmit lista este obligată să depună o declaraţie pe propria răspundere prin care să ateste veridicitatea semnăturilor susţinătorilor.

(3) Lista susţinătorilor constituie un act public, cu toate consecinţele prevăzute de lege.

(4) Susţinătorii pot fi numai cetăţeni cu drept de vot. Un susţinător poate sprijini câte un singur candidat pentru fiecare dintre funcţiile pentru care se organizează alegeri.

(5) Adeziunile susţinătorilor se dau pe propria răspundere a acestora.

(6) Lista de susţinători va fi însoţită de declaraţia de acceptare a candidaturii.

Art. 31. – (1) Biroul electoral de circumscripţie examinează respectarea condiţiilor legale pentru ca o persoană să poată candida, respectarea condiţiilor de fond şi de formă ale listei susţinătorilor, înregistrând candidaturile care îndeplinesc aceste condiţii sau respingând înregistrarea celor care nu îndeplinesc condiţiile legale.

(2) Două exemplare ale propunerii de candidatură se păstrează la biroul electoral de circumscripție, iar celelalte două, certificate de biroul electoral de circumscripție prin semnătura preşedintelui acestuia, cu menționarea datei, a numărului de înregistrare şi prin aplicarea ştampilei, se restituie depunătorului; unul dintre exemplarele restituite depunătorului se înregistrează de către acesta la judecătoria, respectiv la tribunalul în a cărei rază teritorială se află circumscripția electorală. Pentru circumscripția electorală pentru românii cu domiciliul în afara țării înregistrarea se face la Tribunalul Bucureşti.

(3) În termen de 24 de ore de la înregistrarea fiecărei candidaturi, unul dintre exemplarele propunerii de candidatură se afişează de către biroul electoral de circumscripție la sediul acestuia într-un loc vizibil.

(4) Candidații pot renunța la candidatură, până la data rămânerii definitive a candidaturilor. În acest scop, persoana în cauză va da o declarație pe proprie răspundere.

Art. 32. – (1) Acceptarea de către biroul electoral de circumscripție a unei candidaturi poate fi contestată de către cetățenii cu drept de vot, partidele politice, alianțele politice, alianțele electorale şi organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale în termen de 72 de ore de la expirarea termenului de depunere a candidaturii.

(2) Respingerea de către biroul electoral de circumscripție a unei candidaturi poate fi contestată de către candidat sau de către competitorii electorali care au propus candidatura respectivă, în termen de 3 zile de la respingere.

(3) Contestațiile vor cuprinde numele şi prenumele, adresa şi calitatea contestatarului, numele şi prenumele persoanei a cărei candidatură a fost admisă sau respinsă, expunerea temeiurilor contestației, data şi semnătura contestatarului şi indicarea, dacă este cazul, a persoanei desemnate să-l reprezinte.

(4) Contestația şi cererea de recurs se depun la instanța competentă, sub sancțiunea nulității.

(5) Contestațiile privind admiterea sau respingerea candidaturilor se soluționează în termen de 48 de ore de la înregistrare, de către tribunalul în a cărui rază teritorială se află circumscripția electorală. Contestațiile înregistrate la candidaturile pentru circumscripția electorală pentru românii cu domiciliul în afara României se soluționează de către Tribunalul Bucureşti. Hotărârea dată se afişează, în mod vizibil, la sediul instanței care a emis-o.

(6) Împotriva hotărârii date în contestație se poate face recurs în termen de 24 de ore de la pronunțare, la instanța ierarhic superioară. Recursul se soluționează în termen de 24 de ore de la înregistrare.

(7) Hotărârea pronunțată în recurs este definitivă şi irevocabilă.

Art. 33. – După expirarea termenului de depunere a candidaturilor, la care se adaugă termenele prevăzute la art. 32 alin. (1), (2), (5) şi (6), birourile electorale de circumscripție încheie un proces-verbal prin care constată

rămânerea definitivă a candidaturilor, dispun imprimarea buletinelor de vot, afişează la sediul lor, precum şi la sediul secţiilor de votare, după constituirea birourilor electorale ale acestora, candidaturile definitive, cu precizarea numelui şi prenumelui, domiciliului, apartenenţei politice, profesiei şi ocupaţiei candidatului. Candidaturile definitive pot fi făcute publice prin presă şi prin orice mijloace de informare în masă, cheltuielile fiind suportate de cei interesaţi.

CAPITOLUL VI
Buletinele de vot şi ştampilele de vot

Art. 34. – (1) Dimensiunile buletinului de vot se stabilesc de biroul electoral care funcţionează la nivelul circumscripţiei pentru care trebuie tipărite buletinele de vot, ţinându-se seama, după caz, de numărul de candidaţi reprezentând partide politice, alianţe politice, alianţe electorale sau organizaţii ale cetăţenilor aparţinând minorităţilor naţionale şi al candidaţilor independenţi care participă la alegeri conform prezentului titlu, precum şi de spaţiul necesar pentru imprimarea lor.

(2) Ordinea în care se tipăresc numele candidaţilor pe buletinul de vot se stabileşte de biroul electoral de circumscripţie, prin trageri succesive la sorţi: întâi pentru partidele politice parlamentare şi organizaţiile cetăţenilor aparţinând minorităţilor naţionale cu grup parlamentar propriu în ambele Camere ale Parlamentului şi alianţele politice sau electorale ce cuprind cel puţin un partid politic parlamentar, apoi pentru partidele politice neparlamentare şi alianţele politice sau electorale dintre acestea, apoi pentru organizaţiile cetăţenilor aparţinând minorităţilor naţionale. Candidaţii independenţi se vor înscrie pe buletinul de vot, în partea finală a acestuia, în ordinea înregistrării candidaturilor.

(3) Autoritatea Electorală Permanentă decide asupra grosimii hârtiei pe care se vor imprima buletinele de vot, măsurată în grame pe metru pătrat. Hotărârea va fi comunicată prefecţilor cu cel puţin 21 de zile înainte de data alegerilor.

(4) Pe paginile buletinului de vot se vor imprima patrulatere, în număr suficient pentru a cuprinde toate candidaturile, în afară de ultima pagină, pe care se aplică ştampila de control. Paginile se numerotează.

(5) În unghiul din partea stângă sus a patrulaterului se va imprima denumirea integrală a partidului politic, alianţei politice, alianţei electorale, a organizaţiei cetăţenilor aparţinând minorităţii naţionale sau, după caz, sintagma „candidat independent“, iar în unghiul din partea dreaptă sus se tipăreşte, după caz, semnul electoral. Numele candidatului va fi tipărit în mijlocul patrulaterului.

(6) Buletinele de vot se capsează.

Art. 35. – (1) Semnele electorale se stabilesc de către fiecare partid politic, alianţă politică, alianţă electorală sau organizaţie a cetăţenilor aparţinând minorităţilor naţionale care participă la alegeri în condiţiile prezentului titlu, cu cel puţin 60 de zile înainte de ziua alegerilor.

(2) Semnele electorale trebuie comunicate Biroului Electoral Central în vederea înregistrării şi trebuie să se deosebească clar de cele anterior înregistrate, fiind interzisă utilizarea aceloraşi simboluri grafice, oricare ar fi figura geometrică în care sunt încadrate. Partidele şi alianţele politice pot întrebuinţa, ca semn electoral, semnul permanent cu care s-au înscris la Tribunalul Bucureşti.

(3) Semnele electorale nu pot reproduce sau combina simbolurile naţionale ale statului român, ale altor state, ale organismelor internaţionale ori ale cultelor religioase. Fac excepţie partidele politice care sunt membre ale unor organizaţii politice internaţionale, acestea putând utiliza semnul organizaţiei respective ca atare sau într-o combinaţie specifică.

(4) Semnul electoral folosit de un partid politic, alianţă politică, alianţă electorală, organizaţie a cetăţenilor aparţinând unei minorităţi naţionale, înregistrate legal începând din anul 1990, îi aparţine de drept dacă l-a folosit primul, respectiv prima, şi nu poate fi însuşit sau utilizat de alt partid politic, alianţă politică, alianţă electorală sau organizaţie a cetăţenilor aparţinând unei minorităţi naţionale înregistrată ulterior, decât cu consimţământul celor cărora le-a aparţinut, respectiv al partidelor care au alcătuit alianţa politică sau alianţa electorală iniţială.

(5) În cazul în care acelaşi semn electoral este solicitat de mai multe partide politice, alianţe politice, alianţe electorale, organizaţii ale cetăţenilor aparţinând minorităţilor naţionale care participă la alegeri în condiţiile prezentului titlu, atribuirea se va face în beneficiul partidului politic, alianţei politice, alianţei electorale sau organizaţiei cetăţenilor aparţinând minorităţii naţionale care a înregistrat primul, respectiv prima, respectivul semn.

(6) Contestaţiile privind înregistrarea semnelor electorale se depun în termen de 24 de ore de la expirarea termenului prevăzut la alin. (1) şi se soluţionează de către Tribunalul Bucureşti în cel mult două zile de la primirea contestaţiilor. Hotărârea se comunică părţilor. Hotărârea este definitivă şi irevocabilă şi se comunică de îndată Biroului Electoral Central.

(7) Semnele electorale nu pot fi contrare ordinii de drept.

(8) Biroul Electoral Central va asigura aducerea la cunoştinţă publică a semnelor electorale a doua zi după expirarea termenului prevăzut la alin. (1) sau, după caz, după rămânerea definitivă şi irevocabilă a hotărârii judecătoreşti.

(9) Candidaţii independenţi nu pot folosi semne electorale.

(10) Alianţa politică sau alianţa electorală care a participat la alegerile anterioare sub o denumire o poate păstra numai dacă nu şi-a schimbat componenţa iniţială sau dacă niciunul dintre partidele politice care au părăsit alianţa nu înaintează Biroului Electoral Central o adresă în care precizează că nu este de acord ca denumirea respectivă să fie păstrată de către alianţa respectivă în noua sa formă. De asemenea, denumirea respectivă nu poate fi utilizată de o altă alianţă politică sau alianţă electorală.

Art. 36. – (1) Pentru fiecare colegiu uninominal, buletinele de vot se vor imprima cu litere de aceeaşi mărime şi aceleaşi caractere şi cu aceeaşi cerneală în atâtea exemplare câți alegători sunt înscrişi în listele electorale permanente, cu un supliment de 10%.

(2) Pe ştampilele de vot se va inscripționa cuvântul „VOTAT“, scris cu majuscule.

(3) Imprimarea buletinelor de vot şi confecționarea ştampilelor de vot se asigură de birourile electorale de circumscripție, prin intermediul prefecților. Prefecții răspund ca toate buletinele de vot necesare să fie imprimate şi ştampilele să fie confecționate cu cel puțin 10 zile înainte de data alegerilor.

(4) Buletinele de vot se predau preşedintelui biroului electoral de circumscripție, care le va distribui preşedinților birourilor electorale ale secțiilor de votare cu cel puțin două zile înainte de data alegerilor. Predarea şi distribuirea buletinelor se fac, în pachete sigilate de câte 100 de bucăți sau multiplu de 100 de bucăți, pe bază de proces-verbal.

(5) Câte două exemplare din buletinele de vot, vizate şi anulate de preşedintele biroului electoral de circumscripție, se vor afişa, cu o zi înainte de alegeri, la sediul judecătoriilor, precum şi la sediul fiecărei secții de votare.

(6) La cererea partidului politic, alianței politice, alianței electorale, organizației cetățenilor aparținând minorității naționale care participă la alegeri conform prezentului titlu sau a candidaților independenți, biroul electoral de circumscripție va elibera, pentru fiecare, câte două buletine de vot, vizate şi anulate.

CAPITOLUL VII
Campania electorală

Art. 37. – (1) În campania electorală, candidații, partidele politice, alianțele politice, alianțele electorale, organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale, cât şi cetățenii cu drept de vot au dreptul să-şi exprime opiniile în mod liber şi fără nicio discriminare, prin mitinguri, adunări, utilizarea televiziunii, radioului, presei scrise, a mijloacelor electronice şi a celorlalte mijloace de informare în masă.

(2) Mijloacele folosite în campania electorală nu pot contraveni ordinii de drept.

(3) Este interzisă organizarea acțiunilor de campanie electorală în unitățile militare.

Art. 38. – (1) Partidele politice, alianțele politice, alianțele electorale, organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale care participă la alegeri conform prezentului titlu şi candidații independenți au acces gratuit la serviciile publice de radio şi televiziune proporțional cu numărul de candidaturi propuse şi rămase definitive. Fiecare societate publică de radio şi televiziune va lua în considerare numărul de candidaturi propuse de fiecare competitor electoral în aria geografică acoperită de postul respectiv de radio sau televiziune.

(2) Partidele politice, alianțele politice, alianțele electorale, organiza-

țiile cetățenilor aparținând minorităților naționale care participă la alegeri conform prezentului titlu, precum şi candidații independenți sunt obligați să solicite, în termen de 48 de ore de la data stabilirii zilei votării, conducerii serviciilor publice de radio şi televiziune, acordarea timpilor de antenă. Solicitările peste acest termen nu se iau în considerare.

(3) Posturile private de radio şi televiziune vor practica acelaşi tarif pe emisiune şi pe unitate de timp pentru toți competitorii electorali care participă în alegeri, conform prezentului titlu, iar timpii de antenă oferiți competitorilor electorali trebuie să fie proporționali cu cei practicați de posturile publice.

(4) Este interzisă introducerea spoturilor publicitare electorale în alte emisiuni decât cele electorale.

Art. 39. – (1) Primarii sunt obligați ca, în termen de 5 zile de la anunțarea datei alegerilor, să stabilească locuri speciale pentru afişajul electoral ținând seama de partidele politice, alianțele politice, alianțele electorale, organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale, precum şi de candidații independenți care sunt înregistrați legal la data anunțării datei alegerilor.

(2) Primarii vor asigura ca locurile speciale pentru afişaj să fie situate în piețe, pe străzi şi în alte locuri publice frecventate de cetățeni, fără stânjenirea circulației pe drumurile publice şi a celorlalte activități din localitățile respective. În prealabil, primarii sunt obligați să asigure înlăturarea oricăror afişe, înscrisuri şi însemne rămase de la campaniile electorale precedente.

(3) Utilizarea locurilor speciale pentru afişaj electoral este permisă numai pentru partidele politice, alianțele politice, alianțele electorale, organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale, candidații independenți care participă la alegeri în condițiile prezentului titlu.

(4) Este interzisă utilizarea de către partidul politic, alianța politică, alianța electorală, organizația cetățenilor aparținând minorităților naționale care participă la alegeri conform prezentului titlu ori candidatul independent a locurilor speciale pentru afişaj electoral astfel încât să împiedice folosirea acestora de către un alt partid politic, alianță politică, alianță electorală, organizație a cetățenilor aparținând minorităților naționale care participă la alegeri ori alt candidat independent.

(5) În alte locuri decât cele stabilite potrivit alin. (2), afişajul electoral este permis numai cu acordul proprietarilor sau, după caz, al deținătorilor.

(6) Pe un panou electoral fiecare partid politic, alianță politică, alianță electorală, organizație a cetățenilor aparținând unei minorități naționale care participă la alegeri conform prezentului titlu ori candidat independent poate aplica un singur afiş electoral. Un afiş electoral amplasat în locurile prevăzute la alin. (1) nu poate depăşi dimensiunile de 500 mm o latură şi 300 mm cealaltă latură, iar cel prin care se convoacă o reuniune electorală, 400 mm o latură şi 250 mm cealaltă latură.

(7) Sunt interzise afişele electorale care combină culorile astfel încât să evoce drapelul României sau al altui stat.

(8) Poliția, inclusiv poliția comunitară, este obligată să asigure integritatea panourilor şi a afişelor electorale.

Art. 40. – (1) Birourile electorale de circumscripție veghează la corecta desfăşurare a campaniei electorale în circumscripția electorală în care funcționează, soluționând plângerile ce le sunt adresate cu privire la împiedicarea unui partid politic, unei alianțe politice, unei alianțe electorale sau unei organizații a cetățenilor aparținând unei minorități naționale care participă la alegeri conform prezentului titlu ori a unui candidat independent de a-şi desfăşura campania electorală în condițiile prevăzute de prezentul titlu şi cu respectarea deontologiei electorale.

(2) Dacă biroul electoral de circumscripție consideră, cu ocazia soluționării plângerii, că este necesară luarea unor măsuri administrative sau aplicarea unor sancțiuni contravenționale ori penale, sesizează autoritățile competente.

(3) Împotriva soluției date de biroul electoral de circumscripție se poate face contestație la Biroul Electoral Central. Soluția dată asupra contestației este definitivă.

(4) Soluționarea plângerilor şi a contestațiilor se face în termen de 3 zile de la înregistrarea lor, iar hotărârile date se afişează, în mod vizibil, la sediul biroului electoral care le-a emis.

CAPITOLUL VIII
Votarea

Art. 41. – (1) Fiecare secție de votare trebuie să posede un număr suficient de cabine, urne fixe în raport cu fiecare tip de alegere, urnă mobilă şi ştampile de votare proporțional cu numărul alegătorilor de pe listele electorale permanente comunicate de primari.

(2) Cabinele şi urnele trebuie aşezate în aceeaşi încăpere în care se află biroul preşedintelui biroului electoral al secției de votare. Cabinele, urnele, ştampilele şi celelalte materiale necesare biroului electoral al secției de votare se asigură de către primarii comunelor, oraşelor, municipiilor şi ai subdiviziunilor administrativ-teritoriale ale municipiilor, împreună cu prefecții.

(3) Numărul urnelor folosite într-o secție de votare va corespunde fiecărui tip de alegeri.

(4) Materialele necesare birourilor electorale ale secțiilor de votare se predau, pe bază de proces-verbal, de primari, preşedinților birourilor electorale ale secțiilor de votare cu cel puțin două zile înainte de data alegerilor. După preluarea buletinelor de vot şi a ştampilelor, preşedintele biroului electoral al secției de votare asigură păstrarea acestora în deplină siguranță.

(5) Formularele şi celelalte imprimate necesare votării se predau biroului electoral al secției de votare pe bază de borderou de predare-primire, cuprinzând felul şi numărul de exemplare din fiecare imprimat.

(6) Preşedintele biroului electoral al secției de votare, împreună cu membrii acestuia, trebuie să fie prezenți la sediul secției de votare, în ajunul zilei alegerilor, la ora 18.00, fiind obligat să dispună măsurile necesare pentru asigurarea ordinii şi corectitudinii operațiunilor de votare. Preşedintele biroului electoral al secției de votare dispune îndepărtarea materialelor de propagandă electorală de orice tip din şi de pe clădirea sediului secției de votare.

(7) Preşedintele va dispune fixarea posturilor de pază în jurul localului de vot.

(8) În ziua alegerilor, activitatea biroului electoral al secției de votare începe la ora 6,00. Preşedintele biroului electoral al secției de votare, în prezența celorlalți membri şi, după caz, a persoanelor oficial acreditate, verifică urnele, listele electorale, buletinele de vot şi ştampilele, consemnând în procesul-verbal numărul persoanelor înscrise în listele electorale permanente, numărul buletinelor de vot pentru fiecare tip de alegeri în parte şi numărul ştampilelor care se utilizează în secția de votare respectivă. După încheierea acestei operații închide şi sigilează urnele, aplicând ştampila de control a secției de votare.

(9) Preşedintele este obligat să asigure aplicarea ştampilei de control şi pe ultima pagină a fiecărui buletin de vot.

(10) Preşedintele biroului electoral al secției de votare este obligat să ia măsurile necesare pentru ca alegerile să decurgă în bune condiții. Atribuțiile acestuia, în această privință, se întind şi în afara localului de votare, în curtea acestuia, în intrările în curte, în jurul localului de vot, precum şi pe străzi şi în piețe publice până la o distanță de 500 m.

(11) Pentru menținerea ordinii, preşedintele biroului electoral al secției de votare va avea la dispoziție mijloacele de ordine necesare, asigurate de primar şi de prefect, împreună cu reprezentanții Ministerului Internelor şi Reformei Administrative.

(12) În afară de membrii biroului electoral al secției de votare, de candidați şi de delegații şi observatorii acreditați, nicio altă persoană nu poate staționa în locurile publice din zona de votare sau în localul de vot mai mult decât timpul necesar pentru votare.

(13) Pe durata votării se interzice membrilor birourilor electorale şi persoanelor acreditate să poarte ecusoane, insigne sau alte însemne de propagandă electorală.

Art. 42. – (1) Votarea începe la ora 7.00 şi are loc până la ora 21.00, când secția de votare se închide. Pe uşa secției de votare se vor afişa orele între care se desfăşoară procesul de votare.

(2) În situația în care alegătorul, din motive bine întemeiate, constatate de către preşedintele biroului electoral al secției de votare, nu poate semna în lista electorală, se va face mențiunea în listă, cu confirmarea, pe bază de semnătură, a unui membru al biroului electoral.

(3) Accesul alegătorilor în sala de vot are loc în serii corespunzătoare numărului cabinelor. Fiecare alegător va prezenta cartea de alegător şi

actul de identitate biroului electoral al secției de votare care, după verificarea înscrierii în lista electorală permanentă, pe baza semnăturii în lista electorală permanentă, îi va încredința buletinele de vot şi ştampila pentru votare. Alegătorului care refuză să semneze lista electorală permanentă i se va refuza exercitarea dreptului de vot. Dacă un alegător se prezintă cu duplicatul cărții de alegător, biroul electoral al secției de votare va menționa aceasta în lista electorală.

(4) Alegătorii care ridică cartea de alegător de la secția de votare vor semna de primire în procesul-verbal întocmit la predarea de către serviciul public comunitar de evidență a persoanelor a cărților de alegător neridicate.

(5) Alegătorii care fac dovada, pe baza actului de identitate, că domiciliază în zona arondată secției de votare respective şi au fost omişi din listele electorale permanente pot vota la acea secție de votare, doar pe baza cărții de alegător şi a actului de identitate şi vor fi înscrişi în lista electorală suplimentară. O copie a acestei liste electorale suplimentare se va transmite serviciului public comunitar de evidență a persoanelor, prin grija Autorității Electorale Permanente, pentru aducerea la zi a evidenței.

(6) Alegătorii vor vota separat în cabine închise, aplicând ştampila care poartă mențiunea „VOTAT“ înăuntrul patrulaterului care cuprinde numele şi prenumele candidatului pe care îl votează.

(7) Ştampila cu mențiunea „VOTAT“ trebuie astfel dimensionată încât să fie mai mică decât patrulaterul.

(8) După ce au votat, alegătorii vor îndoi buletinele, astfel ca pagina netipărită care poartă ştampila de control să rămână în afară, şi le vor introduce în urnă, având grijă să nu se deschidă.

(9) îndoirea greşită a buletinului nu atrage nulitatea acestuia.

(10) La cererea alegătorului, în cazul în care acesta a aplicat greşit ştampila cu mențiunea „VOTAT“, dar nu a introdus buletinul în urnă, preşedintele biroului electoral al secției de votare îi poate elibera, numai o singură dată, un nou buletin, reținând şi anulând buletinul de vot inițial şi făcând mențiunea corespunzătoare în procesul-verbal al operațiunilor de votare.

(11) Ştampila încredințată pentru votare se restituie preşedintelui sau acelor membri ai biroului electoral al secției de votare desemnați de acesta, după care preşedintele sau acel membru o va aplica pe cartea de alegător în locul corespunzător numărului de scrutin.

(12) Preşedintele poate lua măsuri ca staționarea unui alegător în cabina de votare să nu se prelungească nejustificat.

(13) Membrii birourilor electorale ale secțiilor de votare, precum şi persoanele însărcinate cu menținerea ordinii vor vota în secția la care îşi desfăşoară activitatea, după înscrierea lor în lista electorală suplimentară, dacă este cazul, doar dacă domiciliază pe raza acelui colegiu uninominal în

care se află secția de votare respectivă şi sunt arondați, conform domiciliului, în altă secție de votare a aceluiaşi colegiu uninominal.

(14) Candidații şi oricare alegător au dreptul să conteste identitatea persoanei care se prezintă la vot. În acest caz, identitatea se stabileşte de preşedintele biroului electoral al secției de votare prin orice mijloace legale.

(15) În cazul în care contestația este întemeiată, preşedintele biroului electoral al secției de votare va opri de la votare pe alegătorul contestat, va consemna faptul într-un proces-verbal şi va sesiza această situație autorităților competente.

(16) Preşedintele biroului electoral al secției de votare poate suspenda votarea pentru motive temeinice.

(17) Durata totală a suspendărilor nu poate depăşi o oră şi nu pot fi mai mult de două suspendări. Suspendarea va fi anunțată prin afişare la uşa localului de vot imediat ce s-a produs evenimentul ce a declanşat suspendarea.

(18) În timpul suspendării, urnele de votare, ştampilele, buletinele de vot şi celelalte documente şi materiale ale biroului electoral al secției de votare vor rămâne sub pază permanentă, în timpul suspendării nu pot părăsi sala de votare mai mult de jumătate din numărul membrilor biroului electoral al secției de votare în acelaşi timp.

(19) Candidații şi persoanele acreditate care asistă la votare în condițiile prezentului titlu nu pot fi obligate să părăsească sala de votare în acest timp.

(20) Prezența oricărei persoane în cabinele de vot, în afara celei care votează, este interzisă.

(21) Alegătorul care, din motive temeinice, constatate de preşedintele biroului electoral al secției de votare, nu poate să voteze singur are dreptul să cheme în cabina de votare un însoțitor ales de el, pentru a-l ajuta. Acesta nu poate fi din rândul observatorilor sau membrilor biroului electoral al secției de votare.

(22) Preşedintele biroului electoral al secției de votare sau, în lipsa acestuia, locțiitorul este obligat să primească şi să înregistreze orice sesizare scrisă cu privire la nereguli produse în timpul procesului de votare, înaintată de membri ai biroului electoral al secției de votare, candidații, observatorii acreditați, jurnaliştii acreditați sau alegătorii prezenți în secția de votare pentru exercitarea dreptului de vot. În cazul în care i se înaintează sesizarea în dublu exemplar, preşedintele biroului electoral al secției de votare, respectiv locțiitorul acestuia va menționa pe copia care rămâne la persoana care înaintează sesizarea faptul că a luat cunoştință de sesizarea respectivă şi numărul sub care aceasta este înregistrată.

(23) La ora 21.00 preşedintele biroului electoral al secției de votare declară votarea încheiată şi dispune închiderea secției de votare.

(24) Persoanelor existente la ora 21.00 în sala în care se află secția de votare li se permite să îşi exercite dreptul de vot.

(25) În situația prevăzută la alin. (24), preşedintele biroului electoral al secției de votare are obligația de a informa biroul sau oficiul electoral care funcționează la nivelul imediat superior cu privire la decizia de prelungire a duratei votării, de îndată ce adoptă o astfel de decizie, precum şi cu privire la închiderea secției atunci când perioada de prelungire se încheie, de îndată ce acest lucru se produce.

(26) Birourile şi oficiile electorale care primesc informări în conformitate cu prevederile alin. (25) au obligația de a transmite informările respective organismelor electorale care funcționează la nivelele imediat superioare până când toate informările se centralizează la Biroul Electoral Central.

CAPITOLUL IX
Observarea alegerilor

Art. 43. – (1) În afara membrilor birourilor electorale şi a candidaților, la toate operațiunile din secțiile de votare, cât şi la toate operațiunile efectuate de birourile electorale la toate nivelele pot asista:

a) observatori interni acreditați;

b) reprezentanți acreditați ai unor organizații străine;

c) reprezentanți acreditați ai presei scrise, radioului şi televiziunii, români şi străini.

(2) Pot fi acreditați, ca observatori interni, reprezentanți ai organizațiilor neguvernamentale care au ca obiect principal de activitate apărarea democrației şi a drepturilor omului, care sunt legal constituite cu cel puțin 6 luni înainte de data desfăşurării alegerilor şi în ale căror organe de conducere nu se află niciun membru al vreunui partid politic sau organizație a cetățenilor aparținând unei minorități naționale. Persoanele desemnate de aceste organizații ca observatori nu pot fi membri ai vreunui partid politic sau ai vreunei organizații a cetățenilor aparținând unei minorități naționale care participă în alegeri conform prezentului titlu.

(3) Acreditarea reprezentanților presei scrise, radioului şi televiziunilor din România se face de către Autoritatea Electorală Permanentă. Contestația privind acreditarea sau respingerea solicitării de acreditare se soluționează de Curtea de Apel Bucureşti în termen de două zile de la înregistrare. Hotărârea dată este definitivă şi irevocabilă.

(4) Pot fi acreditate, ca observatori interni, doar persoanele propuse de către acele organizații neguvernamentale în privința cărora Autoritatea Electorală Permanentă stabileşte că îndeplinesc prevederile alin. (2). Acreditarea observatorilor interni se face de către birourile electorale de circumscripție.

(5) Acreditarea reprezentanților presei, radioului şi posturilor de televiziune străine, precum şi a reprezentanților organizațiilor internaționale cu activitate în domeniul democrației şi al drepturilor omului care solicită acest lucru se face de către Autoritatea Electorală Permanentă, la propunerea Ministerului Afacerilor Externe.

(6) Încălcarea condițiilor de acreditare atrage, de drept, încetarea acreditării.

(7) Persoanele acreditate pot asista la operațiunile electorale în ziua votării, începând cu ora 6.00 şi terminând cu momentul încheierii şi semnării, de către membrii biroului electoral al secției de votare, a procesului-verbal de constatare a rezultatelor votării în secția respectivă, numai dacă prezintă actul de acreditare. Acestea nu pot interveni în niciun mod în organizarea şi desfăşurarea alegerilor, având numai dreptul de a sesiza în scris preşedintele biroului electoral în cazul constatării unei neregularități. Orice act de propagandă pentru sau împotriva unui partid politic, alianță politică, alianță electorală sau organizație a cetățenilor aparținând unei minorități naționale care participă la alegeri conform prezentului titlu ori candidat independent sau încercarea de a influența opțiunea alegătorului, precum şi încălcarea în orice mod a actului de acreditare atrag aplicarea sancțiunilor legale, suspendarea acreditării de către biroul electoral care a constatat abaterea, iar în ziua votării, îndepărtarea imediată a persoanei respective din secția de votare.

CAPITOLUL X
Numărarea voturilor şi constatarea rezultatelor

Art. 44. – La toate operațiunile ce țin de numărarea voturilor participă membrii birourilor electorale ale secțiilor de votare şi pot asista candidații şi persoanele acreditate în condițiile prezentului titlu.

Art. 45. – (1) După încheierea votării, preşedintele, în prezența membrilor biroului electoral al secției de votare, anulează buletinele de vot rămase neîntrebuințate.

(2) Se consemnează distinct, în procesele-verbale pentru fiecare tip de alegere, numărul buletinelor de vot anulate.

(3) Se numără toți alegătorii din listele electorale permanente şi suplimentare care au participat la vot şi se consemnează numărul lor în rubricile corespunzătoare din procesele-verbale. Se îndosariază listele electorale suplimentare în ordinea întocmirii lor.

(4) Pentru fiecare tip de alegere se adună buletinele de vot utilizate aşa cum rezultă din listele de alegător cu buletinele de vot neutilizate şi anulate. Suma acestora, care trebuie să corespundă cu numărul de buletine primite în cadrul secției de votare, se consemnează în procesul-verbal. În cazul în care suma lor este alta decât numărul de buletine de vot primite, se precizează în procesul-verbal motivul pentru care apare eroarea, luându-se în considerare şi întâmpinările şi contestațiile adresate biroului electoral al secției de votare.

(5) În cazul în care suma nu se verifică, membrii biroului electoral al secției de votare pot avea opinii separate. Acestea se consemnează în procesul-verbal.

(6) După aceste operațiuni, se procedează la deschiderea urnelor. Deschiderea urnelor se face în mod succesiv. Următoarea urnă se deschide numai după ce se efectuează numărătoarea buletinelor de vot şi se consemnează rezultatele în procesul-verbal de la urna anterioară.

(7) Preşedintele va citi, cu voce tare, la deschiderea fiecărui buletin, numele şi prenumele candidatului votat şi va arăta buletinul de vot celor prezenți.

(8) Pe formularul tipizat elaborat de Autoritatea Electorală Permanentă, unul dintre membrii biroului electoral asistat de cel puțin încă un membru al acestuia consemnează opțiunea ce rezultă prin citirea fiecărui buletin de vot.

(9) Fiecare buletin de vot citit şi consemnat în formular este aşezat de către preşedinte, ajutat de ceilalți membri ai biroului electoral, într-un pachet separat pentru fiecare partid politic, alianță politică, alianță electorală, organizație a cetățenilor aparținând minorităților naționale şi candidat independent.

(10) Pentru buletinele de vot nule, voturi albe, precum şi pentru cele contestate se fac pachete separate.

(11) Sunt nule buletinele de vot care nu poartă ştampila de control a biroului electoral al secției de votare, buletinele de vot având alt model decât cel legal aprobat sau la care ştampila este aplicată pe mai multe patrulatere ori în afara acestora. Aceste buletine de vot nu intră în calculul voturilor valabil exprimate.

(12) În cazul în care există buletine de vot pentru care există opinii diferite privind valabilitatea votului, acesta va fi atribuit unui candidat sau va fi considerat nul în funcție de părerea majorității membrilor biroului electoral al secției de votare.

(13) Sunt voturi albe buletinele care nu au aplicată ştampila „VOTAT". Aceste buletine nu intră în calculul voturilor valabil exprimate.

(14) Rezultatul se consemnează în câte un tabel separat şi se încheie în două exemplare originale, câte un proces-verbal.

(15) Procesul-verbal cuprinde:

a) numărul alegătorilor potrivit listelor electorale permanente;

b) numărul alegătorilor potrivit listelor electorale permanente, care s-au prezentat la urne;

c) numărul alegătorilor potrivit listelor electorale suplimentare, care s-au prezentat la urne;

d) numărul buletinelor de vot primite, cu respectarea formulei: lit. d) ≥ lit. e) + lit. f) + lit. g) + lit. h);

e) numărul buletinelor de vot neîntrebuințate şi anulate;

f) numărul total al voturilor valabil exprimate, cu respectarea formulelor:

– lit. f) = suma voturilor valabil exprimate la lit. i);

– lit. f) ≤ lit. b) + lit. c) – lit. g) - lit. h);

g) numărul de voturi nule;

h) numărul de voturi albe;

i) numărul voturilor valabil exprimate obținute de fiecare candidat;

j) numărul de voturi contestate;

k) expunerea pe scurt a întâmpinărilor, contestațiilor şi a modului de soluționare a lor, precum şi a contestațiilor înaintate biroului electoral de circumscripție;

l) starea sigiliilor de pe urne, la încheierea votării.

(16) Procesele-verbale se semnează de preşedinte şi de membrii biroului electoral al secției de votare şi vor purta ştampila acesteia.

(17) Lipsa semnăturilor unor membri ai biroului electoral al secției de votare nu influențează asupra valabilității procesului-verbal. Preşedintele va menționa motivele care au împiedicat semnarea.

(18) Fiecare membru al biroului electoral al secției de votare are dreptul de a obține o copie a procesului-verbal, semnată de către preşedintele secției de votare, sau de către locțiitorul acestuia, după caz, şi de către ceilalți membri ai biroului.

(19) În timpul operațiunilor de votare şi de deschidere a urnelor se pot face întâmpinări şi contestații cu privire la aceste operațiuni. Acestea se soluționează pe loc de către preşedintele biroului electoral al secției de votare.

(20) Contestațiile se prezintă preşedintelui biroului electoral al secției de votare. Ele se formulează în scris în două exemplare, din care unul, semnat şi ştampilat de preşedinte, rămâne la contestator.

(21) Preşedintele biroului electoral al secției de votare hotărăşte, de îndată, asupra contestațiilor a căror rezolvare nu suferă întârziere.

(22) Pentru fiecare tip de alegeri se întocmeşte câte un dosar care va cuprinde: două exemplare originale din procesul-verbal, contestațiile privitoare la operațiunile electorale ce țin de acele alegeri, buletinele de vot nule şi cele contestate, formularele tipizate care au folosit la calculul rezultatelor. Dosarele, sigilate şi stampilate, se vor înainta biroului electoral de circumscripție care funcționează la nivelul imediat superior, în cel mult 24 de ore de la încheierea votării, de către preşedintele biroului electoral al secției de votare, cu pază militară şi însoțit, la cerere, de reprezentanții partidelor politice, alianțelor politice, alianțelor electorale, organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale din biroul electoral al secției de votare, candidații sau persoanele acreditate conform prezentului titlu.

Art. 46. – (1) Biroul electoral de circumscripție centralizează informațiile cu privire la voturile exprimate în întreaga circumscripție electorală, pentru fiecare tip de alegere.

(2) Biroul electoral de circumscripție întocmeşte şi câte un proces-verbal pentru fiecare tip de alegere.

(3) Procesul-verbal întocmit de biroul electoral de circumscripție trebuie să cuprindă următoarele date şi informații:

a) numărul alegătorilor din circumscripția electorală, potrivit listelor electorale permanente, defalcat pe colegii uninominale;

b) numărul total al alegătorilor care s-au prezentat la urne, potrivit listelor electorale permanente, defalcat pe colegii uninominale;

c) numărul total al alegătorilor care s-au prezentat la urne, potrivit listelor electorale suplimentare, defalcat pe colegii uninominale;

d) numărul total al voturilor valabil exprimate, defalcat pe colegii uninominale, cu menționarea numărului de voturi exprimate în secțiile de votare;

e) numărul total al voturilor nule, defalcat pe colegii uninominale, cu mențiunea numărului de voturi exprimate în secțiile de votare;

f) numărul total al voturilor albe, defalcat pe colegii uninominale, cu menționarea numărului de voturi exprimate în secțiile de votare;

g) numărul total al voturilor valabil exprimate, obținute de fiecare candidat;

h) expunerea pe scurt a întâmpinărilor, contestațiilor şi hotărârilor luate de biroul electoral de circumscripție, care sunt definitive.

(4) Procesele-verbale se întocmesc în două exemplare în original, se semnează de către preşedinte şi ceilalți membrii ai biroului electoral de circumscripție şi vor purta ştampila acestuia.

(5) Un exemplar al procesului-verbal, împreună cu întâmpinările, contestațiile şi procesele-verbale primite de la birourile electorale ale secțiilor de votare, formând câte un dosar, sigilat şi semnat de membrii biroului electoral de circumscripție, se transmite organismului electoral care funcționează la nivel superior, cu pază militară, în cel mult 48 de ore, în vederea validării alegerilor.

(6) Al doilea exemplar al procesului-verbal se trimite, în termen de 24 de ore, la organismul electoral care funcționează la nivel superior.

CAPITOLUL XI
Constatarea rezultatelor alegerilor

Art. 47. – (1) După primirea dosarelor prevăzute la art. 45, respectiv a proceselor-verbale şi dosarelor prevăzute la art. 46, biroul electoral de circumscripție încheie, separat pentru Camera Deputaților şi pentru Senat, câte un proces-verbal cuprinzând totalizarea voturilor valabil exprimate pentru candidații fiecărui partid politic, alianță politică, alianță electorală, organizație a cetățenilor aparținând minorităților naționale şi pentru fiecare candidat independent, în toate colegiile uninominale de pe raza teritorială a circumscripției electorale, pe care îl înaintează în termen de 24 de ore la Biroul Electoral Central.

(2) După primirea proceselor-verbale încheiate de către birourile electorale ale circumscripțiilor electorale, potrivit alin. (1), Biroul Electoral Central stabileşte partidele politice, alianțele politice, alianțele electorale şi organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale care îndeplinesc pragul electoral, separat pentru Camera Deputaților şi pentru Senat. Pragul electoral reprezintă numărul minim necesar de voturi valabil exprimate pentru reprezentarea parlamentară sau de colegii uninominale în care candidații partidelor politice, alianțelor politice, alianțelor electorale sau ai organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale au obținut majoritatea voturilor valabil exprimate, calculat după cum urmează:

a) pentru Camera Deputaților, 5% din voturile valabil exprimate pe întreaga țară, pentru toate partidele politice, alianțele politice, alianțele electorale şi organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale;

b) pentru Senat, 5% din voturile valabil exprimate pe întreaga țară, pentru toate partidele politice, alianțele politice, alianțele electorale şi organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale;

c) pentru Camera Deputaților şi Senat, prin îndeplinirea cumulativă a condiției obținerii a 6 colegii uninominale pentru Camera Deputaților şi a 3 colegii uninominale pentru Senat, în care candidații partidelor politice, alianțelor politice sau electorale şi organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale se situează pe primul loc, în ordinea numărului de voturi valabil exprimate, chiar dacă acestea nu au îndeplinit condițiile prevăzute la lit. a) sau b);

d) în cazul alianțelor politice şi alianțelor electorale, la pragul de 5% prevăzut la lit. a) şi b) se adaugă, pentru al doilea membru al alianței, 3% din voturile valabil exprimate pe întreaga țară şi, pentru fiecare membru al alianței, începând cu al treilea, câte un procent din voturile valabil exprimate pe întreaga țară, fără a se putea depăşi 10% din aceste voturi.

(3) Pentru organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale care nu au îndeplinit condițiile prevăzute la alin. (2) şi care au dreptul conform legii la reprezentare în Camera Deputaților se stabileşte un coeficient electoral la nivel național reprezentând numărul mediu de voturi valabil exprimate necesare pentru alegerea unui deputat, pentru a determina acele organizații ale cetățenilor aparținând minorităților naționale care pot avea reprezentanți în Camera Deputaților.

(4) Coeficientul electoral la nivel național se stabileşte prin împărțirea numărului total de voturi valabil exprimate la nivel național pentru alegerea Camerei Deputaților la numărul de colegii uninominale constituite la nivel național pentru alegerea Camerei Deputaților. Are dreptul la reprezentare organizația cetățenilor aparținând minorității naționale care a obținut cel puțin 10% din coeficientul electoral. Se declară ales acel reprezentant al organizației cetățenilor aparținând minorității naționale care a obținut cel mai mare număr de voturi.

(5) Rezultatul operațiunilor prevăzute la alin. (2)–(4) se transmite de către Biroul Electoral Central, pe bază de proces-verbal, fiecăruia dintre birourile electorale de circumscripție.

Art. 48. – (1) După primirea de la Biroul Electoral Central a constatării cu privire la partidele politice, alianțele politice, alianțele electorale şi organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale care întrunesc şi care nu întrunesc pragul electoral potrivit art. 47 alin. (2), birourile electorale de circumscripție procedează la prima etapă de repartizare pe competitor electoral a mandatelor de deputat, respectiv de senator, la nivel de circumscripție electorală.

(2) La lucrările efectuate de biroul electoral de circumscripție au dreptul să asiste candidații şi persoanele acreditate.

(3) Biroul electoral de circumscripție stabileşte, separat pentru Camera Deputaților şi pentru Senat, coeficientul electoral al circumscripției electorale, prin împărțirea numărului total de voturi valabil exprimate pentru toți competitorii electorali care întrunesc condiția prevăzută la art. 47 alin. (2) şi pentru candidații independenți care

au obținut majoritatea voturilor valabil exprimate în colegiul uninominal în care au candidat la numărul de deputați, respectiv de senatori, ce urmează să fie aleşi în acea circumscripție electorală.

(4) Pentru fiecare competitor electoral se împarte numărul total de voturi valabil exprimate obținut prin însumarea voturilor valabil exprimate în favoarea tuturor candidaților săi din colegiile uninominale de pe raza circumscripției electorale la coeficientul electoral, reținându-se partea întreagă, nerotunjită, a câtului. Rezultatul obținut reprezintă numărul de mandate repartizate de biroul electoral de circumscripție competitorului electoral la nivelul circumscripției electorale în prima etapă de repartizare a mandatelor. Candidaților independenți li se atribuie câte un mandat de către biroul electoral de circumscripție dacă au obținut majoritatea voturilor valabil exprimate în colegiul uninominal în care au candidat.

(5) Voturile rămase, adică cele neutilizate sau inferioare coeficientului electoral, obținute de competitorii electorali ce întrunesc condiția prevăzută la art. 47 alin. (2), precum şi mandatele ce nu au putut fi repartizate de biroul electoral de circumscripție se comunică de acesta Biroului Electoral Central, pentru a fi repartizate centralizat în a doua etapă, la nivel național.

(6) Biroul Electoral Central însumează, pe întreaga țară, separat pentru Camera Deputaților şi pentru Senat, voturile neutilizate şi pe cele inferioare coeficientului electoral al circumscripției electorale din toate circumscripțiile electorale, pentru fiecare partid politic, alianță politică sau alianță electorală care întruneşte condiția prevăzută la art. 47 alin. (2); numărul voturilor astfel obținute de fiecare partid politic, alianță politică şi alianță electorală se împarte la 1, 2, 3, 4 etc., făcându-se atâtea operații de împărțire câte mandate nu au putut fi repartizate la nivelul circumscripțiilor electorale; câturile rezultate din împărțire, indiferent de competitorul electoral de la care provin, se clasifică în ordine descrescătoare, până la concurența numărului de mandate nerepartizate; cel mai mic dintre aceste câturi constituie coeficientul electoral pe țară, pentru deputați şi, separat, pentru senatori; fiecărui competitor electoral care a întrunit condiția prevăzută la art. 47 alin. (2) i se repartizează atâtea mandate de deputați sau, după caz, de senatori, de câte ori coeficientul electoral pe țară se cuprinde în numărul total al voturilor valabil exprimate pentru partidul politic, alianță politică sau alianță electorală respectivă, rezultat din însumarea pe țară a voturilor neutilizate şi a celor inferioare coeficientului electoral al circumscripției electorale.

(7) Desfăşurarea mandatelor repartizate pe circumscripții electorale se face de Biroul Electoral Central, după cum urmează:

a) pentru fiecare partid politic, alianță politică sau alianță electorală care întruneşte condiția prevăzută la art. 47 alin. (2), se împarte numărul voturilor neutilizate şi al celor infe-

rioare coeficientului electoral al circumscripției electorale, din fiecare circumscripție electorală, la numărul total al voturilor valabil exprimate pentru acel partid politic, alianță politică sau alianță electorală avut în vedere la repartizarea mandatelor pe țară. Rezultatul astfel obținut pentru fiecare circumscripție electorală se înmulțeşte cu numărul de mandate cuvenite partidului politic, alianței politice sau alianței electorale. Datele obținute se ordonează descrescător la nivelul țării şi separat descrescător în cadrul fiecărei circumscripții electorale. Pentru fiecare circumscripție electorală se iau în calcul primele partide politice, alianțe politice sau alianțe electorale, în limita mandatelor ce au rămas de repartizat în circumscripția electorală respectivă. Ultimul număr din această operațiune reprezintă repartitorul acelei circumscripții electorale. În continuare, se procedează la repartizarea mandatelor pe circumscripții electorale în ordinea partidelor politice, alianțelor politice, alianțelor electorale, precum şi a circumscripțiilor electorale din lista ordonată pe țară, astfel: primul număr din lista ordonată pe țară se împarte la repartitorul circumscripției electorale de la care provine, rezultând numărul de mandate ce îi revin în circumscripția electorală respectivă. În continuare, se procedează identic cu numerele următoare din lista ordonată pe țară. În situația în care s-a epuizat numărul de mandate cuvenite unui partid politic, unei alianțe politice sau unei alianțe electorale ori dintr-o circumscripție electorală, operațiunea se continuă fără acestea. Dacă numărul din lista ordonată pe țara este mai mic decât repartitorul de circumscripție electorală, se acordă un mandat;

b) în cazul în care nu este posibilă acordarea mandatelor în ordinea ce rezultă din aplicarea prevederilor lit. a), Biroul Electoral Central are în vedere circumscripția electorală în care partidul politic, alianța politică sau alianța electorală are cel mai mare număr de candidați, iar dacă şi astfel au rămas mandate nerepartizate pe circumscripții electorale, circumscripția electorală în care partidul politic, alianța politică sau alianța electorală respectivă are cele mai multe voturi neutilizate ori cele mai multe voturi inferioare coeficientului electoral de circumscripție;

c) dacă după aplicarea prevederilor lit. a) şi b) au mai rămas mandate nedesfăşurate pe circumscripții electorale, Biroul Electoral Central le stabileşte pe baza acordului partidelor politice, alianțelor politice sau alianțelor electorale cărora li se cuvin aceste mandate, potrivit alin. (4), iar în lipsa unui acord, prin tragere la sorți, în termen de 24 de ore de la încheierea operațiunilor anterioare.

(8) Alocarea pe colegii uninominale şi atribuirea de mandate candidaților se fac de către biroul electoral de circumscripție, avându-se în vedere numai competitorii electorali care au întrunit pragul electoral prevăzut la art. 47 alin. (2), în mod distinct pentru Camera Deputaților şi pentru Senat.

(9) În fiecare colegiu uninominal pentru Camera Deputaților, respectiv

Senat, se atribuie un singur mandat de deputat, respectiv de senator.

(10) Atribuirea mandatelor de deputat şi de senator se face în două etape, la nivelul colegiilor uninominale şi la nivelul fiecărei circumscripții electorale.

(11) În prima etapă, la nivelul colegiilor uninominale, se atribuie un mandat candidaților care aparțin unui competitor electoral ce a întrunit pragul electoral potrivit art. 47 alin. (2) şi care au obținut majoritatea voturilor valabil exprimate în colegiul uninominal în care au candidat.

(12) În cea de a doua etapă, de alocare pe colegii şi atribuire de mandate competitorilor electorali care au întrunit pragul electoral, biroul electoral de circumscripție va întocmi, separat pentru Camera Deputaților şi Senat, o listă ordonată cu toți candidații cărora nu li s-au atribuit mandate în prima etapă, dispuşi în ordinea descrescătoare a raporturilor dintre voturile valabil exprimate obținute în colegiile uninominale în care au candidat şi coeficientul electoral al circumscripției electorale respective, calculate până la a opta zecimală inclusiv.

(13) Dacă pentru un competitor electoral numărul de mandate atribuite potrivit prevederilor alin. (11) este mai mare sau egal cu numărul de mandate repartizate competitorului electoral respectiv în acea circumscripție electorală, calculat potrivit prevederilor alin. (3)–(7), acestuia nu i se va mai aloca niciun mandat în etapa a doua prevăzută la alin. (12), acesta reținând mandatele atribuite potrivit prevederilor alin. (11).

(14) Pentru fiecare competitor electoral care a întrunit pragul electoral potrivit prevederilor art. 47 alin. (2), din numărul de mandate repartizat în acea circumscripție electorală, calculat potrivit prevederilor alin. (3)–(7), se scade numărul de mandate atribuite la nivelul colegiilor uninominale potrivit alin. (11), rezultatul reprezentând numărul de mandate de atribuit fiecărui competitor electoral la nivelul circumscripției electorale în cea de a doua etapă de atribuire şi alocare de mandate. Numărul de mandate rezultat pentru fiecare competitor electoral se alocă pentru candidații acestora în ordine descrescătoare în funcție de clasarea în lista prevăzută la alin. (12). În cazul în care următorul candidat căruia urmează să i se atribuie mandat din lista ordonată prevăzută la alin. (12) aparține unui competitor electoral care a epuizat numărul de mandate la care are dreptul în acea circumscripție electorală sau dacă în colegiul uninominal în care acesta a candidat deja s-a atribuit un mandat, se va proceda la trecerea la următorul candidat din lista ordonată, până la atribuirea tuturor mandatelor.

(15) În cazul în care, în urma atribuirii de mandate în cele două etape potrivit prevederilor alin. (11)–(14), unuia sau mai multor competitori electorali care au întrunit pragul electoral potrivit prevederilor art. 47 alin. (2) nu li s-a atribuit numărul de mandate la care au dreptul în acea circumscripție electorală, calculat potrivit prevederilor alin. (3)–(7), acestora li se vor atribui atâtea mandate până la concurența cu acest

număr. Mandatele se alocă suplimentar candidaților competitorilor electorali respectivi cei mai bine plasați în lista ordonată prevăzută la alin. (12) cărora nu li s-a alocat mandat, în colegiul uninominal în care au candidat, prin creşterea corespunzătoare a numărului de mandate din circumscripția electorală respectivă şi prin excepție de la prevederile alin. (9).

(16) În caz de deces sau demisie a unui senator sau deputat, pentru ocuparea mandatului vacantat se organizează alegeri parțiale la nivelul colegiului uninominal în care a fost ales respectivul deputat sau senator, cu aplicarea corespunzătoare a prevederilor prezentului titlu. Alegerile se organizează doar dacă nu ar urma să aibă loc cu mai puțin de 6 luni înainte de termenul stabilit pentru alegerile parlamentare.

(17) Alegerile parțiale se desfăşoară într-un singur tur, cel mai bine clasat candidat urmând a fi declarat câştigător.

CAPITOLUL XII

Publicarea rezultatelor alegerilor

Art. 49. – (1) În fiecare circumscripție electorală, biroul electoral de circumscripție aduce la cunoştință publică rezultatele preliminare ale alegerilor cel puțin o dată la 24 de ore, înainte de a obține procesele-verbale şi rezultatele votării de la toate birourile electorale care funcționează la nivele inferioare nivelului său.

(2) După obținerea rezultatelor votării de la toate birourile electorale care funcționează la nivele inferioare nivelului său, organismul electoral responsabil de stabilirea rezultatelor alegerilor la nivelul circumscripției electorale aduce la cunoştință publică rezultatele finale ale alegerilor, în cazul în care contestațiile prezentate lui sau instanței de judecată nu afectează rezultatele alegerilor. Rezultatele finale ale alegerilor sunt stabilite după rămânerea definitivă şi irevocabilă a hotărârilor judecătoreşti prin care se soluționează contestațiile înaintate.

(3) Biroul Electoral Central publică rezultatele alegerilor în presă şi în Monitorul Oficial al României, Partea I, în termen util.

CAPITOLUL XIII

Contravenții şi infracțiuni

Art. 50. – Constituie contravenții, dacă acestea nu constituie infracțiuni, următoarele fapte:

a) înscrierea, cu bună-ştiință, a unui alegător în mai multe liste electorale ale localității de domiciliu, înscrierea în listele electorale a unor persoane fictive ori care nu au drept de vot;

b) semnarea listei de susținători cu încălcarea dispozițiilor legii;

c) încălcarea dispozițiilor referitoare la afişarea propunerilor de candidaturi sau la folosirea semnelor electorale;

d) refuzul nejustificat de eliberare, la cererea scrisă a celui interesat, a cărții de alegător sau neîntocmirea cărții de alegător în termenele stabilite;

e) neluarea, de către organizatori, a măsurilor necesare desfăşurării normale a adunărilor electorale, precum şi distribuirea şi consumarea de băuturi alcoolice în timpul acestor adunări;

f) distrugerea, deteriorarea, murdărirea, acoperirea prin scriere sau în orice mod a listelor electorale, a platformelor-program afişate sau a oricăror alte afişe ori anunțuri de propagandă electorală tipărite;

g) afişarea mijloacelor de propagandă electorală în alte locuri decât cele permise sau cu încălcarea prevederilor prezentului titlu;

h) acceptarea de către un cetățean a înscrierii sale în mai multe liste de candidați, exceptând cazurile candidaților propuşi de organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale, în condițiile prezentului titlu;

i) refuzul de a se permite alegătorului, care face dovada faptului că are dreptul, să voteze în secția de votare la care se prezintă pentru exercitarea dreptului de vot, în condițiile prezentului titlu;

j) refuzul de a permite accesul în secția de votare al candidaților sau al persoanelor acreditate să asiste la desfăşurarea operațiunilor electorale;

k) refuzul de a se primi şi înregistra o sesizare scrisă înaintată în conformitate cu prevederile prezentului titlu;

l) refuzul de a se conforma dispozițiilor preşedintelui biroului electoral al secției de votare cu privire la asigurarea ordinii în localul de vot şi în împrejurimi;

m) refuzul nejustificat de a înmâna buletinul de vot şi ştampila de votare alegătorului care a semnat în lista electorală, înmânarea buletinului de vot unui alegător care nu prezintă cartea de alegător şi actul de identitate ori care refuză să semneze pentru primirea acestora în lista electorală în care este înscris;

n) întocmirea, de către birourile electorale ale secțiilor de votare, a proceselor-verbale cu încălcarea dispozițiilor prezentului titlu;

o) continuarea propagandei electorale după încheierea acesteia, precum şi sfătuirea, în ziua votării, a alegătorilor la sediul secțiilor de votare să voteze sau să nu voteze un anumit partid politic, alianță politică, alianță electorală, organizație a cetățenilor aparținând unei minorități naționale sau un candidat independent;

p) purtarea, pe durata votării, de către membrii birourilor secțiilor de votare sau de către persoanele acreditate, de ecusoane, insigne sau alte însemne de propagandă electorală;

q) încălcarea, de către membrii birourilor electorale, a obligației de a participa la activitatea acestor birouri.

Art. 51. – (1) Contravențiile prevăzute la art. 50 lit. c), f), g), h), k), o) şi q) se sancționează cu amendă de la 1.000 la 2.500 lei, cele de la lit. b), l) şi p), cu amendă de la 1.500 la 4.500 lei, iar cele de la lit. a), d), e), i), j), m) şi n), cu amendă de la 4.500 lei la 10.000 lei.

(2) Constatarea contravențiilor prevăzute la art. 50 şi aplicarea sancțiunilor prevăzute la alin. (1) se fac de către:

a) polițişti, pentru faptele prevăzute la art. 50 lit. e), f), g), i), j), l), m)şi o);

b) preşedintele biroului electoral de circumscripție, pentru faptele prevăzute la art. 50 lit. a), f), h), n), o), p) şi q);

c) preşedintele Biroului Electoral Central, pentru faptele prevăzute la art. 50 lit. b), c) şi h);

d) preşedintele biroului electoral, în cazul săvârşirii contravenţiilor de către membrii acestuia, ori preşedintele biroului electoral ierarhic superior, în cazul săvârşirii contravenţiilor de către preşedinţii birourilor electorale ierarhic inferioare sau de către locţiitorii acestora, pentru faptele prevăzute la art. 50 lit. i), k), o), p) şi q);

e) împuterniciţii preşedintelui Autorităţii Electorale Permanente, pentru faptele prevăzute la art. 50 lit. a), b), d) şi o).

(3) Contravenientul poate achita, pe loc sau în termen de cel mult 48 de ore de la data încheierii procesului-verbal ori, după caz, de la data comunicării acestuia, jumătate din minimul amenzii prevăzute la alin. (1), agentul constatator făcând menţiune despre această posibilitate în procesul-verbal.

(4) Prevederile prezentului articol se completează cu dispoziţiile Ordonanţei Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravenţiilor, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările şi completările ulterioare.

Art. 52. – (1) Împiedicarea prin orice mijloace a liberului exerciţiu al dreptului de vot sau de a fi ales constituie infracţiune şi se pedepseşte cu închisoare de la 6 luni la 5 ani şi interzicerea unor drepturi.

(2) Tentativa se pedepseşte.

Art. 53. – (1) Înscrierea, cu bunăştiinţă, în copia de pe lista electorală permanentă a unor persoane care nu sunt înscrise în lista electorală constituie infracţiune şi se pedepseşte cu închisoare de la 6 luni la 5 ani.

(2) Tentativa se pedepseşte.

Art. 54. – (1) Violarea, prin orice mijloace, a secretului votului de către membrii biroului electoral al secţiei de votare ori de către alte persoane constituie infracţiune şi se pedepseşte cu închisoare de la 6 luni la 3 ani.

(2) Tentativa se pedepseşte.

Art. 55. – (1) Promisiunea, oferirea sau darea de bani, bunuri ori de alte foloase în scopul determinării alegătorului să voteze sau să nu voteze un anumit competitor electoral ori un anumit candidat, precum şi primirea acestora de către alegător, în acelaşi scop, constituie infracţiuni şi se pedepsesc cu închisoare de la 6 luni la 5 ani.

(2) Tentativa se pedepseşte.

(3) Nu intră în categoria bunurilor prevăzute la alin. (1) bunurile cu valoare simbolică, inscripţionate cu însemnele partidului respectiv.

Art. 56. – (1) Fapta unei persoane de a vota fără a avea drept de vot ori de a vota de două sau mai multe ori în ziua alegerilor constituie infracţiune şi se pedepseşte cu închisoare de la 6 luni la 5 ani.

(2) Tentativa se pedepseşte.

Art. 57. – (1) Utilizarea unei cărţi de alegător nule sau a unei cărţi de alegător false ori a unui buletin de vot fals, introducerea în urnă a unui număr suplimentar de buletine de vot decât cele la care are dreptul un alegător sau falsificarea prin orice mijloace a documentelor de la birourile electorale constituie infracţiuni şi se pedepsesc cu închisoare de la 2 la 7 ani.

(2) Tentativa se pedepseşte.

Art. 58. – (1) Atacul prin orice mijloace asupra localului secţiei de votare, furtul urnei sau al documentelor electorale constituie infracţiuni şi se pedepsesc cu închisoare de la 2 la 7 ani, dacă fapta nu constituie o infracţiune mai gravă.

(2) Tentativa se pedepseşte.

Art. 59. – (1) Deschiderea urnelor înainte de ora stabilită pentru închiderea votării constituie infracţiune şi se pedepseşte cu închisoare de la 6 luni la 3 ani.

(2) Tentativa se pedepseşte.

Art. 60. – Introducerea în uz şi folosirea unui program de calculator cu vicii aparente sau ascunse, care alterează înregistrarea rezultatelor obţinute în secţiile de votare, totalizează cu erori sau duce la repartizarea mandatelor în afara prevederilor prezentului titlu, constituie infracţiuni şi se pedepsesc cu închisoare de la 2 la 7 ani.

Art. 61. – Introducerea de date, informaţii sau proceduri care duc la alterarea sistemului informaţional naţional constituie infracţiune şi se pedepseşte cu închisoare de la 2 la 7 ani.

CAPITOLUL XIV

Autoritatea Electorală Permanentă

Art. 62. – În scopul asigurării condiţiilor logistice necesare aplicării întocmai a dispoziţiilor legale privitoare la exercitarea dreptului de vot, precum şi a condiţiilor corespunzătoare pentru buna desfăşurare a operaţiunilor electorale, funcţionează Autoritatea Electorală Permanentă.

Art. 63. – (1) Autoritatea Electorală Permanentă este o instituţie administrativă autonomă cu personalitate juridică şi cu competenţă generală, care asigură aplicarea unitară, în intervalul dintre două perioade electorale, a dispoziţiilor legale privind organizarea şi desfăşurarea alegerilor sau a altor consultări cu caracter naţional sau local. Autoritatea Electorală Permanentă urmăreşte şi sprijină dotarea secţiilor de votare cu logistica necesară, precum şi realizarea operaţiunilor specifice în intervalul dintre două perioade electorale.

(2) În înţelesul prezentului titlu, perioada electorală este intervalul de timp care începe la data aducerii la cunoştinţă publică a zilei alegerilor şi se încheie odată cu comunicarea oficială a rezultatului scrutinului. Perioada electorală cuprinde intervalul de timp dintre data aducerii la cunoştinţă publică a zilei alegerilor şi data începerii campaniei electorale, campania electorală, desfăşurarea efectivă a votării, numărarea şi centralizarea voturilor, stabilirea rezultatului votării, atribuirea mandatelor şi publicarea rezultatului alegerilor în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(3) Autoritatea Electorală Permanentă este condusă de un preşedinte, cu rang de ministru, ajutat de 2 vicepreşedinţi cu rang de secretar de stat.

(4) Preşedintele este numit prin hotărâre adoptată în şedinţă comună a Camerei Deputaţilor şi Senatului, la propunerea grupurilor parlamentare, dintre personalităţile cu pregătire şi

experienţă în domeniul juridic sau administrativ. Este numit preşedinte candidatul care întruneşte majoritatea voturilor deputaţilor şi senatorilor.

(5) Preşedintele este ajutat de 2 vicepreşedinţi cu rang de secretar de stat, unul numit de Preşedintele României, iar celălalt de primul-ministru.

(6) Preşedintele si vicepreşedinţii nu pot fi membri ai unui partid politic.

(7) Mandatul preşedintelui şi mandatele vicepreşedinţilor Autorităţii Electorale Permanente sunt de câte 8 ani şi pot fi reînnoite o singură dată.

(8) Mandatul preşedintelui sau vicepreşedinţilor încetează în următoarele situaţii:

a) expirarea mandatului;

b) demisie;

c) revocare;

d) deces.

(9) Preşedintele şi vicepreşedinţii pot fi revocaţi din funcţie, pentru motive temeinice, de către autorităţile care i-au numit.

(10) Autoritatea Electorală Permanentă, cu avizul Ministerului Economiei şi Finanţelor, îşi aprobă proiectul de buget propriu, înaintea dezbaterii bugetului de stat, şi îl înaintează Guvernului în vederea includerii lui în bugetul de stat. Includerea cheltuielilor de capital în bugetul propriu se face cu consultarea Guvernului.

(11) Preşedintele Autorităţii Electorale Permanente este ordonator principal de credite. În îndeplinirea atribuţiilor ce îi revin, preşedintele emite ordine.

(12) Autoritatea Electorală Permanentă are un secretar general numit de primul-ministru pe bază de concurs, în condiţiile legii.

(13) În lipsa preşedintelui, atribuţiile acestuia sunt îndeplinite de unul dintre vicepreşedinţi stabilit prin ordin.

Art. 64. – (1) Autoritatea Electorală Permanentă are un aparat propriu de specialitate.

(2) Organizarea şi funcţionarea aparatului propriu al Autorităţii Electorale Permanente, numărul de posturi, statutul personalului, atribuţiile acestuia şi structura organizatorică se stabilesc prin regulamentul de organizare şi funcţionare, aprobat prin hotărâre a birourilor permanente ale celor două Camere ale Parlamentului, la propunerea Autorităţii Electorale Permanente. Personalul Autorităţii Electorale Permanente are acelaşi statut cu personalul din aparatul celor două Camere ale Parlamentului. La organizarea şi funcţionarea aparatului propriu nu se aplică prevederile art. XVI din titlul III al cărţii a II-a din Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenţei în exercitarea demnităţilor publice, a funcţiilor publice şi în mediul de afaceri, prevenirea şi sancţionarea corupţiei, cu modificările şi completările ulterioare.

(3) Autoritatea Electorală Permanentă poate avea filiale regionale în fiecare dintre regiunile de dezvoltare. Înfiinţarea filialelor regionale, numărul de posturi, atribuţiile şi raporturile acestora cu Autoritatea Electorală Permanentă se stabilesc prin regulamentul de organizare şi funcţionare a acesteia.

(4) Salarizarea personalului din aparatul de specialitate al Autorităţii

Electorale Permanente se face la nivelul prevăzut de lege pentru personalul din aparatul celor două Camere ale Parlamentului.

Art. 65. – (1) Autoritatea Electorală Permanentă exercită următoarele atribuții principale în intervalul dintre două perioade electorale:

a) elaborează propuneri privitoare la asigurarea logisticii necesare desfăşurării alegerilor, pe care le transmite spre însuşire Guvernului şi autorităților administrației publice locale, şi urmăreşte modul de îndeplinire a propunerilor;

b) urmăreşte modul de stabilire a localurilor secțiilor de votare şi a sediilor birourilor electorale;

c) urmăreşte şi asigură realizarea din timp a dotărilor specifice secțiilor de votare: urne şi cabine tipizate, ştampile, tuşiere, recipiente pentru transportul buletinelor de vot şi altele asemenea; controlează modul de păstrare a acestora între perioadele electorale;

d) urmăreşte modul de asigurare a fondurilor necesare realizării eşalonate, din timp, a logisticii necesare desfăşurării procesului electoral;

e) elaborează sisteme de protecție a secțiilor de votare, a buletinelor de vot şi a celorlalte documente şi materiale specifice perioadei electorale;

f) monitorizează şi controlează modul de întocmire şi actualizare a listelor electorale permanente şi de păstrare a registrelor cuprinzând listele electorale permanente, precum şi modul de efectuare a comunicărilor prevăzute de lege şi de operare a acestora, la timp, în listele electorale;

g) urmăreşte modul de întocmire şi eliberare a cărților de alegător, în concordanță cu listele electorale permanente;

h) urmăreşte şi controlează modul de asigurare a concordanței dintre conținutul listelor electorale permanente existente la primării şi exemplarul aflat la judecătorii;

i) asigură, în limita competențelor sale, aplicarea unitară a dispozițiilor legale referitoare la organizarea alegerilor;

j) elaborează studii şi propuneri vizând îmbunătățirea sistemului electoral, pe care le dă publicității şi le prezintă autorităților publice, partidelor politice, precum şi organizațiilor negu-vernamentale interesate;

k) prezintă Parlamentului, în maximum 3 luni de la încheierea alegerilor pentru Camera Deputaților şi Senat, pentru Preşedintele României şi pentru autoritățile administrației publice locale sau a unui referendum național, un raport asupra organizării şi desfăşurării alegerilor, respectiv a referendumului, cuprinzând referiri la participarea la scrutin, modul de desfăşurare a acestuia, abaterile şi neajunsurile, inclusiv de ordin legislativ, constatate şi rezultatul consultării. Raportul se dă publicității sub forma unei Cărți Albe;

l) elaborează materiale şi programe de informare şi instruire a alegătorilor asupra sistemului electoral românesc şi asupra respectării deontologiei electorale şi asigură popularizarea acestora;

m) elaborează programe specifice de instruire în materie electorală,

pentru primarii şi secretarii unităților administrativ-teritoriale, precum şi pentru persoanele care pot deveni membri ai birourilor electorale, organizează desfăşurarea acestor programe, împreună cu Institutul Național de Administrație şi cu filialele regionale;

n) elaborează programe şi stabileşte reguli unitare privind exercitarea votului de către persoanele neştiutoare de carte sau cu handicap şi asigură popularizarea acestora;

o) elaborează proiectul bugetului propriu, care se aprobă prin legea bugetului de stat;

p) întocmeşte lista cu personalul de specialitate atestat de Institutul Național de Statistică, care participă la centralizarea, prelucrarea datelor şi constatarea rezultatelor alegerilor;

q) sprijină constituirea bazei materiale specifice sistemului informațional la nivel național, necesar stabilirii rezultatelor alegerilor;

r) organizează licitații în vederea selecționării programelor de calculator care urmează a fi utilizate de Biroul Electoral Central pentru centralizarea rezultatelor votării;

s) elaborează şi supune Guvernului spre aprobare, împreună cu Ministerul Internelor şi Reformei Administrative, calendarul acțiunilor din cuprinsul perioadei electorale;

ş) elaborează şi supune Guvernului spre aprobare, împreună cu Ministerul Internelor şi Reformei Administrative, proiectele de hotărâri specifice bunei organizări şi desfăşurări a alegerilor;

t) elaborează proiecte de acte normative pentru îmbunătățirea şi perfecționarea sistemului electoral românesc, pe care le supune Guvernului spre analiză şi exercitare a dreptului de inițiativă legislativă;

ț) prezintă Guvernului spre aprobare, împreună cu Ministerul Economiei şi Finanțelor şi Ministerul Internelor şi Reformei Administrative, proiectul hotărârii Guvernului privind aprobarea cheltuielilor necesare pentru organizarea şi desfăşurarea alegerilor; hotărârea se aprobă în termen de cel mult 5 zile de la aducerea la cunoştință publică a zilei alegerilor;

u) certifică spre neschimbare, cu 10 zile înainte de data alegerilor, programele de calculator selecționate în urma licitației organizate potrivit prevederilor legale în vigoare şi le pune la dispoziție partidelor înscrise în competiția electorală, la cererea acestora;

v) ține evidența comunelor, oraşelor, municipiilor şi sectoarelor municipiului Bucureşti în care sunt vacante posturile de primar sau în care au fost dizolvate consiliile locale şi face propuneri Guvernului pentru stabilirea datei de organizare şi desfăşurare a noilor alegeri;

x) sprijină organizarea şi desfăşurarea alegerilor parțiale.

(2) Autoritatea Electorală Permanentă prezintă Parlamentului anual un raport asupra activității sale.

(3) Autoritatea Electorală Permanentă îndeplineşte orice alte atribuții prevăzute de lege.

(4) În îndeplinirea atribuțiilor sale, Autoritatea Electorală Permanentă adoptă decizii, hotărâri şi instrucțiuni, care se semnează de preşedinte şi se contrasemnează de vicepreşedinți. Hotărârile Autorității Electorale Perma-

nente se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, şi sunt obligatorii pentru toate organismele şi autoritățile cu atribuții electorale.

CAPITOLUL XV
Dispoziții tranzitorii şi finale

Art. 66. – (1) Birourile şi oficiile electorale lucrează în prezența majorității membrilor lor şi iau hotărâri cu votul majorității membrilor prezenți.

(2) În caz de egalitate de voturi, votul preşedintelui este hotărâtor.

Art. 67. – (1) Cheltuielile pentru efectuarea operațiunilor electorale se suportă de la bugetul de stat.

(2) Sediul şi dotarea Biroului Electoral Central şi ale biroului electoral de circumscripție a românilor din străinătate se asigură de Guvern, ale birourilor electorale de circumscripție, de către prefecți şi de preşedinții consiliilor județene, respectiv de primarul general al municipiului Bucureşti, iar ale oficiilor electorale, precum şi ale birourilor electorale ale secțiilor de votare, de către primar, împreună cu prefecții.

(3) Actele întocmite în exercitarea drepturilor electorale prevăzute în prezentul titlu sunt scutite de taxa de timbru.

Art. 68. – (1) Guvernul asigură, pentru sprijinirea activității birourilor electorale, statisticienii necesari, iar Ministerul Internelor şi Reformei Administrative, împreună cu Autoritatea Electorală Permanentă, personalul tehnic auxiliar necesar.

(2) Pe perioada cât funcționează birourile şi oficiile electorale, membrii acestora, statisticienii şi personalul tehnic auxiliar se consideră detaşați şi primesc o indemnizație stabilită prin hotărâre a Guvernului. Preşedinții birourilor electorale, locțiitorii acestora şi membrii primesc indemnizația de la data încheierii proceselor-verbale de învestire.

Art. 69. – (1) În termen de 5 zile de la stabilirea datei alegerilor, Guvernul stabileşte, la propunerea Autorității Electorale Permanente şi a Ministerului Internelor şi Reformei Administrative, modelul copiei de pe listele electorale permanente, modelul listei electorale suplimentare, al listei susținătorilor, al listei membrilor organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale, al ştampilei birourilor electorale şi al ştampilei cu mențiunea „VOTAT“, al timbrului autocolant, precum şi al certificatului doveditor al alegerii deputaților şi senatorilor. De asemenea, Guvernul stabileşte, cu cel puțin 20 de zile înainte de data alegerilor, la propunerea Institutului Național de Statistică, modelul proceselor-verbale pentru consemnarea rezultatului votării.

(2) Guvernul stabileşte prin hotărâre durata şi condițiile de păstrare a buletinelor de vot întrebuințate, a celor contestate, precum şi a celor neîntrebuințate, a ştampilelor şi a celorlalte materiale utilizate în procesul electoral.

Art. 70. – (1) Judecarea de către instanțe a întâmpinărilor, a contestațiilor sau a oricăror alte cereri privind procesul electoral se face potrivit regulilor stabilite de lege pentru ordonanța preşedințială, cu participarea obligatorie a procurorului.

(2) Împotriva hotărârilor definitive, pronunțate de instanțele judecătoreşti potrivit prezentului titlu, nu există cale de atac.

Art. 71. – (1) Termenele pe zile, prevăzute de prezentul titlu, se calculează din ziua când încep să curgă, care este luată în calcul, până inclusiv în ziua când se împlinesc, chiar dacă acestea nu sunt zile lucrătoare, până la ora 24.00 a zilei respective.

(2) Pe întreaga perioadă a alegerilor, birourile electorale şi instanțele judecătoreşti trebuie să asigure permanența activității în vederea exercitării de către cetățeni a drepturilor electorale, în ziua alegerilor, instanțele de judecată asigură permanența activității.

Art. 72. – Prevederile prezentului titlu referitoare la utilizarea cărților de alegător se aplică începând cu alegerile parlamentare din anul 2012.

Art. 73. – (1) Prevederile prezentului titlu referitoare la Registrul electoral național se aplică începând cu alegerile parlamentare din 2012.

(2) Centrul Național de Administrare a Bazelor de Date privind Evidența Persoanelor din cadrul Ministerului Internelor şi Reformei Administrative selectează şi prelucrează datele privind cetățenii cu drept de vot cuprinse în Registrul național de evidență a persoanelor, tipăreşte şi pune la dispoziția primarilor listele electorale permanente, în două exemplare. Actualizarea listelor electorale permanente se realizează de către primarul unității administrativ-teritoriale împreună cu serviciul public comunitar local de evidență a persoanelor. Termenul de punere la dispoziția primarilor a listelor electorale permanente de către Centrul Național de Administrare a Bazelor de Date privind Evidența Persoanelor este de 45 de zile de la data stabilirii zilei alegerilor.

(3) În termen de 10 zile de la primirea listelor electorale permanente, potrivit prevederilor alin. (2), primarul este obligat sa pună la dispoziția partidelor politice, a alianțelor politice şi a alianțelor electorale, la cererea şi pe cheltuiala acestora, copii de pe listele electorale permanente.

(4) Centrul Național de Administrare a Bazelor de Date privind Evidența Persoanelor din cadrul Ministerului Internelor şi Reformei Administrative pune la dispoziția primarilor, în 3 exemplare, copii de pe listele electorale permanente, care cuprind alegătorii din fiecare secție de votare. Copiile de pe listele electorale permanente se predau de către primar, în două exemplare, pe bază de proces-verbal, preşedintelui biroului electoral al fiecărei secții de votare, cu 3 zile înainte de data alegerilor. Un exemplar este pus la dispoziția alegătorilor pentru consultare şi un exemplar este utilizat în ziua alegerilor. Al treilea exemplar al copiei se păstrează de către primar.

(5) Copiile de pe listele electorale permanente se semnează de primar, de secretarul unității administrativ-teritoriale, de şeful serviciului public comunitar județean de evidență a persoanelor şi de şeful structurii teritoriale a Centrului Național de Administrare a Bazelor de Date privind Evidența Persoanelor.

(6) Prevederile art. 26 se aplică în mod corespunzător.

Art. 74. – Prezentul titlu intră în vigoare la 30 zile de la publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Art. 75. – (1) Guvernul asigură Autorității Electorale Permanente sediul şi mijloacele materiale şi financiare necesare bunei funcționări. În acest sens, va prevedea în proiectul bugetului de stat sumele necesare pentru activitatea Autorității Electorale Permanente.

(2) Guvernul aprobă în termen de 5 zile de la stabilirea datei alegerilor bugetul perioadei electorale.

Art. 76. – Pe data intrării în vigoare a prezentului titlu se abrogă Legea nr. 373/2004 pentru alegerea Camerei Deputaților şi a Senatului, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 887 din 29 septembrie 2004, cu modificările şi completările ulterioare.

TITLUL II

Modificarea şi completarea Legii nr. 67/2004 pentru alegerea autorităților administrației publice locale

Art. 77. – Legea nr. 67/2004 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 333 din 17 mai 2007, se modifică şi se completează după cum urmează:

1. La articolul 1, alineatele (1), (2), (4) şi (5) se modifică şi vor avea următorul cuprins:

„Art. 1. – (1) Prezenta lege reglementează regimul alegerilor pentru autoritățile administrației publice locale – consilii locale, consilii județene, primari şi preşedinți ai consiliilor județene.

(2) Consiliile locale şi consiliile județene, primarii şi preşedinții consiliilor județene se aleg prin vot universal, egal, direct, secret şi liber exprimat.

.....

(4) Primarii comunelor, oraşelor, municipiilor, sectoarelor municipiului Bucureşti şi primarul general al municipiului Bucureşti, precum şi preşedinții consiliilor județene se aleg pe circumscripții electorale, prin scrutin uninominal.

(5) Vicepreşedinții consiliilor județene, precum şi viceprimarii se aleg prin vot indirect de către consiliile județene, respectiv consiliile locale.“

2. La articolul 3, alineatul (2) se modifică şi va avea următorul cuprins:

„(2) Pentru alegerea consiliului local, a consiliului județean, a primarului, precum şi a preşedintelui consiliului județean fiecare alegător are dreptul la câte un singur vot.“

3. La articolul 4, alineatul (1) se modifică şi va avea următorul cuprins:

„Art. 4. – (1) Au dreptul de a fi aleşi consilieri, primari sau preşedinți ai consiliilor județene cetățenii cu drept de vot care au împlinit, până în ziua alegerilor inclusiv, vârsta de cel puțin 23 de ani, dacă nu le este interzisă asocierea în partide politice, potrivit art. 40 alin. (3) din Constituția României, republicată.“

4. La articolul 6, alineatele (1), (5) şi (6) se modifică şi vor avea următorul cuprins:

„Art. 6. – (1) Candidaturile pentru consiliile locale şi consiliile judeţene, precum şi cele pentru primari şi preşedinţi ai consiliilor judeţene se propun de partidele politice sau de alianţele politice constituite potrivit Legii partidelor politice nr. 14/2003. Se pot depune candidaturi şi de către alianţele electorale constituite în condiţiile prezentei legi, de către organizaţiile cetăţenilor aparţinând minorităţilor naţionale prevăzute la art. 7, precum şi candidaturi independente. Listele de candidaţi pentru alegerea consiliilor locale şi a consiliilor judeţene trebuie întocmite astfel încât să asigure reprezentarea ambelor sexe.

.....

(5) O persoană poate candida pentru un singur consiliu local şi un singur consiliu judeţean şi numai pentru o singură funcţie de primar sau de preşedinte al consiliului judeţean.

(6) O persoană poate candida în acelaşi timp pentru funcţia de consilier local ori de consilier judeţean, de primar sau de preşedinte al consiliului judeţean.“

5. La articolul 10, alineatul (2) se modifică şi va avea următorul cuprins:

„(2) Pentru alegerea consiliilor judeţene, a preşedintelui consiliului judeţean şi a Consiliului General al Municipiului Bucureşti, fiecare judeţ, respectiv municipiul Bucureşti, constituie o circumscripţie electorală. Numerotarea circumscripţiilor electorale judeţene şi a municipiului Bucureşti se face prin hotărâre a Guvernului.“

6. La articolul 14, alineatul (1) se modifică şi va avea următorul cuprins:

„Art. 14. – (1) La aceeaşi secţie de votare alegătorii votează pentru consiliul local, consiliul judeţean, pentru primar şi pentru preşedintele consiliului judeţean.“

7. La articolul 24, alineatul (14) se modifică şi va avea următorul cuprins:

„(14) Completarea birourilor electorale de circumscripţie cu reprezentanţii partidelor politice, alianţelor politice şi alianţelor electorale se face, în termen de 24 de ore de la rămânerea definitivă a candidaturilor, de către preşedintele biroului electoral, în prezenţa persoanelor delegate de partidele politice, alianţele politice şi alianţele electorale care au comunicat reprezentanţi, în ordinea descrescătoare a numărului de candidaţi propuşi de fiecare partid politic, alianţă politică sau alianţă electorală pentru consiliul local în cauză, la care se adaugă, dacă este cazul, candidatul la funcţia de primar, precum şi candidatul pentru funcţia de preşedinte al consiliului judeţean, în cazul biroului electoral de circumscripţie judeţeană, respectiv a municipiului Bucureşti, se are în vedere numărul tuturor candidaturilor depuse de fiecare partid politic, alianţă politică sau alianţă electorală pentru consiliul judeţean sau pentru preşedintele acestuia, respectiv pentru Consiliul General al Municipiului Bucureşti, precum şi pentru consiliile locale şi primari, înregistrate în judeţ, respectiv în municipiul Bucureşti.

Dacă numărul total de reprezentanți comunicat potrivit alin. (13) este mai mic decât cel al membrilor biroului electoral, operațiunea de desemnare a reprezentanților se repetă până la ocuparea tuturor locurilor. La această fază participă numai partidele politice, alianțele politice şi alianțele electorale care au propus mai mulți reprezentanți pentru acelaşi birou electoral. Un partid politic, o alianță politică sau o alianță electorală nu poate avea mai mult de 3 reprezentanți în biroul electoral al aceleiaşi circumscripții.“

8. La articolul 25 alineatul (1), litera j) se modifică şi va avea următorul cuprins:

„,j) biroul electoral de circumscripție județeană, respectiv a municipiului Bucureşti, totalizează voturile exprimate pentru consiliul județean, pentru preşedintele consiliului județean, respectiv pentru Consiliul General al Municipiului Bucureşti şi pentru primarul general al municipiului Bucureşti, şi stabileşte rezultatul alegerilor; eliberează consilierilor, respectiv preşedintelui consiliului județean şi primarului general al municipiului Bucureşti, certificatul doveditor al alegerii, după care transmite consiliului județean, respectiv Consiliului General al Municipiului Bucureşti, procesele-verbale şi celelalte documente privind rezultatul alegerilor pentru consilieri, prevăzute la art. 99 alin. (5), în vederea validării mandatelor;“.

9. La articolul 29, litera d) se modifică şi va avea următorul cuprins:

„d) numără voturile şi consemnează rezultatul votării pentru circumscripțiile electorale pentru care s-a votat la secția respectivă, în mod distinct pentru consiliul local, pentru primar, respectiv primarul general al municipiului Bucureşti, pentru consiliul județean şi pentru preşedintele consiliului județean, respectiv pentru Consiliul General al Municipiului Bucureşti;“.

10. La articolul 32, alineatul (2) se modifică şi va avea următorul cuprins:

„(2) Prevederile art. 24 se aplică şi în cazul în care se organizează alegeri pentru consiliul județean şi/sau pentru preşedintele consiliului județean, respectiv pentru Consiliul General al Municipiului Bucureşti şi/sau pentru primarul general al municipiului Bucureşti.“

11. La articolul 37 alineatul (1), litera g) se modifică şi va avea următorul cuprins:

„g) primeşte procesele-verbale întocmite de birourile electorale de circumscripție județeană şi a municipiului Bucureşti, împreună cu procesele-verbale conținând rezultatul alegerilor, întocmite de birourile electorale de circumscripție comunală, orăşenească, municipală şi de sector al municipiului Bucureşti; totalizează rezultatele la nivel național, pe partide politice, alianțe politice, alianțe electorale şi pe candidați independenți, separat pentru consiliile locale, consiliile județene, primari, precum şi pentru preşedinții consiliilor județene şi asigură publicarea lor în Monitorul Oficial al României, Partea I, şi în presă;“

12. Articolul 44 se modifică şi va avea următorul cuprins:

„Art. 44. – Propunerile de candidaţi pentru consilierii locali, consilierii judeţeni, pentru primari şi pentru preşedinţii consiliilor judeţene se fac pe circumscripţii electorale şi se depun la birourile electorale de circumscripţie cel mai târziu cu 30 de zile înainte de data alegerilor.“

13. Articolul 47 se modifică şi va avea următorul cuprins:

„Art. 47. – Partidele politice, alianţele politice şi alianţele electorale pot propune câte o listă de candidaţi în fiecare circumscripţie electorală pentru consiliul local, pentru consiliul judeţean, un candidat pentru funcţia de primar şi un candidat pentru funcţia de preşedinte al consiliului judeţean.“

14. La articolul 48, alineatul (2) se modifică şi va avea următorul cuprins:

„(2) Pentru funcţia de primar, candidaţii independenţi trebuie să prezinte o listă de susţinători, care trebuie să cuprindă minimum 2% din numărul total al alegătorilor înscrişi în listele electorale permanente din circumscripţia pentru care candidează, dar nu mai puţin de 200 în cazul comunelor, 300 în cazul oraşelor, 1.000 în cazul municipiilor şi sectoarelor municipiului Bucureşti şi 5.000 în cazul municipiului Bucureşti. Candidaţii independenţi pentru funcţia de preşedinte al consiliului judeţean trebuie să prezinte o listă de susţinători, care să cuprindă minimum 2% din numărul total al alegătorilor înscrişi în listele electorale permanente din circumscripţia pentru care candidează, dar nu mai puţin de 3.000.“

15. Articolul 54 se modifică şi va avea următorul cuprins:

„Art. 54. – Modelele buletinelor de vot se stabilesc prin hotărâre a Guvernului şi sunt diferite pentru consiliile locale, pentru consiliile judeţene, respectiv Consiliul General al Municipiului Bucureşti, şi pentru primari, respectiv pentru primarul general al municipiului Bucureşti, precum şi pentru preşedinţii consiliilor judeţene.“

16. La articolul 55, alineatele (5), (8), (9) şi (10) se modifică şi vor avea următorul cuprins:

„(5) Pentru alegerea primarului şi a preşedintelui consiliului judeţean se imprimă în patrulaterele buletinului de vot, în afara elementelor prevăzute la alin. (3), numele şi prenumele candidatului.

.....

(8) Pentru stabilirea numărului de ordine de pe buletinele de vot care cuprind liste de candidaţi sau candidaţi independenţi pentru consilieri, pentru primari, precum şi pentru preşedinţii consiliilor judeţene se procedează astfel:

a) în prima etapă, listele depuse de partidele politice parlamentare, alianţele politice şi alianţele electorale ale acestora se înscriu în patrulaterele buletinului de vot în ordinea rezultată din tragerea la sorţi efectuată de preşedintele biroului electoral de circumscripţie judeţeană, respectiv a municipiului Bucureşti, în prezenţa majorităţii membrilor acestuia;

b) în etapa a doua, listele depuse de partidele politice neparlamentare, alianțele politice şi alianțele electorale ale acestora se imprimă în următoarele patrulatere ale buletinului de vot, în ordinea rezultată din tragerea la sorți efectuată de preşedintele biroului electoral de circumscripție comunală, orăşenească, municipală şi de sector al municipiului Bucureşti, respectiv de preşedintele biroului electoral de circumscripție județeană şi a municipiului Bucureşti.

(9) Ordinea stabilită potrivit alin. (8) lit. a) este valabilă pentru toate circumscripțiile electorale din județ, respectiv din municipiul Bucureşti, inclusiv pentru circumscripția electorală județeană, respectiv a municipiului Bucureşti. Ordinea stabilită potrivit alin. (8) lit. a) şi b) este valabilă şi în cazul buletinului de vot pentru alegerea primarului şi a preşedintelui consiliului județean.

(10) Pentru fiecare candidat independent, inclusiv pentru candidații independenți la funcția de primar şi cea de preşedinte al consiliului județean, se imprimă un patrulater distinct în partea finală a buletinului de vot, în care aceştia sunt înscrişi în ordinea înregistrării candidaturilor."

17. La articolul 89, alineatele (4) şi (5) se modifică şi vor avea următorul cuprins:

„(4) Rezultatul votului se consemnează în tabele separate pentru consiliul local, pentru consiliul județean, pentru primar, respectiv pentru preşedintele consiliului județean. Tabelele se întocmesc de un membru al biroului electoral al secției de votare, desemnat de preşedinte. Dacă la consemnarea rezultatelor sunt prezenți şi candidați, aceştia au dreptul să întocmească şi ei un tabel. Pentru municipiul Bucureşti se întocmeşte şi un tabel distinct pentru Consiliul General al Municipiului Bucureşti şi unul pentru primarul general al municipiului Bucureşti.

(5) În tabelele prevăzute la alin. (4) se înscriu numărul total al votanților, numărul total al voturilor nule, listele de candidați sau, după caz, numele şi prenumele candidaților independenți şi ale celor pentru funcția de primar, de preşedinte al consiliului județean, precum şi numărul voturilor valabil exprimate pentru fiecare."

18. La articolul 90, alineatul (1) şi litera f) a alineatului (3) se modifică şi vor avea următorul cuprins:

„Art. 90. – (1) După numărarea voturilor, preşedintele biroului electoral al secției de votare încheie, separat pentru consiliul local, pentru consiliul județean, pentru primar, precum şi pentru preşedintele consiliului județean câte un proces-verbal, în două exemplare.

.....

f) numărul voturilor valabil exprimate, obținute de fiecare candidat la funcția de primar şi, după caz, la funcția de preşedinte al consiliului județean;".

19. La articolul 92, alineatul (1) se modifică şi va avea următorul cuprins:

„Art. 92. – (1) Pentru consiliul local, pentru consiliul județean, pentru primar, respectiv pentru preşedintele consiliului județean, se întocmeşte

câte un dosar care cuprinde: procesul-verbal şi contestaţiile formulate, precum şi buletinele de vot nule şi cele contestate. Dosarele se sigilează, se ştampilează, se transportă cu pază militară şi se predau biroului electoral de circumscripţie de către preşedintele biroului electoral al secţiei de votare, în cel mult 24 de ore de la încheierea votării. Preşedintele biroului electoral al secţiei de votare trebuie însoţit de cel puţin 2 membri ai biroului, stabiliţi prin tragere la sorţi de către preşedinte.“

20. Articolul 95 se modifică şi va avea următorul cuprins:

„Art. 95. – Alegerile pentru consilieri, pentru primari şi pentru preşedinţii consiliilor judeţene sunt valabile, indiferent de numărul alegătorilor care au participat la vot.“

21. După articolul 97 se introduce un nou articol, articolul 971, cu următorul cuprins:

„Art. 971 – (1) Pentru funcţia de preşedinte al consiliului judeţean, centralizarea voturilor se face de biroul electoral de circumscripţie judeţeană.

(2) Este declarat ales preşedinte al consiliului judeţean candidatul care a întrunit cel mai mare numărul de voturi valabil exprimate în primul tur de scrutin.

(3) în caz de balotaj se va organiza un nou tur de scrutin la două săptămâni de la primul tur, la care vor participa numai candidaţii care se află în această situaţie.“

22. La articolul 99, alineatul (1), literele f) şi h) ale alineatului (2) şi alineatul (5) se modifică şi vor avea următorul cuprins:

„Art. 99. – (1) Biroul electoral de circumscripţie comunală, orăşenească, municipală, de sector al municipiului Bucureşti şi de circumscripţie judeţeană, respectiv a municipiului Bucureşti încheie separat câte un proces-verbal pentru consiliul local şi pentru primar, respectiv pentru consiliul judeţean şi pentru preşedintele consiliului judeţean, precum şi pentru Consiliul General al Municipiului Bucureşti şi pentru primarul general al municipiului Bucureşti, după caz, privind toate operaţiunile electorale, centralizarea voturilor, constatarea rezultatului alegerilor şi atribuirea mandatelor.

.....

f) numărul total al voturilor valabil exprimate, obţinute de fiecare candidat pentru funcţia de primar, de preşedinte al consiliului judeţean, respectiv de primar general al municipiului Bucureşti;

.....

h) numele şi prenumele primarului, preşedintelui consiliului judeţean, respectiv ale primarului general al municipiului Bucureşti ales şi partidul politic, alianţa politică sau alianţa electorală care l-a propus ori menţiunea de candidat independent;

.....

5) Un exemplar al procesului-verbal pentru consiliul local, pentru consiliul judeţean, respectiv pentru Consiliul General al Municipiului Bucureşti, împreună cu întâmpinările, contestaţiile şi procesele-verbale primite de la birourile electorale ale

secțiilor de votare, formând câte un dosar, sigilat şi semnat de preşedinte şi de membrii biroului electoral de circumscripție, se înaintează consiliului local, respectiv consiliului județean sau, după caz, Consiliului General al Municipiului Bucureşti, în vederea validării mandatelor, potrivit prevederilor Legii nr. 215/2001, republicată. Pentru primar şi pentru preşedintele consiliului județean, dosarul format potrivit prezentului alineat se înaintează, cu pază militară, în cel mult 48 de ore, la judecătoria sau, după caz, la tribunalul în a cărui rază teritorială se află circumscripția electorală pentru care au avut loc alegeri, iar în cazul primarului general al municipiului Bucureşti, la Tribunalul Bucureşti, în vederea validării mandatelor, potrivit prevederilor Legii nr. 215/2001, republicată."

23. La articolul 100, alineatul (1) şi litera f) a alineatului (2) se modifică şi vor avea următorul cuprins:

„Art. 100. – (1) Pe baza proceselor-verbale prevăzute la art. 99 alin. (5) şi (6) şi a propriului proces-verbal, biroul electoral de circumscripție județeană, respectiv a municipiului Bucureşti centralizează voturile şi rezultatul alegerilor pe județ, pe partide politice, alianțe politice, alianțe electorale şi candidați independenți şi încheie câte un proces-verbal pentru consilierii locali, pentru consilierii județeni şi pentru consilierii municipiului Bucureşti, respectiv pentru primar, pentru preşedintele consiliului județean şi pentru primarul general al municipiului Bucureşti.

.....

f) numărul total al voturilor valabil exprimate, obținute de candidații pentru funcția de primar şi de cei pentru funcția de preşedinte al consiliului județean, grupate pe partide politice, alianțe politice, alianțe electorale şi pe candidați independenți;".

24. După articolul 100 se introduce un nou articol, articolul 1001, cu următorul cuprins:

„Art. 1001. – Candidatul care a fost ales în funcția de preşedinte al consiliului județean face parte din acesta, are drept de vot şi conduce şedințele consiliului județean, conform prevederilor legale."

TITLUL III

Modificarea şi completarea Legii administrației publice locale nr. 215/2001

Art. 78. – Legea administrației publice locale nr. 215/2001, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 123 din 20 februarie 2007, se modifică şi se completează după cum urmează:

1. La articolul 3, alineatul (2) se modifică şi va avea următorul cuprins:

„(2) Acest drept se exercită de consiliile locale şi primari, precum şi de consiliile județene şi preşedinții acestora, autorități ale administrației publice locale alese prin vot universal, egal, direct, secret şi liber exprimat."

2. Articolul 25 se modifică şi va avea următorul cuprins:

„Art. 25. – Aleşii locali sunt primarul, consilierii locali, preşedintele consiliului județean şi consilierii județeni. În asigurarea liberului exercițiu

al mandatului lor, aceştia îndeplinesc o funcţie de autoritate publică, beneficiind de dispoziţiile legii penale cu privire la persoanele care îndeplinesc o funcţie ce implică exerciţiul autorităţii de stat.“

3. Articolul 26 se modifică şi va avea următorul cuprins:

„Art. 26. – (1) Mandatul primarului, consilierului local, respectiv al preşedintelui consiliului judeţean şi al consilierului judeţean este de 4 ani. Mandatul se exercită în condiţiile legii.

(2) Consiliul local sau consiliul judeţean, primarul, precum şi preşedintele consiliului judeţean ales în cursul unui mandat, ca urmare a dizolvării consiliului local sau judeţean, respectiv a vacanţei postului de primar sau de preşedinte al consiliului judeţean, încheie mandatul precedentei autorităţi a administraţiei publice locale.

(3) Consiliul local sau consiliul judeţean, precum şi primarul sau preşedintele consiliului judeţean, aleşi în urma organizării unor noi unităţi administrativ-teritoriale sau în urma dizolvării unor consilii, respectiv vacantării unor posturi de primari sau de preşedinţi ai consiliilor judeţene, îşi exercită mandatul numai până la organizarea următoarelor alegeri locale generale.“

4. Articolul 88 se modifică şi va avea următorul cuprins:

„Art. 88. – (1) Numărul membrilor fiecărui consiliu judeţean se stabileşte prin ordin al prefectului, în funcţie de numărul locuitorilor judeţului, raportat de Institutul Naţional de Statistică la data de 1 ianuarie a anului în curs sau, după caz, la data de 1 iulie a anului care precedă alegerile, după cum urmează:

Numărul locuitorilor judeţului	Numărul consilierilor
– până la 350.000	30
– între 350.001–500.000	32
– între 500.001–650.000	34
– peste 650.000	36

(2) Consiliul judeţean ales în conformitate cu prevederile legii se completează cu preşedintele consiliului judeţean, care are drept de vot şi conduce şedinţele acestuia.“

5. La articolul 91 alineatul (2), litera a) se modifică şi va avea următorul cuprins:

„a) alege, din rândul consilierilor judeţeni, 2 vicepreşedinţi;“.

6. La articolul 101, alineatele (1), (2) şi (3) se modifică şi vor avea următorul cuprins:

„Art. 101. – (1) Consiliul judeţean alege dintre membrii săi 2 vice-preşedinţi.

(2) Vicepreşedinţii se aleg cu votul secret al majorităţii consilierilor judeţeni în funcţie.

(3) Eliberarea din funcţie a vicepreşedinţilor consiliului judeţean se face cu votul secret al majorităţii consilierilor în funcţie, la propunerea a cel puţin unei treimi din numărul acestora. Eliberarea din funcţie a vicepreşedinţilor consiliului judeţean nu se poate face în ultimele 6 luni ale mandatului consiliului judeţean.“

7. La articolul 102, alineatul (2) se modifică şi va avea următorul cuprins:

„(2) Preşedintele consiliului judeţean răspunde în faţa alegătorilor

de buna funcționare a administrației publice județene."

8. După articolul 102 se introduce un nou articol, articolul 1021, cu următorul cuprins:

„Art. 102[1]. – Președintelui consiliului județean i se aplică în mod corespunzător prevederile art. 69, 70, art. 71 alin. (1), (2) și (3) și ale art. 72."

9. La articolul 108, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 108. – (1) Vicepreședinții consiliului județean își păstrează calitatea de consilier județean."

10. La articolul 108, alineatul (2) se abrogă.

TITLUL IV

Modificarea și completarea Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali

Art. 79. – Legea nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 912 din 7 octombrie 2004, cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 2, alineatele (2) și (3) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„(2) Consilierii locali și consilierii județeni, primarii, precum și președinții consiliilor județene se aleg prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat de către cetățenii cu drept de vot din unitatea administrativ-teritorială în care urmează să-și exercite mandatul, potrivit Legii nr. 67/2004 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, republicată.

(3) Viceprimarii și vicepreședinții consiliilor județene sunt aleși prin vot secret indirect, potrivit prevederilor Legii administrației publice locale nr. 215/2001, republicată."

2. Articolul 13 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 13. – Primarul și președintele consiliului județean își exercită drepturile și își îndeplinesc îndatoririle ce le revin pe întreaga durată a mandatului pentru care au fost aleși."

3. La articolul 18, alineatele (1), (3) și (4) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„Art. 18. – (1) Vicepreședinții consiliului județean, precum și viceprimarii intră în exercitarea mandatului după declararea lor ca legal aleși, potrivit Legii nr. 215/2001, republicată.

.....

(3) Încetarea mandatului de consilier, în condițiile art. 9 alin. (2), are ca efect încetarea de drept, pe aceeași dată, și a mandatului de vicepreședinte al consiliului județean.

(4) Mandatul de vicepreședinte al consiliului județean, respectiv de viceprimar, poate înceta înainte de termen în urma eliberării sau revocării acestuia din funcție, în condițiile Legii nr. 215/2001, republicată."

Art. 80. – Titlurile II, III și IV din prezenta lege intră în vigoare la data începerii procedurilor prevăzute de lege pentru primele alegeri locale organizate după publicarea prezentei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Art. 81. – La data intrării în vigoare a titlurilor II, III și IV din prezenta lege orice dispoziție contrară se abrogă.

Art. 82. – Legea nr. 67/2004 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, republicată, Legea administrației publice locale nr. 215/2001, republicată, şi Legea nr. 393/2004 privind Statutul aleşilor locali, cu modificările şi completările ulterioare, inclusiv cu cele aduse prin prezenta lege, se vor republica în Monitorul Oficial al României, Partea I, dându-se textelor o nouă numerotare.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României cu respectarea prevederilor art. 75 şi ale art. 76 alin. (1) din Constituția României, republicată.

PREŞEDINTELE CAMEREI DEPUTAŢILOR
BOGDAN OLTEANU

PREŞEDINTELE SENATULUI
NICOLAE VĂCĂROIU

Bucureşti, 13 martie 2008
nr. 35

Anexă la titlul I

Denumirea şi numerotarea circumscripţiilor electorale

Numărul circumscripţiei electorale	Delimitarea teritorială a circumscripţiei electorale
Circumscripţia electorală nr. 1	judeţul Alba
Circumscripţia electorală nr. 2	judeţul Arad
Circumscripţia electorală nr. 3	judeţul Arqes
Circumscripţia electorală nr. 4	judeţul Bacău
Circumscripţia electorală nr. 5	judeţul Bihor
Circumscripţia electorală nr. 6	judeţul Bistrita-Năsăud
Circumscripţia electorală nr. 7	judeţul Botoşani
Circumscripţia electorală nr. 8	judeţul Braşov
Circumscripţia electorală nr. 9	judeţul Brăila
Circumscripţia electorală nr. 10	judeţul Buzău
Circumscripţia electorală nr. 11	judeţul Caras-Severin
Circumscripţia electorală nr. 12	judeţul Călăraşi
Circumscripţia electorală nr. 13	judeţul Cluj
Circumscripţia electorală nr. 14	judeţul Constanta
Circumscripţia electorală nr. 15	judeţul Covasna
Circumscripţia electorală nr. 16	judeţul Dâmbovita
Circumscripţia electorală nr. 17	judeţul Dolj
Circumscripţia electorală nr. 18	judeţul Galaţi
Circumscripţia electorală nr. 19	judeţul Giurqiu
Circumscripţia electorală nr. 20	judeţul Gorj
Circumscripţia electorală nr. 21	judeţul Harqhita
Circumscripţia electorală nr. 22	judeţul Hunedoara
Circumscripţia electorală nr. 23	judeţul Ialomiţa
Circumscripţia electorală nr. 24	judeţul Iaşi
Circumscripţia electorală nr. 25	judeţul Ilfov
Circumscripţia electorală nr. 26	judeţul Maramureş
Circumscripţia electorală nr. 27	judeţul Mehedinţi
Circumscripţia electorală nr. 28	judeţul Mureş
Circumscripţia electorală nr. 29	judeţul Neamţ
Circumscripţia electorală nr. 30	judeţul Olt
Circumscripţia electorală nr. 31	judeţul Prahova
Circumscripţia electorală nr. 32	judeţul Satu Mare

Numărul circumscripției electorale	Delimitarea teritorială a circumscripției electorale
Circumscripția electorală nr. 33	județul Sălaj
Circumscripția electorală nr. 34	județul Sibiu
Circumscripția electorală nr. 35	județul Suceava
Circumscripția electorală nr. 36	județul Teleorman
Circumscripția electorală nr. 37	județul Timiş
Circumscripția electorală nr. 38	județul Tulcea
Circumscripția electorală nr. 39	județul Vaslui
Circumscripția electorală nr. 40	județul Vâlcea
Circumscripția electorală nr. 41	județul Vrancea
Circumscripția electorală nr. 42	municipiul Bucureşti
Circumscripția electorală nr. 43	Circumscripția electorală pentru românii cu domiciliul în afara țării

PREŞEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T

privind promulgarea Legii pentru alegerea Camerei Deputaților şi a Senatului şi pentru modificarea şi completarea Legii nr. 67/2004 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, a Legii administrației publice locale nr. 215/2001 şi a Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleşilor locali

în temeiul prevederilor art. 77 alin. (3) şi ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată,

Preşedintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. – Se promulgă Legea pentru alegerea Camerei Deputaților şi a Senatului şi pentru modificarea şi completarea Legii nr. 67/2004 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, a Legii administrației publice locale nr. 215/2001 şi a Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleşilor locali şi se dispune publicarea acestei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREŞEDINTELE ROMÂNIEI

TRAIAN BĂSESCU

Stockholm, 12 martie 2008

Nr. 364.

LEGI ŞI DECRETE

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

LEGE
privind finanțarea activității partidelor politice şi a campaniilor electorale

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

CAPITOLUL I
Dispoziții generale

Art. 1. – (1) Prezenta lege are drept scop asigurarea egalității de şanse în competiția politică şi a transparenței în finanțarea activității partidelor politice şi a campaniilor electorale.

(2) Finanțarea publică sau privată nu poate urmări limitarea independenței partidelor politice.

(3) Finanțarea activității partidelor politice se realizează numai în condițiile legii.

Art. 2. – Partidele politice pot deține, în condițiile legii, bunuri mobile şi imobile care sunt necesare realizării activității specifice.

Art. 3. – (1) Sursele de finanțare a activității unui partid politic sunt:

a) cotizații ale membrilor de partid;

b) donații, legate şi alte liberalități;

c) venituri provenite din activități proprii, conform art. 12;

d) subvenții de la bugetul de stat.

(2) Partidele politice nu pot avea şi folosi alte surse de finanțare decât cele prevăzute la alin. (1).

(3) Partidele politice au obligația de a-şi organiza contabilitate proprie, conform reglementărilor contabile în vigoare.

(4) Operațiunile de încasări şi plăți ale partidelor politice se efectuează prin conturi bancare, în lei şi în valută, deschise la bănci cu sediul în România, potrivit legii.

(5) Veniturile realizate din activitățile prevăzute la alin. (1) lit. c) sunt scutite de impozite şi taxe.

CAPITOLUL II
Finanțarea privată

SECȚIUNEA 1
Cotizații

Art. 4. – (1) Cuantumul cotizațiilor, repartizarea şi utilizarea acestora se

stabilesc prin hotărâri ale partidului politic, potrivit statutului propriu.

(2) Veniturile totale provenite din cotizații sunt neplafonate.

(3) Suma cotizațiilor plătite într-un an de un membru de partid nu poate depăşi 48 de salarii minime brute pe țară. Salariul de bază minim brut pe țară luat ca referință este cel existent la data de 1 ianuarie a anului respectiv.

(4) Partidele politice au obligația de a publica în Monitorul Oficial al României, Partea I, cuantumul total al veniturilor din cotizații până la data de 31 martie a anului următor, precum şi lista membrilor de partid care au plătit într-un an cotizații a căror valoare însumată depăşeşte 10 salarii minime brute pe țară.

(5) Lista prevăzută la alin. (4) trebuie să cuprindă următoarele elemente: numele şi prenumele membrului de partid, cetățenia, codul numeric personal, valoarea şi data la care a fost plătită cotizația.

SECȚIUNEA a 2-a
Donații

Art. 5. – (1) Donațiile primite de un partid politic într-un an fiscal nu pot depăşi 0,025% din veniturile prevăzute în bugetul de stat pe anul respectiv.

(2) În anul fiscal în care au loc alegeri generale locale, parlamentare, pentru Parlamentul European sau alegerea Preşedintelui României, plafonul va fi de 0,050% din veniturile prevăzute în bugetul de stat pe anul respectiv.

(3) Donațiile primite de la o persoană fizică într-un an pot fi de până la 200 de salarii de bază minime brute pe țară, la valoarea existentă la data de 1 ianuarie a anului respectiv.

(4) Donațiile primite de la o persoană juridică într-un an pot fi de până la 500 de salarii de bază minime brute pe țară, la valoarea existentă la data de 1 ianuarie a anului respectiv.

(5) Suma totală a donațiilor făcute de persoanele juridice controlate direct sau indirect de o altă persoană ori de un grup de persoane fizice sau juridice nu poate depăşi limitele prevăzute la alin. (3) şi (4).

(6) Valoarea justă a bunurilor mobile şi imobile donate partidului, precum şi a serviciilor prestate acestuia cu titlu gratuit se include în valoarea donațiilor, în limitele prevăzute la alin. (1)–(4).

(7) Se interzice persoanelor juridice care, la data efectuării donației, au datorii exigibile mai vechi de 60 de zile la bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale sau la bugetele locale să facă donații partidelor politice, cu excepția situației când au de recuperat sume mai mari decât datoria proprie.

(8) La efectuarea donației, partidul politic are obligația de a solicita persoanei juridice donatoare prezentarea unei declarații pe propria răspundere privind respectarea condiției prevăzute la alin. (7).

(9) Este interzisă acceptarea sub orice formă, directă sau indirectă, de către partidele politice, a donațiilor de bunuri materiale ori sume de bani sau prestarea de servicii gratuite făcute cu scopul evident de a obține un avantaj

economic ori politic sau cu încălcarea dispozițiilor alin. (8).

Art. 6. – Reducerile de preț care depăşesc 20% din valoarea bunurilor sau serviciilor oferite partidelor politice şi candidaților independenți se vor considera donații şi se vor înregistra distinct în contabilitatea proprie a partidului ori a candidatului independent, conform normelor emise de Ministerul Finanțelor Publice.

Art. 7. – (1) La primirea donației sunt obligatorii verificarea şi înregistrarea identității donatorului, indiferent de caracterul public sau confidențial al acesteia.

(2) La solicitarea scrisă a donatorului, identitatea sa rămâne confidențială, în situația în care donația se situează în limita sumei anuale de 10 salarii de bază minime brute pe țară.

(3) Suma totală primită de un partid politic ca donații confidențiale nu poate depăşi echivalentul a 0,006% din veniturile prevăzute în bugetul de stat pe anul respectiv.

Art. 8. – (1) Toate donațiile vor fi evidențiate în mod corespunzător în documentele contabile, cu menționarea datei la care au fost făcute şi a altor informații care să permită identificarea surselor de finanțare.

(2) Donațiile de bunuri şi servicii prestate cu titlu gratuit vor fi reflectate în contabilitate la valoarea justă şi stabilită în condițiile legii.

(3) Nu sunt considerate donații activitățile prestate pe bază de voluntariat în condițiile legii.

Art. 9. – (1) Partidele politice au obligația de a publica în Monitorul Oficial al României, Partea I, lista persoanelor fizice şi juridice care au făcut într-un an fiscal donații a căror valoare cumulată depăşeşte 10 salarii de bază minime brute pe țară, precum şi suma totală a donațiilor confidențiale primite până la data de 31 martie a anului următor.

(2) Lista prevăzută la alin. (1) trebuie să conțină următoarele elemente:

a) pentru persoanele fizice: numele şi prenumele membrului de partid, codul numeric personal, cetățenia, valoarea, felul donației şi data la care a fost efectuată;

b) pentru persoanele juridice: denumirea, sediul, naționalitatea, codul unic de înregistrare, valoarea, felul donației şi data la care a fost efectuată donația.

Art. 10. – (1) Este interzisă folosirea resurselor financiare, umane şi tehnice aparținând instituțiilor publice, regiilor autonome, companiilor naționale, societăților comerciale sau societăților bancare la care sunt acționari majoritari statul ori unități administrativ-teritoriale, pentru sprijinirea activității partidelor politice sau a campaniei electorale a acestora, altfel decât în condițiile stabilite de legile electorale.

(2) Partidele politice nu pot accepta donații sau servicii prestate cu titlu gratuit de la o autoritate ori instituție publică, de la o regie autonomă, de la o companie națională, societate comercială sau societate bancară cu capital integral ori majoritar de stat.

(3) Este interzisă acceptarea donațiilor din partea unui sindicat

sau a unui cult religios, indiferent de natura acestora.

(4) Sumele primite cu încălcarea prevederilor alin. (2) şi (3) se confiscă şi se fac venit la bugetul de stat.

(5) Prevederile alin. (1)–(4) se aplică în mod corespunzător alianţelor politice, alianţelor electorale, precum şi candidaţilor independenţi.

Art. 11. – (1) Acceptarea donaţiilor din partea altor state ori a organizaţiilor din străinătate, precum şi din partea persoanelor fizice sau juridice străine este interzisă.

(2) Fac excepţie de la prevederile alin. (1) donaţiile constând în bunuri materiale necesare activităţii politice, dar care nu sunt materiale de propagandă electorală, primite de la organizaţii politice internaţionale la care partidul politic respectiv este afiliat sau de la partide politice ori formaţiuni politice aflate în relaţii de colaborare politică. Pot fi primite şi materiale de propagandă care se folosesc numai în cadrul campaniei electorale pentru alegerea reprezentanţilor României în Parlamentul European.

(3) Donaţiile prevăzute la alin. (2) se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, până la data de 31 martie a anului următor.

(4) Donaţiile prevăzute la alin. (2) sunt scutite de plata taxelor vamale, cu excepţia mijloacelor de transport.

(5) Sumele primite cu încălcarea prevederilor alin. (1) se confiscă şi se fac venit la bugetul de stat.

SECŢIUNEA a 3-a

Alte surse de venituri

Art. 12. – (1) Partidele politice nu pot desfăşura activităţi specifice societăţilor comerciale. Fac excepţie următoarele activităţi din care partidele politice pot obţine venituri:

a) editarea, realizarea şi difuzarea publicaţiilor ori a altor materiale de propagandă şi cultură politică proprii;

b) organizarea de întruniri şi seminarii cu tematică politică, economică sau socială;

c) acţiunile culturale, sportive şi distractive;

d) serviciile interne;

e) închirierea spaţiilor aflate în patrimoniul propriu pentru conferinţe sau acţiuni social-culturale şi pentru organizarea birourilor parlamentare;

f) înstrăinarea terenurilor şi clădirilor din patrimoniu, dar numai după cel puţin 10 ani de la înregistrarea în patrimoniu, cu excepţia partidelor politice aflate în curs de dizolvare. Termenul de 10 ani nu se aplică în situaţia bunurilor imobiliare moştenite;

g) înstrăinarea bunurilor mobile din patrimoniu, numai dacă nu reprezintă acte de comerţ.

(2) Partidele politice pot obţine venituri din dobânzi bancare.

(3) Partidele politice au obligaţia de a publica în Monitorul Oficial al României, Partea I, cuantumul total al veniturilor provenite din alte surse, până la data de 31 martie a anului următor.

Art. 13. – (1) Dacă un partid este asociat, conform legii, cu o formaţiune nepolitică, aportul financiar al acesteia din urmă la forma respectivă de asociere nu poate depăşi într-un an fiscal valoarea de 500 de salarii de bază minime brute pe ţară, la data de 1 ianuarie a anului respectiv.

(2) Aportul financiar total în forme de asociere cu formațiuni nepolitice nu poate avea într-un an o valoare mai mare decât echivalentul a 0,006% din veniturile prevăzute în bugetul de stat pe anul respectiv.

(3) Sumele primite cu încălcarea prevederilor alin. (1) şi (2) se confiscă şi se fac venit la bugetul de stat.

(4) Partidele politice au obligația de a publica în Monitorul Oficial al României, Partea I, cuantumul total al sumelor ce fac obiectul alin. (1), până la data de 31 martie a anului următor.

CAPITOLUL III
Finanțarea publică
Subvenții de la bugetul de stat

Art. 14. – (1) Partidele politice primesc anual subvenție de la bugetul de stat, în condițiile legii.

(2) Suma alocată anual partidelor politice nu poate fi mai mare de 0,04% din veniturile prevăzute în bugetul de stat. Pentru partidele politice care promovează femei pe listele electorale, pe locuri eligibile, suma alocată de la bugetul de stat va fi majorată proporțional cu numărul mandatelor obținute în alegeri de candidații femei.

(3) Subvenția de la bugetul de stat se acordă în funcție de următoarele criterii:

a) numărul de voturi primite în alegerile parlamentare;

b) numărul de voturi primite în alegerile locale.

(4) În cazul alianțelor politice sau electorale, subvenția se va împărți, potrivit înțelegerii, între membrii alianței sau, în lipsa unei înțelegeri, după numărul de mandate obținute.

Art. 15. – 75% din bugetul anual acordat partidelor politice vor fi împărțite partidelor politice, proporțional cu numărul de voturi primite la alegerile parlamentare, respectiv media voturilor valabil exprimate pentru Camera Deputaților şi Senat, dacă au realizat pragul electoral.

Art. 16. – 25% din bugetul anual acordat partidelor politice vor fi împărțite partidelor politice, proporțional cu numărul de voturi valabil exprimate, primite la alegerile locale pentru alegerea consilierilor județeni şi consilierilor din cadrul municipiului Bucureşti, dacă au obținut cel puțin 50 de mandate de consilier județean şi de consilier din cadrul municipiului Bucureşti.

Art. 17. – Formațiunile politice şi alianțele politice sau electorale primesc anual subvenții de la bugetul de stat în condițiile legii.

Art. 18. – (1) Subvenția de la bugetul de stat se varsă lunar în contul fiecărui partid politic, prin bugetul Autorității Electorale Permanente, şi se reflectă distinct în evidența contabilă a partidelor politice.

(2) La nivelul Autorității Electorale Permanente se constituie un compartiment specializat pentru alocarea subvenției de la bugetul de stat.

Art. 19. – (1) Acordarea subvenției de la bugetul de stat poate fi suspendată temporar, prin decizie a Autorității Electorale Permanente, pentru încălcarea dispozițiilor prevăzute la art. 3 alin. (3), art. 4 alin. (4), art. 9, art. 11 alin. (3), art. 12 alin. (1), art. 13

alin. (4), art. 39 şi art. 40 alin. (2), până la îndeplinirea cerinţelor legale.

(2) Autoritatea Electorală Permanentă notifică în prealabil partidului politic neregulile constatate şi termenul de remediere a acestora.

(3) Termenul acordat partidelor politice pentru remedierea neregulilor constatate nu poate fi mai mare de 15 zile.

(4) Decizia de suspendare temporară a acordării tranşelor lunare de la bugetul de stat poate fi contestată în termen de 15 zile de la comunicare la instanţa de contencios administrativ compententă, care trebuie să se pronunţe în termen de 15 zile de la sesizare. Hotărârea instanţei este definitivă şi irevocabilă.

(5) În termen de 10 zile de la notificarea scrisă a partidului politic referitoare la remedierea neregulilor constatate, Autoritatea Electorală Permanentă se pronunţă asupra ridicării suspendării tranşelor lunare.

Art. 20. – (1) Veniturile care provin din subvenţii de la bugetul de stat pot avea următoarele destinaţii:

a) cheltuieli materiale pentru întreţinerea şi funcţionarea sediilor;

b) cheltuieli de personal;

c) cheltuieli pentru presă şi propagandă;

d) cheltuieli privind organizarea de activităţi cu caracter politic;

e) cheltuieli de deplasare în ţară şi în străinătate;

f) cheltuieli pentru telecomunicaţii;

g) cheltuieli cu delegaţiile din străinătate;

h) cheltuieli cu cotizaţiile datorate organizaţiilor politice internaţionale la care este afiliat partidul politic;

i) investiţii în bunuri mobile şi imobile, necesare activităţii partidelor respective;

j) cheltuieli de protocol;

k) cheltuieli de birotică;

l) cheltuieli pentru campania electorală.

(2) Este interzisă folosirea veniturilor provenite din subvenţii de la bugetul de stat pentru oricare alte destinaţii decât cele prevăzute la alin. (1).

(3) Eficienţa şi oportunitatea acestor cheltuieli se hotărăsc de organele de conducere ale partidelor politice, potrivit statutului lor şi dispoziţiilor legale.

Art. 21. – (1) Autorităţile administraţiei publice centrale şi locale asigură cu prioritate, în termen de cel mult 90 de zile de la solicitare, spaţii pentru sediile centrale şi locale ale partidelor politice, precum şi terenurile aferente, la cererea motivată a acestora.

(2) Partidele politice pot primi cel mult câte un sediu pe unitate administrative-teritorială.

(3) Închirierea de către autorităţile locale a spaţiilor destinate sediilor partidelor politice urmează regimul juridic prevăzut pentru închirierea spaţiilor cu destinaţie de locuinţă.

(4) Partidele politice care îşi încetează activitatea ca urmare a reorganizării, autodizolvării sau dizolvării pronunţate prin hotărâri definitive ale instanţelor judecătoreşti sunt obligate să predea autorităţilor administraţiei publice locale, în termen de 30 de zile, spaţiile pe care le-au deţinut cu contract de închiriere încheiat cu acestea. Spaţiile deţinute

în proprietate vor fi transmise în condițiile legii.

(5) În termen de 30 de zile, Tribunalul Bucureşti va comunica Ministerului Administrației şi Internelor încetarea activității partidului politic.

(6) În termen de 15 zile de la primirea comunicării, Ministerul Administrației şi Internelor va transmite respectivele hotărâri către instituția prefectului din toate județele şi din municipiul Bucureşti, în vederea preluării sediilor închiriate de autoritățile publice, prin executorii judecătoreşti, dacă nu au fost predate în termenul legal.

Art. 22. – Plata tuturor cheltuielilor legate de telecomunicații, energie electrică şi termică, gaze, apă, canal etc. ale unui partid cade în sarcina exclusivă a acestuia şi se face la tariful spațiilor cu destinație de locuință.

CAPITOLUL IV
Finanțarea în timpul campaniilor electorale

SECȚIUNEA 1
Contribuțiile pentru campania electorală

Art. 23. – (1) Donațiile şi legatele primite după deschiderea campaniilor electorale de la persoanele fizice sau juridice trebuie declarate Autorității Electorale Permanente de către mandatarul financiar, în termen de 5 zile lucrătoare de la primire.

(2) Donațiile şi legatele primite după deschiderea campaniilor electorale pot fi folosite pentru campania electorală a unui partid numai după declararea lor la Autoritatea Electorală Permanentă.

Art. 24. – (1) Este interzisă finanțarea campaniei electorale, în mod direct sau indirect, de către persoane fizice ori juridice străine.

(2) Sumele astfel primite se confiscă şi se fac venit la bugetul de stat.

Art. 25. – (1) Se interzice finanțarea în orice mod a campaniei electorale a unui partid, a unei alianțe a acestora sau a unui candidat independent de către o autoritate publică, instituție publică, regie autonomă, companie națională, societate comercială ori societate bancară, la care sunt acționari majoritari statul sau unități administrative-teritoriale, ori de către societăți comerciale care desfăşoară activități finanțate din fonduri publice. Interdicția se aplică în cazul societăților comerciale care, cu 12 luni înainte de începerea campaniei electorale, au desfăşurat activități finanțate din fonduri publice.

(2) Se interzice finanțarea în orice mod a campaniei electorale a unui partid, a unei alianțe a acestora sau a unui candidat independent de către sindicate, culte religioase, asociații ori fundații din străinătate.

(3) Sumele primite cu încălcarea alin. (1) şi (2) se confiscă şi se fac venit la bugetul de stat.

SECȚIUNEA a 2-a
Mandatarul financiar

Art. 26. – (1) Primirea donațiilor sau a legatelor de la persoane fizice ori juridice se face numai printr-un mandatar financiar, desemnat în acest scop de conducerea partidului.

(2) Mandatarul financiar este obligat să țină evidența operațiunilor financiare, după cum urmează:

a) la nivel național, în cazul alegerilor pentru funcția de Preşedinte al României şi pentru alegerea reprezentanților României în Parlamentul European;

b) pentru fiecare circumscripție electorală în parte, în cazul alegerilor pentru Camera Deputaților şi, respectiv, pentru Senat;

c) pentru fiecare circumscripție electorală județeană, în cazul alegerilor pentru funcțiile de consilieri județeni;

d) pentru fiecare circumscripție electorală locală, în cazul candidaților pentru funcțiile de primar şi consilieri locali.

(3) Mandatarul financiar are următoarele atribuții:

a) organizează evidența veniturilor primite pentru campania electorală, a transferurilor altor fonduri provenite din veniturile obținute în afara perioadei electorale şi a cheltuielilor efectuate pentru campania electorală;

b) verifică legalitatea operațiunilor financiare efectuate în campania electorală, respectarea prevederilor privind donațiile înregistrate în perioada campaniei electorale;

c) înaintează Autorității Electorale Permanente raportul privind respectarea condițiilor legale privind finanțarea partidelor politice pe perioada campaniei electorale.

(4) Mandatarul financiar răspunde solidar cu partidul care l-a desemnat de legalitatea operațiunilor financiare efectuate în perioada campaniei electorale şi de respectarea prevederilor art. 23–25.

(5) Mandatarul financiar poate fi o persoană fizică sau juridică.

(6) Un partid poate avea mai mulți mandatari financiari, la nivel central, pentru filiale sau pentru candidați; în acest caz se vor delimita împuternicirile acestora şi se va desemna un mandatar financiar coordonator.

(7) Mai multe partide nu pot folosi serviciile aceluiaşi mandatar, cu excepția situației în care partidele fac parte din aceeaşi alianță politică sau electorală.

(8) Calitatea de mandatar financiar se dobândeşte numai după înregistrarea sa oficială la Autoritatea Electorală Permanentă şi se aduce la cunoştință publică prin presă sau prin publicarea pe pagina de internet a partidului.

Art. 27. – Prevederile art. 26 se aplică în mod corespunzător şi candidaților independenți.

Art. 28. – Cheltuielile legate de organizarea şi desfăşurarea operațiunilor electorale se suportă de la bugetul de stat ori, după caz, de la bugetele locale sau județene, potrivit dispozițiilor legilor electorale.

Art. 29. – (1) Accesul la serviciile publice de radio şi de televiziune în cadrul campaniei electorale, precum şi la locurile speciale de afişaj electoral este garantat şi se asigură potrivit dispozițiilor legilor electorale.

(2) Partidele şi alianțele politice, precum şi candidații independenți au obligația de a imprima pe toate materialele de propagandă electorală următoarele date:

a) numele candidatului independent, denumirea partidului politic sau

a alianței politice ori electorale care le-a comandat, după caz;

b) denumirea operatorului economic care le-a realizat.

(3) Cheltuielile privitoare la realizarea materialelor de propagandă electorală sunt suportate exclusiv de beneficiarii acestora – candidați independenți, partide politice sau alianțe politice ori electorale.

(4) Partidele şi alianțele politice, precum şi candidații independenți sunt obligați să declare Autorității Electorale Permanente, prin mandatar financiar, numărul de materiale de propagandă electorale produse, defalcat pe categorii.

(5) Este considerat material de propagandă electorală orice material scris, audio sau video, care îndeplineşte următoarele condiții:

a) se referă la un candidat sau partid clar identificat;

b) este utilizat în perioada campaniei electorale, stabilită potrivit legilor privitoare la organizarea alegerilor;

c) are obiectiv electoral şi se adresează publicului larg;

d) depăşeşte limitele activității jurnalistice de informare a publicului.

(6) Materialele scrise, audio sau video folosite în alegerea organelor de conducere ale partidelor politice nu pot fi utlilizate cu încălcarea prevederilor alin. (5) lit. b)–d).

SECȚIUNEA a 3-a

Limitele maxime ale cheltuielilor

Art. 30. – (1) Limita maximă a cheltuielilor care pot fi efectuate de un partid politic sau alianță politică ori electorală în fiecare campanie electorală se calculează prin însumarea valorilor maxime permise prin lege pentru fiecare candidat propus pentru alegeri.

(2) Valorile maxime permise pentru fiecare candidat sunt stabilite în funcție de salariul de bază minim brut pe țară, existent la data de 1 ianuarie a anului electoral, după cum urmează:

a) 350 de salarii de bază minime brute pe țară, pentru fiecare candidat la funcția de deputat sau senator;

b) 2.500 de salarii de bază minime brute pe țară, pentru fiecare candidat pentru postul de reprezentant al României în Parlamentul European;

c) 50 de salarii de bază minime brute pe țară, pentru fiecare candidat la funcția de consilier județean sau consilier local în Consiliul General al Municipiului Bucureşti;

d) 30 de salarii de bază minime brute pe țară, pentru fiecare candidat la funcția de consilier local în consiliile municipiilor reşedință de județ şi în consiliile sectoarelor municipiului Bucureşti;

e) 25 de salarii minime brute pe țară, pentru fiecare candidat la funcția de consilier local în consiliile municipiilor şi oraşelor;

f) 20 de salarii minime brute pe țară, pentru fiecare candidat la funcția de consilier local în consiliile comunale;

g) 10.000 de salarii de bază minime brute pe țară, pentru fiecare candidat la funcția de primar general al municipiului Bucureşti;

h) 2.500 de salarii de bază minime brute pe țară, pentru fiecare candidat la funcția de primar al unui sector al municipiului Bucureşti ori al unui municipiu sau oraş;

i) 30 de salarii de bază minime brute pe țară, pentru fiecare candidat la funcția de primar al unei comune.

(3) Limitele maxime ale cheltuielilor prevăzute la alin. (2) se aplică şi candidaților independenți.

Art. 31. – (1) Candidații propuşi pentru alegeri de un partid politic pot finanța activități de propagandă electorală doar prin intermediul partidului politic.

(2) Sumele de bani primite de la candidații propuşi pentru alegeri de un partid politic sunt considerate donații şi li se aplică în mod corespunzător prevederile prezentei legi.

Art. 32. – (1) Până la validarea mandatelor, conducerea partidului, a organizației județene sau, după caz, candidatul independent va depune la Autoritatea Electorală Permanentă o declarație privind respectarea plafoanelor prevăzute la art. 30 alin. (2).

(2) Sumele ce depăşesc plafoanele prevăzute la art. 30 alin. (2) se fac venit la bugetul de stat.

Art. 33. – (1) Limita maximă a cheltuielilor care pot fi efectuate de un partid, o alianță politică sau de un candidat independent în campania electorală pentru alegerea Preşedintelui României este de 25.000 de salarii de bază minime brute pe țară.

(2) Prevederile art. 23–29, ale art. 32, 39, 42 şi 47 se aplică în mod corespunzător.

(3) În cazul în care alegerile pentru Preşedintele României au loc în acelaşi timp cu alegerile pentru Camera Deputaților şi Senat, partidele care propun un candidat la funcția de Preşedinte al României vor desemna un mandatar special pentru campania electorală a candidatului în cauză.

Art. 34. – Atunci când un candidat este propus pentru mai multe funcții într-o campanie electorală, limita maximă a cheltuielilor ce pot fi efectuate se stabileşte la valoarea cea mai mare, potrivit art. 30 sau 33, după caz.

CAPITOLUL V

Controlul finanțării partidelor politice şi al campaniilor electorale

Art. 35. – (1) Autoritatea Electorală Permanentă este autoritatea publică abilitată să controleze respectarea prevederilor legale privind finanțarea partidelor politice, a alianțelor politice sau electorale, a candidaților independenți şi a campaniilor electorale.

(2) Controlul privind subvențiile de la bugetul de stat va fi efectuat în mod simultan şi de Curtea de Conturi, conform dispozițiilor Legii nr. 94/1992 privind organizarea şi funcționarea Curții de Conturi, republicată, cu modificările şi completările ulterioare.

(3) În cadrul Autorității Electorale Permanente se înființează, în termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, Departamentul de control al finanțării partidelor politice şi a campaniilor electorale, prin suplimentarea schemei de personal existente.

(4) Departamentul de control al finanțării partidelor politice şi a campaniilor electorale este condus de un director general, numit în termen de 90 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi.

(5) Poate fi numit director general al Departamentului de control al finanțării partidelor politice şi a campaniilor electorale orice persoană care îndeplineşte cumulativ următoarele condiții:

a) poate ocupa o funcție, în condițiile stabilite la art. 11 alin. (1) lit. a)–h) din Legea nr. 7/2006 privind statutul funcționarului public parlamentar;

b) are studii superioare în domeniul ştiințelor economice sau juridice;

c) nu a fost membru al unui partid politic în ultimii 5 ani.

(6) Concursul pentru ocuparea funcției prevăzute la alin. (4) este organizat de o comisie specială, formată din 7 membri, numită în termen de 30 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi, prin ordin al preşedintelui Autorității Electorale Permanente, alcătuită din cadre didactice cu pregătire economică sau juridică.

(7) Comisia prevăzută la alin. (6) va stabili regulamentul de concurs şi va desemna candidatul câştigător al concursului, care va fi numit în funcție de către preşedintele Autorității Electorale Permanente, în termen de 15 zile de la desemnare.

(8) Directorul general al Departamentului de control al finanțării partidelor politice şi a campaniilor electorale are următoarele atribuții exclusive:

a) organizează activitatea de control al finanțării partidelor politice;

b) coordonează activitatea personalului din subordine;

c) propune preşedintelui Autorității Electorale Permanente aplicarea sancțiunilor prevăzute de prezenta lege.

Art. 36. – (1) Anual şi ori de câte ori este sesizată, Autoritatea Electorală Permanentă verifică pentru fiecare partid respectarea prevederilor legale referitoare la finanțarea partidelor politice.

(2) Autoritatea Electorală Permanentă poate fi sesizată de către orice persoană care prezintă dovezi cu privire la nerespectarea prevederilor legale referitoare la finanțarea partidelor politice.

(3) Fapta persoanei prevăzute la alin. (2) de a face afirmații mincinoase cu privire la nerespectarea prevederilor legale referitoare la finanțarea partidelor politice constituie infracțiune şi se pedepseşte cu închisoare de la un an la 3 ani.

(4) Raportul anual se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, şi pe pagina de internet a Autorității Electorale Permanente până la data de 31 martie a anului următor.

(5) Autoritatea Electorală Permanentă poate controla respectarea prevederilor legale referitoare la finanțarea partidelor politice şi atunci când există suspiciuni de încălcare a prevederilor legale privitoare la finanțarea partidelor, la sesizarea oricăror persoane interesate sau din oficiu.

(6) Rezultatele fiecărui control efectuat se publică în Monitorul Oficial

al României, Partea I, şi pe pagina de internet a Autorității Electorale Permanente, în termen de 15 zile de la efectuare.

Art. 37. – Autoritățile publice au obligația de a sprijini Autoritatea Electorală Permanentă în efectuarea controlului finanțării partidelor politice.

Art. 38. – (1) În termen de 15 zile de la publicarea rezultatului alegerilor, mandatarul financiar este obligat să depună la Autoritatea Electorală Permanentă un raport detaliat al veniturilor şi cheltuielilor electorale pentru fiecare partid politic sau candidat independent.

(2) Rapoartele se publică de Autoritatea Electorală Permanentă în Monitorul Oficial al României, Partea I, în termen de 30 de zile de la publicarea rezultatului alegerilor.

(3) Candidaților declarați aleşi nu li se pot valida mandatele dacă raportul detaliat al veniturilor şi cheltuielilor electorale pentru fiecare partid politic sau candidat independent nu a fost depus în condițiile legii.

Art. 39. – (1) Pentru verificarea legalității încasărilor şi a plăților efectuate de partidele politice, Autoritatea Electorală Permanentă poate solicita declarații şi documentele suplimentare pe care le consideră necesare.

(2) Partidele politice au obligația de a prezenta în termen de 15 zile reprezentanților Autorității Electorale Permanente documentele solicitate.

(3) În termen de 30 de zile de la primirea raportului sau, după caz, a documentelor suplimentare solicitate, Autoritatea Electorală Permanentă se va pronunța, prin hotărâre, asupra corectitudinii evidențelor contabile electorale şi asupra legalității plăților făcute.

(4) Dacă se constată nereguli se vor aplica sancțiunile prevăzute de prezenta lege.

(5) Hotărârea pronunțată potrivit alin. (3) poate fi atacată la instanța competentă în condițiile legii.

Art. 40. – (1) Autoritatea Electorală Permanentă are obligația de a publica pe pagina de internet proprie toate raportările obligatorii a fi publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, conform art. 4 alin. (4), art. 9 alin. (1) şi (2), art. 11 alin. (3), art. 12 alin. (3), art. 13 alin. (4) şi art. 38 alin. (2), precum şi declarațiile prevăzute la art. 23.

(2) Partidele politice au obligația să furnizeze în format electronic datele prevăzute la alin. (1).

CAPITOLUL VI
Sancțiuni

Art. 41. – (1) Constituie contravenții, dacă nu au fost săvârşite astfel încât, potrivit legii penale, să constituie infracțiuni, şi se sancționează cu amendă de la 5.000 lei la 25.000 lei încălcarea dispozițiilor prevăzute la: art. 3 alin. (2) şi (3), art. 4 alin. (3) şi (4), art. 5, 6, 7, 8, 9, art. 10 alin. (2) şi (3), art. 11 alin. (1) şi (3), art. 12 alin. (1) şi (3), art. 13 alin. (1) şi (2), art. 20 alin. (2), art. 23, art. 24 alin. (1), art. 25 alin. (1) şi (2), art. 26 alin. (1), (2) şi (7), art. 29 alin. (2)–(4) şi (6), art. 30 alin. (2) şi (3), art. 31, 38 şi art. 39 alin. (2).

(2) Sancțiunile se pot aplica, după caz, partidului politic, candidatului

independent, mandatarului financiar şi/sau donatorului care a încălcat dispoziţiile prevăzute la alin. (1).

Art. 42. – (1) În situaţiile prevăzute la art. 41 alin. (1), contravenientul varsă la bugetul de stat sumele de bani şi/sau contravaloarea bunurilor şi serviciilor care au constituit obiectul contravenţiei, pe baza hotărârii Autorităţii Electorale Permanente.

(2) În acelaşi mod se fac venit la bugetul de stat donaţiile acceptate de un partid politic în curs de dizolvare sau de un partid politic care acţionează în baza statutului modificat, deşi modificările nu au fost comunicate Tribunalului Bucureşti, conform prevederilor legale, sau instanţa a respins cererea de încuviinţare a modificării statutului.

Art. 43. – (1) Contravenţiile prevăzute la art. 41 se constată de către reprezentanţii Autorităţii Electorale Permanente, iar sancţiunea se aplică prin decizie a Autorităţii Electorale Permanente.

(2) Decizia Autorităţii Electorale Permanente poate fi atacată la instanţa competentă, în condiţiile legii.

Art. 44. – Prevederile art. 41 şi 43 se completează cu dispoziţiile Ordonanţei Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravenţiilor, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările şi completările ulterioare.

Art. 45. – (1) În termen de 30 de zile de la data rămânerii definitive şi irevocabile a hotărârii judecătoreşti pronunţate asupra procesului-verbal de constatare a contravenţiei sau, după caz, de la expirarea termenului de contestare a procesului-verbal de constatare a contravenţiei, sumele echivalente amenzilor neachitate se pot reţine din tranşele lunare ce urmează a fi achitate cu titlu de finanţare publică, cu aplicarea în mod corespunzător a procedurii privind executarea silită prin poprire, prevăzută de Ordonanţa Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală, republicată, cu modificările şi completările ulterioare.

(2) Ministerul Finanţelor Publice, prin organele sale abilitate, informează Autoritatea Electorală Permanentă despre neachitarea în termenul prevăzut la alin. (1) a amenzilor aplicate de Autoritatea Electorală Permanentă.

Art. 46. – (1) În cazul în care, prin hotărâre judecătorească definitivă, unul sau mai mulţi candidaţi declaraţi aleşi ai unui partid politic au fost condamnaţi pentru o infracţiune în legătură cu finanţarea partidului politic ori, după caz, a campaniei electorale, aceştia devin incompatibili cu statutul de parlamentar sau de ales local pentru mandatul obţinut, care este anulat.

(2) Prin hotărâri ale Camerelor Parlamentului ori, după caz, ale consiliului judeţean sau local, se constată starea de incompatibilitate, iar locurile de deputaţi, senatori ori consilieri devenite vacante vor fi ocupate de supleanţii de pe lista partidului politic respectiv.

(3) Dispoziţiile alin. (1) şi (2) se aplică şi alianţelor politice, alianţelor electorale şi candidaţilor independenţi, în acest caz locul devenit vacant urmând a fi ocupat de supleantul de

pe lista partidului politic ori alianței electorale care a obținut cel mai mare număr de voturi valabil exprimate.

Art. 47. – Prin regulamentele Camerelor Parlamentului, precum şi prin regulamentele consiliilor județene şi locale se va reglementa procedura de aplicare a măsurilor prevăzute la art. 46.

CAPITOLUL VII

Dispoziții tranzitorii şi finale

Art. 48. – Dispozițiile prezentei legi se aplică în mod corespunzător şi organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale care sunt asimilate partidelor politice, alianțelor politice, alianțelor electorale şi candidaților independenți, în condițiile legii electorale.

Art. 49. – (1) Autoritatea Electorală Permanentă păstrează un registru fiscal al partidelor politice, al alianțelor politice şi al candidaților independenți, în care vor fi trecute toate datele referitoare la activitatea financiară a acestora, precum şi la sancțiunile aplicate.

(2) În termen de 120 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi, Autoritatea Electorală Permanentă va prelua pe bază de proces-verbal de predare-primire registrul fiscal de la Curtea de Conturi.

Art. 50. – Legea nr. 373/2004 pentru alegerea Camerei Deputaților şi a Senatului, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 887 din 29 septembrie 2004, cu modificările şi completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 28, alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Organizarea şi funcționarea aparatului propriu al Autorității Electorale Permanente, numărul de posturi, statutul personalului, atribuțiile acestuia şi structura organizatorică se stabilesc prin regulamentul de organizare şi funcționare, aprobat prin hotărâre a birourilor permanente ale celor două Camere ale Parlamentului, la propunerea Autorității Electorale Permanente. Personalul Autorității Electorale Permanente are acelaşi statut cu personalul din aparatul celor două Camere ale Parlamentului. La organizarea şi funcționarea aparatului propriu nu se aplică prevederile art. XVI din titlul III al cărții a II-a din Legea nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice şi în mediul de afaceri, prevenirea şi sancționarea corupției, cu modificările şi completările ulterioare.”

2. La articolul 29, alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) În îndeplinirea atribuțiilor sale, Autoritatea Electorală Permanentă adoptă decizii, hotărâri şi instrucțiuni, care se semnează de preşedinte şi se contrasemnează de vicepreşedinți. Hotărârile Autorității Electorale Permanente se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, şi sunt obligatorii pentru toate organismele şi autoritățile cu atribuții electorale.”

Art. 51. – Prin hotărâre a birourilor permanente ale celor două Camere ale Parlamentului se aprobă noua structură organizatorică a Autorității Electorale Permanente, în vederea asigurării funcționării Departamentului

de control al finanțării partidelor politice şi a campaniilor electorale şi a compartimentului specializat pentru alocarea subvenției de la bugetul de stat.

Art. 52. – (1) În termen de 90 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi se vor elabora şi supune aprobării, prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Autorității Electorale Permanente, normele metodologice de aplicare a prevederilor prezentei legi.

(2) Normele metodologice vor reglementa obligatoriu:

a) contabilitatea curentă a partidelor politice;

b) modalitățile şi formatul de înregistrare, evidență şi publicitate a donațiilor, cotizațiilor şi veniturilor proprii ale partidelor politice;

c) acordarea şi utilizarea subvențiilor de la bugetul de stat;

d) modalitățile şi formatul specifice de înregistrare a veniturilor şi cheltuielilor în campania electorală;

e) atribuțiile mandatarului financiar;

f) procedura şi metodologia controlului.

Art. 53. – (1) Prezenta lege intră în vigoare la 30 de zile de la publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea I, cu excepția următoarelor dispoziții, care intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2007, referitoare la:

a) acordarea subvențiilor de la bugetul de stat;

b) Autoritatea Electorală Permanentă, cu excepția art. 35 alin. (3)–(8).

(2) La data intrării în vigoare a prezentei legi, Legea nr. 43/2003 privind finanțarea activității partidelor politice şi a campaniilor electorale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 54 din 30 ianuarie 2003, cu modificările ulterioare, se abrogă, cu excepția dispozițiilor referitoare la acordarea subvențiilor de la bugetul de stat şi la Curtea de Conturi, care se abrogă la data de 1 ianuarie 2007.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 şi ale art. 76 alin. (1) din Constituția României, republicată.

PREŞEDINTELE CAMEREI DEPUTAŢILOR
BOGDAN OLTEANU

PREŞEDINTELE SENATULUI
NICOLAE VĂCĂROIU

Bucureşti, 17 iulie 2006
Nr. 334

PREŞEDINTELE ROMÂNIEI
D E C R E T
pentru promulgarea Legii privind finanțarea activității partidelor politice şi a campaniilor electorale

În temeiul prevederilor art. 77 alin. (1) şi ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată,

Preşedintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. – Se promulgă Legea privind finanțarea activității partidelor politice şi a campaniilor electorale şi se dispune publicarea acestei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREŞEDINTELE ROMÂNIEI
TRAIAN BĂSESCU

Bucureşti, 14 iulie 2006.
Nr. 972.

MONITORUL OFICIAL AL ROMÂNIEI, PARTEA I, Nr. 630/29.VIII.2008

ORDONANȚE ŞI HOTĂRÂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

GUVERNUL ROMÂNIEI

ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ
privind modificarea şi completarea titlului I al Legii nr. 35/2008 pentru alegerea Camerei Deputaților şi a Senatului şi pentru modificarea şi completarea Legii nr. 67/2004 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, a Legii administrației publice locale nr. 215/2001 şi a Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleşilor locali

Luând în considerare necesitatea desfăşurării în bune condiţii a tuturor operaţiunilor tehnice, precum şi a prevenirii eventualelor disfuncţionalităţi în derularea activităţilor de pregătire a alegerii Camerei Deputaţilor şi a Senatului, având în vedere necesitatea asigurării unui proces electoral coerent, toate acestea vizând interesul public şi constituind o situaţie extraordinară, a cărei reglementare nu poate fi amânată, în temeiul art. 115 alin. (4) din Constituţia României, republicată, Guvernul României adoptă prezenta ordonanţă de urgenţă.

Art. I. – Titlul I al Legii nr. 35/2008 pentru alegerea Camerei Deputaților şi a Senatului şi pentru modificarea şi completarea Legii nr. 67/2004 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, a Legii administrației publice locale nr. 215/2001 şi a Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleşilor locali, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 196 din 13 martie 2008, cu modificările ulterioare, se modifică şi se completează după cum urmează:

1. La articolul 2, punctele 1, 6, 7, 9, 25, 26, 28, 30, 31 şi 32 se modifică şi vor avea următorul cuprins:

„1. *afiş electoral*– apel, declarație, fotografie şi alt material sub formă tipărită, utilizat în campania electorală de competitorii electorali în scop de informare şi propagandă electorală;

.....

6. alegeri anticipate – alegeri organizate în cazul dizolvării Parlamentului;

7. alianță electorală – asociere la nivel național între partide politice şi/sau alianțe politice şi/sau organizații ale cetățenilor aparținând minorităților naționale, în scopul participării la alegerile pentru Camera Deputaților şi Senat, înregistrată la Biroul Electoral Central;

.....

9. *circumscripție electorală* – unitate administrativ-teritorială – județ sau municipiul București – ori circumscripția electorală pentru românii cu domiciliul sau reşedința în afara țării, în care se organizează alegeri şi la nivelul căreia se atribuie mandate, în funcție de rezultatele alegerilor;

.....

25. *perioadă electorală* – intervalul de timp care începe la data aducerii la cunoştință publică a zilei alegerilor şi se încheie odată cu publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea I, a rezultatului scrutinului. Perioada electorală cuprinde intervalul de timp dintre data aducerii la cunoştință publică a zilei alegerilor şi data începerii campaniei electorale, campania electorală, desfăşurarea efectivă a votării, numărarea şi centralizarea voturilor, stabilirea rezultatului votării, atribuirea mandatelor şi publicarea rezultatului alegerilor în Monitorul Oficial al României, Partea I;

26. *propunere de candidatură* – act de înscriere în competiția electorală a persoanei care doreşte să concureze în alegeri pentru câştigarea unui mandat, în condițiile în care este propusă şi susținută de un competitor electoral sau se autopropune şi este susținută de un anumit număr de alegători, în conformitate cu prevederile prezentului titlu;

.....

28. *ineligibilitate* – situație, prevăzută în Constituția României, republicată, în care o persoană nu poate fi deputat sau senator;

.....

30. fraudă electorală – orice acțiune ilegală care are loc înaintea, în timpul sau după încheierea votării ori în timpul numărării voturilor şi încheierii proceselor-verbale şi care are ca rezultat denaturarea voinței alegătorilor şi crearea de avantaje concretizate prin mandate în plus pentru un competitor electoral;

31. registrul electoral – o bază de date centralizată în care sunt înscrişi toți cetățenii români, inclusiv cei cu domiciliul sau reşedința în străinătate, care au împlinit vârsta de 18 ani, cu drept de vot;

32. *act de identitate* – cartea de identitate, cartea de identitate provizorie, buletinul de identitate; în cazul cetățenilor români cu domiciliul în străinătate, paşaportul simplu cu mențiunea privind stabilirea domiciliului în străinătate, în cazul cetățenilor cu reşedința în străinătate, paşaportul simplu sau, în cazul statelor membre ale Uniunii Europene, şi cartea de identitate, însoțite de orice alt document emis de autoritățile străine care dovedeşte reşedința în străinătate; în cazul membrilor reprezentanțelor diplomatice, paşaportul diplomatic sau de serviciu; în cazul elevilor din şcolile militare, carnetul de serviciu militar".

2. La articolul 2, punctul 3 se abrogă.

3. La articolul 2, după punctul 6 se introduce un nou punct, punctul 6^1, cu următorul cuprins:

„6^1. *partide politice parlamentare* – partide politice şi organizaţii ale cetăţenilor aparţinând minorităţilor naţionale ce au grup parlamentar propriu în ambele Camere ale Parlamentului;".

4. La articolul 3, alineatul (3) se modifică şi va avea următorul cuprins:

„(3) Cetăţenii români cu domiciliul sau reşedinţa în străinătate îsi exercită dreptul de vot în condiţiile prevăzute de prezentul titlu."

5. La articolul 5, alineatul (4) se modifică şi va avea următorul cuprins:

„(4) Numărul locuitorilor care se ia în calcul este cel rezultat în urma ultimului recensământ al populaţiei, publicat de Institutul Naţional de Statistică, repartizat pe localităţi, corespunzător structurii teritorial-administrative în vigoare."

6. La articolul 7, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alineatul (3), cu următorul cuprins:

„(3) în cazul organizării de alegeri parţiale, data desfăşurării acestora se stabileşte cu cel puţin 45 de zile înaintea zilei votării, în acest caz, termenele prevăzute de prezenta lege, cu excepţia celor de 24 de ore, se reduc la jumătate. Dacă din operaţiunea de reducere la jumătate a termenelor rezultă fracţiuni de zile egale sau mai mari de 12 ore, rotunjirile se fac în plus; fracţiunile mai mici de 12 ore nu se iau în calcul."

7. Articolul 8 se modifică şi va avea următorul cuprins:

„Art. 8. – (1) Alegătorii votează numai la secţia de votare la care este arondată strada sau localitatea unde îşi au domiciliul, potrivit delimitării făcute conform art. 18.

(2) Cetăţenii români cu drept de vot, cu domiciliul sau reşedinţa în străinătate, îşi exercită dreptul de vot la una dintre secţiile de votare din acea ţară în care îşi au domiciliul sau reşedinţa, în condiţiile prezentului titlu.

(3) Personalul misiunilor diplomatice şi al oficiilor consulare îşi exercită dreptul de vot la secţia de votare constituită pe lângă misiunea diplomatică sau oficiul consular la care îşi desfăşoară activitatea. Acesta va fi înscris în lista electorală suplimentară de către preşedintele biroului electoral al secţiei de votare şi va putea vota pe baza paşaportului diplomatic sau a paşaportului de serviciu.

(4) Membrii birourilor electorale ale secţiilor de votare, precum şi persoanele însărcinate cu menţinerea ordinii votează la secţia la care îşi desfăşoară activitatea, după înscrierea lor în lista electorală suplimentară, dacă este cazul, doar dacă domiciliază pe raza acelui colegiu uninominal în care se află secţia de votare respectivă şi sunt arondaţi, conform domiciliului, în altă secţie de votare a aceluiaşi colegiu uninominal, iar candidaţii pot vota la oricare dintre secţiile de votare din cadrul colegiului uninominal în care candidează.

(5) Alegătorii care au fost înscrişi în registrul electoral cu adresa de

reşedinţă votează numai la secţia de votare la care este arondată strada sau localitatea unde îşi au reşedinţa, potrivit delimitării făcute conform art. 18, şi unde sunt înscrişi în copia de pe lista electorală permanentă."

8. La articolul 9, alineatul (3) se modifică şi va avea următorul cuprins:

„(3) Pot depune candidaturi şi alte organizaţii ale cetăţenilor aparţinând minorităţilor naţionale definite potrivit art. 2 pct. 29, legal constituite, care sunt de utilitate publică şi care prezintă Biroului Electoral Central, în termen de 30 de zile de la data stabilirii zilei alegerilor, o listă de membri cuprinzând un număr de cel puţin 15% din numărul total al cetăţenilor care, la ultimul recensământ, s-au declarat ca aparţinând minorităţii respective."

9. După articolul 9 se introduce un nou articol, articolul 9[1], cu următorul cuprins:

„Art. 9[1]. – (1) Partidele politice, alianţele politice şi organizaţiile cetăţenilor aparţinând minorităţilor naţionale se pot asocia între ele numai la nivel naţional, pe bază de protocol, constituind o alianţă electorală, în scopul participării la alegerea Camerei Deputaţilor şi a Senatului. Un partid politic, o alianţă politică sau o organizaţie a cetăţenilor aparţinând minorităţilor naţionale nu poate face parte decât dintr-o singură alianţă electorală. Alianţa electorală care a participat la alegerile anterioare sub o denumire o poate păstra numai dacă nu şi-a schimbat componenţa iniţială. De asemenea, denumirea respectivă nu poate fi utilizată de o altă alianţă.

(2) Protocolul de constituire a alianţei electorale se depune la Biroul Electoral Central în termen de 48 de ore de la înfiinţarea acestuia.

(3) Biroul Electoral Central se pronunţă în şedinţă publică asupra admiterii sau respingerii protocolului de constituire a alianţei electorale, în termen de 24 de ore de la depunerea acestuia.

(4) Decizia Biroului Electoral Central de admitere a protocolului de constituire a alianţei electorale poate fi contestată de orice persoană fizică sau juridică interesată la înalta Curte de Casaţie şi Justiţie, în termen de 24 de ore de la pronunţare.

(5) Decizia Biroului Electoral Central de respingere a protocolului de constituire a alianţei electorale poate fi contestată de semnatarii protocolului la înalta Curte de Casaţie şi Justiţie, în termen de 24 de ore de la pronunţare.

(6) Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie se pronunţă asupra contestaţiilor prevăzute la alin. (4) şi (5) în termen de 24 de ore de la înregistrarea contestaţiei, prin hotărâre definitivă şi irevocabilă.

(7) Celelalte prevederi ale prezentei legi referitoare la alianţele politice se aplică în mod corespunzător şi alianţelor electorale."

10. Articolul 10 se modifică şi va avea următorul cuprins:

„Art. 10. – Pentru organizarea alegerilor se constituie circumscripţii electorale la nivelul celor 41 de judeţe, o circumscripţie în municipiul Bucureşti şi o circumscripţie separată pentru românii cu domiciliul sau

reşedința în afara țării. Numărul total al circumscripțiilor electorale este de 43. Denumirea şi numerotarea circumscripțiilor electorale sunt prevăzute în anexa care face parte integrantă din prezentul titlu."

11. La articolul 12, alineatele (1) şi (2) se modifică şi vor avea următorul cuprins:

„Art. 12. – (1) Prima delimitare şi numerotare a colegiilor uninominale va fi efectuată prin hotărâre a Guvernului, conform hotărârii unei comisii parlamentare speciale constituite pe baza proportionalitatii reprezentării parlamentare, în termen de maximum 90 de zile de la intrarea în vigoare a prezentului titlu.

(2) Delimitarea şi numerotarea colegiilor uninominale se actualizează de către Autoritatea Electorală Permanentă. Operațiunea de delimitare se actualizează anual în cazul în care au apărut modificări în structura, denumirea sau rangul unităților administrativ-teritoriale, precum şi după fiecare recensământ al populației, cu cel puțin 12 luni înainte de alegerile parlamentare la termen, prin emiterea unei hotărâri a Autorității Electorale Permanente, care se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I."

12. La articolul 13, alineatul (1) se modifică şi va avea următorul cuprins:

„Art. 13. – (1) Pentru organizarea procesului electoral funcționează în mod permanent Autoritatea Electorală Permanentă, care emite hotărâri, decizii şi instrucțiuni. În perioada organizării alegerilor se formează Biroul Electoral Central, birouri electorale de circumscripție la nivel județean, al municipiului Bucureşti, oficii electorale de sector, în cazul municipiului Bucureşti, şi un birou electoral de circumscripție pentru cetățenii români cu domiciliul sau reşedința în afara țării, precum şi birouri electorale ale secțiilor de votare."

13. După articolul 13, se introduc trei noi articole, articolele 13^1, 13^2 şi 13^3, cu următorul cuprins:

„Art. 13^1. – (1) Birourile şi oficiile electorale lucrează în prezența majorității membrilor lor şi iau decizii cu votul majorității membrilor prezenți. Biroul Electoral Central lucrează în prezența majorității membrilor săi şi adoptă decizii şi hotărâri cu votul majorității membrilor prezenți.

(2) în caz de egalitate de voturi, votul preşedintelui este hotărâtor.

Art. 13^2. – (1) Reprezentanții partidelor politice, ai alianțelor politice şi ai alianțelor electorale, precum şi ai organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale în birourile şi oficiile electorale nu pot primi şi nu pot exercita alte însărcinări în afara celor prevăzute de prezenta lege.

(2) Reprezentanții partidelor politice, ai alianțelor politice şi ai alianțelor electorale, precum şi ai organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale în birourile şi oficiile electorale pot fi înlocuiți, la cererea celor care i-au propus, cu aprobarea biroului electoral ierarhic superior, până în preziua votării, iar în caz de deces, îmbolnăviri sau accidente, chiar şi în ziua alegerilor.

(3) Membrii birourilor şi oficiilor electorale care nu reprezintă partide

politice, alianțe politice, alianțe electorale sau, după caz, organizații ale cetățenilor aparținând minorităților naționale pot fi înlocuiți, în caz de deces, îmbolnăviri sau accidente, de către cei care i-au desemnat, cu respectarea, după caz, a condițiilor prevăzute de art. 13, 14, 16, 17 şi 19.

Art. 13^3. – Calitatea de membru al unui birou sau oficiu electoral încetează de drept în cazul în care s-a dispus trimiterea în judecată pentru săvârşirea unei infracțiuni prevăzute de prezenta lege. Constatarea cazului încetării de drept a calității de membru al unui birou sau oficiu electoral se face, în termen de 48 de ore de la intervenirea cazului, de către preşedintele biroului electoral ierarhic superior, iar în cazul Biroului Electoral Central, de către preşedintele înaltei Curți de Casație şi Justiție. Dispozițiile art. 13^2 se aplică în mod corespunzător."

14. La articolul 14, alineatele (1) şi (2) se modifică şi vor avea următorul cuprins:

„Art. 14. – (1) La nivel național se constituie un Birou Electoral Central, format din 5 judecători ai înaltei Curți de Casație şi Justiție, preşedintele şi vicepreşedinții Autorității Electorale Permanente şi din cel mult 12 reprezentanți ai partidelor politice, alianțelor politice, alianțelor electorale care participă la alegeri, conform legii, precum şi un reprezentant desemnat de grupul parlamentar al minorităților naționale din Camera Deputaților.

(2) Desemnarea celor 5 judecători se face de preşedintele înaltei Curți de Casație şi Justiție, în şedință publică, în cea de a treia zi de la stabilirea datej alegerilor, prin tragere la sorți dintre judecătorii în exercițiu ai înaltei Curți de Casație şi Justiție. Data, ora şi locul şedinței publice de tragere la sorți se anunță în scris, de către preşedintele înaltei Curți de Casație şi Justiție, cu o zi înainte de ziua desfăşurării, partidelor politice parlamentare şi se aduce la cunoştință publică prin presa scrisă şi audiovizuală. La organizarea şi desfăşurarea tragerii la sorți are dreptul să participe câte un reprezentant, desemnat ca atare, al partidelor politice parlamentare. Rezultatul tragerii la sorți se consemnează într-un proces-verbal, semnat de preşedintele şi de prim-magistratul-asistent ai înaltei Curți de Casație şi Justiție. Procesul-verbal constituie actul de învestire."

15. La articolul 15 alineatul (1), literele a), c) şi f) se modifică şi vor avea următorul cuprins:

„a) urmăreşte aplicarea unitară a dispozițiilor legale privitoare la alegeri şi asigură interpretarea unitară a prevederilor acestora;

.....

c) rezolvă întâmpinările referitoare la propria sa activitate şi contestațiile cu privire la activitatea birourilor electorale de circumscripție; contestațiile se soluționează prin decizii care sunt obligatorii pentru biroul electoral în cauză, precum şi pentru autoritățile şi instituțiile publice la care se referă, sub sancțiunile prevăzute de prezentul titlu;

.....

f) stabileşte, pe baza proceselor-verbale transmise de birourile electorale de circumscripție, lista

partidelor politice, alianțelor politice, alianțelor electorale şi a organizațiilor cetățenilor aparținând mino rităților naționale care au întrunit pragul electoral, precum şi lista celor care nu au întrunit pragul electoral şi comunică birourilor electorale de circumscripție şi dă publicității, în termen de 24 de ore de la constatare, aceste liste;".

16. La articolul 15, alineatul (4) se modifică şi va avea următorul cuprins:

„(4) în exercitarea atribuțiilor ce îi revin potrivit prevederilor prezentului titlu, Biroul Electoral Central adoptă decizii şi hotărâri. Hotărârile Biroului Electoral Central se dau pentru interpretarea unitară a legii şi sunt general obligatorii. Deciziile Biroului Electoral Central se dau în aplicarea prevederilor prezentei legi, precum şi în soluționarea întâmpinărilor şi contestațiilor pe care este competent să le soluționeze. Deciziile Biroului Electoral Central sunt obligatorii pentru toate autoritățile, instituțiile publice, birourile electorale, precum şi pentru toate organismele cu atribuții în materie electorală, de la data aducerii la cunoştință în şedință publică. Deciziile se aduc la cunoştință în şedință publică şi prin orice mijloc de publicitate, iar hotărârile se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I."

17. La articolul 15, alineatul (5) se abrogă.

18. La articolul 16, alineatele (1), (2), (5), (6), (7) şi (10) se modifică şi vor avea următorul cuprins:

„Art. 16. – (1) La nivelul fiecăreia dintre cele 43 de circumscripții electorale se constituie un birou electoral de circumscripție, format din 3 judecători, un reprezentant al Autorității Electorale Permanente şi din cel mult 9 reprezentanți ai partidelor politice, alianțelor politice, alianțelor electorale şi ai organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale care participă la alegeri, conform prezentului titlu, în circumscripția electorală respectivă. Biroul electoral de circumscripție pentru cetățenii cu domiciliul sau reşedința în afara țării are sediul în municipiul Bucureşti.

(2) Desemnarea celor 3 judecători se face în şedință publică, în termen de 21 de zile de la începerea perioadei electorale, de către preşedintele tribunalului, prin tragere la sorți dintre judecătorii în exercițiu ai tribunalului județean, respectiv ai Tribunalului Bucureşti pentru Circumscripția Electorală Bucureşti şi pentru circumscripția electorală pentru românii cu domiciliul sau reşedința în afara țării. Data şedinței se aduce la cunoştință publică, prin presă, de preşedintele tribunalului, cu cel puțin 48 de ore înainte. Rezultatul tragerii la sorți se consemnează într-un proces-verbal, semnat de preşedinte, ce constituie actul de învestire. În termen de 24 de ore de la desemnare, judecătorii, prin vot secret, aleg preşedintele biroului electoral de circumscripție şi locțiitorul acestuia. Din acel moment biroul astfel constituit îndeplineşte toate atribuțiile ce îi revin potrivit prezentului titlu, urmând a fi completat cu reprezentantul Autorității Electorale Permanente, reprezentanții partidelor politice, alianțelor politice,

alianțelor electorale şi ai organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale care participă la alegeri, conform prezentului titlu.

.....

(5) În termen de 24 de ore de la expirarea termenului prevăzut la alin. (3), biroul electoral de circumscripție se completează cu câte un reprezentant al partidelor politice parlamentare sau al alianțelor politice/electorale dintre partidele parlamentare, care participă la alegeri în respectiva circumscripție. În termen de 24 de ore de la completarea biroului cu reprezentanții partidelor politice parlamentare, biroul electoral de circumscripție se completează şi cu reprezentanții partidelor politice neparlamentare, ai organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale şi ai alianțelor politice sau electorale dintre acestea, care participă la alegeri în respectiva circumscripție, în limita numărului de reprezentanți prevăzuți la alin. (1). Desemnarea reprezentanților partidelor politice neparlamentare, ai alianțelor politice şi ai alianțelor electorale dintre acestea se face în ordinea descrescătoare a numărului de candidaturi rămase definitive din colegiile uninominale din circumscripție, iar în caz de egalitate, prin tragere la sorți.

Oficiile electorale se organizează la nivelul sectoarelor municipiului Bucureşti şi sunt alcătuite dintr-un preşedinte, un locțiitor al acestuia, un reprezentant al Autorității Electorale Permanente şi din cel mult 7 membri, reprezentanți ai partidelor politice, ai alianțelor politice, ai alianțelor electorale şi ai organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale care participă la alegeri în municipiul Bucureşti. Desemnarea acestor reprezentanți se face prin aplicarea corespunzătoare a prevederilor alin. (5).

(7) Preşedintele şi locțiitorul acestuia sunt magistrați desemnați de preşedintele Tribunalului Bucureşti cu 20 de zile înainte de data alegerilor, prin tragere la sorți pe funcții, dintre judecătorii în exercițiu ai judecătoriei sectorului.

(10) Oficiile electorale se vor completa prin aplicarea corespunzătoare a prevederilor alin. (5), în 24, respectiv 48 de ore de la comunicările realizate de competitorii electorali.“

19. La articolul 16, după alineatul (10) se introduc două noi alineate, alineatele (11) şi (12), cu următorul cuprins:

„(11) În circumscripțiile electorale în care se organizează alegeri parțiale se constituie birouri electorale de circumscripție formate din 2 judecători, un reprezentant al Autorității Electorale Permanente şi câte un reprezentant al partidelor politice parlamentare. Prevederile alin. (2)–(4) se aplică în mod corespunzător.

(12) Pentru organizarea şi desfăşurarea alegerilor parțiale se constituie Biroul Electoral Central format din preşedintele şi vicepreşedinții Autorității Electorale Permanente. Biroul Electoral Central astfel constituit îndeplineşte toate atribuțiile care îi revin potrivit prezentului titlu. Aparatul tehnic auxiliar este asigurat de

personalul de specialitate al Autorității Electorale Permanente.“

20. La articolul 17 alineatul (1), literele e) şi f) se modifică şi vor avea următorul cuprins:

„e) rezolvă întâmpinările referitoare la propria lor activitate şi contestațiile cu privire la operațiunile birourilor electorale ale secțiilor de votare sau, după caz, oficiilor electorale din cadrul circumscripției electorale în care funcționează; contestațiile se soluționează prin decizii care sunt obligatorii pentru biroul electoral în cauză, precum şi pentru autoritățile şi instituțiile publice la care se referă, sub sancțiunile prevăzute de prezentul titlu;

f) distribuie birourilor electorale ale secțiilor de votare, prin intermediul primarilor, pe bază de proces-verbal de predare-primire, buletinele de vot, ştampila de control şi ştampilele cu mențiunea «VOTAT», formularele pentru încheierea proceselor-verbale, precum şi celelalte materiale necesare procesului electoral. Biroul Electoral de Circumscripție al Municipiului Bucureşti distribuie aceste materiale oficiilor electorale;“.

21. La articolul 17, alineatul (2) se modifică şi va avea următorul cuprins:

„(2) Deciziile biroului electoral de circumscripție se aduc la cunoştință în şedință publică.“

22. La articolul 17 alineatul (3), litera c) se modifică şi va avea următorul cuprins:

„c) distribuie birourilor electorale ale secțiilor de votare, prin intermediul primarilor, buletinele de vot, ştampila de control şi ştampilele cu mențiunea «VOTAT», formularele pentru încheierea proceselor-verbale, precum şi celelalte materiale necesare procesului electoral;“.

23. La articolul 17 alineatul (3), litera f) se abrogă.

24. La articolul 17, alineatul (4) se modifică şi va avea următorul cuprins:

„(4) Deciziile oficiului electoral de sector se aduc la cunoştință în şedință publică.“

25. La articolul 18, alineatele (2), (3), (5), (6) şi (8) se modifică şi vor avea următorul cuprins:

„(2) Delimitarea secțiilor de votare se stabileşte în termen de 30 de zile de la stabilirea datei alegerilor de către primarii comunelor, oraşelor, municipiilor sau subdiviziunilor administrativ-teritoriale ale municipiilor componente, împreună cu prefecții şi cu structurile teritoriale ale Centrului Național de Administrare a Bazelor de Date privind Evidența Persoanelor, fără ca acestea să depăşească limitele colegiilor uninominale pentru Camera Deputaților.

(4) Numerotarea secțiilor de votare se stabileşte de către prefect, în termenul prevăzut la alin. (2), la nivelul fiecărei circumscripții electorale, începând cu localitatea reşedință de județ şi continuând cu cele din municipii, oraşe şi comune, în ordinea alfabetică a acestora; în municipiile cu subdiviziuni administrativ-teritoriale numerotarea se face cu respectarea ordinii acestor subdiviziuni, prevăzută de lege. Numerotarea secțiilor de votare din străinătate se stabileşte de către

ministrul afacerilor externe, prin ordin, în termenul prevăzut la alin. (2).

.....

(5) Secțiile de votare rămân fixe, cu excepția modificărilor ce necesită actualizarea. Modificările de orice natură, inclusiv cele intervenite în structura unităților administrativ-teritoriale sau în planul urbanistic al localităților, se comunică de prefecți de îndată Autorității Electorale Permanente.

(6) Secțiile de votare se organizează după cum urmează:

a) în localitățile cu o populație de peste 1.500 de locuitori, câte o secție de votare la 1.000–2.000 de locuitori;

b) în localitățile cu o populație sub 1.500 locuitori, o singură secție de votare;

c) se pot organiza secții de votare şi în satele sau grupele de sate cu o populație de până la 1.000 de locuitori, situate la o distanță mai mare de 3 km față de sediul secției de votare din reşedința comunei, oraşului sau municipiului.

.....

(8) Pe lângă misiunile diplomatice şi oficiile consulare ale României, Ministerul Afacerilor Externe organizează una sau mai multe secții de votare pentru alegătorii care au domiciliul sau reşedința în afara țării. În afara acestor secții de votare pot fi organizate, cu acordul guvernului din țara respectivă, secții de votare şi în alte localități decât cele în care îşi au sediul misiunile diplomatice sau oficiile consulare. Alegătorii care au domiciliul sau reşedința într-un alt stat decât România îşi exercită dreptul de vot la una dintre secțiile de votare din acea țară în care îşi au domiciliul sau reşedința, constituite în condițiile prezentului titlu. Reşedința în străinătate se dovedeşte cu orice document eliberat de autoritățile străine."

26. La articolul 18, după alineatul (8) se introduc două noi alineate, alineatele (9) şi (10), cu următorul cuprins:

„(9) Localitățile în care se organizează secții de votare în străinătate se stabilesc pe baza evidențelor misiunilor diplomatice şi oficiilor consulare ale României.

(10) Cetățenii români cu domiciliul sau reşedința într-un stat în care nu există misiuni diplomatice sau oficii consulare ale României şi nu este posibilă organizarea unei secții de votare îşi pot exprima dreptul la vot în oricare dintre secțiile de votare organizate în statele care fac parte din acelaşi colegiu uninominal."

27. La articolul 19, alineatele (1), (2), (7), (8), (9), (10) şi (11) se modifică şi vor avea următorul cuprins:

„Art. 19. – (1) Birourile electorale ale secțiilor de votare sunt alcătuite dintr-un preşedinte, un locțiitor al acestuia, care sunt, de regulă, magistrați sau jurişti, precum şi din 7 membri. Birourile electorale ale secțiilor de votare nu pot funcționa cu mai puțin de 5 membri.

(2) Desemnarea preşedinților birourilor electorale ale secțiilor de votare şi a locțiitorilor acestora se face cu 15 zile înainte de ziua votării, de către preşedintele tribunalului, în

şedinţă publică anunţată cu 48 de ore înainte, prin tragere la sorţi, pe funcţii, dintre magistraţi sau alţi jurişti existenţi în judeţ sau în municipiul Bucureşti. Listele magistraţilor care vor participa la tragerea la sorţi se întocmesc de către preşedintele tribunalului, iar cele ale altor jurişti, de către prefect, împreună cu preşedintele tribunalului. Listele vor cuprinde un număr de persoane mai mare cu cel puţin 10% decât cel necesar, acestea fiind rezervă la dispoziţia preşedintelui tribunalului, pentru înlocuirea, în cazuri deosebite, a titularilor. Gruparea în liste în vederea tragerii la sorţi se va face avându-se în vedere necesitatea ca locuinţele persoanelor în cauză să fie în localitatea în care îşi are sediul biroul electoral al secţiei de votare sau cât mai aproape de aceasta.

.....

(7) În cel mult 48 de ore de la tragerea la sorţi, preşedintele tribunalului transmite biroului electoral de circumscripţie lista persoanelor desemnate ca preşedinţi ai birourilor electorale ale secţiilor de votare şi locţiitori ai acestora.

(8) În cel mult două zile de la expirarea termenului prevăzut la alin. (7), partidele politice, alianţele politice, alianţele electorale şi organizaţiile cetăţenilor aparţinând minorităţilor naţionale care participă la alegeri sunt obligate să comunice biroului electoral de circumscripţie, respectiv oficiului electoral, în cazul municipiului Bucureşti, lista reprezentanţilor lor în birourile electorale ale secţiilor de votare, sub forma unui tabel care cuprinde următoarele: numărul secţiei de votare, numele, prenumele, codul numeric personal, domiciliul sau reşedinţa şi modalitatea de contact, respectiv numărul de telefon, de fax sau adresa de e-mail. Un partid politic, o alianţă politică, o alianţă electorală sau o organizaţie a cetăţenilor aparţinând minorităţilor naţionale care participă la alegeri nu poate avea într-un birou electoral al unei secţii de votare mai mult de 3 reprezentanţi.

(9) Desemnarea reprezentanţilor partidelor politice, alianţelor politice, alianţelor electorale şi ai organizaţiilor cetăţenilor aparţinând minorităţilor naţionale cu care se face completarea birourilor electorale ale secţiilor de votare se face de preşedintele biroului electoral de circumscripţie, respectiv de preşedintele oficiului electoral, în cazul municipiului Bucureşti, în prezenţa reprezentanţilor partidelor politice în biroul electoral de circumscripţie sau în oficiul electoral respectiv, în 24 de ore de la expirarea termenului prevăzut la alin. (8), cu respectarea ordinii de completare prevăzute la art. 16 alin. (5). Operaţiunile de desemnare a membrilor cu care se completează biroul electoral al secţiei de votare se consemnează într-un proces-verbal care constituie actul de învestitură. Birourile electorale ale secţiilor de votare se consideră constituite la data completării acestora cu reprezentanţii partidelor politice, alianţelor politice, alianţelor electorale şi ai organizaţiilor cetăţenilor aparţinând minorităţilor naţionale.

(10) La solicitarea scrisă a delegaţilor partidelor politice, alianţelor

politice, alianțelor electorale şi ai organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale care au desemnat reprezentanți în birourile electorale ale secțiilor de votare, preşedintele biroului electoral de circumscripție sau, după caz, al oficiului electoral pune la dispoziția acestora copii certificate ale proceselor-verbale de completare a birourilor electorale ale secțiilonje votare.

(11) În două zile de la expirarea termenului de completare a birourilor electorale ale secțiilor de votare, preşedintele biroului electoral de circumscripție comunică primarilor, prin intermediul instituțiilor prefectului, componența birourilor electorale ale secțiilor de votare aflate în raza teritorială a localităților acestora."

28. După articolul 19 se introduce un nou articol, articolul 19[1], cu următorul cuprins:

„Art. 19[1]. – Birourile electorale ale secțiilor de votare din străinătate se constituie dintr-un preşedinte, desemnat de şeful misiunii diplomatice, şi cel mult 7 membri stabiliți de preşedintele biroului electoral de circumscripție pentru românii cu domiciliul sau reşedința în afara țării, prin tragere la sorți, dintr-o listă întocmită de Ministerul Afacerilor Externe, la propunerea partidelor politice parlamentare. În cazul în care numărul persoanelor propuse de partidele politice parlamentare este insuficient, lista este completată de către Ministerul Afacerilor Externe cu alte persoane cu o bună reputație şi fără apartenență politică."

29. La articolul 20, literele a), b, f), g) şi j) se modifică şi vor avea următorul cuprins:

„a) primesc de la structurile teritoriale ale Centrului Național de Administrare a Bazelor de Date privind Evidența Persoanelor din cadrul Ministerului Internelor şi Reformei Administrative, prin intermediul primarilor, pe bază de proces-verbal, cu 3 zile înainte de data alegerilor, două copii de pe listele electorale permanente care cuprind alegătorii din secția de votare. Un exemplar este pus la dispoziția alegătorilor pentru consultare şi un exemplar este utilizat în ziua alegerilor;

b) primesc, pe bază de proces-verbal, de la primari buletinele de vot, ştampila de control şi ştampilele cu mențiunea «VOTAT», formularele pentru încheierea proceselor-verbale şi alte materiale necesare desfăşurării procesului electoral, precum şi două buletine de vot anulate, câte unul pentru alegerea Camerei Deputaților şi a Senatului, de către preşedintele biroului electoral de circumscripție, pe care le vor afişa într-un loc vizibil, în ziua premergătoare alegerilor; birourile electorale ale secțiilor de votare de pe lângă misiunile diplomatice şi oficiile consulare primesc aceste materiale prin intermediul Ministerului Afacerilor Externe;

.....

f) înaintează birourilor electorale de circumscripție sau oficiului electoral de sector procesele-verbale cuprinzând rezultatele votării, buletinele de vot nule şi cele contestate, împreună cu contestațiile depuse

şi materialele la care acestea se referă, precum şi listele electorale utilizate în cadrul secţiei de votare, îndosariate pe tipuri de liste; birourile electorale ale secţiilor de votare de pe lângă misiunile diplomatice şi oficiile consulare predau aceste materiale, prin intermediul Ministerului Afacerilor Externe, biroului electoral de circumscripţie pentru românii cu domiciliul în afara ţării;

g) predau, cu proces-verbal, judecătoriei în a cărei rază teritorială îşi au sediul buletinele de vot întrebuinţate şi necontestate, precum şi cele anulate, ştampilele şi celelalte materiale utilizate în desfăşurarea votării; birourile electorale ale secţiilor de votare de pe lângă misiunile diplomatice şi oficiile consulare predau aceste materiale, prin intermediul Ministerului Afacerilor Externe, Tribunalului Bucureşti;

.....

j) furnizează, în ziua alegerilor, date privind prezenţa populaţiei la vot, conform unui program stabilit de Biroul Electoral Central.“

30. La articolul 21, alineatul (2) se modifică şi va avea următorul cuprins:

„(2) Contestaţiile se depun la şi se soluţionează de către organismul electoral constituit la nivelul imediat superior celui la care funcţionează biroul la care se referă contestaţia sau de către înalta Curte de Casaţie şi Justiţie, în cazul în care contestaţia se referă la Biroul Electoral Central, în termen de cel mult două zile de la înregistrare. Decizia sau, după caz, hotărârea dată este definitivă.“

31. La articolul 22, alineatul (1) se modifică şi va avea următorul cuprins:

„Art. 22. – (1) *Registrul electoral* reprezintă o bază de date centralizată în care sunt înscrişi toţi cetăţenii români, inclusiv cei cu domiciliul sau reşedinţa în străinătate, care au împlinit vârsta de 18 ani, cu drept de vot. Înregistrarea cetăţenilor cu domiciliul sau reşedinţa în străinătate se va face pe baza evidenţei existente la Direcţia generală de paşapoarte din cadrul Ministerului Internelor şi Reformei Administrative, utilizată la eliberarea paşapoartelor cu menţiunea privind stabilirea domiciliului în străinătate, precum şi a datelor deţinute de Ministerul Afacerilor Externe.“

32. La articolul 26, alineatele (1), (6), (7), (8) şi (9) se modifică şi vor avea următorul cuprins:

„Art. 26. – (1) Listele electorale permanente pentru subdiviziunile administrativ-teritoriale de pe teritoriul naţional se întocmesc de către primarul comunei, oraşului sau municipiului ori al sectorului municipiului Bucureşti, după caz, pe baza datelor şi informaţiilor cuprinse în Registrul electoral şi comunicate primarului de către biroul teritorial al Autorităţii Electorale Permanente care funcţionează la nivelul judeţului pe teritoriul căruia se află localitatea.

.....

(6) Listele electorale se întocmesc şi se pun la dispoziţia alegătorilor spre consultare până cel târziu cu 45 de zile înaintea zilei alegerilor.

(7) Alegătorii au dreptul să verifice înscrierea în listele electorale. Întâmpinările împotriva omisiunilor, a

înscrierilor greşite şi a oricăror erori din liste se fac la primarul localității, acesta fiind obligat să se pronunțe, prin dispoziție, în cel mult 3 zile de la înregistrare.

(8) Contestațiile împotriva dispozițiilor date se depun în termen de 5 zile de la comunicare şi se soluționează, în cel mult 3 zile de la înregistrare, de către judecătoria în a cărei rază teritorială domiciliază alegătorul.

(9) Primarul este obligat să comunice judecătoriei şi Autorității Electorale Permanente orice modificare în listele electorale."

33. La articolul 26, alineatul (10) se abrogă.

34. După articolul 26 se introduce un nou articol, articolul 26[1], cu următorul cuprins:

„Art. 26[1]. – (1) Structurile teritoriale ale Centrului Național de Administrare a Bazelor de Date privind Evidența Persoanelor comunică birourilor electorale de circumscripție din raza lor teritorială, în cel mult 48 de ore de la constituirea acestora, numărul minim de semnături necesar pentru susținerea candidaturilor independente în fiecare colegiu uninominal.

(2) Direcția generală de paşapoarte din cadrul Ministerului Internelor şi Reformei Administrative comunică biroului electoral de circumscripție pentru românii cu domiciliul sau reşedința în afara țării, în cel mult 48 de ore de la constituirea acestuia, numărul minim de semnături necesar pentru susținerea candidaturilor independente în fiecare colegiu uninominal din afara țării."

35. La articolul 27, alineatele (2) şi (3) se modifică şi vor avea următorul cuprins:

„(2) În lista electorală suplimentară vor fi trecute, de către preşedintele biroului electoral al secției de votare, persoanele care se prezintă la vot şi fac dovada că domiciliază pe raza secției de votare respective, însă au fost omise din copia de pe lista electorală permanentă, persoanele care votează conform prevederilor art. 8 alin. (4), cetățenii români din străinătate care fac dovada cu paşaportul cu mențiunea privind stabilirea domiciliului în străinătate că domiciliază într-o țară din colegiul uninominal respectiv, cetățenii români care arată că au reşedința într-o țară din colegiul uninominal respectiv prin prezentarea paşaportului simplu sau, în cazul statelor membre ale Uniunii Europene, şi a cărții de identitate, însoțite de documentul emis de autoritățile străine care dovedeşte reşedința în străinătate, precum şi persoanele care votează conform dispozițiilor art. 8 alin. (3). Persoanele respective pot vota nu mai în baza actului de identitate şi a cărții de alegător.

(3) Întâmpinările formulate cu privire la listele suplimentare se soluționează de către biroul electoral al secției de votare, prin decizie."

36. La articolul 29, alineatele (6), (10) şi (16) se modifică şi vor avea următorul cuprins:

„(6) Autoritatea Electorală Permanentă deschide conturi pentru constituirea depozitelor candidaților la funcția de deputat sau de senator.

.....

(10) Propunerile de candidatură trebuie să cuprindă circumscripția electorală şi colegiul uninominal în care candidează, numele, prenumele, codul numeric personal, domiciliul, locul şi data naşterii, ocupația, profesia, iar în cazul alianțelor politice sau electorale, partidul care i-a propus. Nu sunt permise candidaturi independente pentru partide politice, alianțe politice sau electorale.

(16) Înalții funcționari publici pot candida la alegerile pentru Camera Deputaților şi Senat numai dacă la data depunerii candidaturii le-au încetat raporturile de serviciu, în condițiile legii. Prin derogare de la prevederile art. 34 alin. (3) din Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, republicată, funcționarii publici de conducere pot candida la alegerile pentru Camera Deputaților şi Senat cu condiția de a se suspenda din funcția publică pe perioada desfăşurării campaniei electorale."

37. La articolul 29, după alineatul (7) se introduce un nou alineat, alineatul (7^1), cu următorul cuprins:

„(7^1) în cel mult 30 de zile de la stabilirea datei alegerilor, Autoritatea Electorală Permanentă stabileşte, prin hotărâre, norme privind constituirea şi restituirea depozitelor."

38. După articolul 29 se introduce un nou articol, articolul 29^1, cu următorul cuprins:

„Art. 29^1. – în vederea înregistrării candidaturilor, fiecare partid politic, alianță politică, alianță electorală sau organizație a cetățenilor aparținând minorităților naționale depune la biroul electoral de circumscripție 4 dosare, fiecare cuprinzând următoarele:

a) lista candidaților pentru respectiva circumscripție cuprinzând datele prevăzute la art. 29 alin. (8), (9) şi (10), cu indicarea colegiului uninominal şi a funcției pentru care se candidează;

b) copiile actelor de identitate ale candidaților;

c) dovezile constituirii depozitelor, prevăzute la art. 29 alin. (5), pentru fiecare candidat;

d) declarațiile de acceptare a candidaturii, prevăzute la art. 29 alin. (11);

e) declarațiile de avere şi de interese ale candidaților, conform modelelor prevăzute în anex a la Legea nr. 115/1996 pentru declararea şi controlul averii demnitarilor, magistraților, a unor persoane cu funcții de conducere şi de control şi a funcționarilor publici, cu modificările şi completările ulterioare;

f) declarațiile candidaților născuți înainte de 1 ianuarie 1976 de apartenență sau neapartenență la securitate ca poliție politică, ce se vor redacta conform modelului prevăzut în anexa la Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar şi deconspirarea Securității."

39. La articolul 30, după alineatul (1) se introduce un nou alineat, alineatul (1^1), cu următorul cuprins:

„(1^1) Candidații independenți pentru circumscripția electorală a cetățenilor români cu domiciliul sau reşedința în afara țării trebuie să

fie susținuți de minimum 4% din alegătorii cu domiciliul stabilit în unul dintre statele ce fac parte din colegiul uninominal pentru care candidează, dar nu mai puțin de 2.000 de alegători pentru Camera Deputaților si 4.000 de alegători pentru Senat."

40. La articolul 30, alineatul (4) se modifică şi va avea următorul cuprins:

„(4) Susținătorii pot fi numai cetățeni cu drept de vot şi domiciliul în colegiul uninominal unde candidatul independent doreşte să candideze. Un susținător poate sprijini câte un singur candidat pentru fiecare dintre funcțiile pentru care se organizează alegeri."

41. La articolul 30, alineatul (6) se abrogă.

42. După articolul 30 se introduce un nou articol, articolul 30^1, cu următorul cuprins:

„Art. 30^1. – În vederea înregistrării propunerii de candidatură, fiecare candidat independent depune personal la biroul electoral de circumscripție 4 dosare, fiecare cuprinzând următoarele:

a) cerere de înregistrare a candidaturii sub semnătură proprie, cuprinzând datele prevăzute de art. 29 alin. (10), cu indicarea funcției pentru care candidează;

b) documentele prevăzute la art. 29^1 lit. b)–f);

c) un exemplar original al listei susținătorilor."

43. La articolul 31, alineatele (2) şi (4) se modifică şi vor avea următorul cuprins:

„(2) Două exemplare ale propunerii de candidatură se păstrează la biroul electoral de circumscripție, iar celelalte două, certificate de biroul electoral de circumscripție prin semnătura preşedintelui acestuia, cu menționarea datei şi orei, a numărului de înregistrare şi prin aplicarea ştampilei, se restituie depunătorului; unul dintre exemplarele restituite depunătorului se înregistrează de către acesta, în termen de 48 de ore de la restituire, la tribunalul în a cărui rază teritorială se află circumscripția electorală. Pentru circumscripția electorală pentru românii cu domiciliul sau reşedința în afara țării înregistrarea se face la Tribunalul Bucureşti.

.....

(4) Candidații pot renunța la candidatură, până la data rămânerii definitive a candidaturilor. În acest scop, persoana în cauză va da o declarație pe propria răspundere, pe care o va depune la biroul electoral de circumscripție."

44. La articolul 31, după alineatul (4) se introduc trei noi alineate, alineatele (5), (6) şi (7), cu următorul cuprins:

„(5) Competitorii electorali pot retrage propunerea de candidaturi şi pot depune o altă astfel de propunere până la data-limită de depunere a candidaturilor. Retragerea candidaturilor se face printr-o cerere semnată de aceleaşi persoane care semnează propunerea de candidatură.

(6) În cazul unei renunțări la candidatură după data-limită de depunere a candidaturilor, competitorii electorali nu vor avea posibilitatea înlocuirii candidatului. În

cazul decesului unui candidat după data-limită de depunere a candidaturilor, competitorii electorali nu vor avea posibilitatea înlocuirii acestuia.

(7) Dacă decesul s-a produs înainte de data tipăririi buletinelor de vot, respectivul candidat nu va mai fi înscris pe buletinul de vot. În cazul în care decesul s-a produs după data tipăririi buletinelor de vot, votarea se va face pe buletinele de vot astfel tipărite, urmând ca, în cazul în care candidatului decedat i s-a atribuit mandat, să se organizeze alegeri parțiale."

45. La articolul 32, alineatele (1) şi (2) se modifică şi vor avea următorul cuprins:

„Art. 32. – (1) Acceptarea de către biroul electoral de circumscripție a unei candidaturi se face, în termen de 24 de ore de la depunere, prin decizie şi poate fi contestată de către cetățenii cu drept de vot, partidele politice, alianțele politice, alianțele electorale şi organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale, în termen de cel mult 48 de ore de la afişarea deciziei de acceptare.

(2) Respingerea de către biroul electoral de circumscripție a unei candidaturi se face, în termen de 24 de ore de la depunere, prin decizie şi poate fi contestată de către candidat sau de către competitorii electorali care au propus candidatura respectivă, în termen de 48 de ore de la afişarea deciziei de respingere."

46. La articolul 32, după alineatul (2) se introduc două noi alineate, alineatele (2^1) şi (2^2), cu următorul cuprins:

„(2^1) Birourile electorale de circumscripție întocmesc procese-verbale din care rezultă data şi ora afişării deciziei de admitere sau, după caz, de respingere a candidaturii.

(2^2) Candidaturile în mai multe colegii uninominale sau atât pentru funcția de deputat, cât şi pentru cea de senator, cu excepția celor prevăzute la art. 9 alin. (11), sunt nule de drept. Nulitatea se constată prin decizie a Biroului Electoral Central."

47. La articolul 34, alineatele (1) şi (3) se modifică şi vor avea următorul cuprins:

„Art. 34. – (1) Modelul, dimensiunile şi condițiile de tipărire ale buletinelor de vot se stabilesc prin hotărâre a Guvernului, în termen de 7 zile de la stabilirea datei alegerilor, la propunerea Autorității Electorale Permanente şi a Ministerului Internelor şi Reformei Administrative.

.....

(3) Tragerea la sorți se face de către preşedintele biroului electoral de circumscripție, în termen de 3 zile de la data rămânerii definitive a candidaturilor, în prezența câte unui reprezentant al tuturor competitorilor electorali din respectiva circumscripție. Data, locul şi ora tragerii la sorți vor fi afişate la sediul biroului electoral de circumscripție, cu 24 de ore înainte. Absența unui reprezentant al unui competitor electoral nu determină nulitatea tragerii la sorți. Contestațiile privind rezultatul tragerii la sorți pentru stabilirea ordinii pe buletinele de vot se formulează şi se depun pe loc şi se soluționează de îndată de către biroul electoral de circumscripție. Decizia este definitivă."

48. La articolul 35, alineatele (6) şi (8) se modifică şi vor avea următorul cuprins:

„(6) Contestațiile privind înregistrarea semnelor electorale se depun în termen de 24 de ore de la expirarea termenului prevăzut la alin. (1) şi se soluționează de către Tribunalul Bucureşti în cel mult două zile de la înregistrarea contestației. Hotărârea este definitivă şi se comunică, în cel mult 24 de ore, părților şi Biroului Electoral Central.

.....

(8) Biroul Electoral Central asigură aducerea la cunoştință publică a semnelor electorale a doua zi după expirarea termenului prevăzut la alin. (1) sau, după caz, a termenului prevăzut la alin. (6) teza finală, prin publicarea pe pagina proprie de internet şi în Monitorul Oficial al României, Partea I.“

49. La articolul 35, după alineatul (8) se introduce un nou alineat, alineatul (8[1]), cu următorul cuprins:

„(8[1]) Până la data rămânerii definitive a candidaturilor, Biroul Electoral Central va comunica prefecților semnele electorale, în vederea imprimării lor pe buletinele de vot.“

50. La articolul 36, alineatele (3) şi (4) se modifică şi vor avea următorul cuprins:

„(3) Imprimarea buletinelor de vot se asigură de birourile electorale de circumscripție, prin intermediul prefecților. Imprimarea buletinelor de vot pentru secțiile de votare din străinătate se realizează prin intermediul prefectului municipiului Bucureşti. Prefecții răspund ca toate buletinele de vot necesare să fie imprimate cu cel puțin 10 zile înainte de data alegerilor. Confecționarea ştampilelor birourilor electorale se realizează prin grija prefecților, iar ştampila Biroului Electoral Central şi ştampilele cu mențiunea «VOTAT» se confecționează de către Ministerul Internelor şi Reformei Administrative. Ştampilele cu mențiunea «VOTAT» se distribuie birourilor electorale prin intermediul prefecților, respectiv al Ministerului Afacerilor Externe pentru secțiile de votare din străinătate. Ştampilele cu mențiunea «VOTAT» se confecționează cu cel puțin 10 zile înainte de data alegerilor.

(4) Buletinele de vot se predau preşedintelui biroului electoral de circumscripție, care le va distribui, prin intermediul primarilor, preşedinților birourilor electorale ale secțiilor de votare, cu cel puțin două zile înainte de data alegerilor. Predarea şi distribuirea buletinelor se fac, în pachete sigilate de câte 100 de bucăți sau multiplu de 100 de bucăți, pe bază de proces-verbal.“

51. La articolul 36, după alineatul (3) se introduc două noi alineate, alineatele (3[1]) şi (3[2]), cu următorul cuprins:

„(3[1]) Cu cel puțin 15 zile înaintea alegerilor, prefecții prezintă macheta pentru fiecare tip de buletin de vot, din fiecare colegiu uninominal, membrilor biroului electoral de circumscripție. Dacă numele candidaților, semnul electoral sau denumirea partidelor politice, a alianțelor politice ori a

alianțelor electorale sunt incorect imprimate sau nu sunt vizibile, biroul electoral de circumscripție trebuie să solicite prefectului modificarea machetei şi tipărirea corectă a buletinelor de vot.

(3²) Preşedintele biroului electoral de circumscripție afişează copia machetei fiecărui tip de buletin de vot la sediul biroului electoral de circumscripție pentru consultare, timp de 48 de ore. După acest termen, nicio contestație nu va mai fi admisă."

52. După articolul 38 se introduc două noi articole, articolele 38¹ şi 382, cu următorul cuprins:

„Art. 38¹. – (1) În perioada electorală, în cazul prezentării de sondaje de opinie cu conținut electoral, acestea trebuie însoțite de următoarele informații:

a) denumirea instituției care a realizat sondajul;

b) data sau intervalul de timp în care a fost efectuat sondajul şi metodologia utilizată;

c) dimensiunea eşantionului şi marja maximă de eroare;

d) cine a solicitat şi cine a plătit efectuarea sondajului.

(2) Televotul sau anchetele făcute pe stradă în rândul electoratului nu trebuie să fie prezentate ca reprezentative pentru opinia publică sau pentru un anumit grup social ori etnic.

(3) Cu 48 de ore înainte de ziua votării este interzisă prezentarea de sondaje de opinie, televoturi sau anchete făcute pe stradă.

Art. 38². – (1) Pot efectua sondaje de opinie la ieşirea de la urne institutele de sondare a opiniei publice sau societățile comerciale ori organizațiile neguvernamentale care au în obiectul de activitate realizarea de sondaje de opinie şi care sunt acreditate de Biroul Electoral Central, prin decizie, în acest sens. Operatorii de sondaj ai acestora au acces, în baza acreditării instituției pentru care lucrează, în zona de protecție a secției de votare prevăzută la art. 41 alin. (10), fără a avea acces în interiorul secției de votare.

(2) În ziua votării este interzisă prezentarea sondajelor realizate la ieşirea de la urne, înainte de închiderea votării."

53. La articolul 39, alineatele (1), (2) şi (7) se modifică şi vor avea următorul cuprins:

„Art. 39. – (1) Primarii sunt obligați ca după expirarea termenului de depunere a candidaturilor, dar până la începerea campaniei electorale să stabilească şi să asigure prin dispoziție locuri speciale pentru afişajul electoral, ținând seama de numărul competitorilor electorali care participă la alegeri. Dispoziția primarului se aduce la cunoştință publică prin afişare la sediul primăriei.

(2) Locurile speciale pentru afişaj trebuie să fie stabilite în locuri publice frecventate de cetățeni, astfel încât competitorii electorali să le poată folosi fără stânjenirea circulației pe drumurile publice şi a celorlalte activități din localitățile respective. În prealabil, primarii sunt obligați să asigure înlăturarea din spațiul public a oricăror materiale de propagandă electorală rămase de la campaniile electorale precedente.

.....

(7) Sunt interzise afişele electorale care combină culorile într-o succesiune care reproduce drapelul României sau al altui stat."

54. La articolul 40, alineatul (3) se modifică şi va avea următorul cuprins:

„(3) Împotriva deciziei biroului electoral de circumscripţie se poate face contestaţie la Biroul Electoral Central, în termen de cel mult 48 de ore de la afişarea acesteia. Decizia dată asupra contestaţiei este definitivă."

55. La articolul 41, alineatele (1) şi (8) se modifică şi vor avea următorul cuprins:

„Art.41.–(1)Fiecaresecţiedevotare trebuie să posede un număr suficient de urne etichetate corespunzător pentru alegerea Camerei Deputaţilor, respectiv a Senatului, urnă specială, cabine, ştampile cu menţiunea «VOTAT», având în vedere numărul alegătorilor înscrişi în listele electorale permanente şi respectarea duratei votării prevăzute în lege. Buletinul de vot introdus în cealaltă urnă decât cea corespunzătoare tipului de alegere este luat în calcul dacă votul este valabil exprimat.

.....

(8) În ziua alegerilor, activitatea biroului electoral al secţiei de votare începe la ora 6,00. Preşedintele biroului electoral al secţiei de votare, în prezenţa celorlalţi membri şi, după caz, a persoanelor acreditate, verifică urnele, listele electorale, buletinele de vot şi ştampilele, consemnând, în procesul-verbal prevăzut la art. 45, numărul persoanelor înscrise în copiile listelor electorale permanente, numărul buletinelor de vot separat pentru Camera Deputaţilor şi Senat, precum şi numărul ştampilelor cu menţiunea «VOTAT». După încheierea acestei operaţii închide şi sigilează urnele, aplicând ştampila de control a secţiei de votare."

56. La articolul 41, alineatul (3) se abrogă.

57. La articolul 42, alineatele (3), (5), (17), (22) şi (24) se modifică şi vor avea următorul cuprins:

„(3) Accesul alegătorilor în sala de vot are loc în serii corespunzătoare numărului cabinelor. Fiecare alegător prezintă cartea de alegător şi actul de identitate biroului electoral al secţiei de votare. Biroul electoral al secţiei de votare verifică dacă alegătorul este înscris în copia de pe lista electorală permanentă, după care alegătorul semnează în listă la poziţia destinată acestuia. În baza semnăturii în copia de pe lista electorală permanentă, preşedintele sau un membru al biroului electoral al secţiei de votare îi încredinţează alegătorului buletinul de vot şi ştampila cu menţiunea «VOTAT» pe care acesta o va aplica pe buletinul de vot. Dacă un alegător se prezintă cu duplicatul cărţii de alegător, biroul electoral al secţiei de votare face o menţiune privind acest fapt în copia de pe lista electorală permanentă.

.....

(5) Alegătorii care fac dovada cu actul de identitate că domiciliază în zona arondată secţiei de votare respective şi au fost omişi din copia

de pe lista electorală permanentă pot vota la acea secție de votare doar pe baza cărții de alegător şi a actului de identitate, fiind înscrişi în lista electorală suplimentară.

.....

(17) Durata totală a suspendărilor nu poate depăşi o oră. Suspendarea este anunțată prin afişare la uşa localului secției de votare imediat ce s-a produs evenimentul care a declanşat suspendarea.

.....

(22) Preşedintele biroului electoral al secției de votare sau, în lipsa acestuia, locțiitorul este obligat să primească şi să înregistreze orice sesizare scrisă cu privire la nereguli produse în timpul procesului de votare, înaintată de membri ai biroului electoral al secției de votare, candidați, observatori acreditați, reprezentanți acreditați ai presei scrise, radioului şi televiziunii, români şi străini, sau alegători prezenți în secția de votare pentru exercitarea dreptului de vot. În cazul în care i se înaintează sesizarea în dublu exemplar, preşedintele biroului electoral al secției de votare, respectiv locțiitorul acestuia va menționa pe copia care rămâne la persoana care înaintează sesizarea faptul că a luat cunoştință de sesizarea respectivă şi numărul sub care aceasta este înregistrată.

.....

(24) Persoanelor care la ora 21,00 se află în sala unde se votează li se permite să îşi exercite dreptul de vot.“

58. La articolul 42, alineatul (13) se abrogă.

59. La articolul 42, după alineatul (22) se introduc trei noi alineate, alineatele (22^1), (22^2) şi (22^3), cu următorul cuprins:

„(22^1) Pentru alegătorii netransportabili din cauză de boală sau invaliditate, preşedintele biroului electoral al secției de votare poate aproba, la cererea scrisă a acestora, însoțită de copii ale unor acte medicale sau alte acte oficiale din care să rezulte că persoanele respective sunt netransportabile, ca o echipă formată din cel puțin 2 membri ai biroului electoral să se deplaseze cu o urnă specială şi cu materialul necesar votării – ştampilă cu mențiunea «VOTAT» şi buletine de vot – la locul unde se află alegătorul, pentru a se efectua votarea. În raza unei secții de votare se utilizează o singură urnă specială. Urna specială poate fi transportată numai de membrii biroului electoral al secției de votare. Urna specială se poate deplasa numai în raza teritorială arondată la respectiva secție de votare.

(22^2) În cazurile prevăzute la alin. (22^1) votarea se face numai pe baza unui extras, întocmit personal de preşedintele biroului electoral, de pe copia listei electorale permanente sau de pe lista electorală suplimentară existentă la secția respectivă, semnat şi ştampilat cu ştampila de control a secției de votare de către preşedinte. Persoanele cuprinse în aceste extrase trebuie să fie radiate din celelalte liste existente la secție.

(22^3) În modalitatea prevăzută la alin. (22^1) şj (22^2) pot vota numai persoanele care domiciliază în

raza teritorială a secției de votare respective şi numai dacă se asigură secretul votului."

60. După articolul 42 se introduce un nou articol, articolul 42[1], cu următorul cuprins:

„Art. 42[1] – Pentru secțiile de votare din străinătate, dispozițiile prezentului capitol se aplică, după caz, cu luarea în considerare a condițiilor specifice privind organizarea secțiilor de votare în străinătate."

61. La articolul 45, alineatele (15), (16) şi (22) se modifică şi vor avea următorul cuprins:

„(15) Procesul-verbal cuprinde:

a) numărul total al alegătorilor prevăzut în listele electorale existente în secția de votare, cu respectarea formulei:

pct. a = pct. a_1 + pct. a_2

a_1) numărul total al alegătorilor potrivit copiei de pe lista electorală permanentă, cu respectarea formulei:

pct. a_1 ≥ pct. b_1;

a_2) numărul total al alegătorilor potrivit listei electorale suplimentare, cu respectarea formulei:

pct. a_2 ≥ pct. b_2;

b) numărul total al alegătorilor care s-au prezentat la urne, înscrişi în listele electorale existente în secția de votare, cu respectarea formulei:

pct. b = pct. b_1+ pct. b_2

b_1) numărul total al alegătorilor care s-au prezentat la urne, înscrişi în copia de pe lista electorală permanentă;

b_2) numărul total al alegătorilor care s-au prezentat la urne, înscrişi în lista electorală suplimentară;

c) numărul buletinelor de vot primite, cu respectarea formulei:

pct. c ≥ pct. d + pct. e + pct. f + pct. g;

d) numărul buletinelor de vot neîntrebuințate şi anulate;

e) numărul total al voturilor valabil exprimate, cu respectarea formulei:

pct. e ≤ [pct. b – (pct. f + pct. g)]; pct. e = suma voturilor valabil exprimate la pct. h;

f) numărul voturilor nule;

g) numărul voturilor albe;

h) numărul voturilor valabi exprimate obținute de fiecare candidat;

i) numărul voturilor contestate;

j) expunerea pe scurt a întâmpinărilor, contestațiilor şi a modului de soluționare a lor, precum şi a contestațiilor înaintate biroului electoral de circumscripție;

k) starea sigiliilor de pe urne la încheierea votării.

(16) Procesele-verbale se semnează de preşedinte, locțiitorul acestuia, precum şi de membrii biroului electoral al secției de votare şi vor purta ştampila de control a acesteia.

.....

(22) Separat pentru Camera Deputaților şi Senat se întocmeşte câte un dosar care cuprinde: procesul-verbal, în două exemplare originale, contestațiile privitoare la operațiunile electorale ale biroului electoral al secției de votare, buletinele de vot nule şi cele contestate, formularele tipizate care au fost folosite la calculul rezultatelor, precum şi listele electorale utilizate în cadrul secției de votare, îndosariate pe tipuri de liste. Dosarele, sigilate şi ştampilate, însoțite de listele electorale utilizate la secția

de votare respectivă se înaintează biroului electoral de circumscripție, respectiv oficiului electoral, în cel mult 24 de ore de la încheierea votării, de către preşedintele biroului electoral al secției de votare, cu pază militară şi însoțit, la cerere, de reprezentanții partidelor politice, alianțelor politice, alianțelor electorale, organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale din biroul electoral al secției de votare, candidații sau persoanele acreditate conform prezentului titlu."

62. La articolul 45, după alineatul (22) se introduc două noi alineate, alineatele (23) şi (24) cu următorul cuprins:

„(23) Preşedinții birourilor electorale ale secțiilor de votare vor preda dosarele întocmite conform prevederilor alin. (22) la:

a) sediul circumscripțiilor electorale, în cazul secțiilor de votare organizate pe teritoriul județelor;

b) sediul oficiului electoral de sector pe raza căruia şi-au desfăşurat activitatea, în cazul secțiilor de votare organizate în municipiul Bucureşti;

c) sediul misiunilor diplomatice şi al consulatelor României din țara în care au fost organizate.

(24) Procesele-verbale întocmite de birourile electorale ale secțiilor de votare organizate în străinătate, însoțite de contestații, vor fi transmise prin mijloace electronice la biroul electoral al circumscripției electorale pentru cetățenii români cu domiciliul sau reşedința în afara țării, prin grija misiunilor diplomatice şi a consulatelor, în cel mult 24 de ore de la primirea acestora. Exactitatea datelor din aceste procese-verbale va fi confirmată telefonic de către preşedintele sau locțiitorul biroului electoral de circumscripție, care va contrasemna şi ştampila documentele primite. Procesele-verbale contrasemnate vor intra în centralizarea rezultatelor votării. Documentele întocmite, conform alin. (22), de birourile electorale ale secțiilor de votare organizate în străinătate vor fi transmise în țară şi predate, prin grija Ministerului Afacerilor Externe, biroului electoral al circumscripției electorale pentru cetățenii români cu domiciliul sau reşedința în afara țării, iar în cazul în care acesta şi-a încetat activitatea, Tribunalului Bucureşti."

63. La articolul 46, alineatul (2) se modifică şi va avea următorul cuprins:

„(2) Birourile electorale de circumscripție la nivel județean şi biroul electoral al circumscripției electorale pentru cetățenii români cu domiciliul sau reşedința în afara țării, respectiv oficiile electorale din municipiul Bucureşti întocmesc, după caz, următoarele procese-verbale pentru fiecare tip de alegere:

a) câte un proces-verbal pentru fiecare colegiu uninominal înființat pe raza circumscripției electorale, respectiv a oficiului electoral de sector;

b) un proces-verbal privind centralizarea voturilor şi constatarea rezultatului alegerilor, pe competitori electorali, la nivelul circumscripției electorale, respectiv al oficiului electoral de sector."

64. La articolul 46, după alineatul (2) se introduce un nou

alineat, alineatul (2[1]), cu următorul cuprins:

„(2[1]) Biroul Electoral al Municipiului Bucureşti întocmeşte un proces-verbal centralizator, pe competitori electorali, prin însumarea proceselor-verbale întocmite de oficiile electorale de sector.“

65. La articolul 46, alineatele (3), (5) şi (6) se modifică şi vor avea următorul cuprins:

„(3) Procesul-verbal întocmit de biroul electoral de circumscripție, respectiv de oficiul electoral de sector pentru fiecare colegiu uninominal trebuie să cuprindă următoarele date şi informații:

a) numărul total al alegătorilor prevăzuți în listele electorale din colegiul uninominal, cu respectarea formulei:

pct. a = pct. a_1 + pct. a_2

a_1) numărul total al alegătorilor potrivit copiilor de pe listele electorale permanente, cu respectarea formulei:

pct. a_1 ≥ pct. b_1;

a_2) numărul total al alegătorilor potrivit listelor electorale suplimentare, cu respectarea formulei:

pct. a_2 ≥ pct. b_2;

b) numărul total al alegătorilor care s-au prezentat la urne, înscrişi în listele electorale din colegiul uninominal, cu respectarea formulei:

pct. b = pct. b_1 + pct. b_2

b_1) numărul total al alegătorilor care s-au prezentat la urne, înscrişi în copiile de pe listele electorale permanente;

b_2) numărul total al alegătorilor care s-au prezentat la urne, înscrişi în listele electorale suplimentare;

c) numărul buletinelor de vot primite, cu respectarea formulei:

pct. c ≥ pct. d + pct. e + pct. f + pct. g;

d) numărul buletinelor de vot neîntrebuințate şi anulate;

e) numărul total al voturilor valabil exprimate, cu respectarea formulei:

pct. e ≤ [pct. b – (pct. f + pct. g)]; pct. e = suma voturilor valabil exprimate la pct. i;

f) numărul voturilor nule;

g) numărul voturilor albe;

h) numărul minim necesar (majoritatea) de voturi exprimate pentru primirea unui mandat, cu respectarea formulei:

[(pct. e : 2) + 1];

i) numărul total al voturilor valabil exprimate obținute de fiecare candidat.

.....

(5) Câte două exemplare ale celor două tipuri de procese-verbale încheiate pe circumscripție, împreună cu întâmpinările şi contestațiile, formând câte un dosar, sigilat şi semnat de membrii biroului electoral de circumscripție, se transmite la Biroul Electoral Central, cu pază militară, în cel mult 48 de ore, în vederea stabilirii pragului electoral.

(6) O copie de pe procesul-verbal rămas la sediul biroului electoral al circumscripției electorale poate fi pusă, la cerere, la dispoziția persoanelor interesate.“

66. La articolul 46, după alineatul (3) se introduce un nou alineat, alineatul (3[1]), cu următorul cuprins:

„(3[1]) Pentru stabilirea pragului

electoral, fiecare birou electoral de circumscripție va întocmi câte un proces-verbal ce va conține următoarele date şi informații:

a) numărul total al alegătorilor prevăzuți în listele electorale din circumscripția electorală, cu respectarea formulei:

pct. a = pct. a_1 + pct. a_2

a_1) numărul total al alegătorilor potrivit copiilor de pe listele electorale permanente, cu respectarea formulei:

pct. a_1 ≥ pct. b_1;

a_2) numărul total al alegătorilor potrivit listelor electorale suplimentare, cu respectarea formulei:

pct. a_2 ≥ pct. b_2;

b) numărul total al alegătorilor care s-au prezentat la urne,înscrişi în listele electorale din circumscripția electorală, cu respectarea formulei:

pct. b = pct. b_1 + pct. b_2

b_1) numărul total al alegătorilor care s-au prezentat la urne, înscrişi în copiile de pe listele electorale permanente;

b_2) numărul total al alegătorilor care s-au prezentat la urne, înscrişi în listele electorale suplimentare;

c) numărul buletinelor de vot primite, cu respectarea formulei:

pct. c ≥ pct. d + pct. e + pct. f + pct. g;

d) numărul buletinelor de vot neîntrebuințate şi anulate;

e) numărul total al voturilor valabil exprimate, cu respectarea formulei:

pct. e ≤ [pct. b – (pct. f + pct. g)]; pct. e = suma voturilor valabil exprimate la pct. h;

f) numărul voturilor nule;

g) numărul voturilor albe;

h) numărul voturilor valabil exprimate obținute de fiecare candidat;

i) modul de soluționare a contestațiilor şi întâmpinărilor primite.“

67. La articolul 47, alineatul (1) se abrogă.

68. La articolul 47, alineatele (2), (4) şi (5) se modifică şi vor avea următorul cuprins:

„(2) După primirea proceselor-verbale încheiate de birourile electorale ale circumscripțiilor electorale, potrivit art. 46, Biroul Electoral Central stabileşte partidele politice, alianțele politice, alianțele electorale şi organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale care îndeplinesc pragul electoral, separat pentru Camera Deputaților şi pentru Senat. *Pragul electoral* reprezintă numărul minim necesar de voturi valabil exprimate pentru reprezentarea parlamentară sau de colegii uninominale în care candidații partidelor politice, alianțelor politice, alianțelor electorale sau ai organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale au obținut cel mai mare număr de voturi valabil exprimate, calculat după cum urmează:

a) pentru Camera Deputaților, 5% din totalul voturilor valabil exprimate în toate circumscripțiile electorale, pentru toate partidele politice, alianțele politice, alianțele electorale şi organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale;

b) pentru Senat, 5% din totalul voturilor valabil exprimate în toate circumscripțiile electorale, pentru toate partidele politice, alianțele politice, alianțele electorale şi organizațiile

cetățenilor aparținând minorităților naționale;

c) pentru Camera Deputaților şi Senat, prin îndeplinirea cumulativă a condiției obținerii a 6 colegii uninominale pentru Camera Deputaților şi a 3 colegii uninominale pentru Senat, în care candidații partidelor politice, alianțelor politice sau electorale şi ai organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale se situează pe primul loc, în ordinea numărului de voturi valabil exprimate, chiar dacă acestea nu au îndeplinit condițiile prevăzute la lit. a) sau b);

d) în cazul alianțelor politice şi alianțelor electorale, la pragul de 5% prevăzut la lit. a) şi b) se adaugă, pentru al doilea membru al alianței, 3% din voturile valabil exprimate în toate circumscripțiile electorale şi, pentru fiecare membru al alianței, începând cu al treilea, câte un procent din voturile valabil exprimate în toate circumscripțiile electorale, fără a se putea depăşi 10% din aceste voturi.

.....

(4) Coeficientul electoral la nivel național se stabileşte prin împărțirea numărului total de voturi valabil exprimate pentru alegerea Camerei Deputaților din toate circumscripțiile electorale, obținute de partidele politice, organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale, alianțele politice, alianțele electorale, la numărul total de colegii uninominale constituite pentru alegerea Camerei Deputaților. Are dreptul la reprezentare organizația cetățenilor aparținând minorității naționale care aobținut cel puțin 10% din coeficientul electoral. Se declară ales acel reprezentant al organizației cetățenilor aparținând minorității naționale care a obținut cel mai mare număr de voturi.

(5) Rezultatul operațiunilor prevăzute la alin. (2)–(4), calculat ca parte întreagă nerotunjită, se transmite de către Biroul Electoral Central, pe bază de proces-verbal, fiecăruia dintre birourile electorale de circumscripție."

69. La articolul 48, alineatele (3), (6) şi (7) se modifică şi vor avea următorul cuprins:

„(3) Biroul electoral de circumscripție stabileşte, separat pentru Camera Deputaților şi pentru Senat, coeficientul electoral al circumscripției electorale, determinat ca partea întreagă nerotunjită rezultată prin împărțirea numărului de voturi valabil exprimate pentru toți competitorii electorali care întrunesc condiția prevăzută la art. 47 alin. (2), inclusiv voturile valabil exprimate pentru candidații independenți care au obținut majoritatea voturilor valabil exprimate în colegiul uninominal unde au candidat, la numărul de deputați, respectiv de senatori ce urmează să fie aleşi în acea circumscripție electorală.

.....

(6) Biroul Electoral Central însumează, pe întreaga țară, separat pentru Camera Deputaților şi pentru Senat, voturile neutilizate şi pe cele inferioare coeficientului electoral al circumscripției electorale din toate circumscripțiile electorale, pentru fiecare partid politic, alianță politică sau alianță electorală care întruneşte condiția prevăzută la art. 47 alin. (2);

numărul voturilor astfel obținute de fiecare partid politic, alianță politică şi alianță electorală se împarte la 1, 2, 3, 4 etc, făcându-se atâtea operații de împărțire câte mandate nu au putut fi repartizate la nivelul circumscripțiilor electorale; caturile rezultate din împărțire, calculate cu 8 zecimale, indiferent de competitorul electoral de la care provin, se clasifică în ordine descrescătoare, până la concurența numărului de mandate nerepartizate; cel mai mic dintre aceste caturi constituie coeficientul electoral pe țară pentru deputați şi, separat, pentru senatori; fiecărui competitor electoral care a întrunit condiția prevăzută la art. 47 alin. (2) i se repartizează atâtea mandate de deputați sau, după caz, de senatori, de câte ori coeficientul electoral pe țară se cuprinde în numărul total al voturilor valabil exprimate pentru partidul politic, alianța politică sau alianța electorală respectivă, rezultat din însumarea pe țară a voturilor neutilizate şi a celor inferioare coeficientului electoral al circumscripției electorale (partea întreagă nerotunjită).

(7) Desfăşurarea mandatelor repartizate pe circumscripții electorale se face de Biroul Electoral Central, după cum urmează:

a) pentru fiecare partid politic, alianță politică sau alianță electorală care întruneşte condiția prevăzută la art. 47 alin. (2), se împarte numărul voturilor neutilizate şi al celor inferioare coeficientului electoral al circumscripției electorale, din fiecare circumscripție electorală, la numărul total al acestor voturi valabil exprimate pentru acel partid politic, acea alianță politică sau alianță electorală, rămase neutilizate la nivel național. Rezultatul astfel obținut pentru fiecare circumscripție electorală se înmulțeşte cu numărul de mandate cuvenite partidului politic, alianței politice sau alianței electorale. Datele obținute, calculate cu 8 zecimale, se ordonează descrescător la nivelul țării şi separat descrescător în cadrul fiecărei circumscripții electorale. La două valori egale departajarea se face şi în funcție de numărul total de voturi valabil exprimate şi numărul total al voturilor neutilizate sau inferioare coeficientului electoral la nivel de circumscripție electorală. Pentru fiecare circumscripție electorală se iau în calcul primele partide politice, alianțe politice sau alianțe electorale, în limita mandatelor ce au rămas de repartizat în circumscripția electorală respectivă. Ultimul număr din această operațiune reprezintă repartitorul acelei circumscripții electorale. În continuare, se procedează la repartizarea mandatelor pe circumscripții electorale în ordinea partidelor politice, alianțelor politice, alianțelor electorale, precum şi a circumscripțiilor electorale din lista ordonată pe țară, astfel: primul număr din lista ordonată pe țară se împarte la repartitorul circumscripției electorale de la care provine, rezultând numărul de mandate ce îi revin în circumscripția electorală respectivă. În continuare, se procedează identic cu numerele următoare din lista ordonată pe țară. În situația în care s-a epuizat numărul de mandate cuvenite unui partid politic, unei alianțe politice

sau unei alianțe electorale ori dintr-o circumscripție electorală, operațiunea se continuă fără acestea. Dacă numărul din lista ordonată pe țară este mai mic decât repartitorul de circumscripție electorală, se acordă un mandat;

b) în cazul în care nu este posibilă acordarea mandatelor în ordinea ce rezultă din aplicarea prevederilor lit. a), Biroul Electoral Central are în vedere circumscripția electorală în care partidul politic, alianța politică sau alianța electorală are cel mai mare număr de candidați, iar dacă şi astfel au rămas mandate nerepartizate pe circumscripții electorale, circumscripția electorală în care partidul politic, alianța politică sau alianța electorală respectivă are cele mai multe voturi neutilizate ori cele mai multe voturi inferioare coeficientului electoral de circumscripție;

c) dacă după aplicarea prevederilor lit. a) şi b) au mai rămas mandate nedesfăşurate pe circumscripții electorale, Biroul Electoral Central le stabileşte pe baza acordului partidelor politice, alianțelor politice sau alianțelor electorale cărora li se cuvin aceste mandate, potrivit alin. (4), iar în lipsa unui acord, prin tragere la sorți, în termen de 24 de ore de la încheierea operațiunilor anterioare."

70. La articolul 48, după alineatul (12) se introduce un nou alineat, alineatul (12[1]), cu următorul cuprins:

„(12[1]) Departajarea între 2 sau mai mulți candidați care au obținut rezultate identice în urma operațiunilor efectuate conform alin. (12) se face pe baza voturilor valabil exprimate sau, în caz de egalitate, în funcție de pozițiile înregistrate la nivelul secțiilor de votare."

71. La articolul 48, alineatul (16) se modifică şi va avea următorul cuprins:

„(16) În caz de încetare a mandatului unui deputat sau senator, pentru ocuparea locului vacant se organizează alegeri parțiale la nivelul colegiului uninominal în care a fost ales respectivul deputat sau senator, doar dacă nu ar urma să aibă loc cu mai puțin de 6 luni înainte de termenul stabilit pentru alegerile parlamentare. Alegerile se organizează cu aplicarea corespunzătoare a prevederilor prezentului titlu, în cel mult 3 luni de la publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea I, a hotărârii Camerei Deputaților sau a Senatului, după caz, prin care se constată încetarea mandatului unui deputat sau senator."

72. La articolul 49, alineatul (2) se modifică şi va avea următorul cuprins:

„(2) După obținerea rezultatelor votării de la toate birourile electorale ale secțiilor de votare, biroul electoral de circumscripție aduce la cunoştință publică rezultatele alegerilor."

73. La articolul 49, după alineatul (2) se introduc două noi alineate, alineatele (2[1]) şi (2[2]), cu următorul cuprins:

„(2[1]) În termen de 48 de ore de la primirea rezultatelor finale de la toate birourile electorale de circumscripție, Biroul Electoral Central încheie câte un proces-verbal separat pentru Camera

Deputaților şi, respectiv, pentru Senat, cuprinzând, pe întreaga țară:

1. numărul alegătorilor înscrişi în listele electorale;

2. numărul alegătorilor care s-au prezentat la urne – total;

3. gradul de participare la vot – %; pct. 3 = (pct. 2 : pct. 1)x 100

4. numărul voturilor valabil exprimate – total;

5. numărul voturilor nule – total;

6. numărul voturilor albe – total;

7. numărul mandatelor atribuite – total;

8. gruparea mandatelor şi a voturilor valabil exprimate atribuite pe partide politice, organizații ale cetățenilor aparținând minorităților naționale, alianțe politice, alianțe electorale, inclusiv candidați independenți;

9. repartizarea pe țară a mandatelor cu desfăşurarea acestora pe circumscripții electorale şi colegii electorale;

10. organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale care, deşi au participat la alegeri, nu au obținut niciun mandat de deputat sau senator, cărora li se cuvine câte un mandat de deputat potrivit art. 9; numele şi prenumele candidatului care a întrunit cel mai mare număr de voturi.

(2^2) Procesul-verbal se semnează de către preşedinte, de locțiitorul acestuia şi de ceilalți membri ai Biroului Electoral Central în prezența cărora s-a întocmit şi se înaintează Camerei Deputaților şi Senatului în vederea validării mandatelor, împreună cu dosarele întocmite de birourile electorale de circumscripție. Lipsa semnăturii unor membri ai biroului nu are influență asupra valabilității procesului-verbal şi a alegerilor. Preşedintele menționează motivele care au împiedicat semnarea.“

74. La articolul 50, după litera a) se introduc patru noi litere, literele a^1), a^2), a^3) şi a^4), cu următorul cuprins:

„a^1) păstrarea registrelor cu listele electorale permanente în condiții necorespunzătoare;

a^2) neefectuarea la termen a comunicărilor prevăzute de lege şi neoperarea acestora în listele electorale permanente;

a^3) efectuarea de operațiuni în listele electorale permanente de către persoane neautorizate;

a^4) necomunicarea către judecătorii a modificărilor operate în exemplarul listei electorale permanente existente la primărie;“.

75. La articolul 50, literele g) şi h) se modifică şi vor avea următorul cuprins:

„g) nerespectarea dispozițiilor art. 39;

h) acceptarea de către un cetățean a candidaturii în mai multe colegii uninominale sau atât pentru Camera Deputaților, cât şi pentru Senat, cu excepția candidaturilor propuse de organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale;“.

76. La articolul 50, după litera h) se introduc patru noi litere, literele h^1), h^2), h^3) şi h^4), cu următorul cuprins:

„h^1) nerespectarea deciziilor şi hotărârilor birourilor şi oficiilor electorale;

h^2) nerespectarea dispozițiilor art. 18;

h^3) nerespectarea dispozițiilor art. 37 alin. (3) si ale art. 38 alin. (1), (3) şi (4);

h^4) nerespectarea dispozițiilor art. 38^1;".

77. La articolul 50, după litera m) se introduc două noi litere, literele m^1) şi m^2), cu următorul cuprins:

„m^1) neaplicarea pe cartea de alegător sau, după caz, pe actul de identitate a ştampilei cu mențiunea «VOTAT» sau a timbrului autocolant, precum şi reținerea cărții de alegător, fără motive întemeiate, de către membrii biroului electoral al secției de votare;

m^2) reținerea unei cărți de alegător de către o persoană neautorizată, precum şi încredințarea de către titular a cărții de alegător unei alte persoane în scopul de a vota;".

78. La articolul 50, după litera q) se introduce o nouă literă, litera r), cu următorul cuprins:

„r) refuzul preşedintelui biroului electoral sau al locțiitorului acestuia de a elibera o copie certificată de pe procesul-verbal persoanelor îndreptățite potrivit prevederilor prezentei legi."

79. La articolul 51, alineatul (1) se modifică şi va avea următorul cuprins:

„Art. 51. – (1) Contravențiile prevăzute la art. 50 lit. a^1), a^2), a^3), a^4), c), f), g), h), h^1), h^2), h^3), k), o), q) şi r) se sancționează cu amendă de la 1.000 la 2.500 lei, cele de la lit. b), l) şi p), cu amendă de la 1.500 la 4.500 lei, cele de la lit. a), d), e), h^4), i), j), m), m^1), m^2) şi n), cu amendă de la 4.500 lei la 10.000 lei."

80. La articolul 51 alineatul (2), literele a), d) şi e) se modifică şi vor avea următorul cuprins:

„a) polițişti, pentru faptele prevăzute la art. 50 lit. e), f), g), i), j), l), m), m^2) şi o);

.....

d) preşedintele biroului electoral, în cazul săvârşirii contravențiilor de către membrii acestuia, ori preşedintele biroului electoral ierarhic superior, în cazul săvârşirii contravențiilor de către preşedinții birourilor electorale ierarhic inferioare sau de către locțiitorii acestora, pentru faptele prevăzute la art. 50 lit. i), k), o), m^1), p), q) şi r);

e) împuterniciții preşedintelui Autorității Electorale Permanente, pentru faptele prevăzute la art. 50 lit. a), a^1), a^2), a^3), a^4), b), d) şi h^2);".

81. La articolul 51 alineatul (2), după litera e) se introduc două noi litere, literele f) şi g), cu următorul cuprins:

„f) împuterniciții preşedintelui Autorității Electorale Permanente, în cazul în care fapta prevăzută la art. 50 lit. h^1) este săvârşită de autorități ale administrației publice centrale sau locale şi în cazul în care fapta prevăzută la art. 50 lit. h^4) este comisă de altcineva decât de radiodifuzori; preşedintele biroului electoral, în cazul în care fapta prevăzută la art. 50 lit. h^1) este săvârşită de către membrii biroului electoral, ori preşedintele biroului electoral ierarhic superior, în cazul săvârşirii faptei prevăzute la art. 50 lit. h^1) de către preşedinții birourilor

electorale ierarhic inferioare; polițiști, în cazul în care fapta prevăzută la art. 50 lit. h^1) este săvârșită de alte persoane fizice sau juridice decât cele prevăzute mai sus;

g) Consiliul Național al Audiovizualului, care se autosesizează sau poate fi sesizat de către cei interesați pentru fapta prevăzută la art. 50 lit. h^3) sau fapta prevăzută la art. 50 lit. h^4), în cazul în care aceasta este comisă de radiodifuzori."

82. Articolul 66 se abrogă.

83. La articolul 67, alineatul (2) se modifică şi va avea următorul cuprins:

„(2) Sediul şi dotarea Biroului Electoral Central şi ale birourilor electorale ale circumscripției electorale pentru românii cu domiciliul sau reşedința în afara țării se asigură de Guvern, ale birourilor electorale de circumscripție, de către prefecți şi de președinții consiliilor județene, respectiv de primarul general al municipiului Bucureşti, iar ale oficiilor electorale, precum şi ale birourilor electorale ale secțiilor de votare, de către primar, împreună cu prefecții."

84. Articolul 68 se modifică şi va avea următorul cuprins:

„Art. 68. – (1) Guvernul asigură, pentru sprijinirea activității birourilor electorale, statisticienii necesari, Ministerul Internelor şi Reformei Administrative, împreună cu Autoritatea Electorală Permanentă personalul tehnic auxiliar necesar, iar Ministerul Afacerilor Externe, împreună cu Autoritatea Electorală Permanentă, asigură personalul auxiliar la biroul electoral al circumscripției pentru românii cu domiciliul sau reşedința în afara țării.

(2) Pe perioada cât funcționează birourile şi oficiile electorale, membrii acestora, statisticienii şi personalul tehnic auxiliar se consideră detaşați şi primesc o indemnizație stabilită prin hotărâre a Guvernului. Preşedinții birourilor electorale, locțiitorii acestora şi membrii primesc indemnizația de la data încheierii proceselor-verbale de învestire.

(3) Pentru indemnizațiile prevăzute la alin. (2) se reține, se datorează şi se virează numai impozitul pe venit, potrivit legii."

85. Articolul 69 se modifică şi va avea următorul cuprins:

„Art. 69. – (1) în termen de 7 zile de la stabilirea datei

alegerilor, Guvernul stabileşte, la propunerea Autorității Electorale Permanente şi a Ministerului Internelor şi Reformei Administrative, calendarul acțiunilor din cuprinsul perioadei electorale, măsurile necesare pentru buna organizare a alegerilor, modelul copiei de pe listele electorale permanente, modelul listei electorale suplimentare, al extrasului de pe copia listei electorale permanente sau de pe lista electorală suplimentară, al listei susținătorilor, al listei membrilor organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale, al ştampilei birourilor electorale şi al ştampilei cu mențiunea «VOTAT», al listei candidaților, al declarației de acceptare a candidaturii, al declarației de renunțare la candidatură, precum şi al certificatului doveditor al alegerii deputaților şi senatorilor. În acelaşi

termen, Guvernul aprobă, prin hotărâre, la propunerea Autorității Electorale Permanente, a Ministerului Internelor şi Reformei Administrative şi a Ministerului Economiei şi Finanțelor, bugetul necesar organizării alegerilor şi cheltuielile necesare pentru pregătirea, organizarea şi desfăşurarea acestora. De asemenea, Guvernul stabileşte, cu cel puțin 20 de zile înainte de data alegerilor, la propunerea Institutului Național de Statistică, modelul proceselor-verbale pentru consemnarea rezultatului votării.

(2) în termen de 60 de zile de la stabilirea datei alegerilor, Guvernul aprobă, prin hotărâre, durata şi condițiile de păstrare a buletinelor de vot întrebuințate, a celor contestate, precum şi a celor neîntrebuințate, a ştampilelor şi a celorlalte materiale utilizate în procesul electoral.

(3) în termen de 30 de zile de la stabilirea datei alegerilor, Autoritatea Electorală Permanentă elaborează un set de condiții minimale pe care trebuie să le îndeplinească locațiile în care vor fi organizate secțiile de votare, precum şi privind dotarea minimală a acestora."

86. La articolul 70, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alineatul (3), care va avea următorul cuprins:

„(3) Hotărârile definitive şi irevocabile ale instanțelor judecătoreşti pronunțate ca urmare a întâmpinărilor, a contestațiilor sau a oricăror altor cereri privind procesul electoral se comunică, de îndată, birourilor electorale interesate."

87. La articolul 71, alineatul (2) se modifică şi vor avea următorul cuprins:

„(2) Pe întreaga perioadă a alegerilor, birourile electorale funcționează conform programului de lucru stabilit de Biroul Electoral Central, prin decizie. Instanțele judecătoreşti trebuie să asigure permanența activității în vederea exercitării de către cetățeni a drepturilor electorale. În ziua alegerilor, instanțele de judecată asigură permanența activității."

88. După articolul 71 se introduce un nou articol, articolul 71^1, cu următorul cuprins:

„Art. 71^1. – (1) Persoanele condamnate prin hotărâre judecătorească definitivă la pierderea drepturilor electorale nu participă la vot şi nu sunt avute în vedere la stabilirea numărului total al alegătorilor.

(2) Pentru persoanele deținute în baza unui mandat de arestare preventivă sau pentru persoanele care sunt în executarea unei condamnări, dar nu şi-au pierdut drepturile electorale se aplică în mod corespunzător dispozițiile art. 42 alin. (22^1) privind urna specială, cu condiția ca persoana privată de libertate să domicilieze în unitatea administrativ-teritorială pe raza căreia se află locul de detenție. Solicitarea de trimitere a urnei speciale se scrie personal de către solicitant şi se depune prin intermediul aparținătorilor acestuia la secția de votare unde persoana lipsită de libertate este arondată conform domiciliului."

89. La articolul 72, după alineatul (1) se introduce un nou alineat, alineatul (2), cu următorul cuprins:

„(2) La alegerile parlamentare din anul 2008 dreptul de vot se exercită pe baza actului de identitate, astfel cum acesta este definit la art. 2 pct. 32, pe care se aplică ştampila cu mențiunea «VOTAT» şi data scrutinului sau, după caz, un timbru autocolant cu mențiunea «VOTAT» şi data scrutinului. Modelul timbrului autocolant, condițiile de tipărire, gestionare şi de utilizare a acestuia la alegerile parlamentare din anul 2008 se stabilesc de către Guvern, prin hotărâre, în termen de 7 zile de la stabilirea datei alegerilor."

90. La articolul 73, alineatul (6) se modifică şi va avea următorul cuprins:

„(6) Prevederile art. 26 se aplică în mod corespunzător. Prevederile art. 26 alin. (1), (4) şi (5) se aplică începând cu alegerile din anul 2012."

91. La articolul 73, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alineatul (2^1), cu următorul cuprins:

„(2^1) Listele electorale permanente trebuie să cuprindă, în ordinea numărului imobilelor în care locuiesc alegătorii, numele şi prenumele, codul numeric personal, domiciliul, seria şi numărul actului de identitate, numărul colegiului uninominal pentru alegerea Camerei Deputaților, numărul colegiului uninominal pentru alegerea Senatului, precum şi numărul circumscripției electorale."

92. La articolul 73, după alineatul (4) se introduce un nou alineat, alineatul (4^1), cu următorul cuprins:

„(4^1) Copiile întocmite potrivit alin. (4) cuprind: numele şi prenumele alegătorului, codul numeric personal, domiciliul, seria şi numărul actului de identitate, numărul circumscripției electorale, numărul colegiului uninominal pentru alegerea Camerei Deputaților, numărul colegiului uninominal pentru alegerea Senatului, numărul secției de votare, precum şi o rubrică destinată semnăturii alegătorului."

Art. II. – Legea nr. 35/2008 pentru alegerea Camerei Deputaților şi a Senatului şi pentru modificarea şi completarea Legii nr. 67/2004 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, a Legii administrației publice locale nr. 215/2001 şi a Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleşilor locali, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 196 din 13 martie 2008, cu modificările ulterioare, precum şi cu modificările şi completările aduse prin prezenta ordonanță de urgență, se va republica, după aprobarea acesteia prin lege, dându-se textelor o nouă numerotare.

Art. III. – În termen de 30 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență, Guvernul stabileşte prin hotărâre modalitatea de aplicare a dispozițiilor legale privind listele electorale permanente.

PRIM-MINISTRU
CĂLIN POPESCU-TĂRICEANU

Contrasemnează:

Ministrul internelor şi reformei administrative,
Cristian David

Ministrul afacerilor externe,
Lazăr Comănescu

Secretarul general al Guvernului,
Gabriel Berea

Ministrul economiei şi finanţelor,
Varujan Vosganian

p. Preşedintele Autorităţii Electorale Permanente,
Marian Muhuleț

Bucureşti, 27 august 2008.
Nr. 97.

MONITORUL OFICIAL AL ROMÂNIEI, PARTEA I, NR 630/29.VIII.2008

GUVERNUL ROMÂNIEI

ORDONANȚĂ DE URGENTĂ
pentru modificarea şi completarea Legii nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice şi a campaniilor electorale

Având în vedere introducerea scrutinului uninominal la alegerile pentru Camera Deputaţilor şi Senat,

luând în considerare necesitatea eliminării tuturor disfuncţionalităţilor care pot apărea la alegerile pentru Camera Deputaţilor şi Senat, toate acestea vizând interesul public şi constituind o situaţie extraordinară, a cărei reglementare nu poate fi amânată,

în temeiul art. 115 alin. (4) din Constituţia României, republicată,

Guvernul României adoptă prezenta ordonanţă de urgenţă.

Art. I. – Legea nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice şi a campaniilor electorale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 632 din 21 iulie 2006, cu modificările şi completările ulterioare, se modifică şi se completează după cum urmează:

1. La articolul 5, după alineatul (3) se introduce un nou alineat, alineatul (3^1), cu următorul cuprins:

„(3^1) În anul fiscal în care au loc mai multe scrutine, donațiile primite de la o persoană fizică pot fi de până la 400 de salarii de bază minime brute pe țară, la valoarea de la data de 1 ianuarie a anului respectiv, pentru fiecare campanie electorală sau campanie pentru referendum, cu respectarea dispozițiilor alin. (2).“

2. La articolul 5, după alineatul (4) se introduce un nou alineat, alineatul (4^1), cu următorul cuprins:

„(4^1) În anul fiscal în care au loc mai multe scrutine, donațiile primite de la o persoană juridică într-un an pot fi de până la 1.000 de salarii de bază minime brute pe țară, la valoarea de la data de 1 ianuarie a anului respectiv, pentru fiecare campanie electorală sau campanie pentru referendum, cu respectarea dispozițiilor alin. (2).“

3. La articolul 9 alineatul (2), litera a) se modifică şi va avea următorul cuprins:

„a) pentru persoanele fizice: numele şi prenumele donatorului, codul numeric personal, cetățenia, valoarea, felul donației şi data la care a fost efectuată;“.

4. La articolul 19, după alineatul (4) se introduce un nou alineat, alineatul (4^1), cu următorul cuprins:

„(4^1) Pe durata suspendării temporare a subvenției, aceasta este păstrată de către Autoritatea Electo-

rală Permanentă în sume de mandat până la pronunțarea definitivă a instanței, acestea nefăcând obiectul rambursării, la sfârşitul anului, la bugetul de stat."

5. La articolul 21, alineatul (5) se modifică şi va avea următorul cuprins:

„(5) În termen de 30 de zile, Tribunalul Bucureşti va comunica Ministerului Internelor şi Reformei Administrative şi Autorității Electorale Permanente încetarea activității partidului politic."

6. La articolul 23, alineatul (2) se modifică şi va avea următorul cuprins:

„(2) Donațiile şi legatele primite după deschiderea campaniilor electorale pot fi folosite pentru campania electorală numai după declararea lor la Autoritatea Electorală Permanentă."

7. La articolul 26, după alineatul (1) se introduce un nou alineat, alineatul (1^1), cu următorul cuprins:

„(1^1) în cazul alegerilor pentru Camera Deputaților şi Senat, donațiile şi legatele destinate unui candidat sau partid, primite după anunțarea oficială a datei alegerilor, pot fi făcute doar prin intermediul unui mandatar financiar personal sau al mandatarului financiar al partidului. Acesta poate fi numit de conducerea partidelor politice, alianțelor politice, alianțelor electorale, organizațiilor cetățenilor români aparținând minorităților naționale, pentru candidații acestora, sau poate fi ales personal de către fiecare candidat."

8. La articolul 26 alineatul (2), litera b) se modifică şi va avea următorul cuprins:

„b) pentru fiecare colegiu electoral, în cazul alegerilor pentru Camera Deputaților şi, respectiv, pentru Senat;".

9. La articolul 26 alineatul (3), litera b) se modifică şi va avea următorul cuprins:

„b) verifică legalitatea operațiunilor financiare efectuate în campania electorală, respectarea prevederilor privind donațiile înregistrate în perioada dintre aducerea la cunoştință a datei alegerilor şi finalizarea campaniei electorale;".

10. La articolul 26, după alineatul (6) se introduc trei noi alineate, alineatele (6^1), (6^2) şi (6^3), cu următorul cuprins:

„(6^1) Mandatarul financiar coordonator reprezintă partidul în relația cu Autoritatea Electorală Permanentă.

(6^2) în campaniile electorale pentru alegerea Camerei Deputaților şi a Senatului, operațiunile financiare ale fiecărui candidat sunt ținute în evidență de către un mandatar financiar personal, care poate fi acelaşi pentru mai mulți candidați. Mandatarii financiari ai candidaților trimit rapoartele prevăzute de lege către Autoritatea Electorală Permanentă, prin intermediul mandatarului financiar coordonator.

(6^3) Autoritatea Electorală Permanentă poate solicita, în cazul în care este necesar, documente suplimentare sau explicații mandatarilor financiari ai candidaților."

11. La articolul 26, alineatul (8) se modifică şi va avea următorul cuprins:

„(8) Calitatea de mandatar financiar se dobândeşte numai după

înregistrarea sa oficială la Autoritatea Electorală Permanentă. Înregistrarea mandatarului financiar se realizează în intervalul dintre momentul aducerii la cunoştinţă publică a datei alegerilor şi începerea campaniei electorale, făcându-se publică în presă sau pe pagina de internet a partidului."

12. La articolul 26, după alineatul (8) se introduce un nou alineat, alineatul (9), cu următorul cuprins:

„(9) Candidaţii nu pot fi mandatari financiari."

13. La articolul 30, după alineatul (1) se introduce un nou alineat, alineatul (1^1), cu următorul cuprins:

„(1^1) La nivel central, suplimentar faţă de limitele maxime admise pentru fiecare candidat, partidul poate cheltui o sumă de maximum 50 de salarii de bază minime brute pe ţară pentru fiecare candidat."

14. La articolul 30 alineatul (2), litera a) se modifică şi va avea următorul cuprins:

„a) 350 de salarii de bază minime brute pe ţară, pentru fiecare candidat la funcţia de deputat;".

15. La articolul 30 alineatul (2), după litera a) se introduce o nouă literă, litera a^1), cu următorul cuprins:

„a^1) 500 de salarii de bază minime brute pe ţară, pentru fiecare candidat la funcţia de senator;".

16. La articolul 31, după alineatul (1) se introduc două noi alineate, alineatele (1^1) şi (1^2), cu următorul cuprins:

„(1^1) în cazul campaniei electorale pentru alegerea Camerei Deputaţilor şi, respectiv, pentru alegerea Senatului, la nivelul circumscripţiilor electorale judeţene, fiecare partid va deschide, după caz, câte un cont al partidului ori câte un cont sau subcont pentru fiecare candidat la funcţia de deputat sau senator.

(1^2) Activităţile de propagandă electorală ale fiecărui candidat, precum şi donaţiile şi legatele primite de fiecare candidat în numele partidului se desfăşoară doar prin intermediul conturilor sau subconturilor prevăzute la alin. (1^1)."

17. La articolul 31, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alineatul (3), cu următorul cuprins:

„(3) Dispoziţiile prezentei legi nu se aplică depozitelor constituite în vederea depunerii candidaturilor pentru funcţia de deputat sau senator, prevăzute de art. 29 alin. (5)–(7) din Legea nr. 35/2008 pentru alegerea Camerei Deputaţilor şi a Senatului şi pentru modificarea şi completarea Legii nr. 67/2004 pentru alegerea autorităţilor administraţiei publice locale, a Legii administraţiei publice locale nr. 215/2001 şi a Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleşilor locali, cu modificările şi completările ulterioare."

18. La articolul 32, alineatul (1) se modifică şi va avea următorul cuprins:

„Art. 32. – (1) Până la validarea mandatelor, conducerea partidului, a organizaţiei judeţene, candidaţii la funcţia de deputat ori senator sau, după caz, candidatul independent vor depune la Autoritatea Electorală Permanentă o declaraţie privind respectarea plafoanelor prevăzute la

art. 30 alin. (2).“

19. La articolul 36, alineatul (3) se modifică şi va avea următorul cuprins:

„(3) Fapta persoanei prevăzute la alin. (2) de a face afirmaţii false cu reacredinţă cu privire la nerespectarea prevederilor legale referitoare la finanţarea partidelor politice constituie infracţiune şi se pedepseşte cu închisoare de la un an la 3 ani.“

20. La articolul 38, alineatul (1^1) se modifică şi va avea următorul cuprins:

„(1^1) După expirarea termenului prevăzut la alin. (1), Autoritatea Electorală Permanentă asigură aducerea la cunoştinţă publică a listei partidelor politice, alianţelor politice, alianţelor electorale, organizaţiilor cetăţenilor români aparţinând minorităţilor naţionale şi a candidaţilor independenţi care au depus rapoartele detaliate ale veniturilor şi cheltuielilor electorale, pe măsură ce acestea sunt depuse, prin publicări succesive în Monitorul Oficial al României, Partea I.“

21. La articolul 41, alineatul (1) se modifică şi va avea următorul cuprins:

„Art. 41. – (1) Constituie contravenţii şi se sancţionează cu amendă de la 5.000 lei la 25.000 lei încălcarea dispoziţiilor prevăzute la: art. 3 alin. (2) şi (3), art. 4 alin. (3) şi (4), art. 5, 6, 7, 8, 9, art. 10 alin. (2) şi (3), art. 11 alin. (1) şi (3), art. 12 alin. (1) şi (3), art. 13 alin. (1) şi (2), art. 20 alin. (2), art. 23, art. 24 alin. (1), art. 25 alin. (1) şi (2), art. 26 alin. (1), (2), (3), (7) şi (9), art. 29 alin. (2)–(4) şi (6), art. 30 alin. (2) şi (3), art. 31, 38 şi art. 39 alin. (2).“

Art. II. – Legea nr. 334/2006 privind finanţarea activităţii partidelor politice şi a campaniilor electorale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 632 din 21 iulie 2006, cu modificările şi completările ulterioare, precum şi cu modificările şi completările aduse prin prezenta ordonanţă de urgenţă, se va republica, după aprobarea prin lege a prezentei ordonanţe de urgenţă, dându-se textelor o nouă numerotare.

PRIM-MINISTRU
CĂLIN POPESCU-TĂRICEANU

Contrasemnează:

p. Preşedintele Autorităţii Electorale Permanente,
Marian Muhuleţ

Ministrul economiei şi finanţelor,
Varujan Vosganian

Bucureşti, 27 august 2008.
Nr. 98.

MONITORUL OFICIAL AL ROMÂNIEI, PARTEA I, NR. 631/1.IX.2008

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

privind aprobarea Programului calendaristic pentru realizarea acțiunilor din cuprinsul perioadei electorale, la alegerile pentru Camera Deputaților şi Senat din anul 2008

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, şi al art. 69 alin. (1) din Legea nr. 35/2008 pentru alegerea Camerei Deputaților şi a Senatului şi pentru modificarea şi completarea Legii nr. 67/2004 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, a Legii administrației publice locale nr. 215/2001 şi a Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleşilor locali, cu modificările şi completările ulterioare,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. – Se aprobă Programul calendaristic pentru realizarea acțiunilor din cuprinsul perioadei electorale, la alegerile pentru Camera Deputaților şi Senat din anul 2008, prevăzut în anexa care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

PRIM-MINISTRU
CĂLIN POPESCU-TĂRICEANU
Contrasemnează:
Ministrul internelor şi reformei administrative,
Cristian David
p. Preşedintele Autorității Electorale Permanente,
Marian Muhuleț
Bucureşti, 27 august 2008. Nr. 985.

ANEXĂ

PROGRAMUL CALENDARISTIC

pentru realizarea acțiunilor din cuprinsul perioadei electorale, la alegerile pentru Camera Deputaților şi Senat din anul 2008

Nr. crt.	Termenul de realizare a acțiunii, potrivit prevederilor Legii nr. 35/2008, cu modificările şi completările ulterioare	Descrierea acțiunii	Autoritatea sau persoana care realizează acțiunea	Modalitatea de realizare a acțiunii
0	1	2	3	4
1.	Cu cel puțin 90 de zile înainte de ziua votării, **1 septembrie 2008** Art. 7 alin. (1)	Aducerea la cunoştință publică a datei alegerilor	Guvernul	Prin publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea **I, a** hotărârii Guvernului privind data alegerilor

0	1	2	3	4
2.	Cu o zi înainte de tragerea la sorți, **2 septembrie 2008** Art. 14 alin. (2)	Anunțarea datei, orei și locului desfășurării ședinței pentru tragerea la sorți a judecătorilor în Biroul Electoral Central	Președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție	Comunicare scrisă către partidele politice parlamentare. Prin presa scrisă și audiovizuală
3.	În cea de a treia zi de la stabilirea datei alegerilor, **3 septembrie 2008** Art. 14 alin. (2)	Desemnarea judecătorilor în Biroul Electoral Central	Președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție	În ședință publică, prin tragere la sorți dintre judecătorii în exercițiu ai Înaltei Curți de Casație și Justiție
4.	În termen de 48 de ore de la data stabilirii zilei votării, cel mai târziu la data de **3 septembrie 2008** Art. 38 alin. (2)	Formularea de solicitări către conducerea serviciilor publice de radio și televiziune în vederea acordării timpilor de antenă	Partidele politice, alianțele politice, alianțele electorale, organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale care participă la alegeri și candidații independenți	În scris
5.	În termen de 24 de ore de la învestire, **4 septembrie 2008** Art. 14 alin. (3)	Alegerea președintelui Biroului Electoral Central și a locțiitorului acestuia	Judecătorii Biroului Electoral Central	Prin vot secret
6.	În termen de 24 de ore de la alegerea președintelui Biroului Electoral Central, **5 septembrie 2008** Art. 14 alin. (3)	Completarea Biroului Electoral Central cu președintele și vicepreședinții Autorității Electorale Permanente, cu câte un reprezentant al partidelor politice parlamentare și organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale cu grup parlamentar propriu în ambele Camere ale Parlamentului, precum și cu reprezentantul desemnat de grupul parlamentar al minorităților naționale din Camera Deputaților		Proces-verbal

0	1	2	3	4
7.	În termen de 48 de ore de la expirarea termenului de constituire a Biroului Electoral Central, cel mai târziu la data de **7 septembrie 2008** Art. 21 alin. (1)	Formularea de contestaţii asupra modului de formare şi componenţei Biroului Electoral Central	Partidele politice, alianţele politice, alianţele electorale, organizaţiile cetăţenilor aparţinând minorităţilor naţionale, precum şi candidaţii independenţi	În scris
8.	În termen de două zile de la constituirea Biroului Electoral Central, cel mai târziu la data de **7 septembrie 2008** Art. 14 alin. (9)	Adoptarea regulamentului de organizare şi funcţionare, obligatoriu pentru toate birourile electorale	Biroul Electoral Central	Prin hotărâre care se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I
9.	În termen de 7 zile de la stabilirea datei alegerilor, cel mai târziu la data de **7 septembrie 2008** Art. 34 alin. (1), art. 69 alin. (1) şi art. 72 alin. (2)	Stabilirea măsurilor necesare pentru buna organizare a alegerilor, a modelului copiei de pe listele electorale permanente, a modelului listei electorale suplimentare, al extrasului de pe copia listei electorale permanente sau de pe lista electorală suplimentară, al listei susţinătorilor, al listei membrilor organizaţiilor cetăţenilor aparţinând minorităţilor naţionale, al ştampilei birourilor electorale şi al ştampilei cu menţiunea „Votat”, al listei candidaţilor, al declaraţiei de acceptare a candidaturii, al declaraţiei de renunţare la candidatură, al certificatului doveditor al alegerii deputaţilor şi senatorilor, al timbrului autocolant şi al buletinului de vot. Aprobarea bugetului necesar organizării alegerilor şi a cheltuielilor necesare pentru pregătirea, organizarea şi desfăşurarea acestora	Guvernul	Prin hotărâri care se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I

0	1	2	3	4
10.	În termen de 48 de ore de la înființarea Biroului Electoral Central, cel mai târziu la data de **7 septembrie 2008** Art. 9[1] alin. (2)	Depunerea la Biroul Electoral Central a protocolului de constituire a alianței electorale	Partidele politice sau alianțele politice asociate la nivel național	În scris
11.	În termen de 24 de ore de la depunerea protocolului de constituire a alianței electorale, cel mai târziu la data de **8 septembrie 2008** Art. 9[1] alin. (3)	Admiterea sau respingerea protocolului de constituire a alianței electorale	Biroul Electoral Central	Prin decizie, pronunțată în ședință publică
12.	În termen de 24 de ore de la pronunțarea deciziei de admitere sau de respingere a protocolului, cel mai târziu la data de **9 septembrie 2008** Art. 9[1] alin. (4) și (5)	Contestarea la înalta Curte de Casație și Justiție a deciziei Biroului Electoral Central de admitere sau, după caz, de respingere a protocolului de constituire a alianței electorale	Orice persoană fizică sau juridică interesată sau, după caz, semnatarii protocolului	În scris
13.	În termen de cel mult două zile de la înregistrare, cel mai târziu la data de **9 septembrie 2008** Art. 21 alin. (2)	Soluționarea contestațiilor asupra modului de formare și componenței Biroului Electoral Central	Înalta Curte de Casație și Justiție	Prin hotărâre definitivă
14.	În termen de 24 de ore de la înregistrarea contestației, cel mai târziu la data de **10 septembrie 2008** Art. 9[1] alin. (6)	Pronunțarea asupra contestațiilor împotriva deciziei Biroului Electoral Central de admitere sau, după caz, de respingere a protocolului de constituire a alianței electorale	Înalta Curte de Casație și Justiție	Prin hotărâre definitivă și irevocabilă
15.	Cu cel puțin 48 de ore înainte de tragerea la sorți, cel mai târziu la data de **19 septembrie 2008** Art. 16 alin. (2)	Aducerea la cunoștință publică a datei ședinței în care se va efectua tragerea la sorți a judecătorilor în biroul electoral de circumscripție	Președintele tribunalului	Prin publicare în presă
16.	În termen de 21 de zile de la începerea perioadei electorale, cel mai târziu la data de **21 septembrie 2008** Art. 16 alin. (2)	Desemnarea judecătorilor în biroul electoral de circumscripție	Președintele tribunalului	În ședință publică, prin tragere la sorți dintre judecătorii în exercițiu ai tribunalului

0	1	2	3	4
17.	În termen de 24 de ore de la data desemnării judecătorilor în biroul electoral de circumscripție, cel mai târziu la data de **22 septembrie 2008** Art. 16 alin. (2)	Alegerea președintelui biroului electoral de circumscripție și a locțiitorului acestuia	Judecătorii biroului electoral de circumscripție	Prin vot secret
18.	În termen de 24 de ore de la data desemnării judecătorilor în biroul electoral de circumscripție, cel mai târziu la data de **22 septembrie 2008** Art. 16 alin. (4)	Desemnarea reprezentanților Autorității Electorale Permanente în birourile electorale de circumscripție	Autoritatea Electorală Permanentă	Prin hotărâre
19.	În termen de 48 de ore de la expirarea termenului de constituire a biroului electoral de circumscripție, cel mai târziu la data de **24 septembrie 2008** Art. 21 alin. (1)	Formularea de contestații asupra modului de formare și componenței biroului electoral de circumscripție	Partidele politice, alianțele politice, alianțele electorale, organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale, precum și candidații independenți	În scris
20.	În cel mult 48 de ore de la constituirea birourilor electorale de circumscripție, cel mai târziu la data de **24 septembrie 2008** Art. 26^1	Comunicarea către birourile electorale de circumscripție a numărului minim de semnături necesar pentru susținerea candidaturilor independente în fiecare colegiu uninominal	Structurile teritoriale ale Centrului Național de Administrare a Bazelor de Date privind Evidența Persoanelor, respectiv Direcția Generală de Pașapoarte din cadrul Ministerului Internelor și Reformei Administrative, pentru biroul electoral de circumscripție pentru românii cu domiciliul sau reședința în afara țării	În scris
21.	În termen de 48 de ore de la constituirea biroului electoral de circumscripție, cel mai târziu la data de **24 septembrie 2008** Art. 17 alin. (1) lit. k)	Aducerea la cunoștință publică a numărului de alegători înscriși în listele electorale permanente ale fiecărui colegiu uninominal	Biroul electoral de circumscripție	Prin orice mijloc de comunicare

0	1	2	3	4
22.	În termen de cel mult două zile de la înregistrare, cel mai târziu la data de **26 septembrie 2008** Art. 21 alin (2)	Soluționarea contestațiilor asupra modului de formare și componenței biroului electoral de circumscripție	Biroul Electoral Central	Prin decizie definitivă
23.	În termen de 30 de zile de la stabilirea datei alegerilor, cel mai târziu la data de **30 septembrie 2008** Art. 9 alin. (3)	Prezentarea la Biroul Electoral Central a listei de membri cuprinzând un număr de cel puțin 15% din numărul total al cetățenilor care, la ultimul recensământ, s-au declarat ca aparținând minorității respective	Alte organizații ale cetățenilor aparținând minorităților naționale, definite potrivit art. 2 pct. 29, legal constituite, care sunt de utilitate publică	În scris
24.	În termen de 30 de zile de la stabilirea datei alegerilor, cel mai târziu la data de **30 septembrie 2008** Art. 18 alin. (2)	Delimitarea secțiilor de votare	Primarii, împreună cu prefecții și șefii structurilor teritoriale ale Centrului Național de Administrare a Bazelor de Date privind Evidența Persoanelor	Prin dispoziție
25.	În termen de 30 de zile de la stabilirea datei alegerilor, cel mai târziu la data de **30 septembrie 2008** Art. 18 alin. (3)	Numerotarea secțiilor de votare	Prefecții Ministrul afacerilor externe, pentru secțiile de votare din străinătate	Prin ordin
26.	În cel mult 30 de zile de la stabilirea datei alegerilor, cel mai târziu la data de **30 septembrie 2008** Art. 29 alin. (71)	Stabilirea normelor privind constituirea și restituirea depozitelor candidaților	Autoritatea Electorală Permanentă	Prin hotărâre
27.	Cu cel puțin 60 de zile înainte de ziua alegerilor, cel mai târziu la data de **1 octombrie 2008** Art. 35 alin. (1) și (2)	Stabilirea semnelor electorale și comunicarea acestora la Biroul Electoral Central	Partidele politice, alianțele politice, alianțele electorale și organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale care participă la alegeri	În scris
28.	În termen de 24 de ore de la expirarea termenului prevăzut de art. 35 alin. (1), cel mai târziu la data de **2 octombrie 2008** Art. 35 alin. (6)	Formularea de contestații privind înregistrarea semnelor electorale	Orice persoană	În scris

0	1	2	3	4
29.	În cel mult două zile de la înregistrarea contestației, cel mai târziu la data de **4 octombrie 2008** Art. 35 alin. (6)	Soluționarea contestației privind înregistrarea semnelor electorale	Tribunalul București	Prin hotărâre definitivă
30.	În cel mult 24 de ore de la pronunțare, cel mai târziu la data de **5 octombrie 2008** Art. 35 alin. (6)	Comunicarea către părți și Biroul Electoral Central a hotărârii prin care a fost soluționată contestația	Tribunalul București	În scris
31.	A doua zi după expirarea termenului prevăzut de art. 35 alin. (1) sau, după caz, a termenului prevăzut la art. 35 alin. (6) teza finală **2 octombrie 2008** sau, după caz, **6 octombrie 2008** Art. 35 alin. (8)	Aducerea la cunoștință publică a semnelor electorale	Biroul Electoral Central	Prin publicare pe pagina proprie de internet și în Monitorul Oficial al României, Partea **I**
32.	Cel mai târziu cu 45 de zile înaintea zilei alegerilor, termen-limită **16 octombrie 2008** Art. 26 alin. (6) si art. 73 alin. (2)	Întocmirea și comunicarea către primari a listelor electorale permanente Punerea listelor electorale permanente la dispoziția alegătorilor, spre consultare	Centrul Național de Administrare a Bazelor de Date privind Evidența Persoanelor Primarii	
33.	După consultarea listei electorale permanente Art. 26 alin. (7)	Formularea de întâmpinări împotriva omisiunilor, a înscrierilor greșite sau a oricăror altor erori din listele electorale permanente	Alegătorii interesați	În scris
34.	În cel mult 3 zile de la înregistrarea întâmpinării Art. 26 alin. (7)	Pronunțarea asupra întâmpinării împotriva omisiunilor, a înscrierilor greșite sau a oricăror altor erori din listele electorale permanente	Primarul	Prin dispoziție
35.	În termen de 5 zile de la comunicarea dispoziției Art. 26 alin. (8)	Formularea de contestații împotriva dispoziției primarului	Alegătorii interesați	În scris

0	1	2	3	4
36.	În termen de cel mult 3 zile de la înregistrarea contestației Art. 26 alin. (8)	Soluționarea contestației împotriva dispoziției primarului	Judecătoria în a cărei rază teritorială domiciliază alegătorul	Prin hotărâre definitivă și irevocabilă
37.	Cel mai târziu cu 40 de zile înainte de data alegerilor, termen-limită **21 octombrie 2008** Art. 29 alin. (3)	**DEPUNEREA CANDIDATURILOR**	Partidele politice, alianțele politice, alianțele electorale sau organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale care participă la alegeri, candidații independenți	În scris, în 4 exemplare
38.	După expirarea termenului de depunere a candidaturilor, dar până la începerea campaniei electorale Art. 39 alin. (1)	Stabilirea și asigurarea locurilor speciale pentru afișajul electoral	Primarii	Prin dispoziție ce se afișează la sediul primăriei
39.	În termen de 24 de ore de la înregistrarea fiecărei candidaturi Art. 31 alin. (3)	Afișarea propunerilor de candidatură	Biroul electoral de circumscripție	Prin afișare la sediul biroului, într-un loc vizibil
40.	În termen de 24 de ore de la depunerea candidaturii Art. 32 alin. (1) și (2)	Acceptarea sau respingerea candidaturii	Biroul electoral de circumscripție	Prin decizie, ce se afișează Se întocmesc procese-verbale din care rezultă data și ora afișării
41.	În termen de cel mult 48 de ore de la restituire Art. 31 alin. (2)	Înregistrarea unuia dintre exemplarele propunerii de candidatură restituite de biroul electoral de circumscripție	Depunătorul	Prin depunere la tribunalul în a cărei rază teritorială se află circumscripția electorală
42.	În termen de cel mult 48 de ore de la afișarea deciziei de acceptare a candidaturii Art. 32 alin. (1)	Formularea de contestații împotriva deciziei biroului electoral de circumscripție de acceptare a unei candidaturi	Cetățenii cu drept de vot, partidele politice, alianțele politice, alianțele electorale și organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale	În scris

0	1	2	3	4
43.	În termen de cel mult 48 de ore de la afișarea deciziei de respingere a candidaturii Art. 32 alin. (2)	Formularea de contestații împotriva deciziei biroului electoral de circumscripție de respingere a unei candidaturi	Candidatul sau competitorii electorali care au propus candidatura respectivă	În scris
44.	În termen de 48 de ore de la înregistrarea contestației Art. 32 alin. (5)	Soluționarea contestațiilor formulate împotriva deciziei biroului electoral de circumscripție de admitere/respingere a candidaturii	Tribunalul	Prin hotărâre
45.	În termen de 24 de ore de la pronunțarea hotărârii tribunalului Art. 32 alin. (6)	Declararea recursului împotriva hotărârii date în contestație în cazul admiterii sau respingerii candidaturii	Cetățenii cu drept de vot, candidații, partidele politice, alianțele politice, alianțele electorale și organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale	În scris
46.	În termen de 24 de ore de la înregistrarea recursului Art. 32 alin. (6)	Soluționarea recursului declarat împotriva hotărârii pronunțate în soluționarea contestației privind admiterea sau respingerea candidaturii	Curtea de apel	Prin hotărâre definitivă și irevocabilă
47.	În termen de 10 zile de la primirea listelor electorale permanente, cel mai târziu la data de **26 octombrie 2008** Art. 73 alin. (3)	Punerea la dispoziția partidelor politice, a alianțelor politice și a alianțelor electorale, la cererea și pe cheltuiala acestora, a copiilor de pe listele electorale permanente	Primarul	
48.	Până la data rămânerii definitive a candidaturilor, cel mai târziu la data de **28 octombrie 2008** Art. 35 alin. (8^1)	Comunicarea către prefecți a semnelor electorale în vederea imprimării lor pe buletinele de vot	Biroul Electoral Central	În scris
49.	După expirarea termenului de depunere a candidaturilor, la care se adaugă termenele prevăzute la art. 32 alin. (1), (2), (5) și (6), cel mai târziu la data de **29 octombrie 2008** Art. 33	**CONSTATAREA RĂMÂNERII DEFINITIVE A CANDIDATURILOR**	Biroul electoral de circumscripție	Proces-verbal Afișare la sediu a candidaturilor definitive

0	1	2	3	4
50.	În termen de 24 de ore de la data rămânerii definitive a candidaturilor, cel mai târziu la data de **30 octombrie 2008** Art. 16 alin. (3)	Comunicarea numelui și prenumelui reprezentanților partidelor politice, alianțelor politice, alianțelor electorale și organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale care participă la alegeri în birourile electorale de circumscripție	Partidele politice, alianțele politice, alianțele electorale și organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale care participă la alegeri	În scris
51.	În termen de 24 de ore de la data rămânerii definitive a candidaturilor, cel mai târziu la data de **30 octombrie 2008** Art. 17 alin. (1) lit. c)	Comunicarea către Biroul Electoral Central a partidelor politice, alianțelor politice, alianțelor electorale și organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale cu reprezentare în Parlament prin grup parlamentar propriu în ambele Camere ale Parlamentului, a celorlalte partide politice, alianțe politice și organizații ale cetățenilor aparținând minorităților naționale care au depus candidați la nivelul colegiilor uninominale de pe raza circumscripției, a numărului de candidaturi depuse de acestea, precum și a numărului candidaților independenți	Biroul electoral de circumscripție	În scris
52.	După primirea comunicărilor de la birourile electorale de circumscripție Art. 15 alin.'(1) lit. e)	Centralizarea numărului de candidaturi definitive din colegiile uninominale, depuse de către partidele politice, alianțele politice, alianțele electorale și organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale, precum și de către candidații independenți	Biroul Electoral Central	

0	1	2	3	4
53.	În termen de 24 de ore de la întocmirea situației centralizate Art. 15 alin. (1) lit. e)	Comunicarea situației centralizate comisiei speciale a Camerei Deputaților și Senatului pentru atribuirea timpilor de antenă, precum și Societății Române de Televiziune și Societății Române de Radiodifuziune	Biroul Electoral Central	În scris
54.	În termen de 60 de zile de la stabilirea datei alegerilor, cel mai târziu la data de **30 octombrie 2008** Art. 69 alin. (2)	Stabilirea duratei și a condițiilor de păstrare a buletinelor de vot întrebuințate, a celor contestate, precum și a celor neîntrebuințate, a ștampilelor și a celorlalte materiale utilizate în procesul electoral	Guvernul	Prin hotărâre ce se publică în Monitorul Oficial al României, Partea **I**
55.	În termen de 24 de ore de la expirarea termenului prevăzut la art. 16 alin. (3), cel mai târziu la data de **31 octombrie 2008** Art. 16 alin. (5)	Completarea biroului electoral de circumscripție cu reprezentanții partidelor politice parlamentare, alianțelor politice și alianțelor electorale dintre acestea care participă la alegeri în respectiva circumscripție	Președintele biroului electoral de circumscripție	Proces-verbal
56.	În termen de două zile de la rămânerea definitivă a candidaturilor, cel mai târziu la data de **31 octombrie 2008** Art. 14 alin. (4)	Comunicarea numelui și prenumelui reprezentanților partidelor politice neparlamentare, alianțelor politice și alianțelor electorale ale acestora care participă la alegeri în Biroul Electoral Central	Partidele politice neparlamentare, alianțele politice și alianțele electorale ale acestora care participă la alegeri	În scris
57.	Cu 24 de ore înainte de tragerea la sorți, cel mai târziu la data de **31 octombrie 2008** Art. 34 alin. (2) și (3)	Aducerea la cunoștință publică a datei, locului și orei tragerii la sorți în vederea stabilirii ordinii în care se tipăresc numele candidaților pe buletinul de vot	Președintele biroului electoral de circumscripție	Prin afișare la sediul biroului electoral de circumscripție

0	1	2	3	4
58.	Cu 30 de zile înainte de ziua votării **31 octombrie 2008** Art. 7 alin. (2)	**ÎNCEPEREA CAMPANIEI ELECTORALE**		
59.	În termen de 3 zile de la rămânerea definitivă a candidaturilor, cel mai târziu la data de **1 noiembrie 2008** Art. 34 alin. (3)	Efectuarea tragerii la sorți în vederea stabilirii ordinii în care se tipăresc numele candidaților pe buletinul de vot	Președintele biroului electoral de circumscripție, în prezența câte unui reprezentant al tuturor competitorilor electorali din respectiva circumscripție	
60.	Imediat după tragerea la sorți **1 noiembrie 2008** Art. 34 alin. (3)	Formularea de contestații privind rezultatul tragerii la sorți	Partidele politice, alianțele politice, alianțele electorale, organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale care participă la alegeri și candidații independenți	În scris
61.	Îndată după formularea contestației **1 noiembrie 2008** Art. 34 alin. (3)	Soluționarea contestațiilor privind rezultatul tragerii la sorți	Biroul electoral de circumscripție	Prin decizie definitivă
62.	În termen de 24 de ore de la expirarea termenului prevăzut la art. 14 alin. (4), cel mai târziu la data de **1 noiembrie 2008** Art. 14 alin. (7)	Completarea Biroului Electoral Central cu reprezentanții partidelor politice neparlamentare, alianțelor politice și alianțelor electorale ale acestora care participă la alegeri	Președintele Biroului Electoral Central	Proces-verbal
63.	În termen de 24 de ore de la completarea biroului cu reprezentanții partidelor politice parlamentare, cel mai târziu la data de **1 noiembrie 2008** Art. 16 alin. (5)	Completarea biroului electoral de circumscripție cu reprezentanții partidelor politice neparlamentare și ai organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale, alianțelor politice sau electorale dintre acestea care participă la alegeri în respectiva circumscripție, în limita numărului total de reprezentanți prevăzut de lege	Președintele biroului electoral de circumscripție	Proces-verbal

0	1	2	3	4
64.	În cel mult 48 de ore de la completarea biroului electoral de circumscripție, cel mai târziu la data de **2 noiembrie 2008** sau, după caz, **3 noiembrie 2008** Art. 21 alin. (1)	Formularea de contestații privind completarea biroului electoral de circumscripție cu reprezentanții partidelor politice, alianțelor politice, alianțelor electorale și organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale care participă la alegeri în respectiva circumscripție	Partidele politice, alianțele politice, alianțele electorale, organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale, candidații independenți	În scris
65.	În cel mult 48 de ore de la completarea Biroului Electoral Central cu reprezentanții partidelor politice neparlamentare, cel mai târziu la data de **3 noiembrie 2008** Art. 21 alin. (1)	Formularea de contestații privind completarea Biroului Electoral Central cu reprezentanții partidelor politice neparlamentare, alianțelor politice și alianțelor electorale ale acestora care participă la alegeri	Partidele politice, alianțele politice, alianțele electorale, organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale, candidații independenți	În scris
66.	În termen de cel mult două zile de la înregistrarea contestației, cel mai târziu la data de **4 noiembrie 2008** sau, după caz, **5 noiembrie 2008** Art. 21 alin. (2)	Soluționarea contestației privind completarea biroului electoral de circumscripție cu reprezentanții partidelor politice, alianțelor politice, alianțelor electorale și organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale care participă la alegeri în respectiva circumscripție	Biroul Electoral Central	Prin decizie definitivă
67.	În termen de cel mult două zile de la înregistrarea contestației, cel mai târziu la data de **5 noiembrie 2008** Art. 21 alin. (2)	Soluționarea contestației privind completarea Biroului Electoral Central cu reprezentanții partidelor politice neparlamentare, alianțelor politice și alianțelor electorale ale acestora care participă la alegeri	Înalta Curte de Casație și Justiție	Prin hotărâre definitivă

0	1	2	3	4
68.	Cu cel puţin 20 de zile înainte de data alegerilor, cel mai târziu la data de **10 noiembrie 2008** Art. 69 alin. (1)	Stabilirea modelului proceselor-verbale pentru consemnarea rezultatului votării	Guvernul	Prin hotărâre ce se publică în Monitorul Oficial al României, Partea **I**
69.	Cu 20 de zile înainte de data alegerilor **10 noiembrie 2008** Art. 16 alin. (7)	Desemnarea preşedintelui oficiului electoral şi a locţiitorului acestuia	Preşedintele Tribunalului Bucureşti	Prin tragere la sorţi pe funcţii dintre judecătorii în exerciţiu ai judecătoriei de sector
70.	În termen de 24 de ore de la desemnarea preşedintelui oficiului electoral şi a locţiitorului acestuia **11 noiembrie 2008** Art. 16 alin. (8)	Comunicarea numelui şi prenumelui reprezentanţilor partidelor politice, alianţelor politice, alianţelor electorale şi organizaţiilor cetăţenilor aparţinând minorităţilor naţionale care participă la alegeri în oficiile electorale	Partidele politice, alianţele politice, alianţele electorale şi organizaţiile cetăţenilor aparţinând minorităţilor naţionale care participă la alegeri	În scris
71.	În termen de 24 de ore de la desemnarea preşedintelui oficiului electoral şi a locţiitorului acestuia **11 noiembrie 2008** Art. 16 alin. (9)	Comunicarea reprezentanţilor Autorităţii Electorale Permanente, desemnaţi prin hotărâre, în fiecare oficiu electoral	Autoritatea Electorală Permanentă	În scris
72.	În termen de 24 de ore de la comunicările realizate de competitorii electorali **12 noiembrie 2008** Art. 16 alin. (10)	Completarea oficiului electoral cu reprezentanţii partidelor politice parlamentare, alianţelor politice şi alianţelor electorale ale acestora care participă la alegeri în Circumscripţia electorală nr. 42 – municipiul Bucureşti	Preşedintele oficiului electoral	Proces-verbal

0	1	2	3	4
73.	În termen de 48 de ore de la comunicările realizate de competitorii electorali **13 noiembrie 2008** Art. 16 alin. (10)	Completarea oficiului electoral cu reprezentanții partidelor politice neparlamentare și ai organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale, alianțelor politice sau electorale dintre acestea care participă la alegeri în Circumscripția electorală nr. 42 — municipiul București	Președintele oficiului electoral	Proces-verbal
74.	Cu 48 de ore înainte de tragerea la sorți **13 noiembrie 2008** Art. 19 alin. (2)	Anunțarea datei, orei și locului desfășurării ședinței pentru tragerea la sorți a președinților birourilor electorale ale secțiilor de votare și a locțiitorilor acestora	Președintele tribunalului	Prin publicare în presă
75.	În termen de cel mult 48 de ore de la constituirea oficiului electoral, cel mai târziu la data de **14 noiembrie 2008** Art. 21 alin. (1)	Formularea de contestații privind modul de formare și componența oficiului electoral	Partidele politice, alianțele politice, alianțele electorale, organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale care participă la alegeri, precum și candidații independenți	În scris
76.	În termen de cel mult 48 de ore de la completarea oficiului electoral, cel mai târziu la data de **15 noiembrie 2008** Art. 21 alin. (1)	Formularea de contestații privind completarea oficiului electoral cu reprezentanții partidelor politice neparlamentare, alianțelor politice și alianțelor electorale ale acestora care participă la alegeri	Partidele politice, alianțele politice, alianțele electorale, organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale care participă la alegeri, precum și candidații independenți	În scris
77.	Cu 15 zile înainte de ziua votării **15 noiembrie 2008** Art. 19 alin. (2)	Desemnarea președintelui biroului electoral al secției de votare și a locțiitorului acestuia	Președintele tribunalului	Prin tragere la sorți, pe funcții

0	1	2	3	4
78.	Cu cel puțin 15 zile înaintea alegerilor, cel mai târziu la data de **15 noiembrie 2008** Art. 36 alin. (3^1)	Prezentarea machetei pentru fiecare tip de buletin de vot, din fiecare colegiu uninominal, membrilor biroului electoral de circumscripție	Prefecții	
79.	**15 noiembrie 2008** Art. 36 alin. (3^2)	Afișarea copiei machetei fiecărui tip de buletin de vot	Președintele biroului electoral de circumscripție	Prin afișare la sediul biroului electoral de circumscripție
80.	În termen de cel mult două zile de la înregistrarea contestației, cel mai târziu la data de **16 noiembrie 2008** Art. 21 alin. (2)	Soluționarea contestației privind modul de formare și componența oficiului electoral	Biroul Electoral de Circumscripție a Municipiului București	Prin decizie definitivă
81.	În termen de cel mult două zile de la înregistrarea contestației, cel mai târziu la data de **17 noiembrie 2008** Art. 21 alin. (2)	Soluționarea contestației privind completarea oficiului electoral cu reprezentanții partidelor politice neparlamentare, alianțelor politice și alianțelor electorale ale acestora care participă la alegeri	Biroul Electoral de Circumscripție a Municipiului București	Prin decizie definitivă
82.	În termen de 48 de ore de la afișarea copiei machetei buletinului de vot, cel mai târziu la data de **17 noiembrie 2008** Art. 36 alin. (3^2)	Formularea de contestații asupra machetei buletinului de vot	Persoanele interesate	În scris
83.	În termen de cel mult 48 de ore de la desemnarea președintelui biroului electoral al secției de votare și a locțiitorului acestuia, cel mai târziu la data de **17 noiembrie 2008** Art. 21 alin. (1)	Formularea de contestații privind desemnarea președintelui biroului electoral al secției de votare și a locțiitorului acestuia	Partidele politice, alianțele politice, alianțele electorale, organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale care participă la alegeri, precum și candidații independenți	În scris

0	1	2	3	4
84.	În termen de cel mult 48 de ore de la tragerea la sorți, cel mai târziu la data de **17 noiembrie 2008** Art. 19 alin. (7)	Comunicarea către biroul electoral de circumscripție a listei persoanelor desemnate ca președinți ai birourilor electorale ale secțiilor de votare și locțiitori ai acestora	Președintele tribunalului	În scris
85.	În termen de cel mult două zile de la înregistrarea contestației, cel mai târziu la data de **19 noiembrie 2008** Art. 21 alin. (2)	Soluționarea contestației privind desemnarea președintelui biroului electoral al secției de votare și a locțiitorului acestuia	Biroul electoral de circumscripție, respectiv oficiul electoral, în cazul municipiului București	Prin decizie definitivă
86.	În termen de cel mult două zile de la expirarea termenului prevăzut la art. 19 alin. (7), cel mai târziu la data de **19 noiembrie 2008** Art. 19 alin. (8)	Comunicarea către biroul electoral de circumscripție, respectiv oficiul electoral, în cazul municipiului București, a listei reprezentanților partidelor politice, alianțelor politice, alianțelor electorale, organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale care participă la alegeri, în birourile electorale ale secțiilor de votare	Partidele politice, alianțele politice, alianțele electorale și organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale care participă la alegeri	În scris, sub forma unui tabel
87.	În termen de 24 de ore de la expirarea termenului prevăzut la art. 19 alin. (8) **20 noiembrie 2008** Art. 19 alin. (9)	Completarea biroului electoral al secției de votare cu reprezentanții partidelor politice parlamentare, alianțelor politice și alianțelor electorale ale acestora care participă la alegeri în respectiva circumscripție electorală	Președintele biroului electoral de circumscripție, respectiv președintele oficiului electoral, în cazul municipiului București	Proces-verbal
88.	Cu cel puțin 10 zile înainte de data alegerilor, termen-limită **20 noiembrie 2008** Art. 36 alin. (3)	**IMPRIMAREA BULETINELOR DE VOT SI CONFECȚIONAREA ȘTAMPILELOR CU MENȚIUNEA „VOTAT”**	Birourile electorale de circumscripție, prin intermediul prefecților, respectiv Ministerul Internelor și Reformei Administrative	

0	1	2	3	4
89.	În termen de 24 de ore de la completarea biroului electoral al secției de votare cu reprezentanții partidelor politice parlamentare **21 noiembrie 2008** Art. 19 alin. (9)	Completarea biroului electoral al secției de votare cu reprezentanții partidelor politice neparlamentare și ai organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale, alianțelor politice sau electorale dintre acestea care participă la alegeri în respectiva circumscripție electorală	Președintele biroului electoral de circumscripție, respectiv președintele oficiului electoral, în cazul municipiului București	Proces-verbal
90.	În termen de cel mult 48 de ore de la completarea biroului electoral al secției de votare, cel mai târziu la data de **22 noiembrie 2008** sau, după caz, **23 noiembrie 2008** Art. 21 alin. (1)	Formularea de contestații privind completarea biroului electoral al secției de votare cu reprezentanții partidelor politice, alianțelor politice, alianțelor electorale și organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale	Partidele politice, alianțele politice, alianțele electorale, organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale care participă la alegeri, precum și candidații independenți	În scris
91.	În termen de două zile de la expirarea termenului de completare a birourilor electorale ale secțiilor de votare, cel mai târziu la data de **23 noiembrie 2008** Art. 19 alin. (11)	Comunicarea către primari a componenței birourilor electorale ale secțiilor de votare aflate în raza teritorială a localităților acestora	Președintele biroului electoral de circumscripție, prin intermediul instituțiilor prefectului	În scris
92.	În termen de cel mult două zile de la înregistrarea contestației, cel mai târziu la data de **24 noiembrie 2008** sau, după caz, **25 noiembrie 2008** Art. 21 alin. (2)	Soluționarea contestației privind completarea biroului electoral al secției de votare cu reprezentanții partidelor politice, alianțelor politice, alianțelor electorale și organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale	Biroul electoral de circumscripție, respectiv oficiul electoral, în cazul municipiului București	Prin decizie definitivă

0	1	2	3	4
93.	Cu 3 zile înainte de data alegerilor **27 noiembrie 2008** Art. 20 lit. a) si art. 73 alin. (4)	Punerea la dispoziția primarilor, în 3 exemplare, a copiilor de pe listele electorale permanente și transmiterea către birourile electorale ale secțiilor de votare a două exemplare ale copiei de pe lista electorală permanentă	Structurile teritoriale ale Centrului Național de Administrare a Bazelor de Date privind Evidența Persoanelor, respectiv primarii	Procese-verbale
94.	Cu cel puțin două zile înainte de data alegerilor, cel mai târziu în data de **28 noiembrie 2008** Art. 36 alin. (4) si art. 41 alin. (4)	Distribuirea buletinelor de vot, respectiv a materialelor necesare birourilor electorale ale secțiilor de votare către președinții birourilor electorale ale secțiilor de votare	Președintele biroului electoral de circumscripție, respectiv primarul	Procese-verbale
95.	**29 noiembrie 2008, ora 7,00** Art. 7 alin. (2)	**ÎNCHEIEREA CAMPANIEI ELECTORALE**		
96.	Cu o zi înainte de alegeri **29 noiembrie 2008** Art. 36 alin. (5)	Afișarea a două exemplare ale buletinelor de vot, vizate și anulate de președintele biroului electoral de circumscripție, la sediul judecătoriilor și al fiecărei secții de votare	Biroul electoral de circumscripție	
97.	În ajunul zilei alegerilor **29 noiembrie 2008, ora 18,00** Art. 41 alin. (6) și (7)	Prezentarea președintelui și a membrilor biroului electoral al secției de votare la sediul acesteia și luarea măsurilor pentru asigurarea ordinii și corectitudinii operațiunilor de votare și a pazei în jurul localului de vot	Președintele și membrii biroului electoral al secției de votare	

0	1	2	3	4
98.	În ziua alegerilor **30 noiembrie,** **ora 6,00** Art. 41 alin. (8)	Verificarea de către președintele biroului electoral al secției de votare, în prezența celorlalți membri, a existenței materialelor necesare votării (urne, liste electorale, buletine de vot, ștampile, tușiere etc), închiderea și sigilarea urnelor prin aplicarea ștampilei de control a secției de votare și aplicarea ștampilei de control a secției de votare pe ultima pagină (albă) a buletinelor de vot	Președintele și membrii biroului electoral al secției de votare	
99.	**30 noiembrie 2008, ora 7,00** Art. 42 alin. (1)	**ÎNCEPEREA VOTĂRII**		
100.	**30 noiembrie 2008, ora 21,00** Art. 42 alin. (1)	**ÎNCHEIEREA VOTĂRII**		
101.	După încheierea votării Art. 45	Anularea buletinelor de vot rămase neîntrebuințate, numărarea voturilor, încheierea proceselor-verbale și întocmirea dosarelor cu rezultatele votării, separat pentru Camera Deputaților și Senat	Președintele și membrii biroului electoral al secției de votare	Procese-verbale
102.	În termen de cel mult 24 de ore de la încheierea votării, cel mai târziu la data de **1 decembrie 2008,** **ora 21,00** Art. 45 alin. (22)	Predarea către biroul electoral de circumscripție, respectiv oficiul electoral sau misiunea diplomatică ori consulatul României din țara în care a fost organizată secția de votare a dosarelor, sigilate și ștampilate, cuprinzând rezultatele votării în secția de votare, însoțite de listele electorale utilizate la secția de votare respectivă	Președintele biroului electoral al secției de votare însoțit, la cerere, de reprezentanții partidelor politice, alianțelor politice, alianțelor electorale, organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale din biroul electoral al secției de votare, candidații sau persoanele acreditate conform legii	Proces-verbal Transportul se face cu pază militară.

0	1	2	3	4
103.	În termen de cel mult 24 de ore de la încheierea votării, cel mai târziu la data de **1 decembrie 2008, ora 21,00** Art. 15 alin. (3)	Formularea de cereri pentru anularea alegerilor dintr-un colegiu uninominal pentru fraudă electorală	Competitorii electorali care au participat la alegeri în colegiul uninominal respectiv	Cerere motivată, însoțită de dovezile pe care se întemeiază, adresată Biroului Electoral Central
104.	În termen de cel mult 24 de ore de la primirea proceselor-verbale întocmite de birourile electorale ale secțiilor de votare organizate în străinătate, cel mai târziu la data de **2 decembrie 2008, ora 21,00** Art. 45 alin. (24)	Transmiterea proceselor-verbale întocmite de birourile electorale ale secțiilor de votare organizate în străinătate, precum și a contestațiilor depuse către biroul electoral al circumscripției electorale pentru românii cu domiciliul sau reședința în afara României	Misiunile diplomatice și consulatele României	Prin mijloace electronice
105.	În termen de cel mult 48 de ore după primirea dosarelor de la birourile electorale ale secțiilor de votare, cel mai târziu la data de **4 decembrie 2008, ora 21,00** Art. 46 alin. (1) și (2)	Centralizarea voturilor și constatarea rezultatelor alegerilor pentru fiecare tip de alegere, în fiecare colegiu uninominal și pe competitori electorali la nivelul circumscripției electorale, respectiv oficiului electoral	Biroul electoral de circumscripție, respectiv oficiul electoral	Procese-verbale
106.	După întocmirea proceselor-verbale centralizatoare Art. 46 alin. (5)	Transmiterea la Biroul Electoral Central a două exemplare ale celor două tipuri de proces-verbal, împreună cu întâmpinările și contestațiile, în vederea stabilirii pragului electoral		Dosar sigilat și semnat de membrii biroului electoral de circumscripție Transportul se face cu pază militară.

0	1	2	3	4
107.	După primirea proceselor-verbale încheiate de către birourile electorale ale circumscripţiilor electorale, potrivit art. 46 Art. 15 alin. (1) lit. f) si art. 47 alin. (2)	Stabilirea listei partidelor politice, alianţelor politice, alianţelor electorale şi a organizaţiilor cetăţenilor aparţinând minorităţilor naţionale care au întrunit pragul electoral, precum şi a listei celor care nu au întrunit pragul electoral. Stabilirea coeficientului electoral pentru organizaţiile cetăţenilor aparţinând minorităţilor naţionale care nu au îndeplinit pragul electoral şi care au dreptul, conform legii, de reprezentare în Camera Deputaţilor	Biroul Electoral Central	
108.	În termen de 24 de ore de la operaţiunile prevăzute la art. 47 alin. (2)–(4) Art. 15 alin. (1) lit. f) si art. 47 alin. (5)	Transmiterea către birourile electorale de circumscripţie a rezultatului operaţiunilor prevăzute la art. 47 alin. (2)–(4), calculat ca parte întreagă nerotunjită. Aducerea la cunoştinţă publică a listei partidelor politice, alianţelor politice, alianţelor electorale şi a organizaţiilor cetăţenilor aparţinând minorităţilor naţionale care au întrunit pragul electoral, precum şi a listei celor care nu au întrunit pragul electoral	Biroul Electoral Central	Proces-verbal Prin orice mijloc de comunicare

0	1	2	3	4
109.	După primirea listei partidelor politice, alianțelor politice, alianțelor electorale și a organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale care au întrunit pragul electoral și a listei celor care nu au întrunit pragul electoral Art. 48 alin. (1) și (3)–(5)	Repartizarea mandatelor de parlamentar (etapa I) la nivelul circumscripției electorale. Stabilirea numărului de voturi valabil exprimate rămase neutilizate sau inferioare coeficientului electoral, pe competitori electorali, precum și a mandatelor ce nu au putut fi repartizate de biroul electoral de circumscripție și transmiterea acestor date la Biroul Electoral Central	Biroul electoral de circumscripție	Proces-verbal
110.	După primirea proceselor verbale de la toate birourile electorale de circumscripție Art. 48 alin. (6)–(7)	Repartizarea mandatelor de parlamentar (etapa a II-a) la nivel național și desfășurarea acestora pe circumscripții electorale. Transmiterea rezultatelor către birourile electorale de circumscripție	Biroul Electoral Central	Proces-verbal
111.	După primirea de la Biroul Electoral Central a rezultatului operațiunilor prevăzute la art. 48 alin. (6)–(7) Art. 48 alin. (8)–(15)	Alocarea pe colegii uninominale și atribuirea mandatelor de deputat și senator la nivelul colegiilor uninominale și la nivelul fiecărei circumscripții electorale. Transmiterea rezultatelor finale la Biroul Electoral Central	Biroul electoral de circumscripție	Proces-verbal
112.	În termen de 48 de ore de la primirea rezultatelor finale de la toate birourile electorale de circumscripție Art. 49 alin. (2^1) și (2^2)	Prezentarea situației centralizate privind atribuirea mandatelor pe competitori electorali, cu nominalizarea candidaților care au fost aleși pentru fiecare colegiu uninominal, pentru Camera Deputaților, respectiv pentru Senat	Biroul Electoral Central	Proces-verbal

0	1	2	3	4
113.	Până la data publicării rezultatului alegerilor în Monitorul Oficial al României, Partea I Art. 15 alin. (3)	Soluționarea cererii de anulare a alegerilor într-un colegiu uninominal	Biroul Electoral Central	Prin decizie
114.	În termen util Art. 49 alin. (3)	Aducerea la cunoștință publică a rezultatului alegerilor	Biroul Electoral Central	Prin publicare în Monitorul Oficial al României, Partea I, și în presă

Alte reglementări privind campania electorală pentru alegerea Camerei Deputaților şi a Senatului

1. **HG nr. 802/ 31.07.2008, privind „aprobarea primei delimitări a colegiilor uninominale pentru alegerea Camerei Deputaților şi a Senatului", Monitorul oficial nr. 595/ 08.08.2008, pag. 1-240.**
2. **HG nr. 984/ 27.08.2008, privind „aprobarea bugetului şi cheltuielilor necesare pentru pregătirea, organizarea şi desfăşurarea alegerilor pentru Camera Deputaților şi Senat din anul 2008", Monitorul oficial nr. 631/ 01.09.2008.**